

Euroopan unionin virallinen lehti

L 166

Suomenkielinen laitos

Lainsäädäntö

56. vuosikerta

18. kesäkuuta 2013

Sisältö

II Muut kuin lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävät säädökset

PÄÄTÖKSET

2013/283/EU:

- ★ **Komission päätös, annettu 25 päivänä heinäkuuta 2012, valtiontuesta SA.23839 (C 44/2007), jonka Ranska aikoo myöntää FagorBrandt-yrityksen hyväksi (tiedoksiannettu numerolla C(2012) 5043) ⁽¹⁾.....** 1

2013/284/EU:

- ★ **Komission päätös, annettu 19 päivänä joulukuuta 2012, valtiontuesta SA.20829 (C 26/2010, ex NN 43/2010 (ex CP 71/2006)) Ei-kaupallisten yhteisöjen tiettyihin tarkoituksiin käyttämille kiinteistöille myönnettävää vapautusta kunnallisesta kiinteistöveroista koskeva järjestely, jonka Italia on toteuttanut (tiedoksiannettu numerolla C(2012) 9461) ⁽¹⁾.....** 24

KANSAINVÄLISILLÄ SOPIMUKSILLA PERUSTETTUIJEN ELINTEN ANTAMAT SÄÄDÖKSET

- ★ **Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomission (UN/ECE) sääntö nro 53 – Yhdenmukaiset vaatimukset, jotka koskevat luokan L₃ ajoneuvojen hyväksyntää valaisimien ja merkki-valolaitteiden asennuksen osalta** 55
- ★ **Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomission (UN/ECE) sääntö nro 74 – Yhdenmukaiset vaatimukset, jotka koskevat luokan L₁ ajoneuvojen hyväksyntää valaisimien ja merkki-valolaitteiden asennuksen osalta** 88

Hinta: 7 EUR

(¹) ETA:n kannalta merkityksellinen teksti

FI

Säädökset, joiden otsikot on painettu laihalla kirjasintyyppillä, ovat maatalouspolitiikan alaan kuuluvia juoksevien asioiden hoitoon liittyviä säädöksiä, joiden voimassaoloaika on yleensä rajoitettu.

Kaikkien muiden säädösten otsikot on painettu lihavalla kirjasintyyppillä ja merkitty tähdellä.

II

(Muut kuin lainsäätämisyksessä hyväksyttävät säädökset)

PÄÄTÖKSET

KOMISSION PÄÄTÖS,

annettu 25 päivänä heinäkuuta 2012,

valtioneuvosta SA.23839 (C 44/2007), jonka Ranska aikoo myöntää FagorBrandt-yrityksen hyväksi

(tiedoksiannettu numerolla C(2012) 5043)

(Ainoastaan ranskankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2013/283/EU)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 108 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan ⁽¹⁾,

ottaa huomioon sopimuksen Euroopan talousalueesta ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on mainittujen artiklojen mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ⁽²⁾ ja ottaa huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

1. MENETTELY

- 1) Ranska ilmoitti komissiolle 6 päivänä elokuuta 2007 päivätyllä kirjeellä rakenneuudistuksesta FagorBrandt-konsernin hyväksi.

⁽¹⁾ EY:n perustamissopimuksen 87 artiklasta tuli 1 päivänä joulukuuta 2009 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimuksen) 107 artikla ja perustamissopimuksen 88 artiklasta SEUT-sopimuksen 108 artikla. Asiasisällöltään nämä kaksi määräyskoko-naisuutta ovat samanlaiset. Tässä päätöksessä SEUT-sopimuksen 107 ja 108 artiklaan tehtyjä viittauksia on tarvittaessa pidettävä viittauksina EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklaan. SEUT-sopimuk-sella muutettiin myös tiettyjä käsitteitä. Yhteisö korvattiin unionilla, yhteismarkkinat sisämarkkinoilla ja ensimmäisen oikeusasteen tuo-mioistuin unionin yleisellä tuomioistuimella. Tässä päätöksessä käy-tetään SEUT-sopimuksen mukaisia käsitteitä.

⁽²⁾ EUVL C 275, 16.11.2007, s. 18.

- 2) Komissio ilmoitti Ranskalle 10 päivänä lokakuuta 2007 päivätyllä kirjeellä päätöksestään aloittaa Euroopan unio-nin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä ”SEUT-sopimus”, 108 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu menettely kyseisestä tuesta.

- 3) Menettelyn aloittamisesta tehty komission päätös, jäljem-pänä ”menettelyn aloittamisesta tehty päätös”, on jul-kaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ⁽³⁾. Komissio on kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa tuesta.

- 4) Komissio on saanut huomautuksia kolmelta asianomai-selta eli kahdelta kilpailijalta ja tuensaajalta. Electrolux toimitti huomautuksia 14 päivänä joulukuuta 2007 päi-vätyllä kirjeellä. Pidettyään kokouksen komission yksiköi-den kanssa 20 päivänä helmikuuta 2008 Electrolux esitti lisähuomautuksia 26 päivänä helmikuuta 2008 ja 12 päi-vänä maaliskuuta 2008 päivätyillä kirjeillä. Eräs kilpailija, joka ei halua nimeään julkistettavan, toimitti huomautuk-sia 17 päivänä joulukuuta 2007 päivätyllä kirjeellä ⁽⁴⁾. FagorBrandt toimitti huomautuksia 17 päivänä joulu-kuuta 2007 päivätyllä kirjeellä. Komissio toimitti kyseiset huomautukset Ranskalle 15 päivänä tammikuuta 2008 ja 13 päivänä maaliskuuta 2008 päivätyillä kirjeillä antaak-seen sille mahdollisuuden ottaa kantaa niihin. Ranska esitti kannanottonsa ensiksi 15 päivänä helmikuuta 2008 päivätyllä kirjeellä ja lisäksi 18 päivänä maaliskuuta 2008 pidetyssä kokouksessa esitetyllä asiakirjalla (ks. joh-danto-osan 5 kappale).

⁽³⁾ Ks. alaviite 2.

⁽⁴⁾ Kyseinen kilpailija oli pyytänyt puhelimitse ja 16 päivänä joulukuuta 2007 päivätyllä kirjeellä huomautusten esittämiselle asetetun mää-räajan pidentämistä kuukaudella, ja komissio suostui tähän pyyn-töön.

- 5) Ranska esitti 13 päivänä marraskuuta 2007 päivätyllä kirjeellä komissiolle huomautuksensa menettelyn aloittamisesta tehdystä päätöksestä. Komission, Ranskan viranomaisten ja FagorBrandtin välillä pidettiin kokous 18 päivänä maaliskuuta 2008. Kokouksen jälkeen Ranskan viranomaiset toimittivat komissiolle tietoja 24 päivänä huhtikuuta 2008 ja 7 päivänä toukokuuta 2008 päivätyillä kirjeillä. Samat osapuolet pitivät toisen kokouksen 12 päivänä kesäkuuta 2008. Kokouksen jälkeen Ranskan viranomaiset toimittivat komissiolle tietoja 9 päivänä heinäkuuta 2008 päivätyllä kirjeellä. Komissio pyysi 15 päivänä heinäkuuta 2008 Ranskan viranomaisilta lisätietoja, jotka ne toimittivat 16 päivänä heinäkuuta 2008.
- 6) Komissio teki 21 päivänä lokakuuta 2008 ehdollisen myönteisen päätöksen FagorBrandtille myönnetystä 31 miljoonan euron rakenneuudistuksesta⁽⁵⁾, jäljempänä "21 päivänä lokakuuta 2008 tehty päätös".
- 7) Unionin yleinen tuomioistuin kumosi kyseisen päätöksen 14 päivänä helmikuuta 2012 annetulla tuomiolla⁽⁶⁾, jäljempänä "14 päivänä helmikuuta 2012 annettu tuomioistuimen tuomio", kahden ilmeisen arviointivirheen vuoksi. Komissio hyväksyi vastasuoritteen, joka ei ollut asianmukainen, eikä arvioinut Italian viranomaisten aikaisemmin myöntämän sisämarkkinoille soveltumattoman ja vielä takaisinmaksamattoman tuen, jäljempänä "Italian myöntämä tuki", ja kyseisellä päätöksellä hyväksytyyn tuen yhteisvaikutusta kilpailuun.
- 8) Tämän vuoksi komission on annettava uusi lopullinen päätös. Tuomioistuimen oikeuskäytännön⁽⁷⁾ mukaan komissio voi ottaa uutta päätöstä laadittaessa huomioon ainoastaan ne tiedot, jotka sillä oli käytettävissään kyseisen ajankohtana eli 21 päivänä lokakuuta 2008 (ks. "6.2.2. Analyysin viiteajankohta").
- 2. KUVAUS**
- 9) Kyseinen toimenpide on rakenneuudistustuki. Suunniteltu tukimäärä on 31 miljoonaa euroa. Tuki rahoitetaan talous-, teollisuus- ja työllisyysministeriön määrärahoista. Tuensaaja FagorBrandt S.A. omistaa useita tytäryhtiöitä, jotka vastaavat konsernin tuotanto- ja markkinointitoiminnoista.
- 10) Ranskan viranomaisten mukaan FagorBrandt S.A. ei pystyisi käytettävissään olevilla resursseilla selviytymään vaikeuksistaan ilman valtiontukea. Ranskan mukaan 31 miljoonan euron suoralla avustuksella voidaan rahoittaa puolet rakenneuudistussuunnitelman⁽⁸⁾.
- 11) FagorBrandt S.A. -konserni, jäljempänä "FagorBrandt", kuuluu välillisesti Fagor Electrodomésticos S. Coop -yhtiöön, jäljempänä 'Fagor', joka on Espanjan lainsäädännön mukainen osuuskunta. Tämän osuuskunnan pääoma jakautuu noin 3 500 jäsenen (työntekijäosakkaan) kesken. Yksi jäsen ei voi omistaa enempää kuin 25 prosenttia osuuskunnan pääomasta.
- 12) Fagor itse kuuluu Mondragón Corporación Cooperativa -nimiseen osuuskuntien yhteenliittymään, jäljempänä 'MCC', johon kuuluvat osuuskunnat säilyttävät oikeudellisen ja taloudellisen riippumattomuutensa. Fagor kuuluu MCC:n teollisuusalan kattavan ryhmän kotitalousliiketoimintayksikköön.
- 13) FagorBrandtin liikevaihto vuonna 2007 oli 903 miljoonaa euroa. Se valmistaa kaikkia suuria kodinkoneita, jotka jakautuvat kolmeen suureen tuoteryhmään eli pesukoneisiin (pyykinpesukoneet, astianpesukoneet, kuivausrummut ja kuivaavat pyykinpesukoneet), kylmäsäilytyslaitteisiin (jääkaapit sekä arkku- ja kaappipakastimet) ja ruoanvalmistuksessa käytettäviin laitteisiin (uunit, mikroaaltouunit, keittimet, keittotasot ja liesituulettimet).
- 3. SYYT MENETTELYN ALOITTAMISEEN**
- 14) Menettelyn aloittamisesta tehdyssä päätöksessä komissio esitti epäilyjä seuraavista syistä: tukeen liittyi riski vastaperustetuille yrityksille myönnettävää rakenneuudistustukea koskevan kiellon kiertämisestä; tukeen liittyi riski sisämarkkinoille soveltumattoman tuen takaisinmaksuvelvoitteen kiertämisestä; yrityksen pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttamisesta ei ollut varmuutta; vastasuoritteen olivat riittämättömiä; oli epävarmaa, onko tuki rajattu välttämättömään vähimmäismäärään ja erityisesti onko tuensaajan rahoitusosuus riittävän suuri.
- 3.1. Riski vastaperustetuille yrityksille myönnettävää rakenneuudistustukea koskevan kiellon kiertämisestä**
- 15) Koska FagorBrandt on perustettu tammikuussa 2002, se oli tammikuuhun 2005 saakka (eli ensimmäiset kolme vuotta sen toiminnan aloittamisesta) valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi annettujen yhteisön suuntaviivojen⁽⁹⁾, jäljempänä 'rakenneuudistussuuntaviivat', 12 kohdassa tarkoitettu vastaperustettu yritys. Tämä merkitsee, että FagorBrandt oli vastaperustettu yritys sekä ajankohtana, jona se sai yleisen verolain 44 f §:ssä säädetyn verovapauden, jäljempänä '44 f §:n mukainen tuki', että joulukuussa

⁽⁵⁾ EUVL L 160, 23.9.2009, s. 11.

⁽⁶⁾ Asia T-115/09 ja T-116/09, Electrolux ja Whirlpool Europe v. komissio, tuomio 14.2.2012 (ei vielä julkaistu).

⁽⁷⁾ Asia T-301/01, Alitalia v. komissio, tuomio 9.7.2008 (Kok. s. II-01753).

⁽⁸⁾ Ks. rakenneuudistussuunnitelman kuvaus: menettelyn aloittamisesta tehdyn päätöksen 11 kappale ja sitä seuraavat kappaleet.

⁽⁹⁾ EUVL C 244, 1.10.2004, s. 2.

2003, jolloin komissio totesi kyseisen tuen sisämarkkinoille soveltumattomaksi ja määräsi sen perittäväksi takaisin⁽¹⁰⁾. Tämän vuoksi se ei voinut saada rakenneuudistustukea, kuten rakenneuudistussuuntaviivojen 12 kohdassa määrätään. Tämän vuoksi se seikka, että Ranska viivytti joulukuussa 2003 sisämarkkinoille soveltumattomaksi todetun tuen takaisinperintää siihen saakka, kunnes yritys ei enää ollut vastaperustettu yritys ja oli sen vuoksi oikeutettu rakenneuudistustukeen, saattaa olla rakenneuudistussuuntaviivojen 12 kohdassa määrätyn kiellon kiertämistä.

3.2. Riski sisämarkkinoille soveltumattoman tuen takaisinmaksuvelvoitteen kiertämisestä

- 16) Komissio toteaa, että suurta osaa ilmoitetusta tuesta näytettiin käytettävän 44 f §:n mukaisen tuen takaisinmaksun rahoittamiseen. Komissio epäilee sen vuoksi, että ilmoitettu tuki saattaa merkitä kyseisen sisämarkkinoille soveltumattoman tuen takaisinmaksuvelvoitteen kiertämistä, minkä seurauksena tuen takaisinperintä menettäisi merkityksensä ja tehokkaan vaikutuksensa.

3.3. Yrityksen pitkän aikavälin elinkelpoisuuteen liittyvät epäilyt

- 17) Komissio esitti epäilyjä myös yrityksen pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttamisesta. Komissio totesi ensiksikin, että yrityksen liikevaihdon odotettiin kasvavan vuonna 2007 noin 20 prosenttia suhteessa edellisen vuoden liikevaihtoon, ja tiedusteli, mihin seikkoihin tämä ennuste perustui. Toiseksi komissio kiinnitti huomiota siihen, että rakenneuudistussuunnitelmassa ei ilmoitettu, miten FagorBrandt aikoi selviytyä italialaisen tytäryhtiönsä saaman sisämarkkinoille soveltumattoman tuen takaisinmaksusta.

3.4. Vastasuoritteiden riittämättömyys

- 18) Komissio epäili myös, olisiko rakenneuudistussuunnitelman puitteissa luvattuja vastasuoritteita täydentävien vastasuoritteiden jättäminen toteuttamatta hyväksyttävää. Komissio muistutti, että:

- i) suurille yrityksille asetetut kriteerit täyttävät tuensaajat veloitetaan rakenneuudistussuuntaviivoissa (38–41 kohta) toteuttamaan vastasuoritteita;
- ii) ilman tukea FagorBrandt joutuisi poistumaan markkinoilta, ja sen kilpailijat ovat pääosin eurooppalaisia yrityksiä; sen vuoksi FagorBrandtin poistuminen markkinoilla antaisi sen eurooppalaisille kilpailijoille mahdollisuuden kasvattaa olennaisesti myyntiään ja tuotantoaan;

⁽¹⁰⁾ Vaikeuksissa olevien yritysten ostoon liittyvästä Ranskan tukiohjelmasta 16 päivänä joulukuuta 2003 tehty komission päätös (EUVL L 108, 16.4.2004, s. 38).

- iii) näyttää siltä, että jo toteutettuja toimenpiteitä ei rakenneuudistussuuntaviivojen 40 kohdan perusteella voida ottaa huomioon vastasuoritteina;

- iv) komissio korosti lisäksi, että asioiden ”Bull”⁽¹¹⁾ ja ”Euromoteurs”⁽¹²⁾ tutkinnan aikaan voimassa olleissa suuntaviivoissa, joihin Ranska viittaa, yrityksiä ei veloitettu toteuttamaan vastasuoritteita; komissio korosti myös, että mainittujen asioiden ja nyt tarkasteltavan asian välillä on myös muita olennaisia eroja.

3.5. Tuensaajan rahoitusosuuteen liittyvät epäilyt

- 19) Komissio esitti lopuksi epäilyjä siitä, täyttääkö tuki rakenneuudistussuuntaviivojen 43 ja 44 kohdassa määrätty edellytykset. Ranskan viranomaiset eivät ole sisällyttäneet 44 f §:n mukaisen tuen takaisinmaksua rakenneuudistuskustannuksiin, ja toisaalta ne eivät ole ilmoittaneet tiettyjen ”tuensaajan omaksi panokseksi” luokiteltujen summien alkuperää.

4. ASIANOMAISTEN HUOMAUTUKSET

4.1. Electrolux-yrityksen huomautukset

- 20) Electrolux ilmoittaa, että se on pannut täytäntöön mittavia ja erittäin kalliita rakenneuudistussuunnitelmia vastatakseen maailmanlaajuisesta kilpailusta aiheutuviin haasteisiin. Säilyttääkseen kilpailukykynsä yritys on joutunut toteuttamaan radikaaleja toimenpiteitä, kuten sulkemaan kahdeksan Länsi-Euroopassa sijaitsevaa tehdasta, joiden tuotanto on siirretty pääasiassa muualla Euroopassa sijaitseviin tehtaisiin sekä Puolassa ja Unkarissa avattuihin uusiin tehtaisiin. Valtaosa suurten kodinkoneiden alalla toimivista yrityksistä on toteuttanut vastaavanlaisia rakenneuudistustoimia. Electrolux pitää sen vuoksi valitettavana, että FagorBrandt voi saada avustusta selviytyäkseen tilanteesta, josta muut alalla toimivat yritykset joutuvat selviytymään ilman vastaavanlaista apua. Electroluxin mukaan tuki vääristäisi kilpailua muiden yritysten kustannuksella.

4.2. Toisen kilpailijan huomautukset

- 21) Toinen kilpailija, joka ei halua nimeään julkistettavan, katsoo ensiksikin, että suunniteltu tuki ei mahdollistaisi FagorBrandtin pitkän aikavälin elinkelpoisuuden säilyttämistä. Sen mukaan yrityksen pysyminen elinkelpoisena edellyttäisi kattavaa liiketoiminta-alueiden uudelleenjärjestelyä. Kyseinen kilpailija arvioi kuitenkin, että FagorBrandtilla ei ole välttämättömien investointien rahoittamiseen tarvittavia varoja. Tuki ei anna myöskään FagorBrandtille mahdollisuutta kasvattaa kokoaan parantaakseen

⁽¹¹⁾ Valtiontuesta, jonka Ranska aikoo myöntää Bull-yrityksen hyväksi, 1 päivänä joulukuuta 2004 tehty komission päätös (EUVL L 342, 24.12.2005, s. 81, johdanto-osan 55–63 kappale).

⁽¹²⁾ Valtiontuesta, jonka Ranska aikoo myöntää Euromoteursin hyväksi, 26 päivänä huhtikuuta 2006 tehty komission päätös (EUVL L 307, 7.11.2006, s. 213, johdanto-osan 30, 31 ja 42 kappale).

asemiaan suurten jakelijoiden kanssa käytävissä neuvotte-
luissa, sillä ne suosivat toimittajia, joilla on vahvempi
markkina-asema Euroopan unionissa.

- 22) Kilpailija katsoo lisäksi, että tukea ei ole rajattu välttämät-
tömään vähimmäismäärään, sillä FagorBrandt voisi saada
rakenneuudistukseensa tarvittavaa rahoitusta osakkaaltaan
ja osuuskunnalta (ts. MCC:ltä, johon Caja Laboral -pankki
kuuluu), johon kyseinen osakas kuuluu.
- 23) Kilpailijan mukaan tuki on myös omiaan vaikuttamaan
jäsenvaltioiden väliseen kilpailuun ja kauppaan. Suurim-
malla osalla alan yrityksistä on tuotantoa Euroopassa, ja
ne voidaan sen vuoksi katsoa eurooppalaisiksi yrityksiksi.
Aasialaiset ja turkkilaiset kilpailijat ovat merkittävässä
asemassa vain tiettyjen tuotteiden markkinoilla. FagorB-
randt on lisäksi viidenneksi suurin eurooppalainen kodin-
konevalmistaja ja sillä on vahva asema Ranskan, Espanjan
ja Puolan markkinoilla. Kyseinen kilpailija katsoo sen
vuoksi, että ilman vastasuoritteita komissio ei voi katsoa
tuen soveltuvan sisämarkkinoille.
- 24) Ranskan ja Italian aiemmin myöntämistä sääntöjenvastai-
sista tuista voidaan lisäksi vetää kaksi johtopäätöstä. Fa-
gorBrandtin vaikeudet ovat toistuvia, minkä vuoksi on
aiheellista pohtia, onko se elinkelpoinen yritys. Toisaalta
ilmoitettua tukea käytetään todennäköisesti sääntöjenvas-
taisten tukien takaisinmaksuun eli takaisinmaksuvelvoit-
teen kiertämiseen.

4.3. FagorBrandtin huomautukset

- 25) FagorBrandtin huomautukset myötäilevät paljolti Rans-
kan viranomaisten huomautuksia, joista esitetään yhteen-
veto jäljempänä.

5. RANSKAN HUOMAUTUKSET

5.1. Ranskan huomautukset menettelyn aloittami- sesta tehdystä päätöksestä

- 26) Ranskan viranomaiset toteavat vastaperustetuille yrityk-
sille myönnettävää rakenneuudistustukea koskevan kiel-
lon mahdollisen kiertämisen osalta, etteivät ne kiistä sitä,
että FagorBrandt oli katsottava rakenneuudistussuuntavi-
vojen 12 kohdan mukaisesti vastaperustetuksi yritykseksi
ensimmäisten kolmen vuoden ajan perustamisestaan. Ne
huomaavat kuitenkin, että kysymys mahdollisuudesta
myöntää rakenneuudistustukea FagorBrandtin hyväksi
nousi esiin vasta vuoden 2006 aikana, sillä yrityksen
vaikeudet alkoivat vuonna 2004 ja sen taloudellinen til-
anne heikkeni vuodesta 2005 alkaen. Yrityksellä ei toisin
sanoen ollut syytä hakea rakenneuudistustukea ennen
kuin se oli ajautunut vuoden 2006 aikana tilanteeseen,
jossa tuen myöntäminen oli perusteltua. Tämän vuoksi

kysymykseen nk. "kolmen vuoden säännön" mahdolli-
sesta kiertämisestä ei tässä tapauksessa ole tarpeen vas-
tata.

- 27) Mahdollisuudesta, että takaisinmaksuvelvoite menettäisi
tehokkaan vaikutuksensa ilmoitetun tuen vuoksi, Ranska
muistuttaa, että yrityksen vaikeudet eivät johdu pelkäs-
tään tuen takaisinmaksusta. Taloudelliset vaikeudet alkoivat
vuonna 2004 ja tilanne heikentyi olennaisesti vuosina
2005 ja 2006. Kuten komissio totesi menettelyn aloitta-
misesta tehdyssä päätöksessä, yritys on rakenneuudistus-
suuntaviivoissa tarkoitettu vaikeuksissa oleva yritys.
Ranska päättelee tämän vuoksi, että yritykselle voidaan
myöntää rakenneuudistustukea, jos muut tuen myöntä-
miselle asetetut edellytykset täyttyvät. Kysymyksellä siitä,
voisiko yritys jatkaa toimintaansa vuonna 2007 tai 2008,
jos se ei joutuisi maksamaan tukea takaisin, ei ole mer-
kitystä, sillä tuen takaisinmaksu on pakollista komission
tehtyä vuonna 2003 kielteisen päätöksen 44 f §:n mu-
kaisesta tuesta. Tukihakemusta voidaan sen vuoksi perus-
tella taloudellisten vaikeuksien kasautumisella, sillä kysei-
set vaikeudet johtuvat yrityksen jo maksamista raken-
neuudistuskustannuksista, siitä, että rakenneuudistus on
edelleen kesken, ja muista maksuista, jotka yrityksen on
otettava huomioon, mukaan lukien tuen takaisinmaksu.
- 28) Pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttamisen ja menet-
telyn aloittamisesta tehdyssä päätöksessä tästä esitettyjen
epäilyjen osalta Ranskan viranomaiset toteavat seuraavaa:
Viranomaisten mukaan liikevaihdon 20 prosentin kas-
vuennuste vuonna 2007 suhteessa vuoteen 2006 perus-
tuu pääasiassa siihen, että FagorBrandtin toimintaa laa-
jennettiin vuonna 2006. Ranskan viranomaisten mukaan
italialaisen tytäryhtiön saaman sääntöjenvastaisen tuen
(joka myönnettiin Brandt Italian ostaessa Ocean SpA:n
kodinkonetoiminnot) takaisinmaksua ei ollut otettu huo-
mioon, koska kyseisen tuen takaisinmaksun ei odoteta
vaikuttavan yrityksen elinkelpoisuuteen. Brandt Italian
maksettavaksi viime kädessä jäävä määrä on todennäköi-
sesti alle 200 000 euroa, koska kyseisten toimintojen
myyjä vastaa loppuosasta.

- 29) Vastasuoritteiden puuttumisen osalta Ranska muistuttaa
yrityksen myyneen jo vuonna 2004 Brandt Components
-yrityksen (Neversin tuotantolaitoksen). Lisäksi yritys on
supistanut tuotantokapasiteettiaan lopettamalla arkkupa-
kastinten ja vapaasti seisovien mikroaaltouunien tuotan-
non. Ranskan viranomaiset muistuttavat myös, että tuesta
aiheutuvat kilpailunvääristymät ovat jääneet vähäisiksi,
mikä vähentää vastasuoritteiden tarpeellisuutta. FagorB-
randtin osuus Euroopan markkinoista on alle [0–5] (*)
prosenttia eli erittäin pieni verrattuna sen tärkeimpiin
kilpailijoihin. Ranskan viranomaiset katsovat lisäksi, että
yrityksen läsnäolo markkinoilla mahdollistaa oligopoliti-
lanteiden välttämisen. Viranomaiset ehdottivat muodolli-
sen tutkintamenettelyn aikana täydentävien vastasuorittei-
den toteuttamista.

(*) Liikesalaisuus.

- 30) Komission esittämistä epäilyistä, jotka koskevat tuen rajaamista välttämättömään vähimmäismäärään ja tuensaajan rahoitusosuutta, Ranskan viranomaiset toteavat seuraavaa: Ranskan viranomaisten mukaan tuen takaisinmaksua ei ole otettu huomioon rakenneuudistuskustannuksissa, koska sisämarkkinoille soveltumattoman tuen takaisinmaksua ei lähtökohtaisesti voida luokitella rakenneuudistuskustannuksiksi. Ilmoituksessa mainitun "tuensaajan oman panoksen" osalta viranomaiset tarkentavat, että kyse on pankkilainoista.

5.2. Ranskan kommentit asianomaisten huomautuksista

- 31) Electroluxin esittämien huomautusten osalta Ranska korostaa, että Electroluxin ja muiden kilpailijoiden toteuttamien rakenneuudistustoimenpiteiden tarkoituksena ei ollut parantaa vaikeaa taloudellista tilannetta vaan vahvistaa asemaa suurten kodinkoneiden markkinoilla. Ranskan mukaan FagorBrandtin tilannetta ei sen vuoksi voida verrata sen kilpailijoihin, joilla on joka tapauksessa käytettävissä huomattavasti enemmän varoja selkeästi suuremman kokonsa vuoksi.
- 32) Huomautuksista, jotka nimettömänä esiintyvä yritys on esittänyt FagorBrandtin pitkän aikavälin elinkelpoisuudesta, Ranskan viranomaiset korostavat ensiksikin, että FagorBrandt on toteuttanut toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on aluksi hillitä tappioita ja kasvattaa katteita, jotta yritys voi parantaa myöhemmässä vaiheessa markkina-asemaansa, erityisesti kehittämällä [...].
- 33) Väitteestä, jonka mukaan tukea ei ole rajattu välttämättömään vähimmäismäärään, koska FagorBrandt voisi saada rahoitusta osakkailtaan, Ranskan viranomaiset korostavat, että MCC ei ole holdingyhtiö vaan osuustoimintaliike. Tämän osuustoimintaliikkeen sisällä kukin osuuskunta, myös Fagor ja Caja Laboral -pankki, toimii riippumattomasti ja on päätöksenteossaan riippuvainen omista työntekijä-yhteistyökumppaneistaan, jotka ovat myös osuuskuntien omistajia. FagorBrandt ei sen vuoksi voi tukeutua pelkästään Fagorin taloudelliseen tukeen, jota Fagor voi tarjota vain tämänhetkisen rahoituskapasiteettinsa rajoissa. FagorBrandtin osto on heikentänyt Fagorin kassatilannetta, minkä vuoksi se voi tällä hetkellä myöntää rahoitusta vain tietyissä rajoissa.
- 34) Ranskan viranomaiset ovat havainneet ristiriitaisuuksia huomautuksissa, jotka nimettömänä esiintyvä asianomainen on esittänyt mahdollisista kielteisistä kilpailuvaikutuksista. Kyseinen asianomainen väittää, että tuki vaikuttaisi kilpailuolosuhteisiin Euroopan markkinoilla. Toisaalta asianomainen esittää, että FagorBrandt on suurimpiin yrityksiin verrattuna kooltaan liian pieni, mikä vaarantaa sen elinkelpoisuuden. Vastasuoritteiden osalta Ranskan viranomaiset muistuttavat, että ne ovat jo toteuttaneet asianmukaisia vastasuoritteita ja ovat ehdottaneet uusien vastasuoritteiden toteuttamista.
- 35) Ranskan ja Italian aiemmin myöntämiin sääntöjenvastaisiin tukiiin perustuvien väitteiden osalta Ranska muistuttaa, että kyseisiä sääntöjenvastaisia tukia ei suunnattu yrityksen rakenneuudistusohjelmaan vaan järjestelmään, jonka tarkoituksena oli tukea työllisyyttä alueella. Ranska

korostaa lisäksi FagorBrandtin komissiolle 17 päivänä joulukuuta 2007 toimittamien tietojen perusteella, että myönnetyn tukimäärän (verojen jälkeen noin 20 miljoonaa euroa netto) ja sisämarkkinoille soveltumattoman tukimäärän (noin 27,3 miljoonaa euroa korkoineen) välillä ei ole konkreettista yhteyttä. Rakenneuudistuksesta aiheutuvat kustannukset arvioidaan 62,5 miljoonaksi euroksi eli selvästi suuremmiksi kuin FagorBrandtin hakeman rakenneuudistustuen määrä. Viranomaiset muistuttavat myös, että kyseisten menojen kohteet ovat keskenään vaihdettavissa

- 36) FagorBrandtin komissiolle esittämien huomautusten osalta Ranskan viranomaiset toteavat hyväksyvänsä kyseiset täsmennykset kaikilta osin, varsinkin siksi, että ne täydentävät viranomaisten itsensä esittämiä huomautuksia.

6. ARVIOINTI TUESTA

6.1. SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen valtiontuen olemassaolo

- 37) Komissio katsoo, että toimenpide on SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea. Kyseessä on Ranskan valtion myöntämä avustus, ja näin ollen toimenpide on rahoitettu valtion varoista ja se on valtion toteuttama. Toimenpide kohdistuu yksinomaan FagorBrandtiin ja on tämän vuoksi valikoiva. Avustus suosii FagorBrandtia antamalla sille lisävaroja ja antaa sille mahdollisuuden välttää toimintansa lopettaminen. Kyseinen toimenpide on siis omiaan vääristämään kilpailua suurten kodinkoneiden valmistajien välillä. Suurten kodinkoneiden markkinoille on ominaista merkittävä jäsenvaltioiden välinen kauppa. Komissio katsoo tämän vuoksi, että ilmoitettu toimenpide sisältää valtiontukea. Ranska ei vastusta tätä päätelmää.

6.2. Arvioinnin oikeusperusta

6.2.1. Tuen soveltuvuutta sisämarkkinoille koskeva oikeusperusta

- 38) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 2 ja 3 kohdassa mainitaan poikkeukset, joita voidaan soveltaa 1 kohdassa määrätystä valtiontukien yleisestä soveltumattomuudesta sisämarkkinoille. SEUT-sopimuksen 107 artiklan 2 kohdan mukaisia poikkeuksia ei mitään ilmeisimmin voida soveltaa tähän tapaukseen.
- 39) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdassa määrättyjen poikkeusten osalta komissio toteaa, että koska tuella ei ole alueellista tarkoitusta ja on selvää, ettei b alakohdan mukaista poikkeusta voida soveltaa, tähän tukeen voidaan soveltaa vain c alakohdan mukaista poikkeusta. Kyseisen alakohdan mukaan valtiontuki tietyn taloudellisen toiminnan kehityksen edistämiseen soveltuu sisämarkkinoille, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla. Voidaan todeta, että tukien tarkoituksena on ollut palauttaa vaikeuksissa olevan yrityksen pitkän aikavälin elinkelpoisuus. Komissio kuvailee rakenneuudistussuuntaviivoissa tapaa, jolla se arvioi, soveltuvatko kyseisenkaltaiset tuet sisämarkkinoille. Tämän arvioinnin oikeusperustana käytetään sen vuoksi rakenneuudistussuuntaviivoja. Komissio katsoo,

ettei tässä tapauksessa voida soveltaa muita yhteisön puitteita. Ranska ei ole myöskään vedonnut mihinkään muuhun SEUT-sopimuksessa määrättyyn poikkeukseen. Yksikään osapuoli ei ole arvostellut tätä oikeusperustavalintaa, josta ilmoitettiin jo menettelyn aloittamisesta tehdyssä päätöksessä.

6.2.2. Analyysin viiteajankohta

- 40) Tuomioistuimen oikeuskäytännön⁽¹³⁾ mukaan komission on päätöksensä kumoamisen jälkeen käytettävä uuden analyysinsa lähtökohtana ainoastaan tietoja, jotka olivat sen käytettävissä kumotun päätöksen tekoajankohtana. Käsiteltävänä olevassa tapauksessa kyseessä on siis 21 päivä lokakuuta 2008.
- 41) Kyseisen ajankohdan jälkeisiä tapahtumia ei siis voida ottaa huomioon. Markkinatilanteen muutokset ja kehitys tai tuensaaajayrityksen tilanteen muutokset on siis jätettävä analyysin ulkopuolelle. Komissio ei myöskään ota huomioon rakenneuudistussuunnitelman toteuttamista lokakuun 2008 jälkeen⁽¹⁴⁾.
- 42) Komissiolla ei ole velvoitetta käynnistää uudelleen asian tutkintaa edes sen täydentämiseksi uusilla teknisillä asiantuntijaselvityksillä⁽¹⁵⁾. Vaikka päätös eri vaiheita sisältävän hallinnollisen menettelyn lopettamisesta kumottaisiin, se ei välttämättä merkitse, että koko menettely kumotaan. Jos komission tekemä analyysi osoittautuu puutteelliseksi huolimatta tutkintatoimista, jotka mahdollistavat tuen sisämarkkinoille soveltuvuuden kattavan analysoinnin (kuten käsiteltävänä olevassa tapauksessa), ja johtaa näin siihen, että päätös kumotaan, kyseisen päätöksen korvaamiseen tähtäävässä menettelyssä voidaan ottaa lähtökohdaksi jo toteutettuja tutkintatoimia⁽¹⁶⁾.
- 43) Koska komission on käytettävä uuden analyysinsa lähtökohtana pelkästään niitä tietoja, jotka sillä oli käytettävissään lokakuussa 2008 ja joista Ranskan viranomaiset ja FagorBrandt ovat jo esittäneet huomautuksensa, niitä ei ole tarpeen kuulla uudelleen⁽¹⁷⁾. Kolmansien osapuolten oikeus esittää huomautuksensa on turvattu sillä, että menettelyn aloittamisesta tehty päätös on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*⁽¹⁸⁾. Asetuksen (EY) N:o 659/1999 säännöksissä ei edellytetä, että kolmansille olisi annettava tämä mahdollisuus uudelleen, jos alkuperäistä rakenneuudistussuunnitelmaa muutetaan tutkinnan aikana⁽¹⁹⁾.

⁽¹³⁾ Tuomio asiassa Alitalia v. komissio, mainittu edellä alaviitteessä 7.

⁽¹⁴⁾ Tuomio asiassa Alitalia v. komissio, mainittu edellä, 137 kohta.

⁽¹⁵⁾ Tuomio asiassa Alitalia v. komissio, mainittu edellä, 144 ja 159 kohta.

⁽¹⁶⁾ Ks. tästä tuomio asiassa Alitalia v. komissio, mainittu edellä, 99–101 ja 142 kohta.

⁽¹⁷⁾ Tuomio asiassa Alitalia v. komissio, mainittu edellä, 174 kohta.

⁽¹⁸⁾ Ks. alaviite 2.

⁽¹⁹⁾ Tuomio asiassa Alitalia v. komissio, mainittu edellä, 174 kohta.

- 44) Näistä syistä tämä päätös perustuu yksinomaan 21 päivänä lokakuuta 2008 käytettävissä olleisiin tietoihin.

6.3. Voiko yritys saada rakenneuudistustukea?

- 45) Jotta yritys voisi saada rakenneuudistustukea, sen on ensiksikin oltava rakenneuudistussuuntaviivojen 2.1 jakson määritelmän mukainen vaikeuksissa oleva yritys.
- 46) Komissio totesi menettelyn aloittamisesta tehdyn päätöksen 24 kappaleessa, että yritys näyttää olevan rakenneuudistussuuntaviivojen 11 kohdassa tarkoitettu vaikeuksissa oleva yritys. Menettelyn aloittamisesta tehdyn päätöksen 27 kappaleessa komissio totesi myös, että yrityksen vaikeudet olivat muuttuneet rakenneuudistussuuntaviivojen 13 kohdan mukaisesti liian vakaviksi, jotta sen espanjalainen osakas pystyisi rahoittamaan niiden poistamisen. Kilpailija, joka ei halua nimeään julkistettavan, kiistää tämän alustavan arvioinnin oikeellisuuden. Se katsoo, että FagorBrandt voisi saada Fagorilta ja MCC:ltä vaikeuksiensa poistamisen kannalta välttämätöntä taloudellista tukea. Tämän vuoksi on selvítettävä, onko menettelyn aloittamisesta tehdyssä päätöksessä esitettyä alustavaa arviointia aiheellista muuttaa. Komissio panee merkille, että kyseinen kilpailija perustaa väitteensä lehtikirjoitukseen⁽²⁰⁾, jossa näytetään viittaavan siihen, että Fagor voi helposti hankkia varoja rahoitusmarkkinoilta. Komissio toteaa kuitenkin, että kyseinen kirjoitus on laadittu huhtikuussa 2005 ja Fagorin taloudellinen tilanne heikentyi tuntuvasti sen jälkeen. Ranskan viranomaiset muistuttavat, että Fagorin rahoitusvelat (ilman FagorBrandtin velkojen konsolidointia) kolminkertaistuivat vuonna 2005 erityisesti FagorBrandtin osakkeiden hankinnan ja Fagorin tekemien mittavien teollisuusinvestointien vuoksi. Lisäksi Fagor teki FagorBrandtiin 26,9 miljoonan euron pääomasiirtoisuuden vuonna 2006. Nämä seikat yhdessä laskivat osuuskunnan velanhoitokyvyn lähes nolleen, ja sen velkasuhde ylitti selvästi yleisesti hyväksytyt kynnyksarvot.
- 47) Ranskan viranomaisten mukaan FagorBrandt-konsernin ainoa osakas Fagor on Espanjan lainsäädännön mukainen työntekijäosakkaiden muodostama osuuskunta. Osuuskunnan pääoma jakautuu noin 3 500 jäsenen eli työntekijäosakkaan kesken. Yksikään jäsen ei voi omistaa enempää kuin 25 prosenttia osuuskunnan pääomasta.
- 48) Tämän oikeudellisen muodon vuoksi Fagor ei voi korottaa pääomaa tarjoamalla kolmansille osapuolille merkintämahdollisuuksia. Osuuskunta voi korottaa pääomaansa ainoastaan omien jäsentensä avulla, ja jäsenten rahoitusvalmiudet rajoittuvat heidän henkilökohtaisiin säästöihinsä. Osuuskunnan ainoa mahdollisuus kehityksensä rahoittamiseen on ottaa pankkilaina tai laskea liikkeeseen joukkovelkakirjoja.

⁽²⁰⁾ *La Tribune* -lehdessä 14 päivänä huhtikuuta 2005 julkaistu kirjoitus.

49) MCC on osuuskuntien yhteenliittymä, johon Fagor kuuluu. Kyseisessä yhteenliittymässä kukin osuuskunta säilyttää oikeudellisen ja taloudellisen riippumattomuutensa. Toisin sanoen Fagorin ja MCC:n välillä ei ole minkäänlaista pääomasuhdetta. MCC ei siis ole holdingyhtiö vaan osuustoimintaliike. Jokainen tähän osuustoimintaliikeseen kuuluva osuuskunta, kuten Fagor ja Caja Laboral-pankki, toimii riippumattomasti ja on päätöksenteossaan riippuvainen omista työntekijä-yhteistyökumppaneistaan, jotka ovat myös osuuskuntien omistajia. MCC:n ja sen jäsenten välisten suhteiden ei siis voida katsoa vastaavan perinteisiä konsernisuhteita.

50) Näin ollen MCC ei pysty oikeudellisen muotonsa vuoksi hankkimaan varoja osakeyhtiön tavoin. Sitä ei myöskään voida pitää rakenneuudistussuuntaviivojen 13 kohdassa tarkoitettuna emoyhtiönä. FagorBrandt voi siis tukeutua pelkästään emoyhtiönsä Fagorin tukeen, jota Fagor voi tarjota vain tämänhetkisen rahoituskapasiteettinsa rajoissa.

51) Komissio katsoo tämän vuoksi, ettei yrityksen tukikelpoisuutta koskevaa arviointia, joka esitetään menettelyn aloittamisesta tehdyssä päätöksessä rakenneuudistussuuntaviivojen 11 ja 13 kohdan perusteella, ole syytä muuttaa.

52) Arvioitaessa, voidaanko yritys katsoa tukikelpoiseksi rakenneuudistussuuntaviivojen 2.1 jaksossa määriteltyjen edellytysten täyttymisen perusteella, menettelyn aloittamisesta tehdyssä päätöksessä esitetään vain yksi epäily, joka koskee riskiä vastaperustetuille yrityksille myönnettävää rakenneuudistustukea koskevan kiellon kiertämisestä (ks. 3 jakso ”Syyt menettelyn aloittamiseen”).

53) Komission analyysia yrityksen taloudellisesta tilanteesta kuvaillaan jäljempänä taulukossa 1. On selvää, että vaikka yritys oli maksanut 44 f §:n mukaisen tuen takaisin, se ei täyttänyt kolmen ensimmäisen toimintavuotensa aikana rakenneuudistussuuntaviivojen 10 ja 11 kohdan mukaisia kriteerejä, joiden täytyessä yritys voidaan katsoa vaikeuksissa olevaksi yritykseksi. Rakenneuudistussuuntaviivojen 10 kohdan osalta voidaan todeta, että vaikka yritys oli maksanut vuonna 2004 (eli komission kielteistä päätöstä seuranneiden kolmen kuukauden aikana) takaisin 22,5 miljoonan euron tuen, se ei ollut vielä vuonna 2004 menettänyt puolta omista varoistaan. Rakenneuudistussuuntaviivojen 11 kohdan osalta voidaan todeta, että vaikka yritys oli maksanut vuonna 2004 takaisin 22,5 miljoonan euron tuen, sen toiminta oli ollut tappiollista vain yhden vuoden ajan (vuonna 2004). Tämä ei riitä yrityksen katsomiseen vaikeuksissa olevaksi yritykseksi kyseisen kohdan perusteella. Onkin todettava, että FagorBrandt-konsernin vaikeudet pahenivat vuodesta 2005 siinä määrin, että yritys voitaisiin katsoa rakenneuudistussuuntaviivoissa tarkoitetuksi vaikeuksissa olevaksi yritykseksi (ts. yritykseksi, jonka tappiollinen kehitys ”johtaa lähes varmasti yrityksen toiminnan loppumiseen lyhyellä tai keskipitkällä aikavälillä, jos viranomaiset eivät puutu tilanteeseen”) mahdollisesti jo vuodesta 2006 (ottaen huomioon velvollisuus maksaa takaisin 44 f §:n mukainen tuki) ja varmuudella vuodesta 2007.

Taulukko 1

milj. EUR	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Liikevaihto	847,1	857,6	813,2	743,6	779,7	903,0
Bruttokate	205,2	215,1	207,0	180,6	171,6	190,4
Nettotulos	15,5	13,8	(3,6)	(13,4)	(18,2)	(5,7)
Omat varat	69,8	83,4	79,8	70,6	79,4	73,6

54) Komissio on ottanut huomioon myös sen, että Fagor-konserni päätti vuoden 2005 ensimmäisen neljänneksen aikana ostaa 90 prosenttia FagorBrandtin osakkeista [150–200] miljoonalla eurolla. Tämä on osoitus siitä, että markkinat eivät pitäneet yritystä rakenneuudistussuuntaviivoissa tarkoitettuna vaikeuksissa olevana yrityksenä eli yrityksenä, jonka tappiollinen kehitys johtaa lähes varmasti yrityksen toiminnan loppumiseen lyhyellä tai keskipitkällä aikavälillä, jos viranomaiset eivät puutu tilanteeseen.

55) Komissio katsoo edellä esitetyn perusteella, että tämän tammikuussa 2002 perustetun yrityksen ei voitu katsoa olleen vaikeuksissa kolmen ensimmäisen toimintavuotensa aikana, vaikka se oli maksanut 44 f §:n mukaisen tuen välittömästi takaisin. Tämän vuoksi komissio katsoo, ettei se, että Ranska ei ollut vielä tammikuussa 2005 (eli kolmen vuoden kuluttua FagorBrandtin perustamisesta) perinyt 44 f §:n mukaisia tukia takaisin, merkinnyt sellaisen yrityksen pitämistä keinotekoisesti toiminnassa, joka olisi muussa tapauksessa poistunut markkinoilta. Komissio on myös sitä mieltä, ettei yrityksellä ollut kyseisen jakson aikana syytä hakea rakenneuudistustukea. Komissio katsoo edellä esitetyn perusteella, ettei Ranska kiertänyt rakenneuudistussuuntaviivojen 12 kohdassa tarkoitetuille vastaperustetuille yrityksille myönnettävää rakenneuudistustukea koskevaa kieltoa, kun se ei ollut vielä tammikuussa 2005 perinyt 44 f §:n mukaisia tukia takaisin.

56) Voidaankin todeta, että yrityksen tukikelpoisuudesta esitetty epäilyt on poistettu ja komissio katsoo yrityksen täyttävän rakenneuudistussuuntaviivojen 2.1 jaksossa määrätty edellytykset.

6.4. Aikaisempiin sääntöjenvastaisiin tukiin liittyvät määräykset

6.4.1. Ranskan myöntämä tuki

57) Menettelyn aloittamisesta tehdyn päätöksen 30 kappalessa komissio toteaa epäilevänsä rakenneuudistussuuntaviivojen 23 kohdan perusteella ja sen seikan vuoksi, että ilmoitettua tukea on ilmeisesti käytetty pääasiassa 44 f §:n mukaisen tuen takaisinmaksun rahoittamiseen, että ilmoitettu tuki voi merkitä tuen takaisinmaksuvelvoitteen kiertämistä ja tuen takaisinperintä voi sen seurauksena menettää merkityksensä ja tehokkaan vaikutuksensa.

- 58) Komissio on ottanut tämän kysymyksen arvioinnissa huomioon seuraavat seikat.
- 59) Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan sisämarkkinoille soveltumattomien tukien maksaminen korkoineen takaisin mahdollistaa paluun tuen myöntämistä edeltäneeseen tilanteeseen ja tuesta aiheutuvan kilpailunvääristymän poistamisen. Tarkasteltavana olevassa tapauksessa voidaan sen vuoksi olettaa, että 44 f §:n mukaisen tuen maksaminen korkoineen takaisin – mikä on edellytyksenä uuden tuen maksamiselle – mahdollistaa paluun tuen myöntämistä edeltäneeseen tilanteeseen.
- 60) Yritys voi lisäksi saada rakenneuudistustukia. Yrityksen taloudelliset vaikeudet eivät johdu ensisijaisesti sisämarkkinoille soveltumattoman tuen takaisinmaksusta. Vaikeudet johtuvat muista, vuodesta 2004 kertyneiden tappioiden aiheuttajina olleista syistä (ks. taulukko 1). Sisämarkkinoille soveltumattoman tuen takaisinmaksu pahentaa jatkossa näitä vaikeuksia entisestään, kunnes yritys ei enää selviä niistä ilman valtiontukea. Yrityksessä on myös pantu täytäntöön rakenneuudistussuunnitelma, jonka kustannukset ovat 62,5 miljoonaa euroa. Tämä osoittaa, että toiminnan kannattavuuden palauttamisen kannalta välttämättömän rakenneuudistuksen kustannukset ovat huomattavia, jopa huomattavampia kuin 44 f §:n mukaisen, yhteensä 22,5 miljoonan euron (ilman korkoja) tuen takaisinmaksusta aiheutuvat kustannukset. Nämä seikat osoittavat, että FagorBrandt on vaikeuksissa oleva yritys, jonka olemassaolo on vaarassa. Tämän vuoksi se voi saada minkä tahansa vastaavassa tilanteessa olevan yrityksen tavoin rakenneuudistustukia, jos se täyttää muut rakenneuudistussuuntaviivoissa määrätyt edellytykset.
- 61) Lisäksi komissio totesi asiassa Deggendorf⁽²¹⁾ vuonna 1991 tekemässään päätöksessä, että ”Deggendorf saisi sääntöjenvastaisesti myönnettyjen tukien, joita se on kielletty maksamasta takaisin vuodesta 1986, ja uusien tukien (...) yhteisvaikutuksesta kohtuuttoman ja perusteettoman edun, joka muuttaisi kaupan edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla”. Komissio katsoi kuitenkin, että uudet tuet soveltuvat sisämarkkinoille sillä ehdolla, että ”viranomaisten (...) edellytetään keskeyttävän tukien maksamisen Deggendorfille (...), kunnes ne ovat perineet sisämarkkinoille soveltumattomat tuet takaisin (...)”. Yhteisöjen tuomioistuin vahvisti 15 päivänä toukokuuta 1997 antamassaan tuomiossa⁽²²⁾ komission noudattaman lähestymistavan. Komissio on tehnyt sittemmin useita päätöksiä, joissa se noudattaa samaa lähestymistapaa eli katsoo uuden tuen soveltuvan sisämarkkinoille mutta edellyttää samalla, että tuen maksaminen keskeytetään, kunnes sääntöjenvastainen tuki on maksettu takaisin⁽²³⁾. Komissio toteaa tarkasteltavana olevassa asiassa, että jos uusi tuki täyttää rakenneuudistussuuntaviivoissa määrätyt edellytykset, ei näytä olevan mitään estettä Deggendorf-oikeuskäytännön soveltamiselle eli uuden tuen katsomiselle sisämarkkinoille soveltuvaksi tueksi sillä ehdolla, että sen maksaminen keskeytetään, kunnes 44 f §:n mukainen tuki on peritty takaisin.
- 62) Edellä esitetyn perusteella voidaan todeta, että komission esittämät epäilyt on poistettu.
- 63) Komissio haluaa esittää tässä yhteydessä seuraavan täsmennyksen. Rakenneuudistussuuntaviivojen 23 kohdassa määrätään komissiolle kuuluvasta velvollisuudesta, jonka mukaan yritykselle myönnettävää pelastamis- ja rakenneuudistustukea arvioitaessa ”otetaan huomioon vanhan tuen ja uuden tuen yhteisvaikutus ja se, että vanhaa tukea ei ole maksettu takaisin”. Kuten rakenneuudistussuuntaviivojen 23 kohdan alaviitteessä 2 todetaan, tämä määräys perustuu Deggendorf-oikeuskäytäntöön⁽²⁴⁾. Tarkasteltavana olevassa asiassa Ranska on sitoutunut perimään 44 f §:n mukaisen tuen takaisin ennen kuin se aloittaa uuden tuen maksamisen. Tehdessään päätöksen tässä asiassa komission on Deggendorf-oikeuskäytännön mukaisesti muutettava tätä sitoumusta sen mukaan, soveltuuko ilmoitettu tuki sisämarkkinoille. Tällä tavoin se voi varmistaa, että aikaisempi tuki ei kasaudu uuden tuen kanssa ja että aikaisempi tuki maksetaan takaisin.

6.4.2. Italian myöntämä sääntöjenvastainen tuki

- 64) FagorBrandtin italialainen tytäryhtiö Brandt Italia ei ollut 21 päivänä lokakuuta 2008 maksanut kokonaisuudessaan takaisin Italian viranomaisten myöntämää tukea. Komissio totesi 30 päivänä maaliskuuta 2004 tehdyssä päätöksessään⁽²⁵⁾, että kyseinen tuki ei sovellu sisämarkkinoille.

⁽²¹⁾ Saksan hallituksen Deggendorf GmbH:lle myöntämistä tuista 26 päivänä maaliskuuta 1991 tehty komission päätös (EYVL L 215, 2.8.1991, s. 16).

⁽²²⁾ Asia C-355/95 P, TWD v. komissio, yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 15.5.1997 (Deggendorf-tuomio), (Kok. s. I-2549, 25–26 kohta). Kyseinen tuomio vahvistaa, että asioissa T-244/93 ja T-486/93 13.9.1995 annettu ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio on perusteltu (Kok. s. II-2265).

⁽²³⁾ Komission tiedonannossa ”Sääntöjenvastaisen ja yhteismarkkinoille soveltumattoman valtiontuen takaisinperintää edellyttävien komission päätösten tehokas täytäntöönpano jäsenvaltioissa” (EUVL C 272, 15.11.2007, s. 4) todetaan tältä osin, että ”komissio on ... aloittanut ns. Deggendorf-oikeuskäytännön ... järjestelmällisemmän soveltamisen. Komissio pystyy tämän oikeuskäytännön perusteella tietyin edellytyksin määrittämään, että jäsenvaltioiden on keskeytettävä yhteismarkkinoille soveltuvan uuden tuen maksu yritykselle, kunnes se on maksanut takaisinperintäpäätöksen kohteena olevan, sääntöjenvastaisen ja yhteismarkkinoille soveltumattoman vanhan tuen takaisin.”

⁽²⁴⁾ Mainittu edellä alaviitteessä 22.

⁽²⁵⁾ EUVL L 352, 27.11.2004, s. 10. Brandt Italia riitautti päätöksen ja vei asian ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen käsiteltäväksi. Tuomioistuin kuitenkin hylkäsi kanteet 12.9.2007 (yhdistetyt asiat T-239/04 ja T-323/04). Yhteisöjen tuomioistuin vahvisti lisäksi 6.12.2007 annetussa tuomiossaan (asia C-280/05), että Italian valtio ei ollut pannut 30 päivänä maaliskuuta 2004 tehtyä päätöstä täytäntöön.

- 65) Tällaisessa tilanteessa Deggendorf-oikeuskäytäntö vahvistaa⁽²⁶⁾, kuten 61 kappaleessa todetaan, että komissio ei ylitä arviointitoimivaltaansa, kun se asettaa aikaisemmin tuen takaisinmaksun ehdoksi uuden tuen myöntämiseksi. Jos komissio asettaa suunnitellun tuen myöntämisen ehdoksi yhden tai useamman aikaisemmin myönnetyn tuen takaisinmaksun, sen ei tarvitse tutkia kyseisten tukien yhteisvaikutusta kilpailuun. Tämän ehdon avulla voidaan välttää se, että suunnitellun tuen tarjoama etu kasautuisi aikaisemmista tuista saatujen etujen kanssa⁽²⁷⁾.
- 66) Tämän vuoksi komissio on päätöksikäytännössään suosinut periaatetta, jonka mukaan sääntöjenvastaisen tuen takaisinmaksu asetetaan ennakkoehdoksi uuden tuen maksamiselle⁽²⁸⁾. Se ei ole niinkään soveltanut rakenneuudistussuuntaviivojen 23 kohtaa, jonka perusteella se voisi ottaa huomioon sääntöjenvastaisen tuen ja uuden tuen yhteisvaikutuksen.
- 67) Käsiteltävänä olevaan tapaukseen liittyvien erityispiirteiden vuoksi komissio aikoo kuitenkin soveltaa tässä rakenneuudistussuuntaviivojen 23 kohtaa. Komission on tehtävä asiassa uusi päätös, koska tuomioistuimien kumosi sen 21 päivänä lokakuuta 2008 tekemän päätöksen. Komissio ei voi ottaa huomioon tietoja, jotka eivät olleet sen käytettävissä kyseisen päätöksen tekoajankohtana. Komissio ei siis voi ottaa huomioon jäsenvaltion toimitamia mahdollisia uusia tietoja eikä sääntöjenvastaisen tuen takaisinmaksua koskevia mahdollisia järjestelyjä, joista on sovittu kyseisen ajankohdan jälkeen.
- 68) Tuomioistuimen 14 päivänä helmikuuta 2012 antamassa tuomiossa esitetyn kehotuksen mukaisesti⁽²⁹⁾ komission on näin ollen tarkasteltava Italian myöntämän valtiontuen ja ilmoitetun rakenneuudistustuen yhteisvaikutusta kilpailuun.
- 69) On kuitenkin tarpeen ensin määrittää se Italian myöntämän tuen määrä, joka on otettava huomioon 21 päivänä lokakuuta 2008.
- Italian myöntämän tukimäärän määrittäminen
- 70) FagorBrandt arvioi, että Italian myöntämän tuen määrä, joka Brandt Italian on maksettava takaisin, on todennäköisesti alle 200 000 euroa.
- 71) FagorBrandt osti vuonna 2003 tytäryhtiönsä Brandt Italian välityksellä Verolanuovan tehtaan ja siihen liittyvät omaisuususerät Ocean-yhtiöltä, joka oli selvitystilassa. Brandt Italia tarjosi kyseisistä omaisuususeristä 10 miljoonaa euroa.
- 72) Koska Ocean-yhtiön selvitysmiehet pitivät tarjottua määrää riittämättömänä, Italian viranomaiset halusivat soveltaa tällaisiin ostotoimenpiteisiin määrärajoja, jotka ovat peräisin sovellettavan unionin lainsäädännön kanssa yhteensopiviksi todetuista Mobilita ja Cassa Integrazione -ohjelmista. Määräysten mukaan työttömiä työntekijöitä palkkaaville yrityksille voitiin myöntää vapautuksia sosiaaliturvamaksuista. Näiden toimenpiteiden laajentamisen tarkoituksena oli se, että toimenpiteistä ostajalle koitua etu korottaisi asianmukaisella tavalla kyseisten omaisuususerien ostohintaa.
- 73) Tämän vuoksi Italian viranomaiset hyväksyivät 14 päivänä helmikuuta 2003 asetuksen, jonka mukaan yli 1 000 työntekijää työllistävän, selvitystilassa olevan yrityksen omaisuususerien ostajalle myönnettäisiin vapautus sosiaaliturvamaksuista ja lisäapua jokaisesta palkatusta työntekijästä. Näin ollen toimenpiteeseen, jolla Brandt Italia osti Ocean SpA:n kodinkoneliiketoiminnan 7 päivänä maaliskuuta 2003, voitiin soveltaa tätä kyseisellä asetuksella perustettua järjestelmää. Tämän vuoksi näiden vapautusten määrä, jonka arvioidaan olevan 8,5 miljoonaa euroa, korotti Brandt Italian ehdottamaa ostohintaa. Ostohinnaksi tuli näin 18,5 miljoonaa euroa.
- 74) Komissio katsoi 30 päivänä maaliskuuta 2004 tehdyssä päätöksessään⁽³⁰⁾, että 14 päivänä helmikuuta 2003 annettu asetus (joka muutettiin laiksi 17 päivänä huhtikuuta 2003), on sääntöjenvastainen ja sisämarkkinoille soveltumaton tukiohjelma. Kun Brandt Italia sai tiedon komission päätöksestä, se hankki Brescian kauppatuomioistuimelta 5 päivänä heinäkuuta 2004 takavarikointimääräyksen, joka koski ostohinnan viimeistä erää (5,7 miljoonaa euroa). Se otti myös yhteyttä Oceanin selvitysmiehiin periaatteen takaisin maksetun ylimääräisen hinnan. Brandt Italia katsoi, että Italian valtion olisi perittävä sääntöjenvastainen tuki takaisin todelliselta edunsaajalta.

⁽²⁶⁾ Mainittu edellä alaviitteessä 22.

⁽²⁷⁾ Alaviitteessä 6 mainittu tuomio asiassa Electrolux ja Whirlpool, 67 kohta.

⁽²⁸⁾ Ks. seuraavat komission päätökset: komission päätös, tehty 21 päivänä lokakuuta 2006, Zamudion tuotantolaitoksen (baskimaa) tutkimus- ja kehitystuesta, jota Espanja on aikonut myöntää Industria de Turbo Propulsores, SA -yrityksen (ITP) hyväksi (EUVL L 61, 27.2.2004, s. 87, johdanto-osan 32–36, 55 ja 117–119 kappale); komission päätös, tehty 16 päivänä maaliskuuta 2005, valtiontuesta, jota Italia (Lazion alue) aikoo myöntää kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi (EUVL L 244, 7.9.2006, s. 8); komission päätös, tehty 8 päivänä marraskuuta 2006, valtiontuesta C 11/06 (ex N 127/05), jonka Italia aikoo myöntää AEM Torinon hyväksi (EUVL L 366, 21.12.2006, s. 62, johdanto-osan 39–41 kappale).

⁽²⁹⁾ Alaviitteessä 6 mainittu tuomio asiassa Electrolux ja Whirlpool, 71 kohta. "Koska komissio ei ole asettanut riidanalaisen tuen myöntämisedellytykseksi italialaisen yhteensoveltumattoman tuen takaisinperintää, sen olisi välttämättä pitänyt tutkia näiden kahden tuen yhteisvaikutus, mutta näin se ei ole tässä asiassa tehnyt."

⁽³⁰⁾ EUVL L 352, 27.11.2004, s. 10.

- 75) Vaikka komission tuomitseman ohjelman tuensaaja oli Brandt Italia (yhtiö, joka oli käytännössä saanut vapautukset), FagorBrandt arvioi, että tuen lopullinen hyöty oli siirtynyt lähes kokonaisuudessaan Ocean-yhtiön velkojen luetteloon kirjatuille velkojille omaisuusserien ostohinnan korotuksen myötä (8,5 miljoonan euron hinnankorotus verrattuna käytännössä vapautuksina myönnettyyn 8 624 283 euroon). Näistä syistä Ranskan viranomaiset katsoivat, että Brandt Italian/FagorBrandtin osalta jäljellä oleva takaisinmaksettava määrä olisi 124 283 euroa. Määrään olisi lisättävä kertyneet korot.
- 76) Italian viranomaiset ovat kuitenkin toimittaneet komissiolle tietoja, jotka kumoavat nämä perustelut.
- 77) Italian viranomaiset toimittivat komissiolle 13 päivänä toukokuuta 2008 kaksi Brescian tuomioistuimen tuomioita. Tuomiot käsittelevät riita-asiaa, jonka osapuolina ovat kansallinen sosiaaliturvalaitos INPS ja Brandt Italia ja joka käsittelee Brandt Italian saaman tukimäärän eli sosiaaliturvamaksujen vapautuksen määrän määrittämistä.
- 78) Ensimmäisessä, 1 päivänä helmikuuta 2008 annettussa tuomiossa keskeytetään INPS:n 18 päivänä joulukuuta 2007 Brandt Italiaa kohtaan antaman perintämääräyksen soveltaminen. INPS haki tuomioon muutosta. Muutoksenhakutuomioistuimen kumosi 29 päivänä huhtikuuta 2008 perintämääräyksen soveltamisen keskeyttämisen.
- 79) Kolmannessa, 8 päivänä heinäkuuta 2008 annettussa tuomiossa, joka toimitettiin komissiolle 20 päivänä lokakuuta 2008, katsotaan, että INPS on aineellisten kysymysten osalta oikeassa vaatiessaan Brandt Italiaa maksamaan tuen kokonaisuudessaan takaisin. Tämä tuomio oli annettu tiedoksi Brandt Italialle 15 päivänä syyskuuta 2008.
- 80) Komission on siis määritettävä näiden tietojen perusteella tuen määrä, joka Brandt Italian/FagorBrandtin on 21 päivänä lokakuuta 2008 tehtyjen kohtuullisten arvioiden mukaan maksettava takaisin. Komissio toteaa, että Brescian tuomioistuimen 8 päivänä heinäkuuta 2008 antamassa tuomiossa Brandt Italia määrätään maksamaan takaisin 8 890 878,02 euroa.
- 81) Komissio kuitenkin katsoo, että kyseisestä määrästä on vähennettävä takavarikointimäärä eli 5,7 miljoonaa euroa. Brandt Italian käytössä ei itse asiassa ollut tätä määrää, sillä se oli väliaikaisesti jäädytetty Brescian kauppautuomioistuimen 5 päivänä heinäkuuta 2004 antaman tuomion perusteella. Kyseinen tuomio on otettu huomioon 30 päivänä maaliskuuta 2004 tehdystä komission päätöksessä. Summa jäädytettiin siltä varalta, että se olisi maksettava takaisin. Näin ollen 21 päivänä lokakuuta 2008 voitiin olettaa, että kyseinen määrä käytettäisiin siihen, että osa tuesta maksettaisiin takaisin. Tätä päätelmää tukivat seuraavat seikat:
- 30 päivänä maaliskuuta 2004 tehdyn komission päätöksen johdanto-osan 18 kappaleessa todetaan, että vaikeuksissa olevien yritysten ostajat ja vaikeuksissa olevat yritykset voivat olla sääntöjenvastaisen tuki-ohjelman edunsaajia. Toisin sanoen oli ennakoitavissa, että vähintään osa takaisinmaksuvastuusta olisi Ocean-yhtiöllä.
 - Brescian tuomioistuimen 8 päivänä heinäkuuta 2008 antamassa tuomiossa mainitaan, että kyseinen määrä on jäädytetty ja talletettu takavarikointitilille. Tuomiossa pidetään ilmeisenä, että kyseistä määrää voidaan käyttää maksamaan osa tuesta takaisin INPS:lle.
- 82) Edellä 76–81 kappaleessa esitettyjen seikkojen vuoksi komissio katsoo, että tässä analyysissä huomioon otettava Italian myöntämän tuen määrä on 3 190 878,02 euroa. Tähän määrään on lisättävä korko, jota on kertynyt 21 päivään lokakuuta 2008 asti.
- 83) Komissio katsoo, että koron määrittämisessä huomioon otettava päivämäärä ei ole tuen todellinen takaisinmaksupäivä vaan kumotun päätöksen tekopäivä, sillä käsiteltävänä olevassa tapauksessa komissio analysoi Ranskan myöntämän tuen soveltuvuutta sisämarkkinoille 21 päivänä lokakuuta 2008. Ranskan myöntämä tuki kumuloi-tui 21 päivänä lokakuuta 2008 Italian myöntämän tuen kanssa ja tukimääriin on lisättävä kyseiseen päivään asti kertynyt korko. Komission on siis otettava huomioon näiden tukien yhteisvaikutus, mutta se ei voi lisätä määrään korkoa, jota kertyy tuen todelliseen takaisinmaksupäivään asti.
- 84) Näin ollen etu, joka muodostuu 21 päivän lokakuuta 2008 ja tuen todellisen takaisinmaksupäivän välisistä koroista, kumoutuu varsinaisessa tuen takaisinmaksussa, jonka on luonnollisestikin käsitettävä myös nämä korot.
- Rakenneuudistustuen ja Italian myöntämän tuen yhteisvaikutuksen tarkastelu
- 85) FagorBrandtin käytettävissä on näin ollen ollut 3 190 878,02 euroa (korkoineen) Ranskan viranomaisten myöntämän 31 miljoonan euron tuen lisäksi. Tällä edulla on vaikutusta kilpailuun. Yrityksen käytettävissä oli ylimääräistä likviditeettiä, jota sillä ei olisi ollut tavanomaisissa markkinaolosuhteissa (eli ilman Italian myöntämän sääntöjenvastaista tukea).
- 86) Rakenneuudistussuuntaviivojen 23 kohdan ja 14 päivänä helmikuuta 2012 annetun tuomioistuimen tuomion mukaisesti komissio aikoo tutkia Italian myöntämän tuen ja rakenneuudistustuen yhteisvaikutusta osana analyysiaan, joka koskee rakenneuudistustuen soveltuvuutta sisämarkkinoille.

- 87) Yhteisvaikutusten tarkastelun perusteella komissio toteuttaa kahdentyyppisiä valvontatoimia. Komission on varmistettava, että vastasuoritteiden avulla (ks. 89 kappale ja sitä seuraavat kappaleet, erityisesti 118 kappale ja sitä seuraavat kappaleet) voidaan kompensoida kilpailuhaitta, joka aiheutui siitä, että FagorBrandtilla oli käytettävissään ylimääräistä likviditeettiä. Toisaalta komissio aikoo valvoa myös sitä, että tuensaajan omaan osuuteen ei liity tukea (ks. 154 kappale ja sitä seuraavat kappaleet). Ei voida sulkea pois sitä, että yrityksen suunnittelema oma osuus käsittää jo kyseisen määrän.
- 88) Näiden valvontatoimien yhteydessä komissio voi määrätä uusia edellytyksiä kyseiselle jäsenvaltiolle riippumatta sen mahdollisista ehdotuksista (joita komissio ei voi ottaa huomioon, jos ne on esitetty 21 päivän lokakuuta 2008 jälkeen). Kuten rakenneuudistussuuntaviivojen 46 kohdassa vahvistetaan, ”komissio voi määrätä tarpeelliseksi katsomiaan edellytyksiä ja velvoitteita, joilla voidaan estää kilpailun vääristyminen yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla, jos kyseinen jäsenvaltio ei ole sitoutunut toteuttamaan tällaisia toimenpiteitä”.
- 91) Seuraavissa kappaleissa komissio perustelee yksityiskohdaisemmin, miksi se katsoo tuen vääristävän kilpailua ja miksi vastasuoritteiden toteuttaminen on välttämätöntä, toisin kuin Ranskan viranomaiset väittävät.
- 92) Kuten edellä todettiin, FagorBrandt valmistaa suuria kodinkoneita ja markkinoi niitä jakelijoille (se ei siis jakele eikä myy kodinkoneita yksityishenkilöille). Suurten kodinkoneiden markkinoiden maantieteellisen laajuuden osalta komissio on arvioinut aiemmin, että kyseiset markkinat ovat vähintään Euroopan unionin laajuiset erityisesti markkinoilletulon esteiden puuttumisen, teknisen yhdenmukaistamisen ja suhteellisten alhaisten kuljetuskustannusten vuoksi ⁽³¹⁾. FagorBrandtin ja huomautuksia esittäneiden kahden kilpailijan toimittamat tiedot vahvistavat, että markkinat ovat unionin laajuiset.

6.5. Kohtuuttomien kilpailunvääristymien välttäminen

6.5.1. Vastasuoritteiden välttämättömyyden arviointi

- 89) Jotta komissio voi hyväksyä rakenneuudistustuet, on toteutettava rakenneuudistussuuntaviivojen 38 kohdassa tarkoitettuja vastasuoritteita, joilla tasataan tukien kielteisiä vaikutuksia kaupankäynnin edellytyksiin. Muutoin tukien on katsottava olevan ”ristiriidassa yhteisen edun kanssa” ja soveltumattomia sisämarkkinoille. Tämä edellytys aiheuttaa usein sen, että rakenneuudistuksen toteuttamisen jälkeen yrityksen osuutta merkityksellisillä markkinoilla rajoitetaan.
- 90) Ranska väitti ilmoituksessaan, että vastasuoritteet eivät vaikuttaneet välttämättömiltä tässä tapauksessa varsinkaan siksi, että tuesta ei aiheutuisi kohtuuttomia kilpailunvääristymiä. Komissio esitti menettelyn aloittamisesta tehdyn päätöksen 37, 38 ja 40 kappaleessa lyhyesti syyt siihen, miksi se ei hyväksynyt tätä väitettä.
- 93) Komissio katsoo, että rakenneuudistustuki johtaa automaattisesti kilpailun vääristymiseen, sillä se mahdollistaa sen, että tuensaaja ei joudu poistumaan markkinoilta, ja jarruttaa sen vuoksi kilpailevien yritysten kehitystä. Kyseinen tuki rikkoo sen vuoksi periaatetta vähiten tehokkaiden yritysten poistumisesta markkinoilta, joka on rakenneuudistussuuntaviivojen 4 kohdan mukaisesti ”tavanomainen osa markkinoiden toimintaa”. Ilmoitettu tuki FagorBrandtin hyväksi vääristää tästä syystä kilpailua edellä mainitulla tavalla. Komissio toteaa kuitenkin, että seuraavat seikat rajoittavat kyseisen kilpailunvääristymän vaikutuksia: FagorBrandtin osuus suurten kodinkoneiden markkinoista Euroopassa on ensiksikin enintään [0–5] prosenttia ⁽³²⁾. Toiseksi kyseisillä markkinoilla toimii neljä

⁽³¹⁾ Electroluxia/AEG:tä koskevassa asiassa 21 päivänä kesäkuuta 1994 tehdyssä komission päätöksessä (EYVL C 187, 9.7.1994) todetaan, että suurten kodinkoneiden maantieteelliset markkinat kattavat Länsi-Euroopan. EY:n perustamissopimuksen 81 artiklan ja ETA-sopimuksen 53 artiklan soveltamisesta asiassa CECED 24 päivänä tammikuuta 1999 tehdyssä komission päätöksessä (EYVL L 187, 26.7.2000, s. 47) todetaan, että maantieteelliset markkinat koostuvat ETA:n markkinoista. Jälkimmäinen asia koski pyykinpesukoneita.

⁽³²⁾ FagorBrandtin ja Fagor Electrodomeesticosin yhteenlaskettu markkinaosuus on enintään [5–10] prosenttia.

kilpailijaa, joiden markkinaosuus on vähintään 10 prosenttia (Indesit, Whirlpool, BSH ja Electrolux) ⁽³³⁾. Kilpailija, joka on vaatinut, ettei sen nimeä julkisteta, myöntää, että FagorBrandt on suhteellisen pieni toimija Euroopan markkinoilla (ks. edellä kyseisen kilpailijan esittämät epäilyt FagorBrandtin elinkelpoisuuden palauttamisesta ja pienestä koosta) ja lisäksi sen markkinaosuus pienenee ⁽³⁴⁾. Kolmanneksi tuen määrä on vähäinen verrattuna FagorBrandtin Euroopan liikevaihtoon (tuen osuus FagorBrandtin liikevaihdosta vuonna 2007 oli alle 4 prosenttia) ja vielä vähäisempi, kun sitä verrataan markkinoiden neljän suurimman toimijan liikevaihtolukuihin, jotka ylittävät FagorBrandtin liikevaihtoluvut ⁽³⁵⁾.

94) Edellisessä kappaleessa tarkastellaan tuesta aiheutuvaa kilpailun vääristymistä, mutta lisäksi on arvioitava, kuten rakenneuudistussuuntaviivojen 38 kohdassa todetaan SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan perusteella, kuinka kattavia jäsenvaltioiden välisen "kaupankäynnin edellytyksiä haittaavat vaikutukset" ovat. Kuten menettelyn aloittamisesta tehdyn päätöksen 38 kappaleessa todettiin, tuki vääristää taloudellisen toiminnan sijoittumista eri jäsenvaltioihin ja sen vuoksi myös jäsenvaltioiden välistä kauppaa. FagorBrandt on yritys, jonka tuotantotoiminta ja työntekijät sijaitsevat pääasiassa Ranskassa ([80–100] prosenttia FagorBrandtin tuotantomäärästä tuotetaan Ranskassa). Ilman Ranskan valtion tukea FagorBrandt poistuisi nopeasti markkinoilta. FagorBrandtin tuotantolaitoksissa valmistettavat tuotteet kilpailevat kuitenkin pääasiassa sellaisten tuotteiden kanssa, joita kilpailijat valmistavat muissa jäsenvaltioissa ⁽³⁶⁾. FagorBrandtin poistuminen markkinoilta olisi sen vuoksi antanut sen

eurooppalaisille kilpailijoille tilaisuuden kasvattaa merkittävästi myyntimääriään ja sitä kautta myös tuotantoaan. Tuen vaikutuksesta tuotantotoimintoja, joista osa siirrettiisiin muutoin muihin jäsenvaltioihin, jatketaan Ranskassa. Tuella on sen vuoksi kaupankäynnin edellytyksiä haittaava vaikutus, sillä se heikentää muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneiden kilpailijoiden mahdollisuuksia viedä tuotteitaan Ranskaan ⁽³⁷⁾. Tuki heikentää myyntimahdollisuuksia myös niissä maissa, joihin FagorBrandt vie myös jatkossa tuotteitaan. Ottaen huomioon FagorBrandtin myyntimäärät ja niihin liittyvien työpaikkojen lukumäärä, tuen haitalliset vaikutukset kaupankäynnin edellytyksiin eivät jää suinkaan vähäisiksi.

95) Komissio katsoo edellä esitetyn arvioinnin perusteella, että kyseiset haitalliset vaikutukset edellyttävät konkreettisia (toisin sanoen merkittäviä) vastasuoritteita, joiden ei kuitenkaan tarvitse olla laajoja.

6.5.2. Analyysi jo toteutetuista vastasuoritteista

96) Menettelyn aloittamisesta tehdyn päätöksen 39 kappaleessa komissio epäili, voidaanko Ranskan viranomaisten ilmoittamat toimenpiteet ottaa huomioon vastasuoritteina, sillä rakenneuudistussuuntaviivojen 40 kohdassa määrätään, että "velvoitteiden poistamista kirjanpidosta ja tappiollisen toiminnan lopettamista, jotka olisivat joka tapauksessa tarpeen elinkelpoisuuden palauttamiseksi, ei pidetä kapasiteetin tai markkinaläsnäolon supistamisena vastasuoritteita arvioitaessa". Näytti siltä, että kaikki Ranskan viranomaisten kuvailemat toimenpiteet kuuluivat tämän määräyksen soveltamisalaa. Ranska ilmoitti muodollisen tutkintamenettelyn yhteydessä toistamiseen katsovansa, että arkkupakastinten ja vapaasti seisovien mikroalutouunien valmistuksen lopettaminen sekä Brandt Componentsin myynti olivat hyväksyttäviä vastasuoritteita. Komissio laati tämän vuoksi toimenpiteistä yksityiskohtaisen arvioinnin ja teki sen perusteella seuraavat päätelmät.

⁽³³⁾ Komissio ei yhdy Ranskan esittämään väitteeseen, jonka mukaan FagorBrandtin pitämällä markkinoilla olisi myönteinen vaikutus siltä osin kuin se mahdollistaa oligopolitilanteen välttämisen. Ranskan viranomaiset eivät ole esittäneet yksityiskohtaisia perusteluita väitteensä tueksi. Väite on lisäksi ristiriidassa viranomaisten antaman ilmoituksen kanssa, sillä ilmoituksessa kuvailtiin markkinoita, joilla käydään tiukkaa kilpailua ja joihin kohdistuu kilpailua monelta eri taholta, erityisesti jakelijoiden tuotemerkkien suunnalta. Rakenneuudistussuuntaviivojen 39 kohdassa määrätään, että vastasuoritteiden arvioinnissa otetaan huomioon monopolitilanteet tai erittäin oligopolistiset tilanteet, jollaisesta ei ole kyse tässä tapauksessa. Vaikka huomioon otettaisiin pelkästään suurimmat valmistajat, kilpailijoiden lukumäärä nousee jo neljään.

⁽³⁴⁾ Kilpailijan toimittamien tietojen mukaan markkinaosuus Euroopassa oli 5,3 prosenttia vuonna 2004, 5,2 prosenttia vuonna 2005 ja 5 prosenttia vuosina 2006 ja 2007.

⁽³⁵⁾ Jos analyysi suoritetaan koko maailman tasolla, ero on vielä suurempi, sillä Electroluxin ja Whirlpoolin kaltaiset konsernit harjoittavat erittäin laajaa toimintaa Euroopan ulkopuolella. Esimerkiksi vuonna 2005 FagorBrandtin ja Fagor Electrodomeesticosin yhteenlaskettu liikevaihto oli alle 2 miljardia euroa, kun Whirlpoolin maailmanlaajuinen liikevaihto suurten kodinkoneiden markkinoilla oli 11,8 miljardia euroa, Electroluxin 10,8 miljardia euroa, BSH:n 7,3 miljardia euroa ja Indesitin 3,1 miljardia euroa.

⁽³⁶⁾ Kuten todettiin, FagorBrandt ei enää valmista itse [...]. FagorBrandt valmistaa itse tuotteita [...]. Näillä segmenteillä Euroopan unionin ulkopuolella valmistettujen tuotteiden osuus on pienempi. On varmaa [...], että Euroopan unionin ulkopuolella valmistettujen tuotteiden osuus on suurempi.

⁽³⁷⁾ [50–80] prosenttia FagorBrandtin tuotannosta myydään Ranskan markkinoilla. Yhteisöjen tuomioistuin on todennut toistuvasti, että "myöntämällä yritykselle tukea jäsenvaltio voi nimittäin ylläpitää tai lisätä kotimaista tuotantoa, mikä johtaa siihen, että muiden jäsenvaltioiden yritysten mahdollisuudet viedä tuotteitaan kyseiseen jäsenvaltioon pienenevät". Ks. asia C-102/87, Ranska v. komissio, tuomio 13.7.1988 (Kok. s. 04067, 19 kohta); asiat C-278/92, C-279/92 ja C-280/92, Espanja v. komissio, tuomio 14.9.1994 (Kok. s. I-4103, 40 kohta); asia C-310/99, Italia v. komissio, tuomio 7.3.2002 (Kok. s. I-2289, 84 ja 86 kohta); asia T-152/99, HAMSA v. komissio, tuomio 11.7.2002 (Kok. s. II-3049, 220 ja 221 kohta).

- 97) Vuonna 2005 tapahtuneen arkkupakastinten tuotantolaitoksen (Lesquinin tuotantolaitos) sulkemisen osalta Ranska ilmoitti 6 päivänä elokuuta 2007 antamassaan ilmoituksessa, että kyseinen tuotantolaitos, ”joka valmisti arkkupakastimia ja viinikaappeja koko FagorBrandtin-konsernin lukuun, oli saavuttanut koon ..., minkä vuoksi se ei kyennyt enää kattamaan muuttuvia kustannuksiaan eikä myöskään kiinteitä kustannuksiaan ja sille oli kertynyt liiketoiminnasta 5,8 miljoonan euron tappiot vuonna 2004”. Tämän vuoksi ei ole mitään epäilyä siitä, että tässä tapauksessa on kyse tappiollisen toiminnan lopettamisesta, joka on tarpeen yrityksen elinkelpoisuuden palauttamiseksi⁽³⁸⁾. Sitä ei rakenneuudistussuuntaviivojen 40 kohdan mukaisesti voida ottaa huomioon vastasuoritteena.
- 98) Myös vapaasti seisovien mikroaaltouunien tuotannon lopettamisessa Azeneyn tuotantolaitoksessa oli kyse tappiollisen tuotannon lopettamisesta, joka oli tarpeen elinkelpoisuuden palauttamiseksi, kuten Ranskan viranomaiset ovat nimenomaisesti myöntäneet komissiolle toimittamissaan huomautuksissa⁽³⁹⁾. Tämän toiminnan kannattamattomuus ei ole yllättävää, sillä vapaasti seisovien mikroaaltouunien markkinasegmentti on yksi niistä segmenteistä, joilla matalan kustannustason maista tulevat tuotteet ovat vahvistaneet eniten asemiaan⁽⁴⁰⁾. Lisäksi Azenayn tehdas oli menettänyt tärkeitä mikroaaltouunien tuotantosopimuksia muille konserneille⁽⁴¹⁾. Onkin todettava, että rakenneuudistussuuntaviivojen 40 kohdan perusteella tätä toimenpidettä ei voida ottaa huomioon vastasuoritteena.
- 99) Maaliskuussa 2004 yritys myi tytäryhtiönsä Brandt Componentsin (Neversin tehtaan) itävaltalaiselle ATB-konsernille 3 miljoonan euron hintaan. Kyse ei siis ole velvoitteen poistamisesta kirjanpidosta⁽⁴²⁾ eikä toiminnan lopettamisesta. Tämä toimenpide ei sen vuoksi kuulu edellä mainitun rakenneuudistussuuntaviivojen 40 kohdan määräyksen soveltamisalaan. Maaliskuussa 2004 myydystä toiminnasta⁽⁴³⁾ oli vuonna 2003 kertynyt 35,4 miljoonan euron liikevaihto – eli 4 prosenttia yrityksen liikevaihdosta – ja tehtaassa oli 306 työntekijää – eli 6 prosenttia yrityksen koko henkilöstöstä. Kyseinen tytäryhtiö oli mukana pyykinpesukoneiden sähkömoottoreiden suunnittelussa, kehittämisessä, valmistuksessa ja markkinoinnissa. Tytäryhtiön myynti onkin supistanut yrityksen markkinaosuutta pyykinpesukoneiden osien markkinoilla.
- 100) Viimeksi mainittua toimenpidettä ei kuitenkaan voida pitää asianmukaisena vastasuoritteena. Brandt Components myytiin noin kolme ja puoli vuotta ennen kuin tarkasteltavana olevasta tuesta ilmoitettiin. Toisaalta toimenpide ei heikennä FagorBrandtin asemaa suurten kodinkoneiden markkinoilla⁽⁴⁴⁾, jotka ovat sen pääasialliset toimintamarkkinat. Tämä vuoksi tämän toimenpiteen tavoitteena ei ollut suunnitellun tuen myöntämisen aiheuttamien kilpailunvääristymien tasaaminen, eikä sillä voisi näin ollen olla sellaista vaikutustakaan.
- ⁽³⁸⁾ Ranskalaisessa lehdistössä oli julkaistu useita lehtiartikkeleita pakastintuotantotoiminnan kannattamattomuudesta. *Ouest France* -lehdessä 8 päivänä heinäkuuta 2004 julkaistussa artikkelissa todettiin esimerkiksi seuraavaa: ”Ranskalainen kodinkonealan konserni ElcoBrandt sulkee vuonna 2005 Lesquinin (Nord) tehtaansa, joka on erikoistunut pakastintuotantoon, koska sen toiminta ei ole enää kannattavaa. Elco oli ostanut kyseisen tehtaan Brandtilta kaksi vuotta sitten. Tehtaan 600 työntekijää olivat hyväksyneet henkilöstösuunnitelman, jonka mukaan tehtaassa säilytettäisiin 150 työpaikkaa, jotka siis häviävät nyt.” Brandtin vastuuhenkilöt ilmoittivat *Les Echos* -sanomalehdessä 7 päivänä heinäkuuta 2004 julkaistussa lehtiartikkelissa, että ”vaikka olemme pyrkineet kaikkiin keinoin parantamaan kilpailukykyämme ostamalla 35 prosenttia osista Künasta ja parantamalla tuotteiden laatua ja tuottavuutta, markkinoiden kustannukset ovat alentuneet nopeammin kuin meidän kustannuksemme” ja ”arkkupakastinten tuotantotoiminnan jatkaminen ElcoBrandt-konsernissa ei ole enää taloudellisesti kannalta järkevää. Joka kerta, kun myymme yhden näistä tuotteista, myymme tuotteen 25 prosentin tappiolla.”
- ⁽³⁹⁾ Ranskan viranomaiset toteavat tuki-ilmoituksessa, että rakenneuudistussuunnitelman tavoitteisiin kuuluu ”tuotannon järjeistäminen luopumalla tiettyjen [...] tuotteiden valmistuksesta, joka on muuttunut tappiolliseksi, jotta voimme hillitä tappioita, jotka aiheutuvat siitä, että matalan kustannustason maista tulevat (vapaasti seisovien mikroaaltouunien, [...]) valmistajat ovat kasvattaneet markkinaosuuksiaan”. Ranskan viranomaiset toteavat 15 päivänä helmikuuta 2008 päivättyssä kirjjeessään, jossa ne kommentoivat asianomaisten huomautuksia, että ”Ranskan viranomaiset muistuttavat, että ... jo toteutettujen toimenpiteiden tarkoituksena on ensisijaisesti hillitä tappioita (tappiollisen Lesquinin tuotantolaitoksen sulkeminen ja tiettyjen kannattamattomien tuotteiden, kuten vapaasti seisovien mikroaaltouunien, valmistuksen lopettaminen)”. Nämä kaksi lainausta vahvistavat lisäksi edellä esitetyt päätelmät Lesquinin tehtaan sulkemisesta.
- ⁽⁴⁰⁾ Ranskan viranomaiset ovat korostaneet tätä seikkaa muun muassa ilmoituksen liitteessä 7.
- ⁽⁴¹⁾ Ks. esimerkiksi lehtiartikkeli: ”Brandtin ja Mielen sopimuksen päätyminen vahvistettiin.. Electroluxin vetäytyttyä jälleen ankara isku Aizenaylle” (*Brandt: fin du contrat Miele confirmée. Après le retrait d'Electrolux, autre coup dur à Aizenay*), joka julkaistiin *Ouest France* -lehdessä 3 päivänä maaliskuuta 2005.
- ⁽⁴²⁾ Varsinkaan kun otetaan huomioon, että yritys sai kaupasta 774 000 euron myyntivoiton.
- ⁽⁴³⁾ Kuten menettelyn aloittamisesta tehdyn päätöksen 2.2 jaksossa todetaan, FagorBrandt käynnisti rakenneuudistuksensa vuonna 2004, jolloin ensimmäiset merkit kilpailukyyn heikkenemisestä ja talousvaikeuksista tulivat näkyviin. Komissio katsoo tämän vuoksi, että tytäryhtiön myynnissä ”on kyse samasta rakenneuudistuksesta”, kuten rakenneuudistussuuntaviivojen 40 kohdassa edellytetään.
- ⁽⁴⁴⁾ Ranskan viranomaisten ilmoituksen mukaan Brandt Components antaa yritykselle mahdollisuuden voimakkaaseen integroitumiseen päättäytettävien pesukoneiden tuotannon alalla, jolla FagorBrandt-konsernilla on perinteisesti vahva markkina-asema. Ranskan viranomaisten mukaan tämäntyyppiseen integroitumiseen pyritään erityisesti silloin, kun on kyse uutuustuotteista tai tuotteista, joiden tuotanto edellyttää erityistä tieto-taitoa. Alan suurimmat toimijat (esimerkiksi BSH ja Miele) pyrkivät integroitumaan tuotannossaan. Komissio toteaa kuitenkin, että Ranskan viranomaiset eivät ole esittäneet sille edellä esitettyjä väitteitä täydentäviä seikkoja, joiden perusteella se voisi todeta varmuudella (saati sitten mitata tätä vaikutusta), että Brandt Componentsin myynti heikentää FagorBrandtin mahdollisuuksia kehittää kilpailukykyisiä pyykinpesukoneita ja heikentää sen vuoksi FagorBrandtin asemaa pyykinpesukoneiden markkinoilla. Komissio ei tästä syystä voi todeta, että Brandt Componentsin myynnillä olisi konkreettinen vaikutus suurten kodinkoneiden markkinoihin.

6.5.3. Ranskan viranomaisten ehdottamat vastasuoritteet

- 101) Vastatakseen menettelyn aloittamisesta tehdyssä päätöksessä esitettyihin epäilyihin ilmoitettujen vastasuoritteiden riittämättömyydestä Ranskan viranomaiset ovat ehdottaneet Vedette-merkkisten kylmälaitteiden ja ruoanvalmistuksessa käytettävien laitteiden markkinoinnin lopettamista viiden vuoden ajaksi. Lisäksi viranomaiset ovat ehdottaneet joko Vedette-astianpesukoneiden markkinoinnin lopettamista tai [...]-merkin myyntiä.
- 102) Kuten edellä todettiin, FagorBrandt myy [50–80] prosenttia tuotannostaan Ranskan markkinoilla, joilla sen markkinaosuus vuonna 2006 oli [10–20] prosenttia arvon ja [10–20] prosenttia määrän mukaan mitattuna. Tämä tarkoittaa sitä, että jos FagorBrandt olisi lopettanut toimintansa, se olisi hyödyttänyt pääasiassa Ranskan markkinoilla toimivia kilpailijoita, jotka olisivat voineet kasvattaa myyntimääriään. Se, että FagorBrandt säilytti elinkelpoisuutensa tuen avulla, vaikutti tämän vuoksi eniten juuri näihin kilpaileviin yrityksiin. Italian markkinoilla FagorBrandtin myyntimäärät ovat sen sijaan erittäin vähäiset. Tämän vuoksi komissio asettaa Vedette-merkkisten astianpesukoneiden markkinoinnin lopettamisen vastasuoritteena etusijalle suhteessa [...]-merkin myyntiin, sillä Vedette-merkkisiä tuotteita⁽⁴⁵⁾ markkinoidaan ainoastaan Ranskan markkinoilla, kun taas [...]-merkkisiä tuotteita myydään pääasiassa [...].
- 103) Sen vuoksi on tärkeää analysoida näiden täydentävien vastasuoritteiden laajuutta, jotta voidaan selvittää, ovatko ne riittäviä.

Kylmälaitteet

- 104) Vedette-merkkisten kylmälaitteiden (jääkaappien ja pakastinten) myynnin arvo vuonna 2007 oli [10–20] miljoonaa euroa eli [0-5] prosenttia FagorBrandt-konsernin liikevaihdosta.
- 105) Kylmälaitteiden markkinoinnin lopettaminen viiden vuoden ajaksi antaa Ranskan markkinoilla toimiville kilpailijoille mahdollisuuden vahvistaa asemaansa kylmälaitemarkkinoilla. GfK:n vuonna 2007 toteuttaman tutkimuksen mukaan FagorBrandtin (jonka markkinaosuus on [...] prosenttia arvon mukaan mitattuna) tärkeimpiä kilpailijoita Ranskan jääkaappimarkkinoilla ovat Whirlpool ([...] prosenttia), Indesit ([...] prosenttia) ja Electrolux ([...] prosenttia). Pakastinmarkkinoilla FagorBrandtin ([...] prosenttia) tärkeimpiä kilpailijoita ovat Whirlpool ([...] prosenttia), Liebherr ([...] prosenttia) ja Electrolux ([...] prosenttia).

⁽⁴⁵⁾ Vedette-tuotemerkki sijoittuu Ranskan markkinoilla [...] tuotteiden markkinoilla [...]. Tämän vuoksi ehdotetut toimenpiteet eivät heikennä FagorBrandtin asemaa [...] tuotteiden markkinoilla. Valtaosalla konserneista, jotka kilpailevat FagorBrandtin kanssa [...] markkinoilla, on kuitenkin myös tuotemerkkejä, jotka kilpailevat Vedette-tuotemerkin kanssa [...] tuotteiden markkinoilla. Kyseiset kilpailijat hyötyvät sen vuoksi edellä kuvailtujen Vedette-tuotteiden vetämisestä markkinoilta.

Ruoanvalmistuksessa käytettävät laitteet

- 106) Vedette-merkkisten ruoanvalmistuksessa käytettävien laitteiden myynnin arvo vuonna 2007 oli [5–10] miljoonaa euroa eli [0-5] prosenttia FagorBrandt-konsernin liikevaihdosta.
- 107) Ruoanvalmistuksessa käytettävien laitteiden markkinoinnin lopettaminen viiden vuoden ajaksi antaa sen vuoksi kilpailijoille mahdollisuuden vahvistaa asemaansa liesimarkkinoilla. GfK:n vuonna 2007 toteuttaman tutkimuksen mukaan FagorBrandtin (jonka markkinaosuus on [...] prosenttia arvon mukaan mitattuna) tärkeimpiä kilpailijoita Ranskan liesimarkkinoilla ovat Indesit ([...] prosenttia), Electrolux ([...] prosenttia) ja Candy ([...] prosenttia).

Astianpesukoneet

- 108) Vedette-merkkisten astianpesukoneiden myynnin arvo vuonna 2007 oli [5–10] miljoonaa euroa eli [0-5] prosenttia FagorBrandt-konsernin liikevaihdosta.
- 109) GfK:n vuonna 2007 toteuttaman tutkimuksen mukaan FagorBrandtin (jonka markkinaosuus on [...] prosenttia arvon mukaan mitattuna) tärkeimpiä kilpailijoita Ranskan astianpesukonemarkkinoilla ovat BSH ([...] prosenttia), Whirlpool ([...] prosenttia) ja Electrolux ([...] prosenttia). Tämän vuoksi Vedette-merkkisten astianpesukoneiden markkinoinnin lopettaminen antaa kilpailijoille mahdollisuuden parantaa markkina-asemaansa.

Päätelmä

- 110) Markkinoilta vedettävien Vedette-tuotteiden osuus konsernin liikevaihdosta on [0–5] prosenttia⁽⁴⁶⁾. Ranskan viranomaisten mukaan tämä edellyttää merkittäviä sopeutustoimia yrityksen sisällä [...].

6.5.4. Ranskan viranomaisten ehdottamia vastasuoritteita koskevat päätelmät ja komission asettama täydentävä vastasuorite

- 111) Ehdotetut vastasuoritteet ovat tiettyjen Vedette-merkkisten tuotteiden (ruoanvalmistuksessa käytettävät laitteet, kylmälaitteet ja astianpesukoneet) markkinoinnin lopettaminen viiden vuoden ajaksi⁽⁴⁷⁾ ja Brandt Componentsin myynti. Kyse on markkina-aseman konkreettisesta (ts. merkittävästä) heikentämisestä, jonka vaikutukset eivät kuitenkaan ulotu laajalle.

⁽⁴⁶⁾ Vuonna 2007 niiden osuus Vedette-tuotemerkin liikevaihdosta oli [30–40] prosenttia ja FagorBrandtin myynnistä suurten kodinkoneiden markkinoilla Ranskassa [0-10] prosenttia.

⁽⁴⁷⁾ Toimenpiteen päämääränä on kyseisten Vedette-tuotteiden vetäminen pois markkinoilta. Onkin selvää, että toimenpide menettäisi merkityksensä, jos FagorBrandt myöntäisi toiselle yritykselle lisenssin kyseisten tuotteiden valmistamiseen ja/tai markkinointiin Vedette-tuotemerkillä.

- 112) Komissio katsoo kuitenkin, että Ranskan viranomaisten ehdottama Vedette-tuotemerkkiä koskeva täydentävä vastasuorite on ainoa asianmukainen vastasuorite, eikä sitä voida yksinään pitää riittävänä. Tämän vuoksi komissio on päättänyt asettaa sisämarkkinoille soveltuvuuden ehdoksi sen, että Vedette-merkkisten tuotteiden markkinoinnin keskeyttämistä jatketaan vielä kolmella vuodella. Ehdotettu markkinoinnin keskeyttäminen oli viisi vuotta, joten sen jatkaminen kolmella vuodella merkitsee yhteensä kahdeksan vuoden markkinointikieltoa.
- 113) Komission käytettävissä 21 päivänä lokakuuta 2008 olleiden tietojen mukaan tämän vastasuoritteen vaikutusta liikevaihdon menetyksenä voidaan arvioida kahdella tavalla, jotka on esitetty seuraavassa taulukossa 2 ⁽⁴⁸⁾.

Taulukko 2

Milj. EUR	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
FagorBrandtin liikevaihto	[900-1 200]	[900-1 200]	[900-1 200]	[900-1 200]	[900-1 200]	[900-1 200]	[900-1 200]	[900-1 200]
Vastasuoritteen vaikutus, kork. arvio	- [40-60]	- [40-60]	- [40-60]	- [40-60]	- [40-60]	- [40-60]	- [40-60]	- [40-60]
Vastasuoritteen vaikutus, alh. arvio	- [55-75]	- [55-75]	- [55-75]	- [55-75]	- [55-75]	- [55-75]	- [55-75]	- [55-75]

- 114) Ranskan viranomaiset ja FagorBrandt ovat toimittaneet taulukossa 2 vuosien 2009–2012 osalta esitetyt ennusteet, jotka koskevat niiden ehdottamien vastasuoritteiden vaikutusta (ks. myös 143 kappale ja sitä seuraavat kappaleet).
- 115) Ensimmäinen tapa määrittää komission asettaman täydentävän vastasuoritteen vaikutus on kertoa kolmella Ranskan viranomaisten arvioima viimeistä vuotta (ts. 2012) koskeva tulonmenetys. Yrityksen kannalta optimistisessa skenaariossa tämä vaikutus on siis kolme kertaa [40–60] miljoonaa eli [120–180] miljoonaa euroa.
- 116) Toinen tapa määrittää täydentävän vastasuoritteen vaikutus on ekstrapoloida vuosien 2013–2016 luvut soveltamalla lineaarista [1,5–3] prosentin korotusta vuoden 2012 lukuun jatkamalla yrityksen arvioitua [1,5–3] prosentin liikevaihdon kasvua kaudella 2009–2012. Johdanto-osan 125 kappaleessa ja sitä seuraavissa kappaleissa esitetyistä syistä tätä liikevaihdon kasvun oletusta pidetään kohtuullisena, kun otetaan huomioon konsernin liiketoimintastrategia ja markkinanäkymät. Näin ollen tämä vastasuorite johtaisi yrityksen kannalta optimistisessa skenaariossa siihen, että FagorBrandt menettäisi liikevaihdostaan [120–180] miljoonaa euroa.
- 117) Ehdotettu vastasuorite vaikuttaa siis asianmukaiselta ja riittää yksinään vähentämään oikeassa suhteessa kyseisen tuen myöntämisestä seuraavia kielteisiä kilpailuvaikutuksia. Optimistisen skenaarion mukaisesti se aiheuttaisi yrityksen liikevaihtoon [120-180] miljoonan euron tulonmenetykset kaudella 2014–2016. Tämä kertymättä jäänyt liikevaihto antaisi kilpailijoille mahdollisuuden kasvattaa myyntiään. Tämä vastasuorite vaikeuttaa myös kyseessä olevien Vedette-tuotteiden paluuta markkinoille kahdeksan vuoden poissaolon jälkeen (tällä hetkellä markkinoilla on vain Vedette-pyykinpesukoneita). Vaikka merkki ei katoaisikaan markkinoilta kokonaan, markkinoillepaluun kustannukset vastaavat vuosien poissaoloa markkinoilta. Mitä pidempään merkki on poissa markkinoilta, sitä huonommin se enää tunnetaan.
- 118) On myös varmistettava, mahdollistaako kyseinen uusi vastasuorite myös sen kilpailuedun tasaamisen, joka johtuu Italian myöntämän tuen ja rakenneuudistustuen yhteisvaikutuksesta. Voidaan katsoa, että 21 päivänä lokakuuta 2008 FagorBrandtilla oli käytettävissään 3 190 878,02 euroa (eli korkoineen noin 4 miljoonaa euroa), jota sillä ei olisi pitänyt olla. Tällä edulla on vaikutusta kilpailuun, koska yrityksellä oli ylimääräistä likviditeettiä. Täydentävän vastasuoritteen vaikutuksena tämä kilpailuhaitta kuitenkin tasoittuu.

⁽⁴⁸⁾ Taulukon lähtökohdanna on oletus siitä, että toimenpide aloitetaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

- 119) Seuraavassa taulukossa 3 osoitetaan vastasuoritteeseen liittyvät nettotappiot (negatiivinen vapaa kasvavirta). Ranskan viranomaiset ovat ilmoittaneet komissiolle taulukossa vuosien 2009–2012 osalta esitetyt luvut. Vuosien 2013–2016 luvut on saatu ekstrapolaation avulla korottamalla vuoden 2012 liikevaihtoa [1,5–3] prosenttia vuodessa ⁽⁴⁹⁾.

Taulukko 3

Milj. EUR	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Tulos, ilman vastasuoritetta	[0–5]	[5–10]	[10–15]	[10–15]	[15–20]	[15–20]	[15–20]	[15–20]
Vastasuoritteiden vaikutus, kork. arvio	– [10–15]	– [5–10]	– [5–10]	– [5–10]	– [5–10]	– [5–10]	– [5–10]	– [5–10]
Vastasuoritteiden vaikutus, alh. arvio	– [15–20]	– [5–10]	– [5–10]	– [5–10]	– [5–10]	– [5–10]	– [5–10]	– [5–10]

- 120) Vaikuttaa siis siltä, että yrityksen kannalta optimistisessä skenaariossa kolme lisävuotta aiheuttavat FagorBrandtille likviditeetin menetyksen, jonka määrä on [10–20] miljoonan euron (jos vuoden 2012 liikevaihto kerrotaan kolmella) ja [10–20] miljoonan euron (jos lisätään ekstrapoloituidut luvut) välillä. Toisin sanoen tämän uuden vastasuoritteeseen asettaminen tasaa pitkälti edun, joka on syntynyt noin 4 miljoonan euron likviditeetin käytettävissäolosta.
- 121) Vastasuoritteet ovat asianmukaisia, vaikka ne jatkuvat rakenneuudistuskautta (31 päivään joulukuuta 2012 asti) päättymisen jälkeenkin. Jos vastasuoritteita edellytetään rakenneuudistustuen myöntämisen perusteella, ne eivät ole osa rakenneuudistusprosessia vaan tuensaajayrityksen kilpailijoille annettua korvausta, jonka tarkoituksena on kompensoida niille mahdollisesti aiheutuvia kilpailuhaittoja. Vastasuoritteiden vaikutusta ja hyödyllisyyttä ei voi kyseenalaistaa siksi, että ne jatkuvat rakenneuudistuskautta pidempään, jos vastasuoritteet on otettu käyttöön valtiontuella helpotetun rakenneuudistustoimenpiteen vuoksi ja jos niiden tavoitteena ja vaikutuksena on tasata tuen aiheuttamia kilpailuhaittoja.
- 122) Näistä syistä komissio katsoo, että kyseisillä toimenpiteillä voidaan estää rakenneuudistussuuntaviivojen 38–40 kohdassa tarkoitettut kohtuuttomat kilpailunvääristymät.
- hankintapolitiikan järjeistäminen ja [...];
- toimintojen myynti ja tuotantolaitosten sulkeminen ⁽⁵⁰⁾;
- henkilöstömäärän vähennykset ⁽⁵¹⁾;
- yrityksen elinkelpoisuuden vahvistamiseen tähtäävät toimenpiteet ⁽⁵²⁾.
- 124) Suorittamansa tutkinnan perusteella komissio vahvistaa menettelyn aloittamisesta tehdyssä päätöksessä esittämänsä kannan, jonka mukaan suunnitelma täyttää rakenneuudistussuuntaviivojen 35–37 kohdissa määrätty vaatimukset. Rakenneuudistussuunnitelma mahdollistaa toisin sanoen yrityksen pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttamisen.
- 125) Komissio esittää kuitenkin seuraavassa analyysinsä ja päätelmänsä markkinanäkymistä ja rakenneuudistuksen mukaisten ennusteiden realistisuudesta.

6.6. Yrityksen elinkelpoisuuden palauttaminen

6.6.1. Rakenneuudistussuunnitelma, markkinanäkymät ja rakenneuudistussuunnitelman mukaisten ennusteiden realistisuus

- 123) Jo käynnistetty FagorBrandtin rakenneuudistussuunnitelma sisältää seuraavat keskeiset osat:
- toiminnan keskittäminen ja kehitystyön kohdentaminen [...];

⁽⁴⁹⁾ Kun muut tekijät pysyvät muuttumattomina, vaikuttaa kohtuulliselta soveltaa [1,5–3] prosentin kasvulukua, sillä tätä liikevaihdon kasvua pidetään realistisena oletuksena, kun otetaan huomioon konsernin liiketoimintastrategia ja markkinanäkymät (ks. 125 kappale ja sitä seuraavissa kappaleet).

⁽⁵⁰⁾ FagorBrandt myi maaliskuussa 2004 Neversin tuotantolaitoksensa (sähkömoottorit) ja sulki tammikuussa 2005 Lesquinin tuotantolaitoksen (pakastimet). Vuonna 2006 konserni lopetti vapaasti seisovien mikroalatuunien valmistuksen Aizenayn tuotantolaitokseensa.

⁽⁵¹⁾ Konserni toteutti [...]. Monia toimenpiteitä toteutettiin vielä Ranskassa vuonna 2006. Samana vuonna konserni aloitti myös italialaisen Verolanuovan tuotantolaitoksen toiminnan järjeistämisestä.

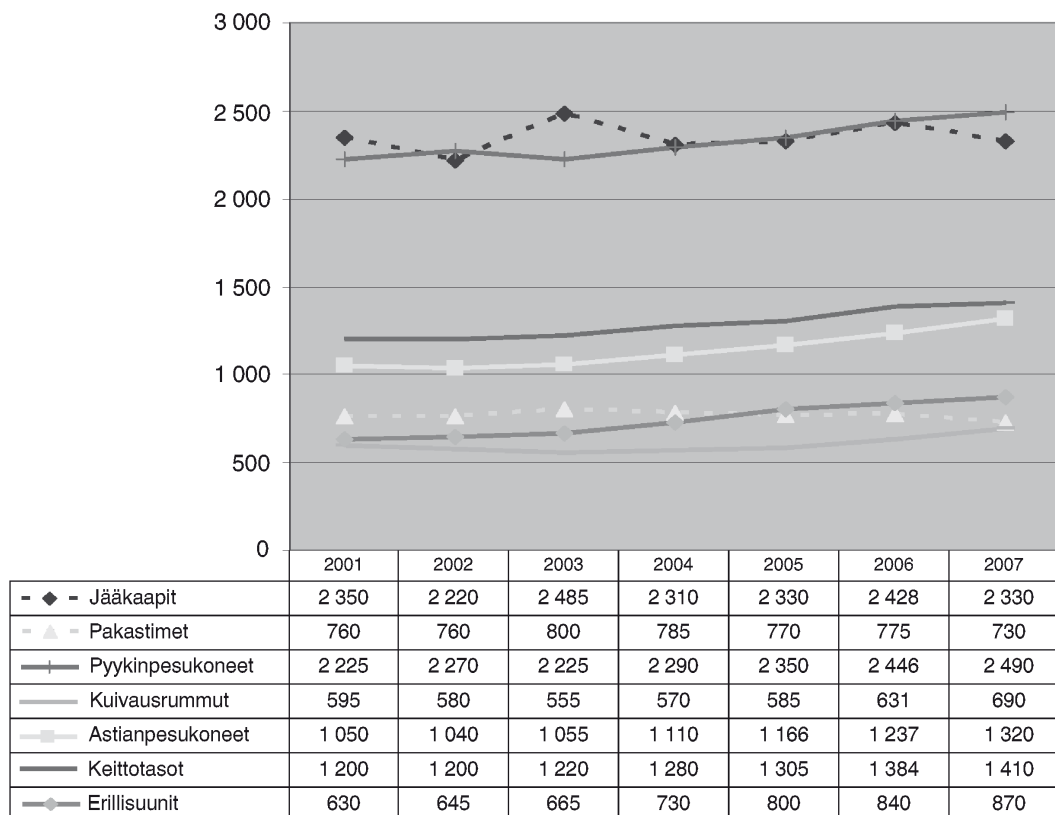
⁽⁵²⁾ Yrityksen elinkelpoisuuden vahvistamiseen tähtäävien toimenpiteiden osalta ja maaliskuun 2004 ja helmikuun 2005 välisenä aikana toteutettujen selvitysten perusteella konserni [...].

- 127) CECEDin mukaan⁽⁵³⁾ Euroopan markkinoiden myyntimäärän kehitys vuosina 2005–2007 osoittaa, että Länsi-Euroopassa kasvu on ollut kohtuullista (noin 2 prosenttia vuodessa) ja Itä-Euroopassa voimakasta (noin 7 prosenttia vuodessa). Viimeksi mainittu kasvuprosentti on kuitenkin sattumanvarainen, sillä talouden suhdannevaihteluiden vuoksi on varsin yleistä, että kaksinumeroiset kasvuluvut vaihtuvat nopeasti kaksinumeroisiksi taantumaluvuiksi.
- 128) Vaikka pitkällä aikavälillä on täysin mahdollista, että Itä-Euroopan ostokäyttäytyminen muuttuu yhä yhdenmukaisemmaksi Länsi-Euroopan ostokäyttäytymisen kanssa, Itä-Euroopan maiden heikko ostovoima aiheuttaa kysynnän keskittymisen välttämättömiin kodinkoneisiin (kuten pyykinpesukoneet ja jääkaapit) ja edullisempiin tuotteisiin. Turkkilaiset ja aasialaiset kilpailijat ovat tulleet nimenomaan näille markkinoille.
- 129) Tämän vuoksi kasvupotentiaalin markkinat ovat FagorBrandtin kannalta Länsi-Euroopan markkinat. Ne ovat laajemmalla tarkastelulla paitsi arvon myös määrän mukaan eivätkä ole yhtä laajalti suuntautuneet matalamman hin-

tason tuotteisiin, joiden valmistajana FagorBrandt ei ole kilpailukykyinen ja jotka ovat Itä-Euroopan voimakkaan kasvun aiheuttajia.

- 130) FagorBrandtin viitemarkkinat ovat tarkemmin sanoen Ranskan markkinat, joiden osuus sen myyntimääristä on [50–80] prosenttia, tuotantomääristä [80–100] prosenttia ja työntekijämääristä [80–100] prosenttia. GIFAMin mukaan⁽⁵⁴⁾ suurten kodinkoneiden markkinat kasvoivat Ranskassa vuonna 2007 prosentin verrattuna vuoteen 2006 sekä volyymin että arvon mukaan. Täsmennyksenä voidaan todeta, että kodinkoneryhmän [...] markkinat, joihin FagorBrandt haluaa keskittää toimintansa, kasvoivat [...] prosenttia suhteessa vuoteen 2006, kun taas kodinkoneryhmän [...] markkinoilla myyntimäärät ovat supistuneet [...] prosenttia.
- 131) Tuoteryhmäkohtaiset kehitysluvut osoittavat, että Euroopassa ja erityisesti Ranskassa kehittyvät edelläkävijämarkkinat ovat ensisijaisesti tuoteryhmän [...] markkinat. Tuoteryhmän [...] kasvu on huomattavaa, kun taas kylmälaitteiden kasvu on lähes pysähtynyt, kuten seuraava GIFAMin tutkimuksesta peräisin oleva taulukko osoittaa:

Taulukko 4

⁽⁵³⁾ CECED: Euroopan kodinkonevalmistajien liitto, johon kuuluu 15 vähintään Euroopan laajuisesti toimivaa kodinkonevalmistajaa ja 26 alan yhdistystä, jotka toimivat useammassa Euroopan maassa (näistä osa kuuluu Euroopan unioniin).

⁽⁵⁴⁾ GIFAM: kodinkonevalmistajien yhteenliittymä (Groupement Interprofessionnel des Fabricants d'Appareils d'équipements Ménagers), johon kuuluu noin 50 kodinkonemarkkinoilla toimivaa yritystä.

- 132) FagorBrandtin päätös keskittää toimintansa erityisesti [...] ja kehittää [...] vaikuttaa tämän vuoksi eri markkinasegmenttien ja tuotteiden kehityksen perusteella johdonmukaiselta.
- 133) Analysoituaan rakenneuudistussuunnitelmaan sisältyvät muut keskeiset seikat, joilla on pyritty osoittamaan, että FagorBrandtin toiminnan kannattavuutta koskevat ennusteet pitävät paikkansa, komissio katsoo, että taulukossa 5 esitetyt ennusteet ovat realistisia.

Taulukko 5

Milj. EUR	2009	2010	2011	2012
FagorBrandtin liikevaihto	[900–1 200]	[900-1 200]	[900-1 200]	[900–1 200]
Tulos	[0–5]	[5–10]	[10–15]	[10–15]

- 134) Arvioinnin loppuvaiheessa tarkastellaan sen vuoksi pelkäästään niitä kahta epäilyä, jotka menettelyn aloittamisesta tehdyssä päätöksessä esitettiin rakenneuudistussuunnitelman realistisuudesta ja riittävydestä.
- 135) Komissio pyysi lisätietoja liikevaihdon 20 prosentin kasvotuksista vuonna 2007. Ranskan viranomaiset ilmoittivat, että FagorBrandtin toiminta-alaa laajennettiin vuonna 2006 siten, että Fagor siirsi sille ensiksi Fagor-tuotemerkin jakelun Yhdistyneen kuningaskunnan ja Ranskan markkinoilla ja sen jälkeen koko Ranskassa harjoittamansa toiminnot⁽⁵⁾. Kyseisistä toiminnoista vuonna 2007 kertyneen liikevaihdon arvioidaan olevan [50–100] miljoonaa euroa, ja tämä määrä on sisällytetty FagorBrandtin vuonna 2007 kertyneeseen liikevaihtoon. Muuttumattomana pysyneeltä toiminta-alalta kertyvän liikevaihdon odotettu kasvu oli vain [5–10] prosenttia. Ranska on toimittanut sittemmin komissiolle tosiasialliset liikevaihtoluvut vuodelta 2007. FagorBrandtin liikevaihto oli kyseisenä vuonna 903 miljoonaa euroa, kun se oli 779,7 miljoonaa euroa vuonna 2006, eli se kasvoi 16 prosenttia vuosien 2006 ja 2007 välisenä aikana.
- 136) Komissio totesi lisäksi, että rakenneuudistussuunnitelmassa ei ollut mitään mainintaa siitä, miten FagorBrandt aikoi selviytyä italialaisen tytäryhtiönsä saaman sisämarkkinoille soveltumattoman tuen takaisinmaksusta, joka vaaransi yrityksen elinkelpoisuuden palauttamisen. Ranskan viranomaiset ovat täsmentäneet, että Italian myöntämän tuen määrä, joka Brandt Italian oli maksettava takaisin, on todennäköisesti alle 200 000 euroa (ks. 70 kappale ja sitä seuraavat kappaleet). Kuten komissio jo totesi (ks. 75 kappale ja sitä seuraavat kappaleet), tässä analyysissä huomioon otettava Italian myöntämän tuen määrä on 3 190 878,02 euroa. Tähän määrään on lisättävä korko, jota on kertynyt 21 päivään lokakuuta 2008 asti. Komissio arvioi kuitenkin, että tämän määrän takaisinmaksu ei vaaranna yrityksen elinkelpoisuuden palauttamista, sillä FagorBrandtin on määrä korottaa omaa
- osuuttaan summalla, joka vastaa 3 190 878,02:ta euroa korkoineen (ks. 149 kappale ja sitä seuraavat kappaleet).
- 137) Komissio toteaa edellä esitetyn perusteella, että menettelyn aloittamisesta tehdyssä päätöksessä esitetyt epäilyt FagorBrandtin elinkelpoisuuden palauttamisesta on poistettu.
- 6.6.2. *Asianomaisen esittämät epäilyt FagorBrandtin elinkelpoisuuden palauttamisesta*
- 138) Kuten edellä todettiin, kilpailija, joka on pyytänyt, ettei sen nimeä julkisteta, kiistää, että rakenneuudistus mahdollistaisi yrityksen pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttamisen. Se katsoo ensiksikin, että yrityksen olisi pitänyt siirtää osa tuotannostaan tuotantoalueille, joilla kustannukset ovat alhaisemmat ja joilla yritys voi hyötyä mittakaavasäästöistä. Toiseksi yritys ei kykene suoriutuun tarvittavista investoinneista, jotta se voisi parantaa tuotteitaan alalla, jolla toimivien yritysten on investoitava vuosittain huomattavia määriä teollisuuslaitteistoihin, suunnitteluun, tutkimukseen ja kehitykseen. Kilpailija katsoo yrityksen olevan myös edelleen liian pieni kilpailijoihinsa verrattuna. Seuraavissa kappaleissa komissio pyrkii selvittämään, kyseenalaistavatko nämä nimettömänä esiintyvän kilpailijan esittämät väitteet päätelmät, jotka komissio on tehnyt yrityksen elinkelpoisuuden palauttamisesta.
- 139) Komissio toteaa, että Ranskan viranomaiset ovat vastanneet erikseen väitteeseen, jonka mukaan yrityksen olisi siirrettävä osa tuotannostaan matalamman kustannustason maihin. Viranomaiset ovat muistuttaneet, että tiettyihin tuotteisiin (innovatiivisiin tuotteisiin, joista saadaan suurta lisäarvoa) kohdennetun kehitystyön periaate, jota FagorBrandt ja osa sen puhtaasti eurooppalaisista kilpailijoista noudattaa, ei sovi yhteen tuotannon järjestelmälliseen siirtämiseen matalan kustannustason maihin perustuvan periaatteen kanssa [...]. Suurimpien kodinkonevalmistajien osalta tuotantoyksikköjen sijoittaminen matalan kustannustason maihin perustuu myös haluun lisätä tuotteiden myyntiä kyseisissä maissa.

⁽⁵⁾ Komissio on analysoinut, kyseenalaistiko FagorBrandtin tiiviimpi integroituminen Fagoriin menettelyn aloittamisesta tehdyn päätöksen 27 kappaleessa esitetyt päätelmät FagorBrandtin tukielinkelpoisuudesta. Komissio totesi, ettei näin ollut, sillä suurin osa kyseisessä kappaleessa mainituista seikoista pitää edelleen paikkansa.

Taulukko 7

Vedette-merkkisten kylmälaitteiden, ruoanvalmistuslaitteiden ja astianpesukoneiden markkinoinnin lopettaminen (milj. EUR)	Pessimistinen skenaario					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Liikevaihto	903,0	[900-1 000]	[900-1 000]	[900-1 000]	[900-1 000]	[900-1 000]
Bruttokate	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Voitto ennen satunnaiseriä	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Voitto ennen korkoja ja veroja (EBIT)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Tulos ennen veroja	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Nettotulos	- [5-10]	- [5-10]	- [10-15]	[0-5]	[0-5]	[5-10]
Vapaa kassavirta	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Yhteenlaskettu vapaa kassavirta	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

144) Taulukot 6 ja 7 perustuvat seuraaviin oletuksiin, jotka liittyvät useiden Vedette-merkkisten tuoteryhmien markkinoinnin lopettamisesta aiheutuviin liikevaihtotappioihin. Kyseisten tuotteiden markkinoinnin lopettaminen voi aiheuttaa

- niiden Vedette-merkkisten tuoteryhmien myyntimäärien supistumisen, joiden markkinointi lopetetaan;
- muiden Vedette-merkkisten tuoteryhmien myyntimäärien supistumisen⁽⁵⁶⁾ (koko Vedette-tuotevalikoimaan kohdistuva kielteinen vaikutus);
- muiden merkkien myyntimäärien supistumisen (kaikkiin FagorBrandt-konsernin valmistamiin tuotemerkkeihin kohdistuva kielteinen vaikutus).

145) Optimistisessä skenaariossa otetaan huomioon vain 144 kappaleen mukaisissa vaihtoehdoissa a ja b mainitut vaikutukset: tuotteen markkinoinnin lopettamisesta aiheutuva liikevaihdon menetys on markkinoilta vedettävän tuotevalikoiman osalta [70–90] prosenttia (FagorBrandt saa loput [10–30] takaisin vastaavien muilla kuin Vedette-tuotemerkillä myytyjen tuotteiden myyntituloista) ja muiden Vedette-merkkisten tuotteiden osalta [20–30]

⁽⁵⁶⁾ Tämä supistuminen johtuu vaikutuksista, joita Vedette-tuotteiden markkinoinnin lopettamisella on Vedette-merkkisten tuotteiden näkyvyyteen jakelijoiden keskuudessa.

prosenttia. Pessimistisessä skenaariossa otetaan huomioon vain kappaleen 144 mukaisessa vaihtoehdossa c mainitut vaikutukset. Tuotteen markkinoinnin lopettamisesta aiheutuva liikevaihdon menetys on markkinoilta vedettävän tuotevalikoiman osalta [110–130] prosenttia (tulonmenetykset voivat vaikuttaa paitsi 100 prosenttiin asti lopetettujen tuotteiden liikevaihdosta, mutta ne voivat myös vaikuttaa muihin tuotteisiin ja merkkeihin kuin siihen, jonka myynti on lopetettu) ja muiden Vedette-merkkisten tuotteiden osalta [20–40] prosenttia. Ranskan viranomaisten mukaan kyseinen pessimistinen skenaario perustuu yrityksen aiempiin kokemuksiin. Se oli päättynyt vuonna 2003 luopua Ranskassa Vedette-merkkisten mikroaaltouunien markkinoinnista keskittyäkseen pelkästään Brandt-tuotemerkkiin, jota varten perustettiin erillinen myyntiorganisaatio. Tällä toimenpiteellä oli erittäin kielteisiä kerrannaisvaikutuksia. Sen lisäksi, että yritys menetti Vedette-merkistä kertyneen kokonaisliikevaihdon, menetykset kohdistuivat myös Brandt-merkkiin (näiden kahden [...] laitteiden tuotemerkkin kokonaistappiot kahden vuoden aikana suhteessa alkuperäisiin [...] yksikön myyntimääriin, mukaan lukien [...] Vedette-merkillä, toisin sanoen tuotannosta poistettujen tuotteiden myyntimääristä aiheutuneet tappiot olivat [120–140] prosenttia)⁽⁵⁷⁾.

⁽⁵⁷⁾ Komissio arvioi Ranskan viranomaisten toimittamien tietojen perusteella, että pessimistisen skenaarion toteutuminen on erittäin epätodennäköistä. Ranskan viranomaiset ovat laatineet pessimistisen skenaarion Vedette-mikroaaltouunista saatujen kokemusten perusteella. Kuten jäljempänä kuitenkin todetaan, mikroaaltouunit muodostavat tuoteryhmän, jonka valmistajana FagorBrandt ei ollut enää kilpailukykyinen (mikä oli syynä siihen, että se päätti luopua konserninsisäisestä mikroaaltouunien tuotannosta) ja jonka muodostamalla markkinoilla matalan kustannustason maiden valmistajat ovat vahvassa asemassa. Ranskan viranomaisten lähtökohdaksi otama oletus, jonka mukaan mikroaaltouunien myyntimäärien supistuminen kahden vuoden aikana johtui pelkästään Vedette-merkkisten mikroaaltouunien markkinoinnin lopettamis päätöksestä, vaikuttaa tämän vuoksi liioitellulta.

146) Analysoituaan edellä esitettyihin taulukoihin sisältyvät tiedot ja muut Ranskan viranomaisten toimittamat tiedot komissio toteaa, että hyväksytyt vastasuoritteet heikentävät yritystä, sillä ne huonontavat yrityksen tulosta vuodesta 2009, jolloin ne toteutetaan. Yrityksen nettotulos kääntyy kuitenkin jälleen positiiviseksi vuonna 2010 ja paranee sitä seuraavien vuosien aikana. Komissio katsoo tämän vuoksi, että vaikka Ranskan viranomaisten ehdottamat vastasuoritteet heikentävät yritystä, ne eivät estä sen elinkelpoisuuden palauttamista.

147) Tämä päätelmä ei kyseenalaista komission määräämää täydentävää vastasuoritetta eli kyseisten Vedette-tuotemerkin tuotteiden myyntikiellon jatkamista kolmella vuodella.

148) Taulukossa 3 esitetään täydentävän vastasuoritteen vaikutus yrityksen tulokseen, ja kuten taulukosta käy ilmi, tulos säilyy positiivisena vuosina 2014–2016 ja kasvaa ennusteiden mukaan noin [1,5–3] prosenttia. Näin ollen komissio asettamasta vastasuoritteesta voidaan tehdä sama päätelmä. Vaikka vastasuorite heikentää yritystä, se ei estä sen elinkelpoisuuden palauttamista.

6.7. Tuen rajaaminen välttämättömään: tuensaajan todellinen rahoitusosuus, johon ei sisälly tukea

149) Jotta tuki voidaan hyväksyä, tukimäärä ja -intensiteetti on rajattava rakenneuudistussuuntaviivojen 43–45 kohdan mukaisesti määrään, joka on ehdottoman välttämätön rakenneuudistuksen toteuttamiseksi ottaen huomioon yrityksen, sen osakkaiden tai sen yritysryhmän käytettävissä olevat varat, johon yritys kuuluu. Tuensaajien on osallistuttava rakenneuudistussuunnitelmaan merkittävällä määrällä omia varojaan, myös myymällä omaisuuseriä, jotka eivät ole välttämättömiä yrityksen elinkelpoisuuden kannalta, tai markkinaehtoisella ulkoisella rahoituksella.

150) Kuten menettelyn aloittamisesta tehdyn päätöksen 43 kappaleessa todetaan, Ranskan viranomaisten antamaan ilmoitukseen sisältyvän kuvauksen mukaan rakenneuudistuksen kustannukset ovat 62,5 miljoonaa euroa. Yritys aikoo osallistua rakenneuudistukseen 31,5 miljoonalla eurolla ja myönnetyn tuen määrä on 31 miljoonaa euroa.

	Milj. EUR	%
Rakenneuudistuskustannukset	62,5	100 %
Rahoituslähde:		
Tuensaajan oma panos	4,6	7,4 %
Osakkaiden pääomapanos	26,9	43 %
Valtiontuki	31	49,6 %

151) Menettelyn aloittamisesta tehdyn päätöksen 44 kappaleessa komissio esittää epäilyjä näistä tiedoista. Komissio pyytää ensiksikin Ranskan viranomaisia perustelemaan, miksi 44 f §:n mukaisen tuen takaisinmaksua ei ole laskettu mukaan rakenneuudistuskustannuksiin. Toiseksi komissio pyytää selvitystä tuensaajan oman panoksen luonteesta.

152) Ranskan viranomaisten vastaus jälkimmäiseen epäilyyn oli, että tuensaajan oma panos koostuu pankkilainoista, jotka FagorBrandt hankki markkinoilta. Viranomaiset ilmoittivat lisäksi, että yritys otti vuonna 2006 pankkilainaa yhteensä [20–40] miljoonaa euroa ja vuonna 2007 tämä määrä nostettiin [20–40] miljoonaan euroon⁽⁵⁸⁾. Lainan vakuuksina käytettiin [...]. Komissio toteaa, että kyse on rakenneuudistussuuntaviivojen 43 kohdan määritelmän mukaisesta ”markkinaehtoisesta ulkoisesta rahoituksesta”, ja kyseinen rahoitusosuus voidaan sen vuoksi hyväksyä.

153) Komission esittämästä ensimmäisestä epäilystä Ranskan viranomaiset toteavat, ettei sisämarkkinoille soveltumattoman tuen takaisinmaksua voida lähtökohtaisesti luokitella rakenneuudistuskustannuksiksi (eikä rakenneuudistussuuntaviivojen 43 ja 44 kohdassa tarkoitetuksi tuensaajayrityksen omaksi panokseksi). Tästä syystä ne eivät ole laskeneet 44 f §:n mukaisen tuen takaisinmaksua mukaan rakenneuudistuskustannuksiin. Ne toteavat kuitenkin, että takaisinmaksettava määrä, joka on arvioitu noin [25–30] miljoonaksi euroksi (määrä sisältää koron), on otettu huomioon ilmoituksen liitteessä olevassa liiketoimintasuunnitelmassa minkä tahansa tavanomaisen rahoitusmenon tavoin. Komission mukaan tuen takaisinmaksu on ehdottomasti otettava huomioon liiketoimintasuunnitelmassa, kuten tässä tapauksessa on tehty⁽⁵⁹⁾.

⁽⁵⁸⁾ Ranskan viranomaisten kirje, päivätty 15 päivänä helmikuuta 2008.

⁽⁵⁹⁾ Valtiontuesta, jonka Ranska aikoo myöntää Euromoteursin hyväksi, 26 päivänä huhtikuuta 2006 tehdyssä päätöksessään (EUVL L 307, 7.11.2006, s. 213) komissio katsoo, että se seikka, että rakenneuudistussuunnitelmassa ei otettu huomioon mahdollisuutta, että yritys joutuisi maksamaan takaisin saamansa sisämarkkinoille soveltumattoman tuen, vahvistaa päätelmän, jonka mukaan suunnitelma ei mahdollistanut yrityksen pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttamista.

- 154) On kuitenkin syytä ottaa huomioon myös se, että Italian viranomaisten Brandt Italialle myöntämä tuki oli 21 päivänä lokakuuta 2008 yhteensä 3 190 878,02 euroa, johon on lisättävä kertynyt korko. Tämän vuoksi ei voida sulkea pois sitä, että yrityksen suunnittelema oma osuus käsittää jo kyseisen määrän. Tämän vuoksi tuensaajan oma osuus alittaa rakenneuudistussuuntaviivojen 44 kohdassa edellytetyn 50 prosentin kynnysarvon.
- 155) Jotta siis voidaan varmistaa, että yrityksen omaan osuuteen ei sisälly tukea ja että se kattaa vähintään 50 prosenttia rakenneuudistuskustannuksista, komissio asettaa tämän myönteisen päätöksen ehdoksi sen, että yrityksen omaa osuutta korotetaan Italian myöntämän tuen määrällä eli 3 190 878,02 eurolla. Kyseiseen määrään on lisättävä korko, jota on kertynyt 21 päivään lokakuuta 2008 asti.
- 156) FagorBrandtin ehdottamaa omaa osuutta rakenneuudistuskustannuksiin olisi siis käytännössä korotettava tällä määrällä (lainavaroin, osakkaiden panoksella tai muulla tavoin) ennen yrityksen rakenneuudistuskauden vahvistettua päättymistä 31 päivänä joulukuuta 2012. Ranskan viranomaisten on esitettävä näyttö tämän korotuksen toteuttamisesta kahden kuukauden kuluessa siitä, kun kausi päättyy 31 päivänä joulukuuta 2012.
- 157) Kun tarkastellaan nimettömänä esiintyvän kilpailijan huomautuksia siitä, että tukea ei ole rajattu välttämättömään, komissio vahvistaa, että se on tarkistanut, täyttyykö yli 50 prosentin omaa rahoitusosuutta koskeva kriteeri. Se on lisäksi arvioinut muun muassa rakenneuudistussuuntaviivojen 45 kohdassa määriteltujen kriteerien perusteella, onko tuen määrä rajattu ehdottomasti välttämättömään vähimmäismäärään. Komissio katsoo, että kyseinen kriteeri täyttyy eikä tuen määrä mahdollista sitä, että yritys saisi ”liiallisia rahavaroja, joita se voisi käyttää aggressiiviseen markkinoita vääristävään toimintaan, joka ei liity rakenneuudistukseen”.
- 158) Komissio toteaa, että konsernin velkaantumisasaste on merkittävä vielä tuen myöntämisen ja rakenneuudistuksen päättymisen jälkeenkin ja velan suhde omaan pääomaan on edelleen suuri. FagorBrandtin on siis ensisijaisesti käytettävä kassavirtaansa tämän velkaantumisasasteen alentamiseen.

6.8. Tuen ainutkertaisuuden periaate

- 159) Rakenneuudistussuuntaviivojen 72 kohdan ja sitä seuraavien kohtien mukaan rakenneuudistustukea saa myöntää vain kerran kymmenen vuoden aikana.

- 160) Käsiteltävänä olevassa tapauksessa Ranskan ja Italian myöntämiä tukia FagorBrandtille ei voida katsoa pelastamis- ja rakenneuudistustuiksi. Näiden tukien myöntämisajankohtana vuosina 2002 ja 2003 FagorBrandt ei ollut vaikeuksissa oleva yritys, kuten 45–56 kappaleessa on osoitettu.
- 161) Tämän vuoksi rakenneuudistussuuntaviivoissa edellytettyä tuen ainutkertaisuuden periaatetta on noudatettu.

6.9. Koko suunnitelman täytäntöönpano

- 162) FagorBrandtin rakenneuudistussuunnitelma, mukaan lukien kaikki Ranskan antamat sitoumukset, on pantava kokonaisuudessaan täytäntöön⁽⁶⁰⁾. Komissio edellyttää, että sille toimitetaan tietoja suunnitelman ja siihen liittyvien sitoumusten täytäntöönpanon edistymisestä.

7. PÄÄTELMÄ

- 163) Tuen voidaan katsoa soveltuvan sisämarkkinoille, jos kaikki asetetut edellytykset täytetään,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Tuki, jonka Ranska aikoo myöntää FagorBrandt-yrityksen hyväksi ja jonka määrä on yhteensä 31 miljoonaa euroa, soveltuu sisämarkkinoille edellyttäen, että 2 artiklassa säädetyt edellytykset täyttyvät.

2 artikla

1. Ranskan viranomaisten on keskeytettävä tämän päätöksen 1 artiklassa tarkoitetun tuen maksaminen FagorBrandt-yritykselle siihen saakka, kunnes 16 päivänä joulukuuta 2003 tehdystä komission päätöksessä 2004/343/EY⁽⁶¹⁾ tarkoitettu sisämarkkinoille soveltuva tuki on peritty tosiasiallisesti takaisin FagorBrandtilta.

2. FagorBrandtin rakenneuudistussuunnitelma, sellaisena kuin Ranska antoi sen tiedoksi komissiolle 6 päivänä elokuuta 2007, on pantava kokonaisuudessaan täytäntöön.

⁽⁶⁰⁾ Kuten edellä todettiin, rakenneuudistussuunnitelman täytäntöönpano alkoi vuonna 2004 ja valtaosa rakenneuudistustoimenpiteistä on jo toteutettu.

⁽⁶¹⁾ Vaikeuksissa olevien yritysten ostoon liittyvästä Ranskan tukiohjelmasta 16 päivänä joulukuuta 2003 tehty komission päätös (EUVL L 108, 16.4.2004, s. 38).

3. FagorBrandtin ehdottamaa yrityksen omaa osuutta rakenneuudistuskustannuksista eli 31,5 miljoonaa euroa on korotettava 3 190 878,02 eurolla ja määrään on lisättävä korko, jota on kertynyt sen asettamisesta FagorBrandtin käyttöön Italian myöntämällä valtiontuella 21 päivään lokakuuta 2008 asti. Tämä osuuden korotus on toteutettava ennen yrityksen rakenneuudistusjakson päättymistä, jonka on määrä tapahtua 31 päivänä joulukuuta 2012. Ranskan viranomaisten on esitettävä näyttö tämän korotuksen toteuttamisesta kahden kuukauden kuluessa siitä, kun rakenneuudistuskausi päättyy 31 päivänä joulukuuta 2012.

4. FagorBrandtin on lopetettava Vedette-merkkisten kylmälaitteiden ja ruoanvalmistuksessa käytettävien laitteiden sekä astianpesukoneiden markkinointi kahdeksan vuoden ajaksi.

5. Tämän artiklan 1–4 kohdassa säädettyjen edellytysten seurannan varmistamiseksi Ranskan on annettava komissiolle vuosittain selvitys FagorBrandtin rakenneuudistuksen edistymisestä, 1 kohdassa kuvaillun sisämarkkinoille soveltumattoman tuen

takaisinperinnästä, sisämarkkinoille soveltuvan tuen maksamisesta ja vastasuoritteiden toteutuksesta.

3 artikla

Ranskan on ilmoitettava komissiolle kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta sen noudattamiseksi toteuttamansa toimenpiteet.

4 artikla

Tämä päätös on osoitettu Ranskan tasavallalle.

Tehty Brysselissä 25 päivänä heinäkuuta 2012.

Komission puolesta
Joaquín ALMUNIA
Varapuheenjohtaja

KOMISSION PÄÄTÖS,

annettu 19 päivänä joulukuuta 2012,

valtioneudesta SA.20829 (C 26/2010, ex NN 43/2010 (ex CP 71/2006)) Ei-kaupallisten yhteisöjen tiettyihin tarkoituksiin käyttämille kiinteistöille myönnettävää vapautusta kunnallisesta kiinteistöverosta koskeva järjestely, jonka Italia on toteuttanut

(tiedoksiannettu numerolla C(2012) 9461)

(Ainoastaan italiankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2013/284/EU)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 108 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on mainittujen artiklojen mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ⁽¹⁾ ja ottanut huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

1. MENETTELY

(1) Komissiolle tehtiin vuonna 2006 useita kanteluja kahdesta järjestelmästä, jotka koskivat vapautusta kunnallisesta kiinteistöverosta (*Imposta Comunale sugli Immobili, ICI*) ja oikeushenkilöiden tuloveroasteen alennusta. Tarkemmin sanoen kyse on seuraavanlaisista järjestelmistä:

(a) kunnallisesta kiinteistöverosta myönnettävä vapautus ei-kaupallisten yhteisöjen kiinteistöille, joissa harjoitettava toiminta liittyy yksinomaan sosiaali- ja terveydenhuoltoon, koulutukseen, majoitukseen, kulttuuriin, virkistykseen ja urheiluun sekä uskontoon ja uskonnollisten menojen (jumalanpalvelusten) järjestämiseen (30 päivänä joulukuuta 1992 annetun lakiasteuksen nro 504 7 §:n 1 momentin i alamomentti);

(b) tuloveroasteen alentaminen puoleen 29 päivänä syyskuuta 1973 annetun tasavallan presidentin asetuksen nro 601 6 §:ssä tarkoitettujen oikeushenkilöiden osalta; säännös koskee lähinnä sosiaaliturvalaitoksia, voittoa tavoittelemattomia oppi- ja tutkimuslaitoksia sekä hyväntekeväisyys- ja koulutuslaitoksia (uskonnolliset yhteisöt mukaan lukien). Säännöksen soveltamisalaan kuuluvat myös sosiaalisesta asuntotuotannosta vastaavat itsenäiset yhteisöt sekä yksinomaan kulttuurin alalla toimivat säätiöt ja yhdistykset.

(2) Komissio pyysi sille toimitettujen, edellä mainittua kunnallisesta kiinteistöverosta myönnettävää vapautusta koskevien kantelujen vuoksi Italian viranomaisilta lisätietoja

5 päivänä toukokuuta 2006. Italian viranomaisten 6 päivänä kesäkuuta 2006 toimittamien tietojen perusteella ja sen jälkeen kun eräät kunnallista kiinteistöveroä koskevien sääntöjen muutokset olivat tulleet voimaan, komission yksiköt ilmoittivat kantelujen tekijöille 8 päivänä elokuuta 2006 päivättyllä kirjeellä, että alustavan arvioinnin perusteella asiassa ei ollut tarpeen aloittaa tutkintaa.

(3) Kantelun tekijät kuitenkin korostivat 24 päivänä lokakuuta 2006 päivättyssä kirjeessään uudelleen, että ei-kaupallisille yhteisöille myönnettävä vapautus kunnallisesta kiinteistöverosta on vastoin Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 107 artiklan 1 kohdan määräyksiä. Komission yksiköt toistivat kantelun tekijöille osoitetussa, 14 päivänä marraskuuta 2006 päivättyssä kirjeessään kantansa, jonka mukaan niiden käytettävissä olevien tietojen perusteella kyseistä vapautusta ei ollut tarpeen tutkia lähemmin.

(4) Tammi- ja syyskuussa 2007 komissio sai kantelun tekijöiltä jälleen kirjeet, jotka koskivat vapautusta kunnallisesta kiinteistöverosta. Kantelun tekijät kiinnittivät 12 päivänä syyskuuta 2007 päivättyssä kirjeessä komission huomion 22 päivänä joulukuuta 1986 annetulla tasavallan presidentin asetuksella nro 917 vahvistetun tuloverolain (*Testo unico delle imposte sui redditi*) 149 §:ään. Kantelun tekijöiden mukaan kyseisessä pykälässä myönnetään suotuisa verotuskohtelu ainoastaan kirkollisille yhteisöille ja amatööriurheiluseuroille.

(5) Komissio kehotti 5 päivänä marraskuuta 2007 päivättyssä kirjeessään Italian viranomaisia ja kantelun tekijöitä toimittamaan lisätietoja kaikista kantelun tekijöiden etuuskohteluksi väittämistä säännöksistä. Italian viranomaiset toimittivat pyydyt tiedot 3 päivänä joulukuuta 2007 ja 30 päivänä huhtikuuta 2008 päivättyillä kirjeillä. Kantelun tekijät toimittivat lisätietoja 21 päivänä toukokuuta 2008 päivättyllä kirjeellä.

(6) Kantelun tekijät lähettivät 20 päivänä lokakuuta 2008 virallisen ilmoituksen (SEUT-sopimuksen 265 artikla), jossa ne vaativat komissiota aloittamaan muodollisen tutkintamenettelyn ja antamaan niiden kanteluihin perustuvassa asiassa virallisen päätöksen.

⁽¹⁾ EUVL C 348, 21.12.2010, s. 17.

- (7) Komissio lähetti Italian viranomaisille viimeisen tietopyynnön 24 päivänä marraskuuta 2008, ja nämä vastasivat siihen 8 päivänä joulukuuta 2008.
- (8) Komission yksiköt ilmoittivat kantelun tekijöille 19 päivänä joulukuuta 2008 päivätyllä kirjeellä katsovansa alustavan arvioinnin perusteella, että riidanalaiset toimenpiteet eivät näyttäneet sisältävän valtioneutua ja ettei tutkintaa sen vuoksi ollut tarpeen jatkaa.
- (9) Italian valtiovarainministeriö lähetti 26 päivänä tammikuuta 2009 kiertokirjeen 2/DF, jäljempänä 'kiertokirje', jossa täsmennetään ei-kaupallisille yhteisöille kunnallisesta kiinteistöverosta myönnettävän vapautuksen soveltamisalaa. Kantelun tekijät ilmoittivat komissiolle 2 päivänä maaliskuuta 2009 päivätyssä kirjeessä olevansa tyytymättömiä voimassa olevaan lainsäädäntöön ja arvostelivat edellä mainittua kiertokirjettä.
- (10) Kantelun tekijät ottivat komissioon yhteyttä jälleen 11 päivänä tammikuuta 2010, tällä kertaa sähköpostitse, ja pyysivät sitä aloittamaan muodollisen tutkintamenettelyn muun muassa kiertokirjeen sisällön perusteella. Kiertokirjettä tarkasteltuaan komission yksiköt vastasivat kantelun tekijöille 15 päivänä helmikuuta 2010 päivätyssä kirjeessä toistaen 19 päivänä joulukuuta 2008 päivätyssä kirjeessä esitetyt perustelut.
- (11) Kantelun tekijöistä kaksi nosti 26 päivänä huhtikuuta 2010 Euroopan unionin tuomioistuimessa kumpikin erillisen kumoamiskanteen 15 päivänä helmikuuta 2010 päivätyä komission kirjettä vastaan ⁽²⁾. Kantajien pyynnöstä asiat poistettiin unionin yleisen tuomioistuimen rekisteristä 18 päivänä marraskuuta 2010 ⁽³⁾.
- (12) Komissio päätti 12 päivänä lokakuuta 2010 aloittaa SEUT-sopimuksen 108 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun muodollisen tutkintamenettelyn, jäljempänä 'menettelyn aloittamista koskeva päätös', joka koskee ei-kaupallisten yhteisöjen tiettyihin tarkoituksiin käyttämille kiinteistöille myönnettävää vapautusta kunnallisesta kiinteistöverosta ja tuloverolain 149 §:n 4 momenttia ⁽⁴⁾. Menettelyn aloittamista koskeva päätös, jossa komissio kehottaa asianomaisia esittämään huomautuksensa, julkaistiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä 21 päivänä joulukuuta 2010 ⁽⁵⁾.
- (13) Italian viranomaiset pyysivät 10 päivänä marraskuuta 2010 päivätyllä kirjeellä jäljennöksiä kirjeistä, jotka komissio oli lähettänyt kantelun tekijöille vuosina 2006–2010. Kirjeet toimitettiin Italian viranomaisille 2 päivänä joulukuuta 2010.
- (14) Komissio vastaanotti 21 päivänä tammikuuta 2011 ja 4 päivänä huhtikuuta 2011 välisenä aikana huomautuksia menettelyn aloittamista koskevasta päätöksestä 80 asianomaiselta, jotka luetellaan tämän päätöksen liitteessä 1.
- (15) Komissio vastaanotti 2 päivänä maaliskuuta 2011 päivätyllä kirjeellä Italian viranomaisilta huomautuksia menettelyn aloittamista koskevasta päätöksestä. Tämän jälkeen komissio toimitti asianomaisten esittämät huomautukset Italian viranomaisille, jotka esittivät niistä omat huomautuksensa 10 päivänä kesäkuuta 2011.
- (16) Italian viranomaisten ja komission yksiköiden välillä pidettiin tekninen kokous 19 päivänä heinäkuuta 2011.
- (17) Italian viranomaiset ilmoittivat komissiolle 15 päivänä helmikuuta 2012 päivätyllä kirjeellä, että ne aikoivat antaa kunnallisesta kiinteistöverotuksesta uudet säännöt ja että kunnallinen kiinteistövero (*Imposta Comunale sugli Immobili, ICI*) oli 1 päivästä tammikuuta 2012 alkaen korvattu uudella kiinteistöverolla (*Imposta Municipale Propria, IMU*).
- (18) Sen jälkeen kun Italian viranomaiset olivat 24 päivänä maaliskuuta 2012 hyväksyneet lain nro 27, jossa vahvistetaan muun muassa uudet säännökset vapautuksen myöntämiseksi uudesta IMU-verosta tiettyä toimintaa harjoittaville ei-kaupallisille yhteisöille ja viitataan eräiden määritelmien osalta 16 päivänä toukokuuta 2012 annettuun täytäntöönpanosäädökseen, komissio pyysi Italian viranomaisilta lisätietoja 16 päivänä toukokuuta 2012.

⁽²⁾ Ks. asiat T-192/10, Ferracci v. komissio (EUVL C 179, 3.7.2010, s. 45), ja T-193/10, Scuola Elementare Maria Montessori v. komissio (EUVL C 179, 3.7.2010, s. 46).

⁽³⁾ EUVL C 30, 29.1.2011, s. 57.

⁽⁴⁾ Menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä komissio katsoi, että tuloveroasteen alentaminen puoleen tasavallan presidentin asetuksen nro 601/73 6 §:ssä tarkoitettujen oikeushenkilöiden osalta saattaa olla voimassa olevaa tukea (ks. johdanto-osan 18 kappale), mutta täsmänsä samalla tutkivansa tätä toimenpidettä voimassa olevaa tukea koskevassa erillisessä menettelyssä, joka aloitettiin helmikuussa 2011. Tasavallan presidentin asetuksen nro 601/73 6 §:ssä tarkoitettuja oikeushenkilöitä ovat: a) sosiaalihuollon alalla toimivat yhteisöt ja laitokset, keskinäiset vakuutusyhtiöt, sairaalat, avustus- ja hyväntekeväisyystoimintaa harjoittavat yhtymät; b) koulutuslaitokset ja voittoja tavoittelemattomat yleishyödylliset oppi- ja tutkimuslaitokset; tiedeyhteisöt; akatemit sekä historialliset, kirjalliset ja tieteelliset säätiöt ja yhdistykset, jotka tavoittelevat ainoastaan kulttuurisia päämääriä; c) yhteisöt, joiden päämäärät liittyvät lain perusteella hyväntekeväisyyteen ja opetustoimintaan; c a) sosiaalisesta asuntotuotannosta vastaavat itsenäiset yhteisöt ja niiden yhteenliittymät.

⁽⁵⁾ Ks. alaviite 1.

(19) Komissio sai 27 päivänä kesäkuuta 2012 kantelun tekijöiltä lisätietoja, muun muassa uutta IMU-veroa koskevia huomautuksia, jotka toimitettiin 6 päivänä heinäkuuta 2012 asianomaiselle jäsenvaltiolle, jotta tämä voisi esittää niistä omat huomautuksensa.

(20) Italian viranomaiset toimittivat komissiolle 5 päivänä syyskuuta 2012 päivätyllä kirjeellä sekä pyydytetyt tiedot että kommenttinsa asianomaisten esittämistä huomautuksista, jotka oli toimitettu Italian viranomaisille 6 päivänä heinäkuuta 2012.

(21) Italian viranomaiset toimittivat komissiolle 21 päivänä marraskuuta 2012 päivätyllä kirjeellä jäljennöksen uuden IMU-veron täytäntöönpanoasetuksesta, joka oli annettu 19 päivänä marraskuuta 2012.

2. TOIMENPITEIDEN KUVAUS

2.1. Ei-kaupallisille yhteisöille myönnettävä vapautus kunnallisesta kiinteistöverosta

(22) Italian viranomaiset ottivat vuonna 1992 käyttöön kunnallisen kiinteistöveron (*Imposta Comunale sugli Immobili, ICI*). Kuten 30 päivänä joulukuuta 1992 annetussa laki-asetuksessa nro 504 säädetään, ICI-vero peritään kaikilta luonnollisilta ja oikeushenkilöiltä, jotka ovat kiinteistönhaltijoita (omistus-, nautinta-, käyttö- tai hallintaoikeuden tai pitkäaikaisen vuokrasopimuksen nojalla). Vero peritään riippumatta siitä, asuuko henkilö kiinteistössä vai ei, ja riippumatta sen käyttötarkoituksesta. Vero määräytyy kiinteistön katasteriarvon perusteella.

(23) Lakiasetuksen nro 504/92 7 §:n 1 momentin i almomentin mukaan ICI-verosta vapautetaan kiinteistöt, joita ei-kaupalliset yhteisöt käyttävät yksinomaan sosiaali- ja terveydenhuoltoon, koulutukseen, majoitukseen, kulttuuriin, virkistykseen ja urheiluun sekä uskontoon ja uskonnollisiin menoihin (jumalanpalvelusten) liittyvään toimintaan.

(24) Syyskuun 30 päivänä vuonna 2005 annetun asetuksen nro 203⁽⁶⁾ 7 §:n 2 a momentin mukaan lakiasetuksen nro 504/92 7 §:n 1 momentin i almomentissa tarkoitettua verovapautusta sovelletaan kaikkeen kyseisessä alamentissa mainittuun toimintaan, vaikka se olisi luonteeltaan kaupallista. Heinäkuun 4 päivänä 2006 annetun asetuksen nro 223⁽⁷⁾ 39 §:n mukaan vapautusta sovelletaan vain jos kyseinen toiminta ei ole luonteeltaan yksinomaan kaupallista.

(25) Italian viranomaiset ovat täsmentäneet, että 7 §:n 1 momentin i alamentissa tarkoitettua vapautusta kunnallisesta kiinteistöverosta sovelletaan vain jos kumpikin seuraavista edellytyksistä täyttyy:

i. kiinteistön on oltava ei-kaupallisen yhteisön käytössä⁽⁸⁾. Lain määritelmän mukaan ei-kaupallisia yhteisöjä ovat erilaiset julkiset ja yksityiset yhteisöt, jotka eivät ole yrityksiä ja joille kaupallisen toiminnan harjoittaminen ei ole yksinomainen tai pääasiallinen tavoite;

ii. kiinteistöä on käytettävä yksinomaan 7 §:n 1 momentin i alamentissa tarkoitettuun toimintaan.

(26) Italian viranomaiset täsmensivät 26 päivänä tammikuuta 2009 päivätyssä kiertokirjeessä 2/DF, mitkä yhteisöt voitaisiin katsoa ei-kaupallisiksi yhteisöiksi, ja sen, millaista toimintaa näiden yhteisöjen on harjoitettava voidakseen hyötyä kyseisestä vapautuksesta.

(27) Kiertokirjeessä muistutetaan, että ei-kaupalliset yhteisöt voivat olla joko julkisia tai yksityisiä. Julkisia ei-kaupallisia yhteisöjä ovat muun muassa seuraavat: valtionhallinto, alue- ja maakuntahallinto, kunnat, kaupakamarit, terveydenhuoltolaitokset, yksinomaan sosiaali- ja terveydenhuoltoalan tehtäviä hoitavat julkiset yhteisöt, muut kuin liiketoiminnalliset julkiset yksiköt, sosiaalihuoltolaitokset, yliopistot ja tutkimuslaitokset sekä henkilökohtaisia palveluja tarjoavat julkiset laitokset. Esimerkkeinä yksityisistä ei-kaupallisista yhteisöistä kiertokirjeessä mainitaan yhdistykset, säätiöt ja lautakunnat, valtiosta riippumattomat organisaatiot, amatööriurheiluseurat, vapaaehtoisjärjestöt, verotuksessa voittoa tavoittelemattomiksi yhteisöiksi katsotut yhteisöt sekä katoliseen kirkkoon ja muihin uskontokuntiin kuuluvat kirkolliset yhteisöt.

(28) Kiertokirjeessä täsmennetään lisäksi, että ICI-verosta vapautetuissa kiinteistöissä harjoitettavaa toimintaa ei pitäisi olla saatavilla markkinoilla⁽⁹⁾ ja että toiminnan tarkoituksena olisi oltava vastaaminen sosiaalisiin tarpeisiin, joita julkiset organisaatiot tai yksityiset kaupalliset toimijat eivät aina pysty täyttämään.

⁽⁶⁾ Vahvistettu laiksi 2.12.2005 annetulla lailla nro 248.

⁽⁷⁾ Vahvistettu laiksi 4.8.2006 annetulla lailla nro 248.

⁽⁸⁾ Tarkemmin sanoen lakiasetuksen nro 504/92 7 §:n 1 momentin i alamentissa viitataan tasavallan presidentin asetuksen nro 917/86 87 §:n [nykyään 73 §], 1 momentin c alamentissa tarkoitettuihin oikeushenkilöihin. Kyseisessä säännöksessä määritellään 'ei-kaupallinen yhteisö'.

⁽⁹⁾ Ks. kiertokirjeen 5 kohta.

- (29) Kiertokirjeessä mainitaan kunkin 7 §:n 1 momentin i alamomentissa mainitun toiminnan osalta useita kriteereitä, joiden perusteella voidaan selvittää, milloin toimintaa on pidettävä "ei yksinomaan kaupallisena" ⁽¹⁰⁾.
- (30) Vuoden 2012 alusta ICI-vero on korvattu uudella kunnallisella kiinteistöverolla (*Imposta Municipale Propria*, IMU). Vuonna 2012 myös tarkistettiin ei-kaupallisilta yhteisöiltä perittävää kunnallista kiinteistöveroä koskevia määräyksiä, kuten 5 jaksossa selostetaan.
- (31) Tuloverolain (149 §:n 1 momentissa säädetään erityisesti, että yhteisö menettää asemansa ei-kaupallisena yhteisönä, jos se harjoittaa pääasiallisesti kaupallista toimintaa kokonaisen verokauden ajan.
- (32) Tuloverolain 149 §:n 1 momentissa säädetään erityisesti, että yhteisö menettää asemansa ei-kaupallisena yhteisönä, jos se harjoittaa pääasiallisesti kaupallista toimintaa kokonaisen verokauden ajan.
- (33) Tuloverolain 149 §:n 2 momentissa määritellään yhteisön "kaupallinen luonne" sen perusteella, saako se pääosan tuloistaan kaupallisesta toiminnasta vai esimerkiksi avustuksista tai liittykö sen kiinteistöomaisuus valtaosaksi kaupalliseen toimintaan vai johonkin muuhun toimintaan ⁽¹²⁾. Yhteisöjen oikeudellinen muoto ei vaikuta niiden luokitteluun ei-kaupallisiksi yhteisöiksi.
- (34) Tuloverolain 149 §:n 4 momentissa säädetään, että edellä mainittuja säännöksiä (149 §:n 1 ja 2 momenttia) ei sovelleta kirkollisiin yhteisöihin, joilla on siviilioikeudellinen oikeushenkilöys, eikä amatööriurheiluseuroihin.

2.2. Tuloverolain 149 §

- (31) Tuloverolain (*Testo unico delle imposte sui redditi*) 149 § on lain II osaston III luvussa. Lain II osastossa säädetään yhteisöjen tuloverotuksesta ja III luvussa vahvistetaan ei-kaupallisiin yhteisöihin sovellettavat verotussäännökset, kuten säännöt veroperusteen laskemista ja tällaisten yhteisöjen verottamista varten ⁽¹¹⁾. Lain 149 §:ssä vahvistetaan edellytykset, joiden täyttyessä yhteisöä ei enää luokitella "ei-kaupallisiksi yhteisöksi".
- (32) Tuloverolain 149 §:n 1 momentissa säädetään erityisesti, että yhteisö menettää asemansa ei-kaupallisena yhteisönä, jos se harjoittaa pääasiallisesti kaupallista toimintaa kokonaisen verokauden ajan.

⁽¹⁰⁾ Esimerkkinä tästä voidaan mainita, kuten menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä todetaan, että sosiaali- ja terveydenhuoltoalan toimintojen osalta kiertokirjeessä vaaditaan viranomaisten kanssa tehty sopimus. Koulutustoiminnan osalta kiertokirjeessä näytettäisiin vaativan ensinnäkin niiden pakollisten peruseräiteiden noudattamista, jotka takaavat, että harjoitettava toiminta on verrattavissa valtion harjoittamaan vastaavaan toimintaan. Toiseksi vaaditaan, että mahdolliset hallinnointia varten kerätyt etumaksut sijoitetaan uudelleen samaan koulutustoimintaan. Jos elokuvateattereiden pitäjät haluavat hyötyä verovapautuksesta, kiertokirjeessä asetetaan niille velvoitteeksi toimia vain tietyillä markkinasegmenteillä (kulttuuri- ja yleensä laatu elokuvat sekä lasten elokuvat). Majoitus-alalla verovapautuksen edellytyksenä on vastaavasti markkinahintaa edullisempien hintojen soveltaminen ja toiminta, joka ei vastaa tavanomaista hotellitoimintaa.

⁽¹¹⁾ Ks. tuloverolain 143 § ja sitä seuraavat pykälät. Yleensä ei-kaupallisten yhteisöjen kokonaistulot muodostuvat kiinteistö- ja pääomatuloista sekä erilaisista muista tuloista (tuloverolain 143 §). Ei-kaupalliset yhteisöt voivat valita tulojensa määrittämistä varten yksinkertaistetun järjestelmän, kunhan tietyt edellytykset täyttyvät (tuloverolain 145 §).

3. PERUSTELUT MUODOLLISEN TUTKINTAMENETTELYN ALOITTAMISELLE

- (35) Komissio aloitti muodollisen tutkintamenettelyn, joka koskee ei-kaupallisten yhteisöjen tiettyihin tarkoituksiin käyttämille kiinteistöille myönnettävää vapautusta kunnallisesta kiinteistöverosta (ICI), koska toimenpide näytti täyttävän SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa määritellyt edellytykset, joiden perusteella sitä voitaisiin pitää valtiontukena. Samalla komissio aloitti muodollisen tutkintamenettelyn, joka koskee tuloverolain 149 §:n 4 momenttia, koska edellytyksiä, joiden vuoksi yhteisö voi menettää asemansa ei-kaupallisena yhteisönä, ei sen nojalla sovelleta kirkollisiin yhteisöihin eikä amatööriurheiluseuroihin.
- (36) Selvittääkseen, olivatko kyseiset toimenpiteet vakiintuneessa oikeuskäytännössä tarkoitettulla tavalla valikoivia ⁽¹³⁾, komissio määrittäi ensin kunkin toimenpiteen taustalla olevan verojärjestelmän ja arvioi, poikkesiko toimenpide kyseisestä järjestelmästä. Jos kyseessä oli poikkeus, komissio selvitti, oliko se perusteltu, kun otetaan huomioon verojärjestelmän luonne ja kokonaisrakenne.

⁽¹²⁾ Tuloverolain 149 §:n 2 momentissa tarkoitettu arviointi voidaan laatia seuraavien tekijöiden perusteella: liittykö kiinteistöomaisuus enemmän kaupalliseen toimintaan vai muuhun toimintaan; onko pääosa tuloista peräisin kaupallisesta toiminnasta vai muuhun toimintaan liittyvien toimitusten tai palvelujen "tavanomaisesta arvosta"; onko pääosa tuloista peräisin kaupallisesta toiminnasta vai esimerkiksi erilaisista yhteisölle suoritetuista rahoitusosuuksista, avustuksista ja jäsenmaksuista.

⁽¹³⁾ Ks. esim. asia C-88/03, Portugali v. komissio (Kok., s. I-7115, 56 kohta), ja asia C-487/06 P British Aggregates (Kok., s. I-10505, 81–83 kohta).

- (37) ICI-verosta myönnettävän vapautuksen osalta komissio katsoi, että toimenpiteen arvioinnissa käytettävä viitejärjestelmä on kunnallinen kiinteistöverojärjestelmä itsessään. Koska vapautus verosta myönnetään ei-kaupallisille yhteisöille, jotka käyttävät asianomaisia kiinteistöjä tiettyihin tarkoituksiin, joista eräitä voidaan pitää taloudellisesti, toimenpide muodostaa poikkeuksen suhteessa viitejärjestelmään (jonka mukaan kunnallinen kiinteistövero on perittävä kaikilta kiinteistön omistavilta oikeushenkilöiltä riippumatta siitä, miten ne käyttävät kyseistä kiinteistöä). Vapautuksen myöntämistä ainoastaan ei-kaupallisille yhteisöille, jotka harjoittavat tietynlaista yhteiskunnallisesti merkittävää toimintaa, ei pidetty perusteltuna, kun otetaan huomioon Italian kunnallista kiinteistöveroa koskevan järjestelmän luonne ja yleinen rakenne.
- (38) Tuloverolain 149 §:n 4 momentin osalta komissio katsoi, että viitejärjestelmänä on tulovero. Komissio katsoo, että toimenpide vaikuttaa alustavan arvion perusteella valikoivalta, koska sen nojalla näyttäisi olevan mahdollista säilyttää ei-kaupallisen yhteisön asema myös siinä tapauksessa, että yhteisö ei ole enää ei-kaupallinen, mutta vain jos kyseessä on kirkollinen yhteisö tai amatööriurheiluseura. Tällaista toimenpidettä ei voida perustella Italian verojärjestelmän peruseräitteiden nojalla.
- (39) Italian viranomaiset eivät olleet toimittaneet tietoja, jotka osoittaisivat, että kyseiset toimenpiteet täyttävät asiassa *Altmark* ⁽¹⁴⁾ annetussa oikeuskäytännössä vahvistetut edellytykset. Koska myös kaikki muut SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa mainitut edellytykset näyttivät täytyvän, vaikutti siltä, että toimenpiteet ovat valtioneutraalisia.
- (40) Sisämarkkinoille soveltuvuuden osalta näytti siltä, että kyseisiin toimenpiteisiin ei voitaisi soveltaa SEUT-sopimuksen 107 artiklan 2 kohdan määräyksiä. Lisäksi vaikutti siltä, että toimenpiteisiin ei voitaisi soveltaa myöskään 107 artiklan 3 kohdassa määrättyjä poikkeuksia, lukuun ottamatta 107 artiklan 3 kohdan d alakohtaa, joka koskee kulttuurin edistämistä ja kulttuuriperinnön säilyttämistä. Komissio katsoi, että kyseisen poikkeuksen nojalla ICI-verosta olisi voitu myöntää vapautus ainoastaan sellaisille ei-kaupallisille yhteisöille, jotka harjoittavat yksinomaan koulutukseen, kulttuuriin ja virkistykseen liittyvää toimintaa. Komissio ei ole sulkenut pois mahdollisuutta, että jotkin toimintamuodot voitaisiin katsoa SEUT-sopimuksen 106 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuiksi yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviksi palveluiksi. Italian viranomaiset eivät kuitenkaan olleet toimittaneet tietoja, joiden perusteella olisi voitu arvioitu kyseisten toimenpiteiden soveltuvuutta sisämarkkinoille.
- (41) Koska komissio suhtautui epäilevästi toimenpiteiden soveltuvuuteen sisämarkkinoille, se päätti Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22 päivänä maaliskuuta 1999 annetun asetuksen (EY) N:o 659/1999 ⁽¹⁵⁾ 4 artiklan 4 kohdan nojalla aloittaa muodollisen tutkimusmenettelyn ja kehotti Italian viranomaisia ja muita asianomaisia esittämään asiasta huomautuksensa.
- (42) Komission näkemyksen mukaan sekä vapautus ICI-verosta että tuloverolain 149 §:n 4 momentti voidaan katsoa uudeksi tueksi. ICI-vero on vuosittain perittävä vero, joka otettiin käyttöön vuonna 1992. Kyseistä verovapautusta ei ole ilmoitettu komissiolle eikä se ole sitä hyväksynyt missään muussakaan yhteydessä. Vapautusta on sovellettu monenlaiseen toimintaan, jota ei ollut suljettu kilpailulta silloin kun vero otettiin käyttöön. Siksi kaikkia poikkeuksia tämän verojärjestelyn tavanomaisista säännöksistä on pidettävä uutena tukena siltä osin kuin SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa vahvistetut edellytykset näyttävät täytyvän. Tuloverolain 149 § ⁽¹⁶⁾ puolestaan tuli voimaan vuonna 1998. Siitäkään ei ole ilmoitettu komissiolle, eikä komissio ole hyväksynyt sitä missään muussakaan yhteydessä. Tämän vuoksi kyseisessä toimenpiteessä säädettyä poikkeusta on pidettävä uutena tukena, koska SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa vahvistetut edellytykset näyttävät täytyvän.

4. ITALIAN VIRANOMAISTEN JA ASIANOMAISTEN HUOMAUTUKSET

- (43) Komissio on saanut asetuksen (EY) N:o 659/1999 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti ja *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ⁽¹⁷⁾ julkaistun ilmoituksen perusteella huomautuksia Italian viranomaisilta ja 80 asianomaiselta.
- (44) Yhteenvetona voidaan todeta, että Italian viranomaisten mukaan yhteisöt, joille on myönnetty vapautus ICI-verosta, eivät olleet unionin oikeudessa tarkoitettuja "yrityksiä". Joka tapauksessa niiden harjoittamalla toiminnalla oli tärkeä julkinen ja yhteiskunnallinen merkitys. Sen vuoksi vapautus oli verojärjestelmän luonteena ja logiikana mukainen, koska siinä säädetään, että puhtaasti taloudellista

⁽¹⁴⁾ Asia C-280/00, *Altmark Trans ja Regierungspräsidium Magdeburg* (Kok., s. I-7747).

⁽¹⁵⁾ EYVL L 83, 27.3.1999, s. 1.

⁽¹⁶⁾ Entinen tuloverolain 111 a artikla.

⁽¹⁷⁾ Ks. alaviite 1.

toimintaa ja toisaalta sosiaalihuoltoon, hyväntekeväisyyteen, yhteisvastuuseen ja uskonnollisiin päämääriin liittyvää toimintaa on kohdeltava eri tavoin. Italian viranomaiset ovat kiistäneet myös sen, että ICI-verosta myönnettävä vapautus on katsottu uudeksi tueksi. Niiden mukaan kyseistä toimenpidettä olisi pitänyt arvioida ottaen huomioon, että se on suoraa jatkoa aiemmille omaisuusveroilta (jotka ovat olleet voimassa jo ennen Euroopan yhteisön perustamissopimuksen voimaantuloa). Italian viranomaisten mukaan komission kantelun tekijöille lähettämien hylkäävien hallinnollisten kirjeiden perusteella olisi myös pitänyt katsoa, että komissio oli hyväksynyt toimenpiteen. Joka tapauksessa komissio oli Italian viranomaisten mukaan luonut toimenpiteen edunsaajille perustellun luottamuksen parlamentinjäsenen esittämään kirjalliseen kysymykseen antamallaan vastauksella ja, kuten edellä todettiin, ilmoittaessaan kantelun tekijöille tiedoksi alustavan arvionsa, joka oli annettu tiedoksi myös Italian viranomaisille.

(45) Tuloverolain 149 §:n 4 momentin osalta Italian viranomaiset väittävät, että säännöksen sanamuodosta huolimatta kirkolliset yhteisöt ja amatööriurheiluseurat voivat menettää ei-kaupallisen yhteisön aseman. Siinä tapauksessa niille ei enää myönnettäisi minkäänlaista verohelpotusta.

(46) Huomautuksia toimittaneista 80 asianomaisesta 78, jäljempänä '78 asianomaista', on Italian viranomaisten kanssa samaa mieltä. Sen sijaan kaksi muuta asianomaista, jotka kuuluvat myös alkuperäisten kantelun tekijöiden joukkoon, jäljempänä 'kaksi asianomaista' tai 'kantelun tekijät', ovat sitä mieltä, että vapautus ICI-verosta ja tuloverolain 149 §:n 4 momentti sisältävät sääntöjenvastaisesti myönnettyä valtiontukea, joka ei sovellu sisämarkkinoille. Tämän vuoksi 78 asianomaisen huomautukset esitetään yhdessä Italian viranomaisten huomautusten kanssa, kun taas kantelun tekijöiden perustelut käsitellään erikseen.

4.1. Italian viranomaisten ja 78 asianomaisen huomautukset

4.1.1. Vapautus ICI-verosta: ei-kaupallisten yhteisöjen harjoittamaa toimintaa ei voida pitää taloudellisena toimintana

(47) Italian viranomaiset ja 78 asianomaista väittävät ensinnäkin, että ICI-verosta vapautettujen ei-kaupallisten yhteisöjen harjoittamaa toimintaa ei voida pitää taloudellisena toimintana, koska se on osoitettu pääasiallisesti tarkoin määritellyille kohderyhmille eikä siihen sisälly tavaroiden tai palvelujen tarjoamista markkinoilla, minkä vuoksi se

ei kilpaile kaupallisten yritysten harjoittaman toiminnan kanssa. Julkisten palvelujen alalla toimivia ei-kaupallisia yhteisöjä ei voida pitää yrityksinä, mikä on ennakoedellytys SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan soveltamiselle.

(48) Italian viranomaiset ja osa 78 asianomaisesta väittävät, että useimmissa tapauksissa tällaiseen toimintaan liittyy tiettyjä ominaispiirteitä esimerkiksi siten, että sillä on sosiaalisia tavoitteita tai sitä toteutetaan yhteisvastuun tarkoituksessa, maksutta tai alennettuun hintaan. Kun otetaan huomioon nämä tarkasteltavana olevien ei-kaupallisten yhteisöjen ominaispiirteet ja erityistavoitteet, niitä ei voida pitää yrityksinä.

4.1.2. Vapautus ICI-verosta: toimenpide on Italian verojärjestelmän logiikan perusteella oikeutettu

(49) Italian viranomaiset ja 78 asianomaista väittävät, että vapautus ICI-verosta ei missään nimessä muodosta poikkeusta Italian verojärjestelmästä kokonaisuutena vaan se on vain esimerkki järjestelmää ohjaavien periaatteiden soveltamisesta.

(50) Se, että taloudellista ja voittoa tavoittelevaa toimintaa ja toisaalta erityisiä tavoitteita ajavien yhteisöjen⁽¹⁸⁾ harjoittamaa sosiaalihuoltoon, hyväntekeväisyyteen ja uskontoon liittyvää toimintaa kohdellaan verotuksessa eri tavoin, on huomautusten mukaan Italian verojärjestelmän peruseriaatteiden mukaista. Jälkimmäisen kaltainen toiminta perustuu yhteisvastuun periaatteeseen, joka kuuluu sekä Italian että unionin oikeuden peruseriaatteisiin. Otaessaan käyttöön tällaisen erottelun lainsäätäjät on vain halunnut ottaa huomioon sen, että edellä mainittuja, yhteiskunnallisesti erittäin arvokkaita yleishyödyllisiä tehtäviä hoitavat yhteisöt toimivat sekä oikeudellisesti että tosiasiallisesti erilaisessa toimintaympäristössä.

(51) Huomautusten mukaan yleishyödyllisen toiminnan määrittely on jäsenvaltion tehtävä. Jäsenvaltion toimintaa rajoittaisi tässä suhteessa vain verokohtelun johdonmukaisuuden vaatimus. Toisin sanoen mahdollisen poikkeavan verokohtelun tulisi perustua koko verojärjestelmän sisäiseen logiikkaan, minkä lisäksi käytössä pitäisi olla asianmukainen valvontajärjestelmä. Huomautusten mukaan molemmat edellytykset täytyvät ICI-verosta myönnettävän vapautuksen osalta.

⁽¹⁸⁾ Lisäksi tällaiset yhteisöt toimivat tavallisesti rajoitetulla maantieteellisellä alueella (paikallisesti) ja niiden toiminta on suunnattu tietyille käyttäjä- tai tuensaajaryhmille.

- (52) ICI-verosta myönnettävä vapautus perustuu huomautusten mukaan Italian perustuslain 2 ja 3 §:ään, joissa vaaditaan täyttämään poliittiseen, taloudelliseen ja sosiaaliseen yhteisvastuuseen liittyvät velvollisuudet kansalaisia kohtaan, sekä perustuslain 38 §:ään, jossa vahvistetaan oikeus sosiaalihuoltoon niille kansalaisille, jotka eivät pysty itse huolehtimaan toimeentulostaan. Lisäksi on muistettava, että ei-kaupalliset yhteisöt avustavat valtiota sosiaalisten erityistehtävien hoitamisessa. Valtio on aina tunnustanut tällaisten yhteisöjen erityisaseman, koska se tiedostaa, ettei pysty yksinään tarjoamaan riittäviä palveluja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä kulttuurin, koulutuksen ja urheilun alalla.
- (53) Italian viranomaiset toistivat kiertokirjeessä esitetyn vaatimuksen, jonka mukaan vapautus ICI-verosta edellyttää johdanto-osan 25 kappaleessa mainittujen kahden (subjektiivisen ja objektiivisen) edellytyksen täyttymistä.
- (54) Italian viranomaiset korostivat, että subjektiivinen edellytys (yhteisön on oltava luonteeltaan ei-kaupallinen) tarkoittaa uskonnollisten yhteisöjen osalta myös sellaisia kirkollisia yhteisöjä, joilla on siviilioikeudellinen oikeushenkilöys, riippumatta siitä, kuuluvatko ne katoliseen kirkkoon vai johonkin muuhun uskontokuntaan⁽¹⁹⁾.
- (55) Objektiivisen edellytyksen (säännöksessä tarkoitetun toiminnan harjoittaminen) osalta Italian viranomaiset viittasivat kassaatiotuomioistuimen vakiintuneeseen oikeuskäytäntöön, jonka mukaan kunnallisesta kiinteistöverosta myönnettävää vapautusta varten on otettava huomioon ensisijaisesti kyseisessä kiinteistössä harjoitettavan toiminnan luonne. Vaikka se kuuluisikin säännöksessä tarkoitettuihin toimintamuotoihin, on tarkistettava, ettei sitä todellisuudessa harjoiteta kaupallisen toiminnan tavoin⁽²⁰⁾. Lisäksi Consiglio di Stato⁽²¹⁾ on todennut, että kun kyseessä on kokonainen kiinteistö, josta vain osaa käytetään laissa tarkoitettuihin toimintoihin, verovapautusta ei voida sen rajoittavan luonteen vuoksi myöntää koko kiinteistölle, vaikka toimintaa harjoitettaisiin suurimmassa osassa kiinteistöä.
- 4.1.3. *Toimenpiteen luokittelu voimassa olevaksi tueksi*
- (56) Italian viranomaisten mukaan vapautus ICI-verosta edustaa aiempien omaisuusverotyyppien luontaista normatiivista kehitystä ja on niille suoraa jatkoa sekä muodon
- että sisällön osalta. Tiettyihin yhteiskunnallisesti merkittäviin tehtäviin käytettävien kiinteistöjen vapauttaminen kunnallisesta kiinteistöverosta on ollut kiinteistöläinsäädännön olennainen osa jo vuodesta 1931 eli kauan ennen EY:n perustamissopimuksen voimaantuloa.
- (57) Lisäksi Italian viranomaiset ja 78 asianomaista väittävät, että komissio olisi hyväksynyt ICI-verosta myönnettävän vapautuksen kantelun tekijöille lähetetyissä hylkäävissä kirjeissä, jotka annettiin tiedoksi myös Italian viranomaisille.
- (58) Tämän vuoksi vapautus ICI-verosta olisi katsottava voimassa olevaksi tueksi siinä tapauksessa, että sen katsotaan olevan valtioneuvoston tukea.
- 4.1.4. *Soveltuvuus sisämarkkinoille*
- (59) Italian viranomaiset päättivät olla esittämättä huomautuksia toimenpiteiden soveltuvuudesta sisämarkkinoille SEUT-sopimuksen 107 artiklan 2 ja 3 kohdan nojalla ja niiden luokittelusta yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviksi palveluiksi SEUT-sopimuksen 106 artiklan 2 kohdan ja Altmark-oikeuskäytännön nojalla.
- (60) Muutamat 78 asianomaisesta väittävät, että vapautus ICI-verosta soveltuu sisämarkkinoille SEUT-sopimuksen 106 artiklan 2 kohdan ja 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla, koska toimenpide on niiden mukaan tarpeen, jotta voidaan toteuttaa yhteisvastuun periaatteeseen perustuvaa yhteiskunnallisesti hyödyllistä toimintaa. Väitteiden mukaan vapautus ei vääristä kilpailua merkittävällä tavalla eikä vaikuta merkittävästi jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.
- 4.1.5. *Perusteltu luottamus*
- (61) Italian viranomaiset väittävät, että kantelun tekijöille toimitetut, ICI-verosta myönnettävää vapautusta koskevat komission vastaukset, jotka annettiin epävirallisesti tiedoksi myös Italian viranomaisille, loivat ei-kaupallisille yhteisöille perustellun luottamuksen siihen, että toimenpide on unionin oikeuden mukainen.
- (62) Perustellun luottamuksen syntymiseen olisi vaikuttanut myös komission vuonna 2009 antama vastaus Euroopan parlamentin jäsenen kirjalliseen kysymykseen⁽²²⁾, joka koski ei-kaupallisten yhteisöjen verokohtelua.

⁽¹⁹⁾ Laissa säädetään, että kaikkien valtiossa hyväksytyjen uskontokuntien, myös katolisen kirkon, toiminnan tavoitteena on verotukseen liittyvien näkökohtien osalta oltava hyväntekeväisyys ja koulutus.

⁽²⁰⁾ Ks. asia nro 20776, tuomio 26.10.2005; asia nro 23703, tuomio 15.11.2007; asia nro 5485, tuomio 29.2.2008 ja asia nro 19731, tuomio 17.9.2010. Ks. myös asia 8495, tuomio 9.4.2010.

⁽²¹⁾ Ks. lausunto nro 266, 18.6.1996.

⁽²²⁾ Kirjallinen kysymys E-177/2009 (EUVL C 189, 13.7.2010).

(63) Tämä tarkoittaisi sitä, että jos komissio katsoo toimenpiteen olevan sääntöjenvastaista tukea, joka ei sovellu sisämarkkinoille, eikä hyväksy sen luokittelua voimassa olevaksi tueksi, sen ei kuitenkaan pidä periä tukea takaisin asetuksen (EY) N:o 659/1999 14 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

(64) Muutamien asianomaisten mielestä takaisinperimistä ei pitäisi määrätä toteutettavaksi ainakaan tuloverolain 149 §:n 4 momentin osalta, koska oletetun edun määrittäminen olisi erittäin vaikeaa ja vaatisi kansallisilta viranomaisilta kohtuuttomasti työtä.

4.1.6. Tuloverolain 149 §

(65) Italian viranomaiset toimittivat huomautustensa yhteydessä yksityiskohtaisen kuvauksen verosäännöksistä, joita sovelletaan ei-kaupallisiin yhteisöihin, esimerkiksi kirkollisiin yhteisöihin ja amatööriurheiluseuroihin. Italian viranomaiset korostavat, että tuloverolain 149 § 2 momentissa mainitaan esimerkkejä kriteereistä, joiden perusteella yhteisö voidaan katsoa kaupalliseksi organisaatioksi⁽²³⁾. Yhden tai useamman kriteerin täyttyminen ei automaattisesti johda siihen, että ei-kaupallinen yhteisö menettäisi tämän aseman, koska kriteerejä ei voida pitää oikeudellisina oletuksina. Kriteerien täyttyminen olisi vain osoitus siitä, että kyseisen yhteisön harjoittama toiminta saattaa olla pääasiallisesti kaupallista.

(66) Kuten valtion tuloista vastaavan viraston Agenzia delle Entrate 12 päivänä toukokuuta 1998 päivätyssä kiertokirjeessä nro 124/E todetaan, siviilioikeudelliseksi oikeushenkilöiksi tunnustetut kirkolliset yhteisöt voidaan katsoa ei-kaupalliseksi yhteisöiksi vain jos niiden toiminta on luonteeltaan yksinomaan tai pääasiallisesti ei-kaupallista.

(67) Tämän vuoksi Italian viranomaiset katsovat, että tuloverolain 149 § 4 momentin nojalla ei yksinkertaisesti ole mahdollista soveltaa 149 §:n 1 ja 2 momentissa säädettyä aikaa ja kaupallisuutta koskevia kriteerejä⁽²⁴⁾. Tuloverolain 149 §:n 4 momentissa ei suljeta pois mahdollisuutta, että kirkolliset yhteisöt menettävät asemansa ei-kaupallisena yhteisönä. Muutamat 78 asianomaisesta ovat sitä mieltä, että kyseinen toimenpide ei missään tapauksessa merkitse julkisten varojen siirtoa eikä tuo yhteisöille mitään etua.

(68) Italian viranomaiset ovat täsmentäneet, että toimenpiteen tarkoituksena on säilyttää Italian kansallisen olympiakomitean (Comitato olimpico nazionale italiano, CONI) yksinomainen toimivalta suhteessa amatööriurheiluseuroihin ja sisäministeriön yksinomainen toimivalta myöntää tai peruuttaa kirkollisten yhteisöjen siviilioikeudellinen oikeushenkilöys⁽²⁵⁾. Jos veroviranomaiset tarkastuksen yhteydessä kuitenkin havaitsevat, että nämä yhteisöt harjoittavat pääasiallisesti kaupallista toimintaa, niiden on ilmoitettava siitä välittömästi sisäministeriölle tai olympiakomitealle. Veroviranomaiset perivät kyseiseltä yhteisöltä takaisin verotuksessa muodostuneen erotuksen.

(69) Italian viranomaiset ovat vahvistaneet, että tarkastuksia suoritetaan sekä kirkollisissa yhteisöissä että amatööriurheiluseuroissa. Sisäministeriö on lisäksi toteuttanut kirkollisten yhteisöjen osalta sille kuuluvat tarkastukset, joissa ei kuitenkaan ole tullut esiin minkäänlaisia väärinkäytöksiä.

4.2. Kahden asianomaisen esittämät huomautukset

(70) Kaksi asianomaista⁽²⁶⁾ viittaavat huomautuksissaan asiakirjoihin ja kommentteihin, jotka on toimitettu komissiolle muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevaa päätöstä edeltäneen hallinnollisen menettelyn aikana. Asianomaisten mukaan kyseiset asiakirjat osoittavat, että kirkolliset yhteisöt harjoittavat todellisuudessa taloudellista toimintaa.

(71) ICI-verosta myönnettävän vapautuksen osalta asianomaiset vahvistavat, että Italian viranomaiset ottivat riidanalaisen toimenpiteen käyttöön vuonna 2005. Asetuksen nro 203/2005⁽²⁷⁾ voimaantulon jälkeen vapautusta ICI-verosta sovellettiin ei-kaupallisiin yhteisöihin, jotka harjoittivat säännöksissä mainittua toimintaa, vaikka se olisi ollut luonteeltaan kaupallista. Sen jälkeen kun kunnallista kiinteistöveroä lakia muutettiin vuonna 2006, verovapautusta oli mahdollista soveltaa samaan toimintaan, kunhan se ei ollut luonteeltaan yksinomaan kaupallista⁽²⁸⁾. Asianomaisten mukaan vuoden 2006 muutos ei kuitenkaan poistanut toimenpiteeseen sisältyvää valtiontukea.

⁽²⁵⁾ Näin varmistetaan myös Italian ja Pyhän istuimen välillä tehtyjen, kirkollisia yhteisöjä koskevien kansainvälisten sopimusten noudattaminen.

⁽²⁶⁾ Alkuperäisistä kantelun tekijöistä vain Pietro Ferracci ja Scuola Elementare Maria Montessori s.r.l. ovat esittäneet huomautuksia menettelyn aloittamista koskevan päätöksen vuoksi.

⁽²⁷⁾ Asetus nro 203/2005, vahvistettu laiksi 2.12.2005 annetulla lailla nro 248.

⁽²⁸⁾ Asetus nro 223/2006, vahvistettu laiksi 4.8.2006 annetulla lailla nro 248.

⁽²³⁾ Ks. alaviite 12.

⁽²⁴⁾ Ks. edellä johdanto-osan 31 kappale ja sitä seuraavat kappaleet.

- (72) Edellä mainittu kiertokirje toi valikoivaa etua yhteisöille, joita todellisuudessa on pidettävä yrityksinä. Itse asiassa ICI-verosta myönnettävän vapautuksen soveltaminen riippui useissa kiertokirjeessä kuvattua toimintaa koskevissa tapauksissa ainoastaan siitä, tuottiko yhteisö voittoa vai ei. Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä määriteltyjen periaatteiden mukaan valtioneuvostojen soveltamiseen ei kuitenkaan vaikuta se, tavoitteleeko jokin yhteisö voittoa. Kiertokirjeessä ei näin ollen ratkaistu kysymyksiä, joita ICI-verosta myönnettävä vapautus herättää valtioneuvostojen kannalta, vaan vapautusta sovellettiin edelleen ei-kaupallisiin yhteisöihin, jotka harjoittivat taloudellista toimintaa, mutta ei sellaisiin yhteisöihin, jotka harjoittivat samanlaista toimintaa voittoa tavoitellen.
- (73) Kantelun tekijöiden mukaan olisi kuitenkin käytännössä mahdotonta hankkia tietoja tällaisille yhteisöille kuuluvista kiinteistöistä lähinnä siksi, että yhteisöjen ei tarvinnut ilmoittaa, mitkä kiinteistöt oli vapautettu ICI-verosta.
- (74) Tuloverolain 149 §:n 4 momentin osalta kantelun tekijät toteavat, että kirkolliset yhteisöt eivät voi menettää asemaansa ei-kaupallisena yhteisönä.
- (75) ICI-verosta myönnettävän vapautuksen ja tuloverolain 149 §:n 4 momentin osalta kantelun tekijät yhtyvät menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä esitettyihin komission alustaviin päätelmiin, jotka koskevat valtion varojen käyttöä ja toimenpiteiden tuomaa etua sekä toimenpiteen valikoivuutta, kilpailun vääristymistä ja vaikutusta kaupankäyntiin.
- (76) Toimenpiteiden sisämarkkinoille soveltuvuuden osalta kantelun tekijät yhtyvät komission alustaviin päätelmiin, joiden mukaan tässä tapauksessa ei voida soveltaa SEUT-sopimuksen 107 artiklan 2 kohtaa eikä 107 artiklan 3 kohdan a, b ja c alakohtaa. Sen sijaan kantelun tekijät eivät ole yhtä mieltä mahdollisuudesta soveltaa SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan d alakohdassa tarkoitettua poikkeusta tiettyihin yhteisöihin, jotka harjoittavat yksinomaan koulutukseen, kulttuuriin ja virkistykseen liittyvää toimintaa. Kantelun tekijöiden mukaan myöskään Altmark-oikeuskäytännön mukaiset edellytykset eivät täyty tarkasteltavana olevassa tapauksessa.
- 4.3. Asianomaisten esittämiä huomautuksia koskevat Italian viranomaisten huomautukset**
- (77) Italian viranomaiset toimittivat asianomaisten esittämiä huomautuksia koskevat huomautuksensa 10 päivänä kesäkuuta 2011 päivätyllä kirjeellä.
- (78) Ensinnäkin, vaikka todettaisiin, että tiettyä verovapautuksen saaneiden ei-kaupallisten yhteisöjen harjoittamaa toimintaa on todellisuudessa pidettävä taloudellisena toimintana, komission olisi osoitettava, että näille yhteisöille myönnetty etu on valikoivaa ja ettei sitä voida perustella Italian verojärjestelmän sisäiseen logiikkaan liittyvin näkökohdin.
- (79) Toiseksi Italian viranomaiset katsovat kiertokirjettä koskevien yleisten huomautusten osalta, että komission olisi tutkittava toimenpide, jossa säädetään verovapautuksesta. Tämä tarkoittaa, että komission on arvioitava kansallisten viranomaisten osoittamaan säädökseen sisältyvät tulintakriteerit ja tarkistettava, että käytössä on soveltuva valvontajärjestelmä.
- (80) Kantelun tekijöiden mainitsemista vaikeuksista kerätä tietoja ei-kaupallisille yhteisöille kuuluvista kiinteistöistä Italian viranomaiset toteavat, että velvoite tehdä ilmoitus kunnallisesta kiinteistöverosta poistettiin vuonna 2006. Italian viranomaiset täsmentävät lisäksi, että parhaillaan on käynnissä sekä katasterijärjestelmän että kiinteistöietokantojen tarkistus.
- (81) Tuloverolain 149 §:n 4 momentin osalta Italian viranomaiset huomauttavat, että kuten kantelun tekijätkin myöntävät, kyseinen säännös ei ole itsenäinen lauseke eikä myöskään kovin kattava, vaan kyseessä on menettelysäännös, joka liittyy yksinomaan tarkastusten toimittamiseen.
- 5. KUNNALLISTA KIINTEISTÖVEROA KOSKEVAT UUDET SÄÄNNÖT**
- 5.1. Uuden kunnallisen kiinteistöveron (IMU) kuvaus**
- (82) Ns. fiskaalista federalismia koskevan uudistuksen yhteydessä 14 päivänä maaliskuuta 2011 annetussa lakiasetuksessa nro 23 säädettiin, että kunnallinen kiinteistövero (ICI) korvattaisiin 1 päivästä tammikuuta 2014 uudella kunnallisella kiinteistöverolla (IMU). Italia päätti asetuksella nro 201, joka annettiin 6 päivänä joulukuuta 2011 ja saatettiin 22 päivänä joulukuuta 2011 laiksi nro 214, aikaistaa IMU-veron käyttöönoton vuoteen 2012.

(83) IMU-veroa kannetaan kaikilta kiinteistönhaltijoilta. Veroperuste lasketaan ottaen huomioon kiinteistön arvo. Tarvemmin sanoen arvo lasketaan pitäen lähtökohtana katasteriarvoa ja soveltaen ICI-asetuksen (lakiasetus nro 504/92) 5 §:ssä tarkoitettuja kriteerejä yhdessä asetuksessa nro 201/2011 säädettyjen kriteerien kanssa. Edellä mainittuja kriteerejä käyttäen määritettyyn arvoon sovelletaan määrättyjä kertoimia, jotka perustuvat kiinteistön katasteriluokkaan. IMU:n perusverokanta on 0,76 prosenttia.

(84) Katasterijärjestelmä on kiinteistöveron kannalta olennaisen tärkeä. Katasterijärjestelmässä perusyksikkö voi olla rakennus tai sen osa, rakennusryhmä tai alue, kunhan se on toimintansa ja tulojensa suhteen itsenäinen. Italian katasterijärjestelmässä, jota pian tarkistetaan, erotetaan toisistaan kuusi kiinteistöluokkaa. Luokkaan A kuuluvat asuintoina tai vastaavina käytettävät kiinteistöt. Luokkaan B kuuluvat yhteisesti käytettävät kiinteistöt, kuten koulut, sairaalat ja virastot. Luokkaan C kuuluvat yleisiin kaupallisiin tarkoituksiin käytettävät kiinteistöt, kuten kaupat ja liiketilat sekä urheilun harrastamiseen tarkoitettut rakennukset ja tilat. Luokkaan D kuuluvat erikoistarkoituksiin käytettävät kiinteistöt, kuten hotellit, teatterit ja sairaalat sekä urheilun harrastamiseen tarkoitettut rakennukset ja tilat. Luokkaan E kuuluvat erityistarkoituksiin käytettävät kiinteistöt, kuten maa-, meri- ja ilmaliikenteen asemat, maksulliset sillat, majakat ja julkiseen uskonnon harjoittamiseen tarkoitettut rakennukset. Luokkaan F kuuluvat kuvitteellisiin ryhmiin rekisteröidyt kiinteistöt.

muutoksia. Uudella lailla muun muassa kumottiin vuonna 2006 tehty muutos, jolla ICI-verosta vapautettiin myös kiinteistöt, joissa harjoitettiin toimintaa, ”joka ei ollut luonteeltaan yksinomaan kaupallista”⁽²⁹⁾ (4 momentti). Lisäksi siinä säädettiin, että vapautus IMU-verosta koskee vain laissa mainittua toimintaa⁽³⁰⁾, jota ei-kaupalliset yhteisöt harjoittavat ei-kaupallisessa tarkoituksessa (1 momentti). Asetuksella nro 1/2012 otettiin käyttöön myös säännöksiä, joissa sallitaan IMU-veron maksaminen suhteellisen osuuden perusteella siinä tapauksessa, että samaa kiinteistöä käytetään sekä kaupalliseen että ei-kaupalliseen toimintaan. Asetuksen 91 a §:n 2 momentissa säädetään, että jos kiinteistöä käytetään samanaikaisesti useisiin tarkoituksiin, vapautusta verosta sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2013 lukien ainoastaan yksikön siihen osaan, jossa harjoitetaan luonteeltaan ei-kaupallista toimintaa, jos on mahdollista määrittää, mitä osaa kiinteistöyksiköstä käytetään yksinomaan tällaiseen toimintaan. Jos tällaisia kiinteistöyksikön itsenäisiä osia ei ole mahdollista määrittää, vapautusta verosta sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2013 lukien suhteessa kiinteistön ei-kaupalliseen käyttöön asiaa koskevan ilmoituksen perusteella (91 a §:n 3 momentti). Asetuksessa nro 1/2012 jätetään monien seikkojen määrittelemineen tehtäväksi täytäntöönpanoasetuksessa, jonka talous- ja valtiovarainministeri antaa myöhemmin. Näitä seikkoja ovat tällaisen ilmoituksen antamishdot; asiat, joilla on merkitystä eri tarkoitukseen käytettävien kiinteistön osien suhteellisen osuuden määrittämisessä, ja – asetukseen nro 174/2012 tehtyjen muutosten seurauksena⁽³¹⁾ – yleiset ja alakohtaiset vaatimukset, jotka on täytettävä, jotta toimintaa voitaisiin pitää ei-kaupallisena.

(86) Talous- ja valtiovarainministeri antoi IMU-veron täytäntöönpanoasetuksen, jossa otettiin huomioon Consiglio di Stato myönteinen lausunto ja siinä esitetyt kommentit⁽³²⁾, 19 päivänä marraskuuta 2012 annetulla asetuksella nro 200, jäljempänä ’täytäntöönpanoasetus’⁽³³⁾. Täytäntöönpanoasetuksessa vahvistetaan, milloin samassa

(85) Asetuksen nro 1, joka annettiin 24 päivänä tammikuuta 2012 ja joka vahvistettiin laiksi nro 27 24 päivänä maaliskuuta 2012, 91 a §:ssä viitattiin uuteen IMU-veroon ja otettiin käyttöön tietynlaista toimintaa harjoittavien ei-kaupallisten yhteisöjen kiinteistöjen verotusta koskevia

⁽²⁹⁾ Asetus nro 203, 30.9.2005, 7 §:n 2 a momentti; asetus nro 1/2012, 91 a §:n 4 momentti.

⁽³⁰⁾ Ks. asetus nro 201/2012, 13 §:n 13 momentti, ja lakiasetus nro 23/2011, 9 §:n 8 momentti, jossa viitataan ICI-lain 7 §:n 1 momenttiin. Johdanto-osan 23 kappaleessa on selostus ICI-lain 7 §:n 1 momentin i almomentin sisällöstä.

⁽³¹⁾ Ks. 9 §:n 6 momentti 10.10.2012 annetussa asetuksessa nro 174, joka on muutettuna vahvistettu laiksi 7.12.2012 annetulla lailla nro 213 (Italian virallinen lehti 286, 7.12.2012).

⁽³²⁾ Ks. lausunto nro 4802/2012, 13.11.2012 (asia nro 10380/2012).

⁽³³⁾ Asetus nro 200, 19.11.2012, Italian virallinen lehti nro 274, 23.11.2012.

asetuksessa määriteltyä toimintaa, johon IMU-vapautusta sovelletaan, olisi pidettävä ”ei-kaupallisessa tarkoituksessa” harjoitettuna. Yleisenä vaatimuksena on ennen kaikkea, että toiminnalla ei saa tavoitella voittoa. Lisäksi toiminnan on oltava unionin oikeuden mukaisesti luonteeltaan sellaista, että sillä ei kilpailla muiden, voittoa tavoittelevien markkinatoimijoiden kanssa, ja toiminnassa on noudatettava yhteisvastuun ja toissijaisuuden periaatetta⁽³⁴⁾. Tämän lisäksi on täytettävä sekä kriteerit, jotka koskevat ei-kaupallisia yhteisöjä (subjektiiviset edellytykset), että kriteerit, jotka koskevat niiden harjoittamaa toimintaa (objektiiviset edellytykset). Subjektiiivisten edellytysten osalta täytäntöönpanoasetuksessa vahvistetaan yleiset ehdot, jotka ei-kaupallisten yhteisöjen on täytettävä voidakseen saada vapautuksen IMU-verosta⁽³⁵⁾. Täytäntöönpanoasetuksessa täsmennetään, että ei-kaupallisen yhteisön perussäännössä tai yhtiöjärjestyksessä on kiellettävä kaikenlainainen voiton, toimintaylijäämän, varojen ja varantojen jakaminen. Lisäksi mahdolliset voitot on sijoitettava yksinomaan sellaisen toiminnan kehittämiseen, jolla toteutetaan yhteiskunnallista yhteisvastuuta. Jos ei-kaupallinen yhteisö lakkautetaan, sen omaisuus on siirrettävä toiselle, samanlaista toimintaa harjoittavalle ei-kaupalliselle yhteisölle. Objektiivisten edellytysten osalta⁽³⁶⁾ 1 §:ssä⁽³⁷⁾ tarkoitettulle toiminnalle on määritelty erityispiirteet sen eri tyyppien mukaan. Sosiaali- ja terveydenhuoltotoiminnan osalta seuraavista vaihtoehtoisista edellytyksistä toisen on täyttyttävä: a) valtio on valtuuttanut toimijan, joka on tehnyt viranomaisten kanssa sopimuksen; toimintaa harjoitetaan julkista palvelua täydentävänä tai siihen kuuluvana toimintana ja sillä tarjotaan käyttäjille palvelu ilmaiseksi tai maksusta, jolla katetaan vain osa yleispalvelusta aiheutuvista menoista, b) jos yhteisöä ei ole valtuutettu eikä sen kanssa ole tehty sopimusta, palveluja tarjotaan ilmaiseksi tai symbolisesta maksusta, joka ei kuitenkaan saa olla suurempi kuin puolet samanlaisesta kaupallisesta toiminnasta samalla alueella maksetuista keskihinnoina, ja on otettava huomioon, ettei maksu saa olla riippuvainen palvelusta aiheutuvista todellisista kustannuksista. Koulutustoiminnan osalta seuraavien kolmen edellytyksen on täyttyttävä: a) toiminnan on oltava verrattavissa vastaavaan julkiseen opetukseen ja koulun pitää taata, ettei opiskelijoiden valinnassa esiinny syrjintää, b) koulun on myös hyväksyttävä vammaisia oppilaita, sovellettava työehtosopimuksia,

pidettävä yllä soveltuvia, säädettyjen standardien mukaisia rakenteita ja julkaistava taseensa, c) palvelu on tarjottava ilmaiseksi tai symbolisesta maksusta, joka kattaa ainoastaan murto-osan palvelun todellisista kustannuksista eikä riipu palvelusta aiheutuvista todellisista kustannuksista. Jos on kyse majoitukseen, kulttuuriin, virkistykseen ja urheiluun liittyvästä toiminnasta, toimijan on tarjottava palveluja ilmaiseksi tai symbolisesta maksusta, joka ei kuitenkaan saa olla suurempi kuin puolet samanlaisesta kaupallisesta toiminnasta samalla alueella maksetuista keskihinnoina, ja on otettava huomioon, ettei maksu saa olla riippuvainen palvelusta aiheutuvista todellisista kustannuksista.

5.2. Kahden asianomaisen huomautukset IMU-lain-säädännöstä

- (87) Kahden asianomaisen mukaan asetuksen nro 1/2012 91 a §:n 2 ja 3 momentti poikkeavat tavanomaisista kiinteistöverosäännöksistä.
- (88) Kaksi kantelun tekijää esittävät huomautuksia ennen kaikkea 91 a §:n 2 momentista. Momentissa säädetään, että jos kiinteistöä käytetään samanaikaisesti useisiin tarkoituksiin, vapautusta IMU-verosta sovelletaan ainoastaan yksikön siihen osaan, jossa harjoitetaan luonteeltaan ei-kaupallista toimintaa, jos on mahdollista määrittää, mitä osaa kiinteistöyksiköstä käytetään yksinomaan tällaiseen toimintaan. Kiinteistöyksikön muihin osiin, jotka ovat toimintansa ja tulojensa suhteen itsenäisiä, sovelletaan 24 päivänä marraskuuta 2006 laiksi nro 286 vahvistetun 3 päivänä lokakuuta 2006 annetun asetuksen nro 262 2 §:n 41, 42 ja 44 momentin säännöksiä. Kyseiset säännökset koskevat menettelyä, jota sovelletaan katasteriluokkaan E kuuluviin kiinteistöihin, joiden katasteritulo on luokiteltava ja arvioitava uudelleen. Samaisen lain mukaan luokkaan E (erityistarkoituksiin käytettävät kiinteistöt)⁽³⁸⁾ ei voida luokitella rakennuksia tai niiden osia, joita käytetään kaupalliseen tai teolliseen tarkoitukseen tai joita käytetään useampaan erilliseen tarkoitukseen, jos ne ovat toimintansa ja tulojensa suhteen itsenäisiä.

⁽³⁴⁾ Ks. talous- ja valtiovarainministerin täytäntöönpanoasetus, 19.11.2012, 1 §, 1 momentti, p alamentti.

⁽³⁵⁾ Talous- ja valtiovarainministerin täytäntöönpanoasetus, 19.11.2012, 3 §.

⁽³⁶⁾ Talous- ja valtiovarainministerin täytäntöönpanoasetus, 19.11.2012, 4 §.

⁽³⁷⁾ Muut edellytykset ovat täytäntöönpanoasetuksen 1 §:ssä olevissa määritelmissä. Täytäntöönpanoasetuksen 1 §:n 1 momentin j alamentissa säädetään majoitustoiminnan osalta, että pääsy voidaan myöntää ainoastaan määrätuille kohderyhmille ja että aukio ei saa olla jatkuva. Siinä todetaan muun muassa, että ”sosiaalisen majoitustoiminnan” on oltava tarkoitettu henkilöille, joilla on tilapäisiä tai pysyviä erityistarpeita tai jotka ovat fyysisten, psyykkisten, taloudellisten tai sosiaalisten olosuhteiden vuoksi tai perhesyistä muita heikommassa asemassa. Vapautusta ei sovelleta 23 päivänä toukokuuta 2011 annetun lakiasetuksen nro 79 9 §:ssä tarkoitettuihin hotelleihin tai hotellien kaltaisiin majoitusliikkeisiin. Täytäntöönpanoasetuksen 1 §:n 1 momentin m alamentissa säädetään urheilutoiminnan osalta, että kohdeyhteisöjä ovat voittoa tavoittelemattomat urheiluseurat, jotka kuuluvat kansallisiin urheiluliittoihin tai 27 päivänä joulukuuta 2002 annetun lain nro 289 90 §:ssä tarkoitettuihin liikuntaa edistäviin yhteisöihin.

⁽³⁸⁾ Ks. edellä johdanto-osan 84 kappale.

- (89) Kaksi asianomaista toteavat, että 91 §:n 2 momentin viittausta asetukseen nro 262/2006 on pidettävä yleisenä viittauksena kiinteistöjen uudelleenluokittelumenettelyyn. Jos asetuksessa nro 262/2006 säädettyä menettelyä sovellettaisiin ainoastaan katasteriluokkaan E kuuluviin kiinteistöihin, kahden asianomaisen mukaan velvollisuus "osittaa" kiinteistö, jota käytetään samanaikaisesti useisiin tarkoituksiin, koskisi vain hyvin pientä määrää rakennuksia eli luokkien E7 ja E9 rakennuksia.
- (90) Lisäksi kaksi asianomaista ovat sitä mieltä, että 91 a §:n 3 momentissa säädetty ilmoitus voi aiheuttaa veronkierto-ongelmia ja että uudessa laissa jätetään viranomaisille liikaa harkintavaltaa. Lisäksi uusia säännöksiä sovelletaan vasta 1 päivästä tammikuuta 2013 lukien, joten komission olisi joka tapauksessa perittävä takaisin tuki, jota on myönnetty laittomasti vuodesta 2006 vuoteen 2012 ICI-verosta vapautuksen puitteissa.

5.3. Kahden asianomaisen esittämiä huomautuksia koskevat Italian viranomaisten huomautukset

- (91) Italian viranomaisten mukaan 91 a §:n viittaus asetukseen nro 262/2006 2 §:n 41, 42 ja 44 momenttiin on tarkoitettu yleiseksi viittaukseksi menettelytyyppiin, jota sovelletaan jaettaessa osiin kiinteistöä, jota käytetään useisiin tarkoituksiin. Menettelyä sovelletaan katasteriluokasta riippumatta.
- (92) Lisäksi Italia on täsmentänyt, että maan verojärjestelmä perustuu yleisesti verovelvollisten ilmoitusvelvollisuuteen ja että erityisten seikkojen jättäminen täytäntöönpanoasetuksella säänneltäviksi on yleinen lainsäädännöllinen käytäntö. Koska maaliskuussa 2012 hyväksytyllä lailla otettiin käyttöön ei-kaupallisten yhteisöjen käyttämiä kiinteistöjä koskeva uusi ilmoitusjärjestelmä, oli välttämätöntä lykätä uuden järjestelmän voimaantuloa näiden yhteisöjen osalta.
- (93) Takaisinperinnästä Italian viranomaiset ovat todenneet, että ei ole mahdollista takautuvasti määrittää, missä ei-kaupallisille yhteisöille kuuluvissa kiinteistöissä on harjoitettu toimintaa, joka ei ole luonteeltaan yksinomaan kaupallista (minkä vuoksi yhteisöt ovat hyötynet ICI-verosta myönnetystä vapautuksesta). Katasterirekistereissä ei ole tietoa siitä, minkätyyppistä toimintaa kiinteistöissä harjoitetaan⁽³⁹⁾. Myöskään muiden verotietokantojen avulla ei ole mahdollista määrittää, mitä kiinteistöjä ei-kaupalliset

yhteisöt ovat käyttäneet institutionaaliseen toimintaan, jota on harjoitettu ei yksinomaan kaupallisessa tarkoituksessa.

6. ARVIOINTI

- (94) Varmistuaakseen siitä, onko jokin toimenpide valtiontukea, komission on arvioitava, täyttääkö kyseinen toimenpide kaikki SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan ehdot. Kyseinen kohta kuuluu seuraavasti: *"Jollei perussopimuksissa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä taitka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan"*. Kyseisen määräyksen mukaisesti komissio tutkii, i) onko toimenpide valtion rahoittama tai rahoitettu valtion varoin, ii) aiheuttaako toimenpide valikoivaa etua, iii) vaikuttaako toimenpide jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja vääristääkö tai uhkaako se vääristää kilpailua.

- (95) Komission on ensin arvioitava, ovatko ainakin jotkin kyseisistä ei-kaupallisista yhteisöistä unionin kilpailusäännöstössä tarkoitettuja yrityksiä.

6.1. Ei-kaupallisten yhteisöjen luokittelu yrityksiksi

- (96) Komissio totesi menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä, että ei-kaupalliset yhteisöt, joita kyseinen toimenpide koskee, harjoittavat taloudellista toimintaa ainakin osittain ja ne luokitellaan tältä osin yrityksiksi.
- (97) Italian viranomaiset ja 78 asianomaista katsovat, että ei-kaupallisten yhteisöjen harjoittamaa toimintaa ei voida pitää taloudellisena toimintana todeten muun muassa, että vaikeuksissa olevien nuorten äitien auttamista tai vuoristossa sijaitsevan rakennuksen ylläpitoa seurakunnan lasten kesälomanviettoa varten ei ICI-toimenpiteen yhteydessä pidetä taloudellisena toimintana. Tällaisessa toiminnassa, joka suunnataan tarkkaan määritellyille kohderyhmille, ei niiden mukaan ole kyse siitä, että ei-kaupalliset yhteisöt tarjoaisivat markkinoilla tavaroita ja palveluita, eikä siitä, että ne kilpailisivat kaupallisten yritysten harjoittaman toiminnan kanssa. Näitä ei-kaupallisia yhteisöjä, jotka toimivat yleisen edun nimissä, ei tulisi näin ollen pitää yrityksinä, mikä on SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan soveltamisen ennakoedellytys. Italian viranomaisten ja 78 asianomaisen mukaan monissa tapauksissa kyseiselle toiminnalle ei myöskään ole olemassa markkinoita. Melkein kaikella tällä toiminnalla on ominaispiirteitä, jotka voidaan tiivistää seuraavasti:

⁽³⁹⁾ Ks. myös Agenzia del Territorio -viraston kiertokirje nro 4/2006, 16.5.2006.

- a) maksuttomuus tai alennetut hinnat, voittoa tavoittelematon yhteisö voi tarjota tavaroita ja palveluja markkinoilla ⁽⁴¹⁾.
- b) yhteisvastuun ja yhteiskunnallisen hyödyn näkökulma, joka on vieras kaupallisten yritysten toimintaympäristössä,
- (102) Kolmanneksi toimija luokitellaan yritykseksi aina suhteessa tiettyyn toimintaan. Toimijaa, joka harjoittaa sekä taloudellista että ei-taloudellista toimintaa, pidetään yrityksenä ainoastaan ensin mainitun toiminnan osalta.
- c) alentunut veronmaksukyky verrattuna kaupallisiin yrityksiin, jotka toimivat markkinoiden logiikan mukaan,
- (103) Taloudellisella toiminnalla tarkoitetaan kaikenlaista toimintaa, jossa on kyse tavaroiden ja palveluiden tarjonnasta markkinoilla. Komissio toteaa, että Italian ja 78 asianomaisen esittämät tämän johdanto-osan 97 kappaleessa mainitut ominaispiirteet ja osatekijät, jotka eivät edes toteudu kaikissa tapauksissa, kuten viranomaiset ja asianomaiset itsekin myöntävät, eivät yksinään riitä sulkemaan pois kyseisen toiminnan taloudellista luonnetta.
- d) tappion tai vähäisten tulojen tuottaminen; kaikki voitot on sijoitettava uudelleen yhteisön tarkoituksen mukaisesti.
- (98) Kun otetaan huomioon nämä tarkasteltavana olevien ei-kaupallisten yhteisöjen ominaispiirteet ja erityistavoitteet, niitä ei Italian viranomaisten ja asianomaisten mielestä voida pitää yrityksinä.
- (99) Komissio toteaa, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yrityksen käsitteeseen kuuluvat kaikki taloudellista toimintaa harjoittavat yksiköt riippumatta niiden oikeudellisesta muodosta tai rahoitustavasta ⁽⁴⁰⁾. Tietyin toimijan luokittelu yritykseksi riippuu näin ollen täysin sen toiminnan luonteesta. Tästä yleisperiaatteesta seuraa kolme tärkeää seikkaa.
- (100) Ensinnäkin sillä, mikä on toimijan asema kansallisessa lainsäädännössä, ei ole merkitystä. Tämä tarkoittaa, että oikeudellinen ja organisatorinen muoto on merkityksellisen. Näin ollen myös toimijaa, joka kansallisen säännösten perusteella luokitellaan yhdistykseksi tai urheiluseuraksi, voidaan pitää SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna yrityksenä. Tässä suhteessa ainoa merkityksellinen kriteeri on se, harjoittaako kyseinen toimija taloudellista toimintaa vai ei.
- (101) Toiseksi valtioneuvoston soveltaminen ei riipu siitä, onko toimija perustettu tuottamaan voittoa, sillä myös
- (104) Kuten jo mainittiin, asetuksella nro 223/2006 muutetun (ja sittemmin kumotun) asetuksen nro 203/2005 7 §:n 2 a momentin mukaan ICI-lain 7 §:n 1 momentin i almomentissa lueteltu toiminta voi olla luonteeltaan kaupallista, kunhan se ei ole yksinomaan kaupallista. Kiertokirjeessä 29 päivältä tammikuuta 2009 mainittiin kunkin 7 §:n 1 momentin i almomentissa mainitun toiminnan osalta useita kriteereitä, joiden perusteella voidaan selvittää, milloin toimintaa on pidettävä ”ei yksinomaan kaupallisena”. Jos kiertokirjeessä mainitut edellytykset täyttyvät, ei-kaupalliset yhteisöt vapautetaan ICI-verosta myös silloin, kun niiden harjoittamassa toiminnassa on mukana luonteeltaan taloudellisia elementtejä. Kuten jo menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä mainittiin, sosiaali- ja terveydenhuoltoalan toimintojen osalta olennainen edellytys on, että ei-kaupalliset yhteisöt ovat tehneet viranomaisten kanssa sopimuksen. On selvää, että tämän edellytyksen täyttyminen ei yksinään riitä sulkemaan pois kyseisen toiminnan taloudellista luonnetta. Samaan tapaan, kun on kyse koulutustoiminnasta, koulun on täytettävä opetusnormit, hyväksyttävä vammaisia oppilaita, sovellettava työehtosopimuksia ja varmistettava oppilaitoksen syrjimättömyys. Lisäksi mahdollinen toimintaylijäämä on sijoitettava uudelleen koulutustoimintaan. Näidenkään edellytysten täyttyminen ei sulje pois tällä tavoin harjoitetun koulutustoiminnan taloudellista luonnetta. Elokuvateattereiden on näytettävä kulttuurielokuvia, laatu- tai lastenelokuvia. Majoitustoiminnan osalta edellytettiin, että majoitusta ei tarjota kaikille vaan ennalta määritellyille ryhmille ja että palvelua ei tarjota ympäri vuoden. Lisäksi palveluntarjoajien on sovellettava markkinahintoja alempia hintoja eikä yksikkö saa toimia tavallisena hotellina. Myöskään tässä tapauksessa edellä mainittujen edellytysten täyttyminen ei sulje pois kyseisen toiminnan taloudellista luonnetta.

⁽⁴⁰⁾ Ks. esim. asia C-41/90, Höfner (Kok., s. I-1979, 21 kohta); asia C-222/04, Cassa di Risparmio di Firenze (Kok., s. I-289, 107 kohta ja sitä seuraavat kohdat).

⁽⁴¹⁾ Yhdistetyt asiat 209/78–215/78 ja 218/78, Van Landewyck (Kok., s. 3125, 21 kohta); asia C-244/94, FFSA ym. (Kok., s. I-4013); asia C-49/07, MOTOE (Kok., s. I-4863, 27 ja 28 kohta).

(105) Lisäksi komissio toteaa, että vaikka kyseistä toimintaa harjoitetaan suurimmassa osassa tapauksia yhteiskunnallisesti hyödyllisessä tarkoituksessa, se ei yksinään riitä sulkemaan pois toiminnan taloudellista luonnetta. Vaikka toiminnalla olisi yhteiskunnallinen tarkoitus, se ei kuitenkaan yksinään riitä poistamaan mahdollisuutta luokitella sitä taloudelliseksi toiminnaksi. Vaikka ei-kaupallisten yhteisöjen veronmaksukyky olisi alhainen, se ei tarkoita, että ne eivät harjoittaisi taloudellista toimintaa. Tällä ei ole merkitystä kannettaessa kiinteistövero, joka perustuu kiinteistön hallintaan ja jossa ei oteta huomioon veronmaksukyyn muita osatekijöitä.

(106) Koska itse laissa vuodelta 2005 vapautus ICI-verosta myönnettiin myös luonteeltaan kaupalliselle toiminnalle ja koska kiertokirjeessä määritellyt kriteerit sekä Italian viranomaisten esiin tuomat seikat eivät yksinään riitä sulkemaan pois harjoitetun toiminnan taloudellista luonnetta, komissio katsoo edellä esitetyn perusteella, että kyseiset ei-kaupalliset yhteisöt on luokiteltava yrityksiksi edellä mainittujen toimintojen osalta. Sama koskee tuloverolain 149 §:n 4 momentissa tarkoitettuja ei-kaupallisia yhteisöjä, joille on annettu lupa harjoittaa taloudellista toimintaa, mitä Italian viranomaiset eivät ole kiistäneet.

(107) Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön⁽⁴²⁾ mukaan järjestelyn pitäminen valtiontukea ei edellytä, että komissio osoittaisi kaikkien järjestelyn yhteydessä myönnettujen yksittäisten toimenpiteiden olevan SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea. Jotta järjestelyn voitaisiin katsoa sisältävän SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea, riittää, että järjestelyn toteutukseen liittyy tilanteita, joissa on kyse tuesta. Tämän päätöksen yhteydessä ei siis tarvitse ottaa huomioon kaikkien yksittäisten lakiasetuksen nro 504/92 7 §:n 1 momentin i alamomentissa lueteltujen toimintojen luonnetta. Kuten jo johdanto-osan 104 kappaleessa mainittiin, komissio on todennut, että jotkin riidanalaisen tukijärjestelyn yksittäiset soveltamistapaukset koskivat yrityksiä.

(108) Tämän vuoksi komissio toteaa, että menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä esitettyä kantaa ei ole syytä tarkistaa: tutkittavana oleva järjestely koskee myös taloudellista toimintaa. Komissio voi ainakin joidenkin kyseessä olevien toimintojen erityispiirteiden perusteella luokitella ne taloudelliseksi toiminnaksi. Koska kyseiset tuensaajat voivat harjoittaa taloudellista toimintaa, ne on mahdollista luokitella yrityksiksi siltä osin kuin on kyse tällaisen toiminnan harjoittamisesta.

⁽⁴²⁾ Ks. asiat C-471/09–473/09 P, Diputación Foral de Álava ym. v. komissio (ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa, 98 kohta); ks. myös yhdistetyt asiat C-71/09 P, C-73/09 P ja C-76/09 P, Comitato "Venezia vuole vivere" v. komissio (ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa, 130 kohta ja oikeuskäytäntö, johon siinä viitataan).

6.2. Vapautus ICI-verosta

(109) Komissio analysoi tässä jaksossa, onko ei-kaupallisille yhteisöille myönnetty lakiasetuksen nro 504/92 (ennen lakiasetuksella nro 1/2012 tehtyjä muutoksia) 7 §:n 1 momentin i alamomentissa tarkoitettu vapautus ICI-verosta valtion rahoittama tai rahoitettu valtion varoin, onko myönnetty valikoivaa etua ja voidaanko sitä perustella Italian verojärjestelmän peruseriaatteiden nojalla ja vaikuttaako se jäsenvaltioiden väliseen kauppaan tai vääristääkö se tai uhkaako se vääristää kilpailua.

6.2.1. Valtion varat

(110) Toimenpiteessä käytettiin valtion varoja ja luovuttiin verovapautusta vastaavan määrän suuruisista verotuloista.

(111) Verotulojen menetys vastaa valtion varojen käyttöä. Myöntämällä vapautuksen verosta yhteisöille, jotka on voitu luokitella yrityksiksi, Italian viranomaiset ovat luopuneet tuloista, jotka ne olisivat saaneet ilman vapautusta.

(112) Edellä esitetyistä syistä komissio katsoo, että tarkasteltavana oleva toimenpide on johtanut valtion varojen menetykseen, koska siinä on myönnetty vapautus verosta.

6.2.2. Toimenpiteestä koituva etu

(113) Oikeuskäytännön mukaan tuen käsitteellä ei tarkoiteta ainoastaan positiivisia suorituksia, vaan myös toimenpiteitä, jotka eri tavoin alentavat yritysten vastattavaksi tavallisesti kuuluvia kustannuksia⁽⁴³⁾.

(114) Koska vapautus ICI-verosta on vähentänyt kiinteistönhaltijoina olevien yritysten toimintamenoihin tavallisesti sisältyviä kustannuksia, se on antanut kyseisille yhteisöille taloudellista etua suhteessa muihin yrityksiin, jotka eivät ole voineet saada tällaisia verohelpotuksia.

⁽⁴³⁾ Asia C-143/99, Adria-Wien Pipeline (Kok., s. I-8365, 38 kohta).

6.2.3. Valikoivuus

- (115) Ollakseen valtiontukea toimenpiteen on oltava valikoiva⁽⁴⁴⁾ siinä mielessä, että sillä suositetaan tiettyjä yrityksiä tai tiettyjen tuotteiden valmistusta. Vakiintuneen oikeuskäytännön⁽⁴⁵⁾ mukaan kansallisen verotoimenpiteen pitäminen valikoivana edellyttää yleensä, että ensin määritetään ja tutkitaan kyseisessä jäsenvaltiossa tavallisesti sovellettava verojärjestelmä. Seuraavaksi on tämän verojärjestelmän perusteella selvítettävä, voivatko kyseisen toimenpiteen antamat veroedut olla valikoivia. Tätä varten on osoitettava, että järjestely poikkeaa tavallisesta järjestelmästä, koska siinä kohdellaan eri tavoin taloudellisia toimijoita, jotka järjestelmän tavoitteiden kannalta ovat tosiasiallisesti ja oikeudellisesti samanlaisessa tilanteessa. Jos tällainen poikkeama todetaan, on tutkittava, johtuuko se kyseisen verojärjestelmän luonteesta tai yleisestä rakenteesta ja voidaanko se näin ollen perustella järjestelmän luonteella tai yleisellä rakenteella. Jäsenvaltion on osoitettava, että eriyttävä verokohtelu on suoraan johdettavissa sen verojärjestelmää ohjaavista peruseriaateista⁽⁴⁶⁾.

a) Viitejärjestelmä

- (116) ICI oli itsenäinen vero, joka maksettiin vuosittain kunnalle. Komissio totesi menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä, että ICI-verosta vapautusta arvioitaessa viitejärjestelmänä on kunnallinen kiinteistövero itsessään. Italia ja muut asianomaiset eivät ole kiistäneet tätä.
- (117) Komissio toteaa näin ollen, että menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä esitettyä kantaa ei ole syytä tarkistaa: viitejärjestelmä on ICI.

b) Poikkeaminen viitejärjestelmästä

- (118) ICI-säännösten mukaan ICI-veroa kannetaan kaikilta oikeushenkilöiltä, jotka ovat kiinteistönhaltijoita, kiinteistön käyttötarkoituksesta riippumatta⁽⁴⁷⁾. Verosta vapautetut kiinteistöryhmät mainitaan 7 §:ssä.

⁽⁴⁴⁾ Ks. asia C-66/02, Italia v. komissio (Kok., s. I-10901, 94 kohta).

⁽⁴⁵⁾ Ks. esim. asia C-88/03, Portugali v. komissio (Kok., s. I-7115, 56 kohta), ja yhdistetyt asiat C-78/08–C-80/08, Paint Graphos (ei vielä julkaistu, 49 kohta).

⁽⁴⁶⁾ Asia C-143/99, Adria-Wien Pipeline GmbH e Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke (Kok., s. I-8365, 42 kohta).

⁽⁴⁷⁾ Ks. lakiasetuksen nro 504/92 1 ja 3 §.

- (119) Komissio toteaa, että lakiasetuksen nro 504/92 7 §:n 1 momentin i alamomentti poikkesi viitejärjestelmästä, jonka nojalla kaikkien oikeushenkilöiden, jotka ovat kiinteistönhaltijoita, oli maksettava ICI-veroa kiinteistön käytöstä riippumatta. Kuten edellä on esitetty, kyseisten ei-kaupallisten yhteisöjen oli mahdollista harjoittaa luonteeltaan kaupallista toimintaa niin kuin minkä tahansa muun vastaavaa taloudellista toimintaa harjoittavan yrityksen. Järjestelmän tavoitteiden kannalta eli kuntien kantaessa veroa kiinteistön hallinnasta ei-kaupalliset yhteisöt olivat näin ollen tosiasiallisesti ja oikeudellisesti samanlaisessa tilanteessa kuin yritykset, joilta ICI-veroa kannettiin.

- (120) Kiertokirjeessä esitettyjen edellytysten mukaisesti ICI-verosta vapautettiin esimerkiksi elokuvateatterit, joissa toimintaa harjoittavat ei-kaupalliset yhteisöt ei yksinomaan kaupallisessa tarkoituksessa. Jos tällaisia palveluja tarjotaan markkinoilla organisoidusti ja maksua vastaan, ne ovat aina taloudellista toimintaa. On kiistatonta, että 7 §:n 1 momentin i alamomentissa tarkoitettua toimintaa harjoittaneet ei-kaupalliset yhteisöt ovat hyötynneet siitä, että kiinteistöt, joissa tällaista toimintaa harjoitetaan, vapautettiin ICI-verosta, jos kiertokirjeen vähimmäisvaatimukset täyttyivät. Kaupalliset yhteisöt eivät ole saaneet samaa verovapautusta, vaikka ne olisivat harjoittaneet samaa toimintaa ja täyttäneet kiertokirjeessä esitetyt, elokuvien luonnetta koskevat edellytykset.

- (121) Näin ollen komissio toteaa, että 7 §:n 1 momentin i alamomentissa (ennen lakiasetuksella nro 1/2012 tehtyjä muutoksia) tarkoitettu vapautus ICI-verosta poikkesi viitejärjestelmästä ja että se oli oikeuskäytännössä tarkoitettu valikoiva toimenpide.

c) Perusteltavuus verojärjestelmän luonteen ja yleisen rakenteen perusteella

- (122) Koska komissio katsoo, että tarkasteltavana oleva vapautus verosta on valikoiva, sen on unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti määriteltävä, voidaanko tällainen vapautus perustella järjestelmän luonteella ja yleisellä rakenteella. Toimenpide, joka poikkeaa yleisen verojärjestelmän soveltamisesta, voi olla perusteltu verojärjestelmän luonteen ja yleisen rakenteen perusteella, jos kyseinen jäsenvaltio pystyy osoittamaan, että toimenpide on suoraan johdettavissa sen verojärjestelmää ohjaavista peruseriaateista.

(123) Italian viranomaiset ja 78 asianomaista katsovat, että vapautuksessa ICI-verosta on kyse järjestelmää ohjaavien periaatteiden soveltamisesta. Niiden mielestä yhteiskunnallisesti merkittävän, sosiaalisia tavoitteita edistävän toiminnan erilainen kohtelu on verojärjestelmän logiikan mukaista. Tällainen toiminta lähtee niiden mukaan yhteisvastuun periaatteesta, joka on kansallisen lainsäädännön ja unionin lainsäädännön peruseriaate. Kyseiset kaupalliset yhteisöt hoitavat tiettyjä yhteiskunnallisesti merkittäviä tehtäviä yhdessä valtion kanssa. ICI-verosta myönnettävä vapautus perustuu huomautusten mukaan Italian perustuslain 2 ja 3 §:ään, joissa määrätään täyttämään poliittiseen, taloudelliseen ja yhteiskunnalliseen yhteisvastuuseen liittyvät velvollisuudet kansalaisia kohtaan, sekä perustuslain 38 §:ään, jossa vahvistetaan oikeus sosiaalihuoltoon niille kansalaisille, jotka eivät pysty itse huolehtimaan toimeentulostaan.

(124) Komissio katsoo, että Italian viranomaiset eivät ole osoittaneet kyseisen toimenpiteen olevan suoraan johdettavissa sen verojärjestelmää ohjaavista peruseriaateista. Italian perustuslain pykälät, joihin Italia viittaa, eivät itse asiassa koske Italian verojärjestelmää ohjaavia periaatteita vaan pelkästään yhteiskunnallisen yhteisvastuun yleisiä periaatteita.

(125) Toiseksi komissio toteaa, että tavoite, johon valtion toimenpiteillä pyrittiin, ei riitä sulkemaan pois toimenpiteiden pitämistä SEUT-sopimuksen 107 artiklassa tarkoitettuna tukena⁽⁴⁸⁾. Tuomioistuimien lisäksi todennut monessa yhteydessä, että SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa ei tehdä mitään eroa valtiontuen syiden tai tarkoituksen suhteen, vaan tuki määritellään suhteessa sen vaikutuksiin⁽⁴⁹⁾. Edellä esitetyn perusteella komissio toteaa, että yhteiskunnallinen tarkoitus tai sosiaalisia tavoitteita edistävän toiminnan harjoittaminen eivät riitä sulkemaan pois toimenpiteen pitämistä valtiontuen tukena.

(126) Kolmanneksi komissio toteaa, kuten jo edellä todettiin, että toimenpide, joka poikkeaa tavallisen verojärjestelmän soveltamisesta, voi olla perusteltu (viite)verojärjestelmän, tässä tapauksessa ICI:n, luonteen tai yleisen rakenteen perusteella. Kuten valtiontukisääntöjen soveltamisesta yri-

tysten välittömään verotukseen annetun komission tiedonannon⁽⁵⁰⁾ 26 kohdassa todetaan, tässä yhteydessä on tehtävä ero toisaalta verojärjestelmän ulkoisten tavoitteiden, esimerkiksi sosiaalisten ja alueellisten tavoitteiden, ja toisaalta niiden tavoitteiden välillä, jotka ovat ominaisia verojärjestelmälle sinänsä. Näin ollen verovapautukset, jotka johtuvat viiteverojärjestelmän ulkoisista tavoitteista, eivät voi jäädä SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdasta ilmenevien vaatimusten soveltamisalan ulkopuolelle⁽⁵¹⁾. Tarkasteltavana olevan verojärjestelmän olemassaoloa on perusteltu valtion menojen rahoittamiseen tarkoitettujen varojen keruulla⁽⁵²⁾ kiinteistön hallintaan perustuvan veron muodossa. Näin ollen komissio katsoo, että yhteisöjen sosiaaliset tavoitteet, jotka kuuluivat ICI-vapautuksen soveltamisalaan, ovat ICI-verojärjestelmän logiikalle vieraita, eikä niihin voida näin ollen vedota toimenpiteen valikoivuuden ilmeisenä perusteluna.

(127) Neljänneksi, kun määritetään, voidaanko toimenpidettä pitää perusteltuna sen järjestelmän luonteen tai yleisen rakenteen perusteella, jonka osa toimenpide on, sen lisäksi, että selvitetään, onko toimenpide kyseisessä jäsenvaltiossa sovellettavan verojärjestelmän keskeisten periaatteiden olennainen osa, on oikeuskäytännön mukaan⁽⁵³⁾ selvitettävä myös, onko se johdonmukaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden mukainen. Koska kyseinen toimenpide ei johdu suoraan viiteverojärjestelmän peruseriaateista, komissio katsoo, että on tarpeetonta analysoida Italian viranomaisten kuvaamaa valvontajärjestelmää, jonka Italia on luonut varmistaakseen, että ei-kaupalliset yhteisöt noudattavat ICI-vapautuksen edellytyksiä. Joka tapauksessa on niin, että tarkasteltavana olevalla toimenpiteellä käytönotettu ei-kaupallisten yhteisöjen eriytetty vero-kohtelu ei ole verojärjestelmän logiikan kannalta välttämätön eikä oikeasuhteinen.

(128) Edellä olevien 122–127 kappaleen perusteella komissio toteaa, että kyseisen verotoimenpiteen valikoiva luonne ei ole verojärjestelmän logiikan perusteella perusteltu. Näin ollen todetaan, että riidanalainen toimenpide antaa tiettyjä toimintoja harjoittaville ei-kaupallisille yhteisöille valikoivaa etua.

⁽⁴⁸⁾ Yhdistetyt asiat C-78/08–C-80/08, *Paint Graphos*, 67 kohta; Ks. myös asia C-487/06 P *British Aggregates v. komissio* (Kok., s. I-10505, 84 kohta, ja oikeuskäytäntö, johon siinä viitataan).

⁽⁴⁹⁾ Asia C-487/06, *British Aggregates v. komissio* (Kok., s. I-10505, 85 kohta).

⁽⁵⁰⁾ EYVL C 384, 10.12.1998, s. 3.

⁽⁵¹⁾ Yhdistetyt asiat C-78/08–C-80/08, *Paint Graphos*, 70 kohta.

⁽⁵²⁾ Ks. komission tiedonanto valtiontukisääntöjen soveltamisesta yritysten välittömään verotukseen, 26 kohta.

⁽⁵³⁾ Yhdistetyt asiat C-78/08–C-80/08, *Paint Graphos*, 73 kohta ja sitä seuraavat kohdat.

6.2.4. Vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja kilpailun vääristyminen

(129) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa kielletään tuet, jotka vaikuttavat jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja vääristävät tai uhkaavat vääristää kilpailua. Kun arvioidaan, onko kansallinen toimenpide valtiontukea, unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön⁽⁵⁴⁾ mukaan ei ole tarpeen osoittaa, että tuki todellisuudessa vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja että se tosiasiallisesti vääristää kilpailua, vaan on ainoastaan tutkittava, saattaako tämä tuki vaikuttaa tuohon kauppaan ja vääristää kilpailua. Lisäksi on syytä muistaa, kuten johdanto-osan 107 kappaleessa on todettu, että ratkaistaessa, onko järjestely valtiontukea, ei tarvitse osoittaa kaikkien järjestelyn yhteydessä myönnettyjen yksittäisten toimenpiteiden olevan SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea. Jotta järjestelyn voitaisiin katsoa sisältävän SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea, riittää, että järjestelyn toteutukseen liittyy tilanteita, joissa on kyse tuesta.

(130) Oikeuskäytännöstä ilmenee vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan koskevan edellytyksen osalta tarkemmin, että jäsenvaltion tietyille verovelvollisille verohelpotuksena myöntämisen tuen on katsottava voivan vaikuttaa tähän kauppaan ja täten täyttävän tämän edellytyksen silloin, kun mainitut verovelvolliset harjoittavat taloudellista toimintaa tällaisen kaupankäynnin alalla tai kun ei voida sulkea pois sitä, että ne kilpailevat toisissa jäsenvaltioissa sijaitsevien toimijoiden kanssa⁽⁵⁵⁾. Lisäksi kun valtion myöntämä tai sen varoista myönnetty tuki vahvistaa yrityksen asemaa unionin sisäisessä kaupassa muihin, kilpaileviin yrityksiin verrattuna, tuen on katsottava vaikuttavan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Ei ole myöskään välttämätöntä, että tuensaajayritys osallistuu unionin sisäiseen kauppaan. Kun jäsenvaltio myöntää tuen yritykselle, jäsenvaltion sisäinen liiketoiminta voi tämän johdosta pysyä ennallaan tai lisääntyä sillä seurauksella, että muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneiden yritysten mahdollisuudet päästä tuon jäsenvaltion markkinoille vähentyvät.

(131) Kilpailun vääristymisvaatimuksen osalta on huomattava, että suorilla tuilla, joilla pyritään vapauttamaan yritys

⁽⁵⁴⁾ Ks. asia C-372/97, Italia v. komissio (Kok., s. I-3679, 44 kohta); asia C-148/04, Unicredito Italiano (Kok., s. I-11137, 54 kohta); asia C-222/04, Cassa di Risparmio di Firenze (Kok., s. I-289, 140 kohta); yhdistetyt asiat C-78/08–C-80/08, Paint Graphos, 78 kohta (ei vielä julkaistu); asia T-303/10, Wam Industriale Spa v. komissio, 25 kohta ja sitä seuraavat kohdat (ei vielä julkaistu).

⁽⁵⁵⁾ Ks. asia C-88/03, Portugali v. komissio, 91 kohta, ja asia C-172/03, Heiser (Kok., s. I-1627, 35 kohta); asia C-494/06, komissio v. Wam (Kok., s. I-3639, 51 kohta).

kustannuksista, joista sen olisi muuten vastattava liikkeenjohdossaan tai tavanomaisessa toiminnassaan, vääristetään lähtökohtaisesti kilpailuolosuhteita⁽⁵⁶⁾.

(132) Italian viranomaiset eivät ole esittäneet tätä koskevia huomautuksia. Jotkin 78 asianomaisesta katsovat, että ICI-vapautus ei ole voinut vaikuttaa merkittävästi jäsenvaltioiden väliseen kauppaan tai vääristää merkittävästi kilpailua, kun otetaan huomioon toimenpiteen tuensaajien erityispiirteet ja tapa, jolla ne harjoittavat toimintaa, johon verovapautus perustuu.

(133) Komissio ei voi yhtyä näiden asianomaisten väitteeseen, jonka mukaan kyseinen paikallistasolla toimiville ei-kaupallisille yhteisöille myönnetty verovapautus ei vaikuttaisi merkittävästi kauppaan eikä vääristäisi merkittävästi kilpailua. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kauppaan vaikuttaa kielteisesti jo se, että tuensaajayritys toimii kilpailulle avoimilla markkinoilla (tavaroiden tuonti tai vienti tai palveluiden tarjoaminen jäsenvaltiosta toiseen)⁽⁵⁷⁾. Sillä ei ole merkitystä, ovatko kyseiset markkinat paikalliset, alueelliset, kansalliset vai unionin tasolla. Ratkaisevaa ei ole merkityksellisten aineellisten ja maantieteellisten markkinoiden määrittäminen vaan mahdollinen kielteinen vaikutus kauppaan unionin sisällä. Se, että tuki on melko vähäistä tai että tuensaajayritys on melko pieni, ei sulje ennalta pois mahdollisuutta, että tuki vaikuttaisi unionin sisäiseen kauppaan⁽⁵⁸⁾. Tuen vähäisyys tai tuensaajayritysten vaatimaton koko ei sulje pois tuen mahdollisuutta⁽⁵⁹⁾.

⁽⁵⁶⁾ Ks. asia C-156/98, Saksa v. komissio (Kok., s. I-6857, 30 kohta) ja Heiser, 55 kohta.

⁽⁵⁷⁾ Ks. asia T-298/97, Alzetta (Kok., s. II-2319, 93 kohta ja sitä seuraavat kohdat).

⁽⁵⁸⁾ Asia C-142/87, Belgia v. komissio (Kok., s. I-959, 43 kohta); yhdistetyt asiat C-278/92, C-279/92 ja C-280/92, Espanja v. komissio (Kok., s. I-4103, 42 kohta); asia C-280/00, Altmark Trans ja Regierungspräsidium Magdeburg (Kok., s. I-7747, 81 kohta).

⁽⁵⁹⁾ Ks. asia T-171/02, Sardinia v. komissio (Kok., s. II-2123, 86 kohta ja sitä seuraavat kohdat); asia C-113/00, Belgia v. komissio (Kok., s. I-7601, 30 kohta); asia T-288/97, Van den Bergh Foods v. komissio (Kok., s. II-1169, 44 ja 46 kohta).

(134) Tarkasteltavana olevassa tapauksessa komissio toteaa, että ainakin jotkin niistä aloista, jotka ovat hyötynneet ICI-vapautuksesta, esimerkiksi majoituspalvelut sekä terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelut, olivat ja ovat edelleenkin avoimia kilpailulle ja unionin sisäiselle kaupalle. Komissio katsoo, että tarkasteltavana oleva toimenpide täyttää oikeuskäytännössä määritellyt ehdot. Toimenpide antaa etua kyseisten yhteisöjen harjoittaman toiminnan rahoittamiseen alentamalla kustannuksia, joista niiden olisi muutoin täytynyt vastata. Näin ollen toimenpide saattaa vääristää kilpailua.

(135) Komissio toteaa, että tutkittavana oleva toimenpide saattaa vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja vääristää kilpailua SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

6.2.5. Päätelmä riidanalaisen toimenpiteen luokittelusta

(136) Edellä esitetyn perusteella komissio päätelee, että tutkittavana oleva toimenpide täyttää kaikki SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan ehdot, joten sitä on pidettävä valtioneuvon tukena.

6.2.6. Toimenpiteen luokittelu uudeksi tueksi

(137) Komissio katsoi menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä, että lakiasetuksen nro 504/92 7 §:n 1 momentin i almomentissa säädetty vapautus ICI-verosta on uutta tukea. ICI on vuonna 1992 käyttöönotettu kunnille vuosittain maksettava vero. Siitä ei ole ilmoitettu komissiolle, eikä komissio ole sitä hyväksynyt. Kyseistä vapautusta sovellettiin hyvin monenlaiseen toimintaan, joka oli vapautuksen käyttöönoton aikaan avointa kilpailulle.

(138) Italian mielestä komission menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä esittämä lähestymistapa ei ole oikea. Jos vapautusta ICI-verosta olisi pidettävä tukena, se olisi Italian mielestä luokiteltava voimassa olevaksi tueksi. Italian mukaan ICI edustaa aiempien kiinteistöjä koskevien omaisuusverojen luontaista lainsäädännöllistä kehitystä ja on niille suoraa jatkoa sekä muodon että sisällön osalta. Tiettyihin yhteiskunnallisesti merkittäviin tehtäviin käytettävien kiinteistöjen vapauttaminen kunnallisesta kiinteistöverosta on vuodesta 1931 lähtien eli kauan ennen EY:n perussopimuksen voimaantuloa ollut kaikkien kiinteistöomaisuuteen kohdistuvien verojen perustekijä.

(139) Italian viranomaiset väittävät lisäksi, että kantelun tekijöille toimitetut, ICI-verosta vapautusta koskevat komission vastaukset, jotka annettiin epävirallisesti tiedoksi myös Italian viranomaisille, loivat ei-kaupallisille yhteisöille perustellun luottamuksen siihen, että toimenpide on unionin oikeuden mukainen.

(140) Italia on esittänyt seikkaperäisen kuvauksen ennen ICI-veroa voimassa olleista kiinteistöveroista. Italia otti vuonna 1931 paikallisrahoitusta koskevalla lailla käyttöön erityiset ja yleiset parannusmaksut. Sitten 5 päivänä maaliskuuta 1963 annetulla lailla nro 246 otettiin käyttöön rakennusmaiden arvonnoususta kannettava vero. Kiinteistöjen arvonnoususta kannettava vero (ns. INVIM) otettiin käyttöön 26 päivänä lokakuuta 1972 annetulla tasavallan presidentin asetuksella nro 643. Laskettaessa erityisiä ja yleisiä parannusmaksuja oli otettava huomioon kiinteistön arvon nousu. Samoin myös vuoden 1963 vero kohdistui rakennusmaiden arvonnousuun. Arvonnoususta kannettiin vero luovutettaessa omaisuutta elävien kesken ja aina, kun kiinteistöomaisuus on ollut omistuksessa kymmenen vuotta. Vuonna 1972 käyttöönotetulla INVIM-verolla korvattiin sekä vuoden 1931 vero että vuoden 1963 vero. INVIM-veroa koskevan lain mukaan verovelvollisia olivat henkilö, joka luovuttaa kiinteistön vastikkeellisesti, tai luovutuksen saaja, jos luovutus on vastikkeeton, ja vero oli maksettava aina kymmenen vuoden omistuksen jälkeen. INVIM kumottiin, kun ICI-vero otettiin käyttöön. Italian mukaan tästä analyysistä käy ilmi, että vuodesta 1931 lähtien käytössä olleet kiinteistöverotuksen välineet ovat suoraa jatkoa toisilleen. Lisäksi Italia toteaa, että kiinteistöverosta myönnettyjä vapautuksia koskevissa säännöksissä on aina otettu huomioon verosta vapautetun yhteisön harjoittaman toiminnan luonne. Vapautuksen saavien ryhmien lisääntyminen vuosien saatossa johtuu yksinkertaisesti siitä, että yhteiskunnallisesti merkittäviä tehtäviä hoitavien yhteisöjen valikoima on lisääntynyt.

(141) Komissio ei pidä Italian viranomaisten näkemyksiä oikeina. Ensinnäkin komissio toteaa, että ICI-vero on täysin erilainen kuin aiemmat kiinteistöverot, jotka se on korvannut. ICI poikkeaa sisällöltään monin tavoin aiemmista kiinteistöveroista niin verovelvollisten, veroperusteen kuin veronmaksuvelvoitteen laukaisevien tapahtumien suhteen. ICI:n käyttöönottoon asti kiinteistöverot laskettiin kiinteistön arvonnousun perusteella, kun taas ICI-vero lasketaan kiinteistön katasteriarvon perusteella. Lisäksi INVIM-järjestelmässä verovelvollinen oli henkilö, joka luovuttaa kiinteistön vastikkeellisesti, tai luovutuksen saaja, jos luovutus on vastikkeeton, kun taas ICI-veroa kannetaan kaikilta luonnollisilta ja oikeudellisilta henkilöiltä, jotka ovat kiinteistönhaltijoita. INVIM-vero maksettiin yleensä kymmenen vuoden välein mutta ICI-vero

joka vuosi. Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että vuosien saatossa tehdyt ja erityisesti ICI-lailla käytönotetut muutokset ovat vaikuttaneet alkuperäisen järjestelmän sisältöön eikä niitä voida siitä erottaa, mikä tarkoittaa, että alkuperäinen järjestelmä on muuttunut uudeksi tukijärjestelmäksi⁽⁶⁰⁾. Komission ei ole syytä tarkistaa menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä esittämäänsä kantaa, jonka mukaan ICI-vero on uusi tuki.

- (142) ICI-verotoimenpiteen väitetystä hyväksymisestä komissio toteaa, että komissio tai neuvosto ei ole hyväksynyt kyseistä tukea. Jos tuki olisi hyväksytty, sitä olisi pidettävä asetuksen (EY) N:o 659/1999 1 artiklan b kohdan ii alakohdan mukaisesti voimassa olevana tukena. Komission alustavan arvioinnin sisältäviä kirjeitä, jotka komission yksiköt ovat lähettäneet kantelun tekijöille menettelyn aloittamista koskevaa päätöstä edeltävän hallinnollisen menettelyn yhteydessä, ei voida rinnastaa komission päätöksiin. Ainoastaan tukia, jotka komissio tai neuvosto on hyväksynyt nimenomaisella päätöksellä, voidaan pitää 1 artiklan b kohdan ii alakohdassa tarkoitettuina voimassa olevina tukina. Kaksi kantelun tekijää vei 15 päivänä helmikuuta 2010 päivätyn kirjeen unionin yleiseen tuomioistuimeen eikä se näin ollen ole edes lainvoimainen; kanteet vedettiin pois vasta menettelyn aloittamista koskevan päätöksen myötä. Näin ollen komissio toteaa, että koska komission tai neuvoston päätöstä ei ole, asetuksen (EY) N:o 659/1999 1 artiklan b kohdan ii alakohtaa ei voida soveltaa. Siksi kyseistä tukea ei voida pitää voimassa olevana tukena vaan se on uusi tuki.

6.2.7. Soveltuvuus sisämarkkinoille

- (143) Komissio katsoi menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä, ettei kyseiseen järjestelyyn voida soveltaa mitään SEUT-sopimuksen 107 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja poikkeuksista ja etteivät Italian viranomaiset ole osoittaneet, että tuki soveltuisi sisämarkkinoille SEUT-sopimuksen 106 artiklan 2 kohdan nojalla.

- (144) Italian viranomaiset eivät ole menettelyn aikana esittäneet perusteluja osoittaakseen, että kyseiseen järjestelyyn voitaisiin soveltaa SEUT-sopimuksen 107 artiklan 2 ja 3

kohdassa ja 106 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja poikkeuksia. Eräät 78 asianomaisesta katsoivat, että järjestely soveltui sisämarkkinoille SEUT-sopimuksen 106 artiklan 2 kohdan ja 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla. Niiden mielestä vapautus oli tarpeen, sillä toiminnalla on yhteiskunnallista merkitystä ja se perustuu yhteisvastuulliseen periaatteeseen. Molemmat kantelun tekijät sen sijaan katsovat, ettei kumpaakaan SEUT-sopimuksen mukaista poikkeusta voida soveltaa.

- (145) Komission mukaan SEUT-sopimuksen 107 artiklan 2 kohdan mukaisia poikkeuksia, jotka koskevat yksittäisille kuluttajille myönnettävää sosiaalista tukea, tukea luonnonmullistusten tai muiden poikkeuksellisten tapahtumien aiheuttaman vahingon korvaamiseksi ja tukea Saksan liittotasavallan alueille jaosta aiheutuneen haitan korvaamiseksi, ei voida soveltaa tähän asiaan.

- (146) Sama koskee SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisia poikkeuksia eli tukea taloudellisen kehityksen edistämiseen alueilla, joilla elintaso on poikkeuksellisen alhainen tai joilla vajaatyöllisyys on vakava ongelma, sekä 349 artiklassa tarkoitetuilla alueilla, niiden rakenteellinen, taloudellinen ja sosiaalinen tilanne huomioon ottaen. Tarkasteltavana olevaa toimenpidettä ei myöskään voida pitää tukena Euroopan yhteistä etua koskevan tärkeän hankkeen edistämiseen tai jäsenvaltion taloudessa olevan vakavan häiriön poistamiseen SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaisesti.

- (147) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaan tuen katsotaan soveltuvan sisämarkkinoille, jos se on tukea tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehityksen edistämiseen eikä muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla. Komissiolle ei kuitenkaan ole toimitettu konkreettista näyttöä, jonka perusteella se voisi arvioida, liittyykö tarkasteltavan toimenpiteen nojalla myönnetty verovapautus erityisiin investointeihin tai hankkeisiin, joille sääntöjen

⁽⁶⁰⁾ Ks. yhdistetyt asiat T-195/01 ja T-207/01, Government of Gibraltar v. komissio (Kok., s. II-2309, 111 kohta).

tai EU:n suuntaviivojen mukaan voidaan antaa tukea tai jotka soveltuvat sisämarkkinoille suoraan SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla. Tämän vuoksi komissio ei voi olla samaa mieltä asianomaisten kanssa siitä, että toimenpide soveltuisi sisämarkkinoille SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla sen perusteella, että ei-kaupallisten yhteisöjen on voitava toteuttaa toimintaa, joka perustuu yhteisvastuun periaatteeseen ja jolla on tärkeä yhteiskunnallinen merkitys. Etu on yksinkertaisesti sidoksissa kiinteistöveron poistamiseen, eikä kaikissa yksittäistapauksissa ole mahdollista todeta, että se on tarpeellinen ja suhteessa yhteisen edun mukaiseen tavoitteeseen. Tämän vuoksi komissio katsoo, ettei toimenpiteen voida katsoa soveltuvan sisämarkkinoille SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohtaan perustuvien suuntaviivojen perusteella.

(148) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan d alakohdan mukaan sisämarkkinoille soveltuvana voidaan pitää tukea kulttuurin ja kulttuuriperinnön edistämiseen, jos tuki ei muuta kaupankäynnin ja kilpailun edellytyksiä unionissa yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla. Komissio ei ole lähtökohtaisesti voinut sulkea menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä pois mahdollisuutta, että eräiden yhteisöjen – esimerkiksi ei-kaupallisten yhteisöjen, jotka harjoittavat yksinomaan koulutukseen, kulttuuriin ja virkistykseen liittyvää toimintaa – tavoite on kulttuurin ja kulttuuriperinnön edistäminen, jolloin ne voisivat kuulua SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan d alakohdan soveltamisalaan. Komissio ei kuitenkaan ole saanut Italiasta tai asianomaisilta tietoja, jotka osoittaisivat, että toimenpide soveltuu tiettyjen yhteisöjen osalta sisämarkkinoille SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan d alakohdan nojalla⁽⁶¹⁾. Myöskään tässä suhteessa edun luonteen vuoksi ei ole mahdollista katsoa, että tuki on kaikissa yksittäistapauksissa tarpeellinen ja oikeasuhteinen.

(149) Komissio ei myöskään sulkenut menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä pois mahdollisuutta, että tietty toimenpiteen perusteella tukea saava toiminta luokiteltaisiin Italian laissa yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviksi palveluiksi SEUT-sopimuksen 106 artiklan 2 kohdan ja Altmark-oikeuskäytännön nojalla. Eräät asianomaiset katsovat, että komission olisi arvioitava toimenpide SEUT-sopimuksen 106 artiklan 2 kohdan mukaisesti, mutta eivät esitä tarpeellisia tietoja analyysiä varten. Molemmat kantelun tekijät katsovat, ettei toimenpide täytä

⁽⁶¹⁾ Italian viranomaiset esittivät asianomaisten huomautuksia koskevissa huomioissaan, että SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan d alakohtaa voitaisiin soveltaa teoriassa ainoastaan tiettyyn asetukseen 7 §:n 1 momentin i alamomentissa lueteltuun toimintaan. Tästä asiasta ei kuitenkaan esitetty lisäperusteluita.

Altmark-tuomion perusteita. Komissio katsoo tämän vuoksi ja koska Italia tai asianomaiset eivät ole toimittaneet tietoja, joiden perusteella komissio voisi arvioida toimenpiteen SEUT-sopimuksen 106 artiklan 2 kohdan nojalla, ettei ole mahdollista luokitella mitään toimintaa yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviksi palveluiksi mainitun artiklan mukaisesti. Samoin on mahdotonta vahvistaa kaikissa yksittäistapauksissa, että tuki olisi tarpeen ja oikeasuhteinen kattamaan julkisen palvelun velvoitteiden täyttämistä tai yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien palvelujen tarjoamisesta aiheutuvat kustannukset.

(150) Komissio katsoo edellä esitetyn perusteella, ettei kyseessä oleva järjestely sovellu sisämarkkinoille.

6.3. Tuloverolain 149 §:n 4 momentti

(151) Komissio katsoi menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä, että kyseinen toimenpide vaikutti olevan valtiontuki. Se tarkastelee seuraavassa jaksossa, onko tuloverolain 149 §:n 4 momentti SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

(152) Italian viranomaiset selittivät tuloverolain 149 §:n 2 momentin sisältävän ei-tyhjentävän luettelon kriteereistä, joiden perusteella voidaan arvioida, onko yhteisö luonteeltaan kaupallinen⁽⁶²⁾. Yhden tai useamman kriteerin täyttyminen ei tarkoita automaattisesti ei-kaupallisen yhteisön aseman menettämistä (koska kriteerit eivät varsinaisesti ole oikeudellisia oletuksia), vaan on vain viite siitä, että yhteisön toiminta saattaa mahdollisesti olla luonteeltaan kaupallista. Italia muistuttaa, että valtion tuloista vastaavan viraston Agenzia delle Entrate 12 päivänä toukokuuta 1998 päivätyssä kiertokirjeessä nro 124/E todetaan siviilioikeudellisiksi oikeushenkilöiksi tunnustettuja kirkollisia yhteisöjä kohdeltavan verotuksessa ei-kaupallisina yhteisöinä vain, jos niiden pääasiallinen toiminta ei ole kaupallista. Siviilioikeudellisiksi oikeushenkilöiksi

⁽⁶²⁾ Ks. alaviite 12.

tunnustettujen kirkollisten yhteisöjen on joka tapauksessa ensisijaisesti harjoitettava hengellistä ja aatteellista institutionaalista toimintaa. Tämän vuoksi tuloverolain 149 §:n 4 momentissa ainoastaan suljetaan kirkolliset yhteisöt ja amatööriurheiluseurat lain 149 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen aikaa ja kaupallisuutta koskevien erityisten kriteerien soveltamisalan ulkopuolelle, mutta siinä ei suljeta pois mahdollisuutta, että kyseiset yhteisöt voivat menettää luokittelunsa ei-kaupallisiksi yhteisöiksi.

(153) Italian viranomaiset korostivat, että toimenpiteen tarkoituksena on säilyttää CONIn (Italian kansallisen olympiakomitean) yksinomainen toimivalta suhteessa amatööriurheiluseuroihin ja sisäministeriön yksinomainen toimivalta suhteessa kirkollisiin yhteisöihin.

(154) Kirkollisten yhteisöjen osalta sisäministeriölle annetuista toimivaltuuksista säädetään Italian ja Pyhän istuimen välillä tehtyjen, kirkollisia yhteisöjä koskevien kansainvälisten sopimusten toimeenpanoa koskevassa laissa nro 222/1985. Italia painotti, että sisäministeriöllä on yksinomainen toimivalta sekä tunnustaa että peruuttaa kirkollisten yhteisöjen siviilioikeudellinen oikeushenkilöys⁽⁶³⁾. Tuloverolain 149 §:n 4 momentissa vahvistetaan tämä yksinomainen toimivalta, sillä sen mukaan veroviranomaiset eivät voi implisiittisesti peruuttaa kirkollisten yhteisöjen siviilioikeudellista oikeushenkilöyttä. Jos sisäministeriö peruuttaisi kirkollisen yhteisön siviilioikeudellisen oikeushenkilöyden, se menettäisi ei-kaupallisen yhteisön aseman eikä sitä voitaisi enää kohdella verotuksessa sellaisena. Sisäministeriö myös tarkastaa tasavallan presidentin asetuksen nro 361/2000 mukaisesti maakuntahallinnon välityksellä, että kirkolliset yhteisöt täyttävät edelleen siviilioikeudellisen oikeushenkilöyden edellytykset.

(155) Italia vahvisti, että CONI on ainoa taho, joka voi tarkistaa, että amatööriurheiluseurat todella harjoittavat urheilutoimintaa. Italian viranomaiset selvensivät myös, että amatööriurheiluseurat saattavat menettää ei-kaupallisen yhteisön aseman, jos CONI katsoo, etteivät ne harjoita amatööriurheilutoimintaa. Amatööriurheiluseurojen on toimitettava asianmukaiset verotietonsa erityisellä

EAS-lomakkeella⁽⁶⁴⁾. Niiden ei kuitenkaan tarvitse toimittaa tietoja, jos niillä ei ole kaupallista toimintaa. Edellä esitetyn perusteella voidaan todeta, että Italian viranomaiset ovat laatineet ja ottaneet käyttöön riittävät keinot amatööriurheiluseurojen toiminnan tarkistamiseksi, myös verotuksen kannalta.

(156) Lisäksi Italia selitti, että jos veroviranomaiset toteavat kirkollisten yhteisöjen ja amatööriurheiluseurojen harjoittavan pääasiassa kaupallista toimintaa, ne ilmoittavat tästä välittömästi sisäministeriölle ja CONI:lle. Sisäministeriö ja CONI tekevät lisäksi omia tarkastuksia niille laissa annettujen valtuuksien mukaisesti. Veroviranomaiset oikeaseuran asianomaisen ei-kaupallisen yhteisön veroilmoitukset ja perivät erotuksesta aiheutuvat verot.

(157) Italian viranomaiset vahvistivat, että ei-kaupallisiin yhteisöihin on todella tehty tarkastuksia⁽⁶⁵⁾. Agenzia delle Entrate antoi aluetoimistoilleen hiljattain erityisesti ei-kaupallisia yhteisöjä koskevia toimintaohjeita⁽⁶⁶⁾. Sisäministeriö on lisäksi tehnyt viran puolesta useita tarkastuksia kirkollisissa yhteisöissä, eikä ole kertaakaan havainnut väärinkäytöksiä.

(158) Komissio katsoo edellä esitetyn perusteella, että Italiassa on käytössä oikeudelliset keinot estää ja torjua väärinkäytökset, jotka liittyvät kirkollisten yhteisöjen ja amatööriurheiluseurojen ei-kaupallisen yhteisön asemaan. Italian viranomaiset ovat myös osoittaneet, että toimivaltaiset viranomaiset noudattavat valvontavelvollisuuksiaan ja niin kirkolliset yhteisöt kuin amatööriurheiluseuratkin voivat menettää ei-kaupallisen yhteisön asemansa, mikäli ne harjoittavat pääasiassa kaupallista toimintaa. Kirkolliset yhteisöt ja amatööriurheiluseurat voivat myös menettää oikeuden ei-kaupallisille yrityksille yleisesti tarkoitettuun verokohteluun. Näin ei siis ole todisteita kantelun tekijöiden mainitsemasta ei-kaupallisten yhteisöjen aseman pysyvyydestä. Pelkästään se, että kirkollisia yhteisöjä, joilla on siviilioikeudellinen oikeushenkilöys, ja amatööriurheiluseuroja koskeviin tarkastuksiin sovelletaan erityisiä menettelyjä, ei muodosta etua.

⁽⁶³⁾ Peruuttamisen osalta ks. erityisesti 20 päivänä toukokuuta 1985 annetun lain nro 222 19 §.

⁽⁶⁴⁾ Ks. 29 päivänä marraskuuta 2008 annetun lain nro 185 30 §. Ks. myös valtion tuloista vastaavan viraston Agenzia delle Entraten 9 päivänä huhtikuuta 2009 päivätty kiertokirje nro 12/E ja viraston johtajan 2 päivänä syyskuuta 2009 antama määräys.

⁽⁶⁵⁾ Italia on vuosina 2010–2011 tarkastanut 2 030 ei-kaupallista yhteisöä ja tehnyt 5 086 verotuspäätöstä.

⁽⁶⁶⁾ Ks. Agenzia delle Entraten 16 päivänä huhtikuuta 2010 päivätty kiertokirje nro 20/E.

(159) Tämän perusteella komissio katsoo, ettei tuloverolain 149 §:n 4 momentissa anneta valikoivaa etua kirkollisille yhteisöille tai amatööriurheiluseuroille. Toimenpide ei siis ole perustamissopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

6.4. Vapautus uudesta kunnallisesta kiinteistöverosta

(160) Italiassa on otettu käyttöön uusi kunnallinen kiinteistövero (IMU), joka korvasi entisen kunnallisen kiinteistöveron (ICI). Komissio lupautui Italian viranomaisten pyynnöstä ja kantelun tekijöiden esittämien huomautusten perusteella tarkistamaan, onko tietynlaista toimintaa harjoittaville ei-kaupallisille yhteisöille myönnetty vapautus tästä uudesta kunnallisesta kiinteistöverosta valtiontukisääntöjen mukainen. Komissio arvioi myös, onko vapautus uudesta kunnallisesta kiinteistöverosta SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

(161) Komissio katsoo, että asetuksen nro 1/2002, joka on vahvistettu lailla nro 27/2012, voimaantulopäivästä alkaen lakiasetuksen nro 540/92 7 §:n 1 momentin i alamomentissa säädettyä vapautusta sovelletaan ei-kaupallisten yhteisöjen omistamiin kiinteistöihin ainoastaan, jos säännöksessä mainittua toimintaa harjoitetaan ei-kaupallisesti. Säännökset, jotka koskevat kiinteistöjen käyttöä samanaikaisesti useisiin tarkoituksiin tilanteissa, joissa osa kiinteistöistä on tarkoituksen ja tulojen osalta autonomisia, tai joissa asianomaisilla yhteisöillä on velvollisuus laatia veroilmoitus, tulevat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2013.

(162) Komissio katsoo uusien sääntöjen edellyttävän selkeästi, että vapautus voidaan myöntää ainoastaan, jos toiminta on ei-kaupallista. Näin ollen mahdollisia eivät enää ole entisen kunnallisen kiinteistöveron (ICI) sääntöjen aikaansaamat ”hybriditilanteet”, joissa eräät kiinteistöt saivat verovapautuksen, vaikka niitä käytettiin kaupallisiin tarkoituksiin.

(163) Taloudellisen toiminnan käsitteen tulkinta riippuu yleisesti muun muassa vallitsevista erityisolosuhteista, tavasta, jolla valtio on organisoinut toiminnan, sekä kontekstista. Jotta toiminta voidaan katsoa Euroopan unionin oikeuskäytännön mukaisesti ei-kaupalliseksi, on tutkittava sen luonne, laajuus ja sitä ohjaavat säännöt. Se, että tietynlainen toiminta voidaan luokitella ”yhteiskunnalliseksi” ei riitä osoittamaan, ettei se ole luonteeltaan taloudellista. Unionin tuomioistuin on kuitenkin tunnustanut, että

tietty yksinomaan yhteiskunnallisessa tarkoituksessa harjoitettava toiminta voidaan katsoa ei-taloudelliseksi erityisesti aloilla, jotka liittyvät valtion keskeisiin tehtäviin ja vastuualoihin.

(164) Komissio toteaa olevan keskeisen tärkeää selvittää ennalta, noudattavatko Italian oikeusjärjestelmän kriteerit, joilla varmistetaan, ettei uuden kunnallisen kiinteistöveron piiriin kuuluva toiminta ole luonteeltaan kaupallista, EU:n oikeudessa vahvistettua ei-kaupallisen toiminnan käsitettä.

(165) Kuten johdanto-osan 82 kappaleessa ja sitä seuraavissa kappaleissa on osoitettu, Italian viranomaiset ovat hiljattain hyväksyneet asetuksen nro 1/2012 91a §:n 3 momentissa säädetty soveltamissäännökset. Marraskuun 19 päivänä 2012 annetussa valtiovarainministeriön asetuksessa vahvistetaan muun muassa ne yleiset ja alakohtaiset edellytykset, joiden perusteella voidaan todeta, milloin lakiasetuksen nro 504/92 7 §:n 1 momentin i alamomentissa tarkoitettua toimintaa harjoitetaan ei-kaupallisiin tarkoituksiin.

(166) Ensinnäkin 19 päivänä marraskuuta 2012 annetun ministerin asetuksen 1 §:n 1 momentin p alamomentissa määritellään ei-kaupallisen toiminnan käsite. Instituutionaalinen toiminta katsotaan ei-kaupalliseksi, jos a) sillä ei tavoitella voittoa, b) EU:n oikeuden mukaisesti se ei kilpaile sisämarkkinoilla toimivien muiden, voittoa tavoittelevien toimijoiden kanssa ja c) sillä ilmennetään yhteisvasuun ja toissijaisuuden periaatteita. Erityisesti edellä b luetelmakohdassa mainittu edellytys on tärkeä, koska sillä viitataan suoraan EU:n oikeuteen ja varmistetaan yleisesti, ettei kyseisellä toiminnalla kilpailla markkinoiden muiden, voittoa tavoittelevien toimijoiden kanssa, mikä on ei-kaupallisen toiminnan perusperiaate⁽⁶⁷⁾.

(167) Toiseksi asetuksen 3 §:ssä määritellään subjektiiviset yleisedellytykset, joiden on oltava kirjattuina ei-kaupallisen yhteisön perussääntöön tai yhtiöjärjestykseen ja joilla varmistetaan, että asianomainen toiminta on luonteeltaan ei-kaupallista. Nämä edellytykset ovat seuraavat: a) kieltö jakaa suoraan tai välillisesti voittoa, käyttökatetta, varoja, varantoja tai pääomaa yhteisön elinkaaren aikana, ellei

⁽⁶⁷⁾ Ks. asia C-222/04, Ministero dell'Economia e delle Finanze v. Cassa di Risparmio di Firenze SpA, Fondazione Cassa di Risparmio di San Miniato ja Cassa di Risparmio di San Miniato SpA (Kok., s. I-289, 121–123 kohta).

laki edellytä tällaista jakamista tai se toteutetaan samaan rakenteeseen ja samaa toimintaa harjoittavien yhteisöjen hyväksi, b) velvoite sijoittaa uudelleen mahdolliset voitot tai toimintaylijäämät yksinomaan sellaisen toiminnan kehittämiseen, jolla toteutetaan yhteiskunnallista yhteisvastuuta, c) jos ei-kaupallinen yhteisö lakkautetaan, sen omaisuus on siirrettävä toiselle, samanlaista institutionaalista toimintaa harjoittavalle ei-kaupalliselle yhteisölle, ellei laissa toisin määrätä.

(168) Kolmanneksi asetuksen 4 §:ssä esitetään muita edellytyksiä, joiden on täyttyvä yhdessä 1 ja 3 §:ssä tarkoitettujen edellytysten kanssa, jotta lakiasetuksen nro 504/92 7 §:n 1 momentin i alamomentissa tarkoitettu toiminta katsottaisiin ei-kaupalliseksi.

(169) Asetuksen mukaan erityisesti sosiaali- ja terveydenhuolto-työ katsotaan ei-kaupalliseksi, jos se täyttää vähintään toisen seuraavista edellytyksistä: a) valtio on hyväksynyt toiminnan ja sitä toteutetaan valtion, alueen tai paikallisten viranomaisten kanssa tehdyn sopimuksen perusteella julkista palvelua täydentävänä tai siihen kuuluvana toimintana ja sillä tarjotaan käyttäjille palvelu ilmaiseksi tai maksusta, jolla katetaan yleispalvelusta aiheutuvia menoja, b) jos toimintaa ei ole hyväksytty eikä sitä toteuteta sopimuksen perusteella, sitä tarjotaan ilmaiseksi tai symbolisesta maksusta, joka ei kuitenkaan saa olla suurempi kuin puolet samanlaisesta kaupallisesta toiminnasta samalla alueella maksetuista keskihinnoina, eikä maksu saa olla riippuvainen palvelusta aiheutuvista todellisista kustannuksista.

(170) Komissio toteaa ensimmäisestä edellytyksestä, että kuten Italian viranomaiset ovat selittäneet, asianomaisten yhteisöjen on vapautuksen saadakseen oltava osa yleisesti kattavaa kansallista terveydenhuoltojärjestelmää, joka perustuu yhteisvastuun periaatteeseen. Tällaisessa järjestelmässä julkiset sairaalat rahoitetaan suoraan sosiaaliturvamaksuista ja muista valtion varoista. Sairaalat tarjoavat palvelunsa maksutta yleiskattavuuden periaatteen mukaisesti

tai perivät alennettua maksua, joka kattaa vain murto-osan palvelun todellisista kustannuksista. Ei-kaupalliset yhteisöt, jotka kuuluvat samaan luokkaan ja täyttävät samat edellytykset, katsotaan myös osaksi kansallista terveydenhuoltojärjestelmää⁽⁶⁸⁾. Komissio katsoo tarkasteltavana olevan asian erityispiirteiden perusteella ja unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä⁽⁶⁹⁾ vahvistettujen periaatteiden mukaisesti, että koska Italian kansallinen järjestelmä on yleisesti kattava, edellä kuvattua toimintaa harjoittavien yhteisöjen, jotka täyttävät kaikki laissa säädetty edellytykset, ei voida katsoa olevan yrityksiä.

(171) Asetuksen toisen edellytyksen mukaan toiminnan on oltava ilmaista tai siitä perittävän maksun on oltava symbolinen. Ilmaiseksi tarjottavat palvelut eivät yleisesti ole taloudellista toimintaa. Tämä on tilanne erityisesti, jos tarjottavilla palveluilla ei kilpailla muiden markkinatoimijoiden kanssa, kuten 1 §:ssä säädetään. Sama koskee palveluja, joista peritään symbolinen maksu. Asetuksen mukaan korvaus ei saa olla suhteutettu palvelun kustannuksiin ollakseen luonteeltaan symbolinen, ja toisaalta asetettua kynnyisarvoa – puolet samanlaisesta kaupallisesta toiminnasta samalla alueella maksetusta keskihinnasta – voidaan käyttää ainoastaan, jotta voidaan sulkea pois mahdollisuus vapautukseen (tästä on osoituksena ilmaisu *in ogni caso*, joka tapauksessa). Se ei kuitenkaan tarkoita, että kyseistä määrää pienempää hintaa perivät palveluntarjoajat olisivat oikeutettuja vapautukseen. Näin ollen komissio katsoo, että myös sosiaali- ja terveydenhuoltotoiminta, joka täyttää asetuksen 1 ja 3 §:ssä tarkoitettuja yleiset ja subjektiiviset edellytykset, ei ole taloudellista toimintaa, jos se noudattaa voimassaolevassa lainsäädännössä vahvistettuja periaatteita.

(172) Koulutustoiminnan puolestaan katsotaan olevan ei-kaupallista, mikäli se täyttää tietyt edellytykset. Toiminnan on erityisesti oltava verrattavissa vastaavaan julkiseen toimintaan ja koulun pitää taata, ettei opiskelijoiden valinnassa esiinny syrjintää. Koulun on myös hyväksyttävä vammaisia oppilaita, sovellettava työehtosopimuksia, pidettävä yllä soveltuvia, säädettyjen standardien mukaisia rakenteita ja julkaistava taseensa. Lisäksi toiminta on tarjottava ilmaiseksi tai symbolisesta maksusta, joka kattaa

⁽⁶⁸⁾ Ks. erityisesti 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun lakiasetuksen nro 502 1 §:n 18 momentti.

⁽⁶⁹⁾ Ks. asia T-319/99, FENIN vs. komissio (Kok., s. II-357, 39 kohta), vahvistettu asiassa C-205/03 P, FENIN vs. komissio (Kok., s. I-6295); Yhdistetyt asiat C-264/01, C-206/01, C-354/01 ja C-355/01, AOK Bundesverband ym. (Kok., s. I-2493, s. 45–55); ks. myös asia T-137/10, CBI vs. komissio, ei vielä julkaistu.

ainoastaan murto-osan palvelun todellisista kustannuksista eikä ole niihin sidoksissa. Komissio muistuttaa, että oikeuskäytännön⁽⁷⁰⁾ mukaan taloudellista toimintaa eivät ole tiettyjen julkiseen koulutusjärjestelmään kuuluvien laitosten tarjoamat kurssit, jotka maksetaan kokonaan tai pääosin julkisista varoista. Julkisen koulutuksen ei-taloudelliseen luonteeseen ei periaatteessa vaikuta se, että oppilaat tai heidän vanhempansa toisinaan joutuvat maksamaan opetus- tai ilmoittautumismaksuja, joilla katetaan osa järjestelmän toimintakuluista. Koska tällaiset maksut kattavat usein vain murto-osan palvelun todellisista kustannuksista, niitä ei voida pitää korvauksena tarjotusta palvelusta. Kuten komissiokin on todennut tiedonannossaan Euroopan unionin valtioneuvoston soveltamisesta yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien palvelujen tuottamisesta myönnettävään korvaukseen⁽⁷¹⁾, näitä periaatteita voidaan soveltaa julkisiin koulutuspalveluihin kuten ammattikoulutukseen, yksityisiin ja julkisiin kouluihin ja lastentarhoihin, sivutoimiseen opetustoimintaan yliopistoissa sekä yliopisto-opetukseen. Komissio katsoo edellä esitetyn perusteella, että asetuksessa tarkoitettua symbolista maksua ei voida pitää korvauksena tarjotusta palvelusta. Tämän vuoksi komissio katsoo, että kun otetaan huomioon asetuksen 1 ja 3 §:ssä tarkoitettujen yleiset ja subjektiiviset edellytykset ja 4 §:ssä tarkoitettujen objektiiviset erityisedellytykset, asianomaisten yhteisöjen tarjoamaa koulutuspalvelua ei tässä tapauksessa voida katsoa taloudelliseksi toiminnaksi.

- (173) Asetuksen 4 §:ssä todetaan, että majoitukseen, kulttuuriin, virkistykseen ja urheiluun liittyvä toiminta on tarjottava ilmaiseksi tai symbolisesta maksusta, jonka osuus ei kuitenkaan saa olla enemmän kuin puolet samanlaisesta kaupallisesta toiminnasta samalla alueella maksettu keskihinta, eikä maksu saa olla riippuvainen palvelusta aiheutuvista todellisista kustannuksista. Tämä edellytys on

⁽⁷⁰⁾ Asia 263/86, Humbel ja Edel (Kok., s. 5365, 17 ja 18 kohta); asia C-109/92, Wirth (Kok., s. I-6447, 15 ja 16 kohta); asia C-76/05, Schwarz (Kok., s. I-6849, 39 kohta). Ks. myös EFTAn tuomioistuimen asiassa E-5/07, Private Barnehagers Landsforbund vs. EFTAn valvontaviranomainen, 21.2.2008 antama tuomio, 80–83 kohta.

⁽⁷¹⁾ EUVL C 8, 11.1.2012, s. 4.

sama kuin edellä johdanto-osan 171 kappaleessa tarkasteltu toinen sosiaali- ja terveydenhuoltotoimintaan liittyvä edellytys, joten niitä koskevat samat näkökohdat. Ilmaiseksi tarjottavat palvelut eivät yleisesti ole taloudellista toimintaa. Sama koskee palveluja, joista peritään symbolinen maksu. Asetuksen mukaan ollakseen luonteeltaan symbolinen korvaus ei saa olla suhteutettu palvelun kustannuksiin, ja toisaalta asetettua kynnyksarvoa – puolet samanlaisesta kaupallisesta toiminnasta samalla alueella maksetusta keskihinnasta – voidaan käyttää ainoastaan, jotta voidaan sulkea pois mahdollisuus vapautukseen (tästä on osoituksena ilmaisu *in ogni caso*, joka tapauksessa). Se ei kuitenkaan tarkoita, että kyseistä määrää pienempää hintaa perivät palveluntarjoajat olisivat oikeutettuja vapautukseen.

- (174) Komissio ottaa huomioon myös muut edellytykset, jotka johtuvat asetuksen 1 §:n 1 momentin j ja m alamomentissa esitetyistä majoitus- ja urheilutoiminnan määrittämisestä. Asetuksessa rajoitetaan majoitustoimintaan sovellettava vapautus koskemaan ei-kaupallisten yhteisöjen harjoittamaa majoitustoimintaa, joka on vain tiettyjen ryhmien käytettävissä eikä ole jatkuvaa. Asetuksessa todetaan erityisesti, että ”sosiaalisen majoitustoiminnan” on oltava tarkoitettu henkilöille, joilla on tilapäisiä tai pysyviä erityistarpeita tai jotka ovat fyysisten, psyykkisten, taloudellisten tai sosiaalisten olosuhteiden vuoksi tai perheistä muita heikommassa asemassa. Yhteisö voi veloittaa ainoastaan symbolisen korvauksen, joka ei kuitenkaan saa olla enempää kuin puolet kaupallisten yhteisöjen samanlaisesta kaupallisesta toiminnasta samalla alueella veloittamasta keskihinnasta, eikä veloitus saa liittyä palvelusta aiheutuviin todellisiin kustannuksiin. Asetuksessa selvitetään lisäksi, että vapautusta ei sovelleta 23 päivänä toukokuuta 2011 annetun asetuksen nro 79⁽⁷²⁾ 9 §:ssä tarkoitettuihin hotelleihin tai hotellien kaltaisiin majoitusliikkeisiin. Näin ollen vapautusta ei voida soveltaa esimerkiksi hotelleihin, motelleihin ja aamiaismajoitusliikkeisiin. Komissio katsoo, että koska tässä tapauksessa majoituspalveluja tarjoavien ei-kaupallisten yhteisöjen on täytettävä asetuksen 1, 3 ja 4 §:ssä tarkoitettujen subjektiiviset ja objektiiviset yleisedellytykset, tarkasteltavana olevan tapauksen ominaispiirteiden perusteella kyseinen toiminta, joka vastaa edellä mainittuja ominaisuuksia, ei ole Euroopan unionin oikeuden mukaisesti taloudellista toimintaa.

⁽⁷²⁾ Lakiasetus nro 79, annettu 23 päivänä toukokuuta 2011 (*Codice della normativa statale in tema di ordinamento e mercato del turismo, a norma dell'articolo 14 della legge 28 novembre 2005, n. 246, nonché attuazione della direttiva 2008/122/CE, relativa ai contratti di multiproprietà, contratti relativi ai prodotti per le vacanze di lungo termine, contratti di rivendita e di scambio*, Italian virallinen lehti 129, 6.6.2011, lisäosa nro 139). Lakiasetuksen 9 §:ssä määritellään hotelleiksi tai hotellien kaltaisiksi rakenteiksi seuraavat: a) hotellit; b) motellit; c) lomakylät; d) loma-asunnot; e) täysihotellit; f) kausihotellit; g) aamiaismajoitusyritykset; h) terveystatkatilayritykset; i) kaikki muut majoitusliikkeet, joissa on samoja erityispiirteitä kuin yhdessä tai useammassa edellä esitetyistä luokista.

- (175) Kun otetaan huomioon tarkasteltavana olevan tapauksen erityisolosuhteet ja se, että majoitukseen, kulttuuriin, virkistykseen ja urheiluun liittyvää toimintaa harjoittavien ei-kaupallisten yhteisöjen on täytettävä asetuksen 1 ja 3 §:ssä tarkoitettujen edellytykset, tällaista toimintaa ei katsota taloudelliseksi toiminnaksi, jos sitä harjoitetaan laissa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.
- (176) Tämän vuoksi komissio katsoo Italian viranomaisten toimittamien tietojen ja tarkasteltavana olevan tapauksen erityisominaisuuksien perusteella, että edellä tarkasteltu ei-kaupallisten yhteisöjen harjoittama toiminta, joka on täysin asetuksen 1, 3 ja 4 §:ssä tarkoitettujen subjektiivisten ja objektiivisten yleisedellytysten mukaista, ei ole luonteeltaan taloudellista. Harjoittaessaan edellä mainittua toimintaa täysin Italian laissa vahvistettujen edellytysten mukaisesti kyseiset ei-kaupalliset yhteisöt eivät siis toimi Euroopan unionin oikeudessa tarkoitettuina yrityksinä. Koska SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohtaa sovelletaan ainoastaan yrityksiin, käsiteltävänä oleva toimenpide ei kuulu sen soveltamisalaan.
- (177) Komissio muistuttaa, että kun kiinteistöä käytetään samanaikaisesti useisiin tarkoituksiin, Italian lainsäädännön mukaan 1 päivästä tammikuuta 2013 on mahdollista laskea erikseen kiinteistön kaupallisen käytön suhteellinen osuus ja soveltaa uutta kunnallista kiinteistövero ainoastaan taloudelliseen toimintaan. Komissio toteaa, että jos yhteisö harjoittaa sekä taloudellista että ei-taloudellista toimintaa, sen saama osittaista vapautusta siitä kiinteistön osuudesta, jota ei ole käytetty taloudelliseen toimintaan, ei katsota sille eduksi sen harjoittaessa taloudellista toimintaa yrityksenä. Toimenpide ei tällöin ole SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

6.5. Takaisinperintä

- (178) Kun komissio on todennut, että tuki ei sovellu sisämarkkinoille, sillä on SEUT-sopimuksen ja unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti toimivalta päättää, että jäsenvaltion on muutettava tai kumottava se ⁽⁷³⁾. Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan valtiolle asetetulla velvollisuudella poistaa komission sisämarkkinoille soveltumattomaksi katsoma valtiontuki pyritään palauttamaan aikaisempi tilanne ⁽⁷⁴⁾. Tuomioistuin on todennut, että tämä tavoite

on saavutettu, kun tuensaaja on palauttanut sääntöjenvastaisesti myönnettyt tuet ja tämän myötä menettänyt markkinoilla kilpailijoihinsa nähden saamansa edun, ja kun ennen tuen maksamista vallinnut tilanne on palautettu ⁽⁷⁵⁾.

- (179) Asetuksen (EY) N:o 659/99 ⁽⁷⁶⁾ 14 artiklan 1 kohdan mukaan ”sääntöjenvastaista tukea koskevissa kielteisissä päätöksissä komissio päättää, että asianomaisen jäsenvaltion on toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet tuen perimiseksi takaisin tuensaajalta”.
- (180) Koska vapautus entisestä kunnallisesta kiinteistöverosta (ICI) on katsottava sääntöjenvastaiseksi ja sisämarkkinoille soveltumattomaksi tueksi, tuen määrä on tämän vuoksi periaatteessa perittävä takaisin, jotta voidaan palauttaa ennen tuen myöntämistä vallinnut tilanne.
- (181) Asetuksessa (EY) N:o 659/99 kuitenkin asetetaan takaisinperinnälle rajat. Erityisesti sen 14 artiklan 1 kohdan mukaan ”komissio ei saa vaatia tuen takaisinperimistä, jos tämä olisi yhteisön lainsäädännön jonkin yleisen periaatteen vastaista”, esimerkiksi luottamuksensuojan vastaista. Unionin tuomioistuin on myös myöntänyt jäsenvaltiolle yhden poikkeuksen velvoitteesta panna täytäntöön sille osoitettu takaisinperimispäätös poikkeuksellisissa olosuhteissa, joiden vuoksi päätöksen asianmukainen täytäntöönpano on täydellisen mahdotonta ⁽⁷⁷⁾.
- (182) Koska Italian viranomaiset vetosivat muodollisen tutkimamenettelyn yhteydessä tällaisiin poikkeuksellisiin olosuhteisiin, komission on tarkasteltava, voidaanko niitä soveltaa tässä tapauksessa sen määrittelemiseksi, onko takaisinperintä tarpeen.

6.5.1. Perusteltu luottamus

- (183) Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön ja komission päätöskäytännön mukaan takaisinperintää koskeva vaatimus on unionin lainsäädännön jonkin yleisen periaatteen vastainen, jos komission toiminta on herättänyt tuensaajassa perustellun luottamuksen siihen, että kyseinen tuki on myönnetty EU:n lainsäädännön mukaisesti.

⁽⁷³⁾ Asia C-70/72, komissio v. Saksa (Kok., s. 813, 13 kohta).

⁽⁷⁴⁾ Yhdistetyt asiat C-278/92, C-279/92 ja C-280/92, Espanja v. komissio (Kok., s. I-4103, 75 kohta).

⁽⁷⁵⁾ Asia C-75/97, Belgia v. komissio (Kok., s. I-3671, 64-65 kohta).

⁽⁷⁶⁾ EYVL L 83, 27.3.1999, s. 17.

⁽⁷⁷⁾ Komission tiedonanto – Sääntöjenvastaisen ja yhteismarkkinoille soveltumattoman valtiontuen takaisinperintää edellyttävien komission päätösten tehokas täytäntöönpano jäsenvaltioissa (EUVL C 272, 15.11.2007, s. 4, 18 kohta).

- (184) Tuomioistuin on toistuvasti vahvistanut, että mahdollisuus vedota luottamuksensuojan periaatteeseen on kaikilla henkilöillä, joille EU:n toimielimen toiminnan vuoksi on syntynyt perusteltuja odotuksia. Henkilö ei kuitenkaan voi vedota luottamuksensuojan periaatteen loukkamiseen, jos hallintoviranomaiset eivät ole antaneet hänelle asiassa täsmällisiä lupauksia ⁽⁷⁸⁾.
- (185) Tässä tapauksessa Italian viranomaiset ja 78 asianomaista ovat vedonneet luottamuksensuojaan Euroopan parlamentin jäsenen kirjalliseen kysymykseen vuonna 2009 annetun vastauksen perusteella ⁽⁷⁹⁾. Siinä komissio toteaa tehneensä alustavan arvion ja katsoneensa, etteivät lisäselvitykset olleet perusteltuja, koska oli epätodennäköistä, että ICI-järjestelmä asettaisi kirkolliset laitokset edulliseen kilpailuasemaan.
- (186) Komissio on seuraavassa esitettävistä syistä sitä mieltä, ettei vastauksen olisi pitänyt aiheuttaa perusteltua luottamusta.
- (187) Ensinnäkin komissio mainitsi esittävänsä näkemyksensä vain alustavan arvion perusteella. Komissio ei esittänyt tehneensä päätöstä, vaan vain katsovansa, ettei lisäselvityksille ollut tarvetta. Toiseksi komissio ilmaisi epäilevin sanakääntein olevansa sitä mieltä, ettei poikkeus ICI-verosta todennäköisesti aiheuttaisi etua kirkollisille laitoksille. Kolmanneksi kysymys ja vastaus koskivat ainoastaan kirkollisia yhteisöjä, jotka ovat vain yksi alaryhmä niiden ei-kaupallisten yhteisöjen joukossa, joihin ICI-verosta vapauttamista sovelletaan.
- (188) Komissio katsoo edellä esitetyn perusteella, ettei se ole antanut sellaisia täsmällisiä, ehdottomia ja yhtäpitäviä vakuutteluita, jotka voisivat synnyttää kyseisen toimenpiteen edunsaajissa perusteltuja odotuksia siitä, että järjestelmä on säännönmukainen eikä kuulu valtioneuvoston soveltamisalaan ja ettei toimenpiteestä aiheutuviin mahdollisiin etuihin liity takaisinperintää. Komissio ei katso ilmoittaneensa selkeästi ja ehdottomasti, ettei kyseistä vapautusta ICI-verosta pidettäisi valtioneuvoston.
- (189) Italia on myös ollut sitä mieltä, että komission kantelun tekijöille antamat ICI-verosta vapauttamista koskevat vastaukset, joista on kerrottu Italian viranomaisille epävirallisesti, loivat ei-kaupallisille yhteisöille perustellun luottamuksen siitä, että vapautus on unionin lainsäädännön mukainen. Komissio ei ole samaa mieltä Italian kanssa. Alustavan arvion sisältäneet kirjeet, jotka komissio lähetti kantelun tekijöille ja joista ilmoitettiin jäsenvaltiolle ainoastaan epävirallisesti, eivät edusta komission lopullista kantaa. Komission päätökset julkistetaan ja julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, mutta näin ei tehdä, kun on kyse yksinkertaisesta hallinnollisesta menettelystä, jonka suhteen komissiolla ei sen käytettävissä olevien tietojen perusteella ole epäilyjä toimenpiteen soveltuvuudesta sisämarkkinoille. Lisäksi kaksi kantelun tekijää vei 15 päivänä helmikuuta päivätyn kirjeen unionin yleiseen tuomioistuimeen eikä se näin ollen ole lopullinen; kantteet vedettiin pois vasta menettelyn aloittamista koskevan päätöksen myötä.
- (190) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, etteivät Italia ja 78 asianomaista ole saaneet Euroopan unionin toimielimiltä takeita, jotka muodostaisivat perustellun luottamuksen ja estäisivät näin komissiota toteuttamasta takaisinperintää.
- 6.5.2. *Poikkeukselliset olosuhteet: takaisinperinnän täydellinen mahdottomuus*
- (191) SEUT-sopimuksen 288 artiklan mukaan jäsenvaltion on noudatettava sille osoitettua takaisinperintäpäätöstä. Kuten edellä on esitetty, tähän velvoitteeseen sovelletaan yhtä poikkeusta tilanteessa, jossa jäsenvaltio osoittaa, että päätöksen asianmukainen täytäntöönpano on täydellisen mahdotonta poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi.
- (192) Jäsenvaltiot vetoavat tähän mahdollisuuteen yleensä käytössään komission kanssa keskusteluita päätöksen hyväksymisen jälkeen ⁽⁸⁰⁾. Tässä tapauksessa Italia kuitenkin ilmoitti jo ennen päätöksen hyväksymistä, ettei takaisinperintää pitäisi määrätä, koska sen täytäntöönpano olisi täysin mahdotonta. Koska Italia otti kysymyksen esiin muodollisessa tutkintamenettelyssä ja koska oikeudellisen peruseriaatteen mukaan keneltäkään ei voida vaatia mahdotonta, komissio katsoo, että kysymystä on käsiteltävä tässä päätöksessä.

⁽⁷⁸⁾ Asiat C-182/03 ja C-217/03, Belgia ja Forum 187 ASBL v. komissio (Kok., s. I-5479, 147 kohta).

⁽⁷⁹⁾ Kirjallinen kysymys E-177/2009 (EUVL C 189, 13.7.2010).

⁽⁸⁰⁾ Asia C-214/07, komissio v. Espanja (Kok., s. I-08357, 13 ja 22 kohta).

- (193) Ensinnäkin on muistettava, että unionin tuomioistuin on jatkuvasti tulkinnut ”täydellisen mahdottomuuden” käsitettä hyvin tiukasti. Takaisinperinnän täytäntöönpanon täydellistä mahdottomuutta koskeva edellytys ei täyty silloin, kun jäsenvaltio ainoastaan ilmoittaa komissiolle päätöksen täytäntöönpanoon liittyvät oikeudelliset, poliittiset tai käytännön vaikeudet⁽⁸¹⁾. Täydellinen mahdottomuus voitaisiin hyväksyä ainoastaan, jos takaisinperinnän täytäntöönpano on velvoitteen asettamisesta alkaen objektiivisella ja absoluuttisella tavalla mahdotonta⁽⁸²⁾.
- (194) Italian viranomaiset ovat esittäneet käsiteltävänä olevassa tapauksessa, että olisi täydellisen mahdotonta määrittellä sitä, mitkä ei-kaupallisille yhteisöille kuuluvat kiinteistöt oli tarkoitettu toimintaan, joka ei ole luonteeltaan yksinomaan kaupallista, tai hankkia tarvittavat tiedot sen veron määrän määrittelemiseksi, joka olisi pitänyt maksaa.
- (195) Italian viranomaiset ovat selittäneet, että kiinteistörekisterin rakenteen vuoksi sen tietokannasta on mahdotonta hakea jälkikäteen tiedot ei-kaupallisille yhteisöille kuuluvista kiinteistöistä, joita ei ole tarkoitettu yksinomaan luonteeltaan kaupalliseen, ICI-verosta vapauttamista koskevissa säännöksissä mainittuun toimintaan. Kiinteistöissä harjoitettu toiminta ei käy ilmi kiinteistörekisterien tiedoista. Toisin sanoen kiinteistörekisterissä olevien tietojen perusteella ei voida määrittellä, onko yhteisö harjoittanut tiettyssä kiinteistössä kaupallista vai ei-kaupallista toimintaa. Kukin kiinteistö (myös ne kiinteistön osat, joilla on eri luokitus) on kirjattu kiinteistörekisteriin ainoastaan objektiivisten ominaisuuksiensa perusteella, ja nämä tiedot vastaavat sen fyysisiä ja rakenteellisia ominaisuuksia, jotka vaikuttavat sen käyttötarkoitukseen.
- (196) Italia on selittänyt, että verotietokannasta ja erityisesti arkistoiduista ei-kaupallisten yhteisöjen veroilmoituksista saadaan selville ainoastaan, mitä kiinteistöjä käytetään ei-kaupallisiin tarkoituksiin. Tällaisessa tapauksessa rakennukset, jotka synnyttävät tuloja, on ilmoitettava veroilmoituslomakkeen rakennuksista saatavia tuloja koskevassa kohdassa RB, mutta ei kohdassa RS, joka koskee sekalaisia kustannuksia ja tuottoja. Toisaalta jos ei-kaupallinen yhteisö omistaa kiinteistöjä, joissa harjoitetaan myös kaupallista toimintaa, täytetään sekä kohta RB että kohta RS. Jos kuitenkin kohdassa RB ilmoitetaan useita rakennuksia, ei ole mahdollista yksilöidä sitä kiinteistöä, jossa veroilmoituksessa ilmoitetun tulon synnyttänyt toimintaa on harjoitettu. Joka tapauksessa on huomattava, että veroilmoituksen kohdassa RS ilmoitetaan sekä kaupallisiin että ei-kaupallisiin tarkoituksiin käytetyistä tavaroista ja palveluista aiheutuneet kustannukset ja tuotot kootusti (tavarat ja palvelut, joka liittyvät toisinaan kaupallisen toiminnan ja toisinaan muun toiminnan harjoittamiseen). Myös kun kohdassa RB ilmoitetaan vain yksi rakennus, kiinteistörekisterin rakenteen (jossa rakennuksen käyttöä ei voi jaotella kaupalliseen ja ei-kaupalliseen osuuteen) vuoksi ei ole mahdollista osoittaa, missä määrin kiinteistössä on harjoitettu taloudellista toimintaa, joka on synnyttänyt veroilmoituksessa mainitun tulon.
- (197) Komissio katsoo tämän vuoksi Italian viranomaisten osoittaneen, ettei kyseisiä tuensaaajia voida yksilöidä eikä tukea voida laskea objektiivisesti käytettävissä olevien tietojen puutteen vuoksi. Verotietokannasta ja kiinteistörekisterin tietokannasta ei voida eritellä ei-kaupallisille yhteisöille kuuluvia kiinteistöjä, joita ei ole tarkoitettu yksinomaan ICI-verosta vapautusta koskevissa säännöksissä tarkoitettuun kaupalliseen toimintaan, eikä takaisin perittävän veron määrän laskemiseen tarvittavia tietoja tämän vuoksi ole mahdollista saada. Takaisinperintää koskevan määräyksen antaminen on siis objektiivisesti täysin mahdotonta.
- (198) Komissio katsoo, että tarkasteltavana olevan tapauksen erityispiirteiden vuoksi Italian on täysin mahdotonta periä takaisin ICI-verosta vapauttamisen yhteydessä mahdollisesti sääntöjenvastaisesti myönnettyjä tukia. Tukia, jotka liittyvät sääntöjenvastaiseen ja sisämarkkinoille soveltumattomaan vapautukseen kunnallisesta kiinteistöverosta, ei näin ollen ollen peritä takaisin.

7. PÄÄTELMÄ

- (199) Komissio katsoo, että Italia on pannut sääntöjenvastaisesti täytäntöön lakiasetuksen nro 504/92 7 §:n 1 momentin i alamomentissa tarkoitettua vapautuksen kunnallisesta kiinteistöverosta ja rikkonut näin SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohtaa.
- (200) Koska kyseisessä järjestelyssä ei ole mahdollista yksilöidä perusteluita, joiden nojalla sen voitaisiin katsoa soveltuvan sisämarkkinoille, se on katsottava sisämarkkinoille soveltumattomaksi. Tukea ei kuitenkaan tarvitse periä takaisin, koska Italia on tuonut esiin poikkeuksellisia olosuhteita ja osoittanut, että perimisen täytäntöönpano olisi täydellisen mahdotonta.

⁽⁸¹⁾ Asia C-404/00, komissio v. Espanja (Kok., s. I-6695, 47 kohta).

⁽⁸²⁾ Asia C-75/97, Belgia v. komissio, ”Maribel I” (Kok., s. I-3671, 86 kohta); asia C-214/07, komissio v. Ranska (Kok., s. I-08357, 13, 22 ja 48 kohta).

(201) Komissio katsoo, ettei tuloverolain 149 §:n 4 momentti ole SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

2 artikla

Tuloverolain 149 §:n 4 momentti ei ole SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

(202) Kun tarkastellaan sellaisille ei-kaupallisille yhteisöille, jotka harjoittavat yksinomaan tietynlaista toimintaa Italian lainsäädännössä asetettujen edellytysten mukaisesti, myönnettyä vapautusta uudesta kunnallisesta kiinteistövero-*rosta (IMU)*, komissio katsoo toimenpiteen erityispiirteiden perusteella, ettei tällaista toimintaa voida pitää valtiontukisäännöissä tarkoitettuna taloudellisena toimintana, eikä se näin ollen kuulu SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan,

3 artikla

Ei-kaupallisille yhteisöille, jotka harjoittavat kiinteistöissä yksinomaan lakiasetuksen nro 504/92 7 §:n 1 momentin i almomentissa tarkoitettua toimintaa, myönnetty vapautus uudesta kunnallisesta kiinteistövero-*rosta (Imposta municipale propria, IMU)* ei ole SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

4 artikla

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

Tämä päätös on osoitettu Italian tasavallalle.

1 artikla

Italian SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan vastaisesti toteuttama valtiontuki, joka on myönnetty ei-kaupallisille yhteisöille, jotka harjoittavat kyseisissä kiinteistöissä yksinomaan lakiasetuksen nro 504/92 7 §:n 1 momentin i almomentissa tarkoitettua toimintaa, vapautuksena kunnallisesta kiinteistövero-*rosta (Imposta comunale sugli immobili; ICI)* ei sovellu sisämarkkinoille.

Tehty Brysselissä 19 päivänä joulukuuta 2012.

Komission puolesta
Joaquín ALMUNIA
Varapuheenjohtaja

LIITE 1

**LUETTELO ASIANOMAISISTA, JOTKA TOIMITTIVAT HUOMAUTUKSIA MENETTELYN ALOITTAMISTA
KOSKEVAN PÄÄTÖKSEN PERUSTEELLA**

Nimi tai nimitys/Osoite

1. Santa Maria Annunciata in Chiesa Rossa, Via Neera 24, Milano, Italia
2. Fondazione Pro-Familia, Piazza Fontana 2, Milano, Italia
3. Pietro Farracci, San Cesareo, Italia
4. Scuola Elementare Maria Montessori s.r.l., Roma, Italia
5. Parrocchia S. Luca Evangelista, Via Negarville 14, Torino, Italia
6. Parrocchia S. Nicolò di Bari, Piazza Principe Napoli 3, Tortorici (Messina), Italia
7. Parrocchia S. Nicolò di Bari, Via Libertà 30, Caronia (Messina), Italia
8. Parrocchia S. Nicolò di Bari, Piazza Matrice, S. Stefano di Camastra (Messina), Italia
9. Parrocchia S. Orsola, Contrada S. Orsola, S. Angelo di Brolo (Messina), Italia
10. Parrocchia Sacro Cuore di Gesù, Frazione Galbato, Gioiosa Marea (Messina), Italia
11. Parrocchia Sacro Cuore di Gesù, Corso Matteotti 51, Patti (Messina), Italia
12. Parrocchia Sacro Cuore di Gesù, Via Medici 411, S. Agata Militello (Messina), Italia
13. Istituto Sacro Cuore di Gesù, Via Medici 411, S. Agata Militello (Messina), Italia
14. Parrocchia Santi Nicolò e Giacomo, Discesa Sepolcri, Capizzi (Messina), Italia
15. Istituto Diocesano Sostentamento Clero, Via Cattedrale 7, Patti (Messina), Italia
16. Parrocchia Madonna del Buon Consiglio e S. Barbara, Con. Cresta, Naso (Messina), Italia
17. Parrocchia Maria SS. Annunziata, Frazione Marina, Marina di Caronia (Messina), Italia
18. Parrocchia Maria SS. Assunta, Via Battisti, Militello Rosmarino (Messina), Italia
19. Parrocchia Maria SS. Assunta, Via Monte di Pietà 131, Cesarò (Messina), Italia
20. Parrocchia Maria SS. Assunta, Piazza S. Pantaleone, Alcara Li Fusi (Messina), Italia
21. Parrocchia Maria SS. Assunta, Via Oberdan 6, Castell'Umberto (Messina), Italia
22. Parrocchia Maria SS. Assunta, Piazza Duomo, Tortorici (Messina), Italia
23. Parrocchia Maria SS. Assunta, Via Roma 33, Mirto (Messina), Italia
24. Parrocchia Maria SS. Del Rosario, Contrada Scala, Patti (Messina), Italia
25. Parrocchia Maria SS. Della Scala, Contrada Sceti, Tortorici (Messina), Italia

26. Parrocchia Maria SS. Della Visitazione, Contrada Casale, Gioiosa Marea (Messina), Italia
27. Parrocchia Maria SS. Delle Grazie, Via Campanile 3, Montagnareale (Messina), Italia
28. Parrocchia Maria SS. Delle Grazie, Via Cappellini 2, Castel di Lucio (Messina), Italia
29. Parrocchia Maria SS. Annunziata, Piazza Regina Adelasia 1, Frazzanò (Messina), Italia
30. Parrocchia Maria SS. Annunziata, Contrada Sfaranda, Castell'Umberto (Messina), Italia
31. Parrocchia Maria SS. Di Lourdes, Frazione Gliaca, Piraino (Messina), Italia
32. Parrocchia S. Giuseppe, Contrada Malvicino, Capo d'Orlando (Messina), Italia
33. Parrocchia s. Maria del Carmelo, Piazza Duomo 20, S. Agata Militello (Messina), Italia
34. Parrocchia S. Maria di Gesù, Via Giovanni XXIII 43, Raccuja (Messina), Italia
35. Parrocchia S. Maria Maddalena, Contrada Maddalena, Gioiosa Marea (Messina), Italia
36. Parrocchia S. Maria, Via S. Maria, San Angelo di Brolo (Messina), Italia
37. Parrocchia S. Michele Arcangelo, Via San Michele 5, Patti (Messina), Italia
38. Parrocchia S. Michele Arcangelo, Via Roma, Sinagra (Messina), Italia
39. Parrocchia S. Antonio, Via Forno Basso, Capo d'Orlando (Messina), Italia
40. Parrocchia S. Caterina, Frazione Marina, Marina di Patti (Messina), Italia
41. Parrocchia Cattedrale S. Bartolomeo, Via Cattedrale, Patti (Messina), Italia
42. Parrocchia Maria SS. Addolorata, Contrada Torre, Tortorici (Messina), Italia
43. Parrocchia S. Nicolò di Bari, Via Risorgimento, San Marco d'Alunzio (Messina), Italia
44. Parrocchia Immacolata Concezione, Frazione Landro, Gioiosa Marea (Messina), Italia
45. Parrocchia Maria SS Assunta, Piazza Mazzini 11, Tusa (Messina), Italia
46. Parrocchia Maria SS Assunta, Frazione Torremuzza, Motta d'Affermo (Messina), Italia
47. Parrocchia Maria SS Assunta, Salita Madre Chiesa, Ficarra (Messina), Italia
48. Parrocchia Maria SS. Della Catena, Via Madonna d. Catena 10, Castel di Tusa (Messina), Italia
49. Parrocchia Maria SS. Delle Grazie, Via N. Donna 2, Pettineo (Messina), Italia
50. Parrocchia Ognissanti, Frazione Mongiove, Mongiove di Patti (Messina), Italia
51. Parrocchia S. Anna, Via Umberto 155, Floresta (Messina), Italia
52. Parrocchia S. Caterina, Vico S. Caterina 2, Mistretta (Messina), Italia
53. Parrocchia S. Giorgio Martire, Frazione S. Giorgio, San Giorgio di Gioiosa M. (Messina), Italia
54. Parrocchia S. Giovanni Battista, Frazione Martini, Sinagra (Messina), Italia
55. Parrocchia S. Lucia, Via G. Rossini, S. Agata Militello (Messina), Italia

56. Parrocchia S. Maria delle Grazie, Via Normanni, S. Fratello (Messina), Italia
 57. Parrocchia S. Maria, Piazzetta Matrice 8, Piraino (Messina), Italia
 58. Parrocchia S. Michele Arcangelo, Piazza Chiesa Madre, Librizzi (Messina), Italia
 59. Parrocchia S. Michele Arcangelo, Via Umberto I, Longi (Messina), Italia
 60. Parrocchia S. Nicolò di Bari, Piazza S. Nicola, Patti (Messina), Italia
 61. Parrocchia S. Nicolò di Bari, Via Ruggero Settimo 10, Gioiosa Marea (Messina), Italia
 62. Parrocchia S. Nicolò di Bari, Via S. Nicolò, S. Fratello (Messina), Italia
 63. Parrocchia Santa Maria e San Pancrazio, Via Gorgone, S. Piero Patti (Messina), Italia
 64. Parrocchia Maria SS Assunta, Piazza Convento, S. Fratello (Messina), Italia
 65. Parrocchia Maria SS. Del Rosario, Via Provinciale 7, Caprileone (Messina), Italia
 66. Parrocchia Maria SS Assunta, Via Monachelle 10, Caprileone (Messina), Italia
 67. Parrocchia Maria SS del Tindari, Via Nazionale, Caprileone (Messina), Italia
 68. Parrocchia S. Febronia, Contrada Case Nuove, Patti (Messina), Italia
 69. Parrocchia Maria SS. della Stella, Contrada S. Maria Lo Piano, S. Angelo di Brolo (Messina), Italia
 70. Parrocchia S. Erasmo, Piazza del Popolo, Reitano (Messina), Italia
 71. Parrocchia Maria SS. della Catena, Via Roma, Naso (Messina), Italia
 72. Parrocchia S. Benedetto il Moro, Piazza Libertà, Acquedolci (Messina), Italia
 73. Parrocchia S. Giuseppe, Frazione Tindari, Tindari (Messina), Italia
 74. Parrocchia Santi Filippo e Giacomo, Via D. Oliveri 2, Naso (Messina), Italia
 75. Parrocchia SS. Salvatore, Via Cavour 7, Naso (Messina), Italia
 76. Santuario Maria SS del Tindari, Via Mons. Pullano, Tindari (Messina), Italia
 77. Parrocchia S. Maria Assunta, Via Roma, Galati Mamertino (Messina), Italia
 78. Fondazione Opera Immacolata Concezione O.N.L.U.S., Padova, Italia
 79. Parrocchia San Giuseppe, Piazza Dante 11, Oliveri (Messina), Italia
 80. Parrocchia S. Leonardo, Frazione San Leonardo, Gioiosa Marea (Messina), Italia
-

KANSAINVÄLISILLÄ SOPIMUKSILLA PERUSTETTUJEN ELINTEN ANTAMAT SÄÄDÖKSET

Vain alkuperäiset UN/ECE:n tekstit ovat kansainvälisen julkisoikeuden mukaan sitovia. Tämän säännön asema ja voimaantulopäivä on hyvä tarkastaa UN/ECE:n asiakirjan TRANS/WP.29/343 viimeisimmästä versiosta. Asiakirja saatavana osoitteessa:
<http://www.unece.org/trans/main/wp29/wp29wgs/wp29gen/wp29fdocstts.html>.

Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomission (UN/ECE) sääntö nro 53 – Yhdenmukaiset vaatimukset, jotka koskevat luokan L₃ ajoneuvojen hyväksyntää valaisimien ja merkkivalolaitteiden asennuksen osalta

Sisältää kaiken voimassa olevan tekstin seuraaviin asti:

Muutossarjan 01 täydennys 13 – Voimaantulopäivä: 28. lokakuuta 2011

Muutossarjan 01 täydennys 14 – Voimaantulopäivä: 15. heinäkuuta 2013

SISÄLTÖ

SÄÄNTÖ

1. Soveltamisala
2. Määritelmät
3. Hyväksynnän hakeminen
4. Hyväksyntä
5. Yleiset vaatimukset
6. Valaisinkohtaiset vaatimukset
7. Ajoneuvotyypin tai valaisin- ja merkkivalolaitteiden asennuksen muutokset
8. Tuotannon vaatimustenmukaisuus
9. Seuraamukset vaatimustenmukaisuudesta poikkeavasta tuotannosta
10. Tuotannon lopettaminen
11. Siirtymäsäännökset
12. Hyväksyntätestien suorittamisesta vastaavien teknisten tutkimuslaitosten sekä hallinnollisten yksiköiden nimet ja osoitteet

LIITTEET

Liite 1 – Ilmoitus: Luokkaan L₃ kuuluvan ajoneuvotyypin hyväksynnän myöntäminen, hyväksynnän laajentaminen, hyväksynnän epääminen, hyväksynnän peruuttaminen, tuotannon lopettaminen valaisimien ja merkkivalolaitteiden asennuksen osalta säännön nro 53 mukaisesti

Liite 2 – Hyväksyntämerkkien sijoittelu

- Liite 3 – Valaisimien pinnat, akselit, vertailukeskipiste sekä geometrisen näkyvyyden kulmat
- Liite 4 – Punaisten valaisimien näkyvyys eteenpäin ja valkoisten valaisimien näkyvyys taaksepäin
- Liite 5 – Tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvonta
- Liite 6 – Valokeilan vaakakallistus, moottoripyörän kallistuskulma ja δ -kulma
1. SOVELTAMISALA
- Tätä sääntöä sovelletaan luokan L₃ ajoneuvoihin ⁽¹⁾ valaisimien ja merkkivalolaitteiden asennuksen osalta.
2. MÄÄRITELMÄT
- Tässä säännössä tarkoitetaan
- 2.1 'ajoneuvon hyväksynnällä' ajoneuvotyyppin hyväksyntää valaisimien ja merkkivalolaitteiden lukumäärän ja asennustavan osalta
- 2.2 'ajoneuvotyyppillä' ajoneuvoja, jotka eivät olennaisesti eroa toisistaan erityisesti seuraavilta ominaisuuksiltaan:
- 2.2.1 ajoneuvon mitat ja ulkoinen muoto
- 2.2.2 laitteiden lukumäärä ja sijainti
- 2.2.3 seuraavien ajoneuvojen ei niin ikään katsota olevan erityyppisiä ajoneuvoja:
- 2.2.3.1 ajoneuvot, jotka eroavat toisistaan kohdissa 2.2.1 ja 2.2.2 mainittujen seikkojen suhteen mutta eivät sillä tavoin, että se aiheuttaisi muutoksia kyseiselle ajoneuvotyyppille tarkoitettujen valaisimien lajiin, lukumäärään, sijaintiin tai geometriseen näkyvyyteen, sekä
- 2.2.3.2 ajoneuvot, joihin on asennettu valaisimet, jotka on hyväksytty jonkin vuoden 1958 sopimukseen liitetyn säännön mukaisesti tai jotka sallitaan siinä maassa, jossa ajoneuvot rekisteröidään, tai joihin ei ole asennettu tällaisia valaisimia, jos niiden asentaminen on vapaaehtoista
- 2.3 'poikittaistasolla' ajoneuvon pituussuuntaiseen keskitasoon nähden kohtisuorassa olevaa pystyta-soa
- 2.4 'kuormittamattomalla ajoneuvolla' ajoneuvoa, jossa ei ole kuljettajaa, matkustajia eikä kuormaa mutta jonka polttoainesäiliö on täynnä ja jossa on tavanomaisesti mukana kuljetettavat työkalut
- 2.5 'valaisimella' laitetta, joka on suunniteltu ajoradan valaisemiseen tai lähettämään merkkivaloa muille tienkäyttäjille. Takarekisterikilven valaisimet ja heijastimet katsotaan nekin valaisimiksi.
- 2.5.1 'vastaavilla valaisimilla' valaisimia, joilla on sama tehtävä ja jotka on sallittu ajoneuvon rekisteröintimaassa. Tällaisilla valaisimilla voi olla erilaiset ominaisuudet kuin ajoneuvossa hyväksyntätarkastuksella asennettuina olleilla valaisimilla, kunhan ne täyttävät tämän säännön vaatimukset
- 2.5.2 'erillisillä valaisimilla' laitteita, joilla on erilliset valaisevat pinnat, erilliset valonlähteet ja erilliset valaisinrungot
- 2.5.3 'ryhmitetyillä valaisimilla' laitteita, joilla on erilliset valaisevat pinnat ja erilliset valonlähteet mutta yhteinen valaisinrunko
- 2.5.4 'yhdistetyillä valaisimilla' laitteita, joilla on erilliset valaisevat pinnat mutta yhteinen valonlähde ja yhteinen valaisinrunko

⁽¹⁾ Ajoneuvojen rakennetta koskevan konsolidoidun päätöslauselman (R.E.3) liitteen 7 määritelmän mukaisesti (asiakirja TRANS/WP.29/78/Rev.1/Amend.2, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna muutoksella 4).

- 2.5.5 'rakenteellisesti yhdistetyillä valaisimilla' laitteita, joilla on erilliset valonlähteet tai yksi valonlähte, joka toimii erilaisissa käyttötiloissa (esim. optiset, mekaaniset tai sähköiset erot), täysin tai osittain yhteiset valaisevat pinnat ja yhteinen valaisinrunko
- 2.5.6 'kaukovalaisimella' valaisinta, jota käytetään ajoneuvon edessä olevan ajoradan valaisemiseen pitkälle eteenpäin
- 2.5.7 'lähivalaisimella' valaisinta, jota käytetään ajoneuvon edessä olevan ajoradan valaisemiseen aiheuttamatta häiritsevää häikäisyä tai häiriöitä vastaantulevalle liikenteelle ja muille tienkäyttäjille
- 2.5.7.1 'pääasiallisella lähivalolla' lähivaloa, joka tuotetaan ilman infrapunasäteilijää ja/tai kaarrevaloa varten tarkoitettuja lisävalonlähteitä
- 2.5.8 'suuntavalaisimella' valaisinta, jota käytetään osoittamaan muille tienkäyttäjille, että kuljettaja aikoo muuttaa suuntaa oikealle tai vasemmalle.
- Suuntavalaisinta tai -valaisimia voidaan käyttää myös säännön nro 97 määräysten mukaisesti.
- 2.5.9 'jarruvalaisimella' valaisinta, jota käytetään osoittamaan ajoneuvon takana oleville muille tienkäyttäjille, että ajoneuvon käyttöjarrua käytetään
- 2.5.10 'takarekisterikilven valaisimella' laitetta, jota käytetään takarekisterikilvelle varatun alueen valaisemiseen; tällainen valaisin voi koostua useista optisista osista
- 2.5.11 'etuvalaisimella' valaisinta, jota käytetään ilmaisemaan ajoneuvon sijainti edestä katsottaessa
- 2.5.12 'takavalaisimella' valaisinta, jota käytetään ilmaisemaan ajoneuvon sijainti takaa katsottaessa
- 2.5.13 'heijastimella' laitetta, joka ilmaisee ajoneuvon sijainnin heijastamalla valoa, joka on peräisin ajoneuvon kuulumattomasta valonlähteestä, kun havaintija on lähellä valonlähdettä
- Tässä säännössä heijastavia rekisterikilpiä ei pidetä heijastimina.
- 2.5.14 'hätävilkkukytkennällä' ajoneuvon kaikkien suuntavalaisimien samanaikaista toimintaa, jolla osoitetaan ajoneuvon muodostavan tilapäisesti erityisen vaaran muille tienkäyttäjille
- 2.5.15 'etusumuvalaisimella' valaisinta, jota käytetään parantamaan ajoradan valaisua sumussa, lumisateella, rankkasateella tai pölyisissä olosuhteissa
- 2.5.16 'takasumuvalaisimella' valaisinta, joka parantaa ajoneuvon havaittavuutta takaapäin tiheässä sumussa
- 2.5.17 'huomiovalaisimella' eteenpäin suunnattua valaisinta, joka parantaa ajoneuvon havaittavuutta päivänvalossa ajettaessa
- 2.6 'valo lähettävällä pinnalla' valaisinlaitteen, merkkivalolaitteen tai heijastimen läpikuultavan osan ulkopintaa tai osaa siitä laitteen valmistajan hyväksyntähakemukseen liitetyn piirustuksen mukaisesti (ks. liite 3)
- 2.7 'valaiseva pinta' (ks. liite 3).
- 2.7.1 'valaisinlaitteen valaisevalla pinnalla' (kohdat 2.5.6, 2.5.7 ja 2.5.15) heijastimen tai, ellipsin muotoisella heijastimella varustettujen ajovalaisimien osalta "heijastuslinssin" täyden valoaukon kohtisuoraa projektiota poikittaistasolla. Jos valaisinlaitteessa ei ole heijastinta, sovelletaan kohdan 2.7.2 määritelmää. Jos ainoastaan osa valaisimen valoa lähettävästä pinnasta ulottuu heijastimen täyden valoaukon ylle, vain tämän osan projektiio on otettava huomioon.

Lähivalaisimessa valaisevaa pintaa rajoittaa linssin pinnalla oleva valorajan ääriiviiva. Jos heijastin ja linssit ovat säädettävissä suhteessa toisiinsa, on käytettävä säädön keskiasentoa.

Silloin, kun toiminnassa on jokin pääasiallista lähivaloa tuottavan ajovalaisimen ja lisävalaisinyksiköiden tai kaarrevaloa tuottavien valonlähteiden yhdistelmä, valaisinlaitteen valaisevana pinnana pidetään yksittäisten valaisevien pintojen yhdistelmää.

- 2.7.2 'muun merkivalolaitteen kuin heijastimen valaisevalla pinnalla' (kohdat 2.5.8, 2.5.9, 2.5.11, 2.5.12, 2.5.14 ja 2.5.16) valaisimen kohtisuoraa projektiota tasolla, joka on kohtisuorassa sen vertailuakseliin nähden ja sivuaa valaisimen valoa lähettävää ulkoista pintaa; tätä projektiota rajoittavat kyseisellä tasolla sijaitsevien varjostimien reunat, joista jokainen päästää ohitse ainoastaan 98 % valaisimen kokonaisvalovoimasta vertailuakselin suunnassa. Valaisevan pinnan ala-, ylä- ja sivurajojen määrittämiseksi on käytettävä ainoastaan sellaisia varjostimia, joissa on vaakatai pystysuuntaiset reunat.
- 2.7.3 'heijastimen valaisevalla pinnalla' (kohta 2.5.13) heijastimen kohtisuoraa projektiota tasolla, joka on kohtisuorassa sen vertailuakselia vastaan ja jota rajoittavat heijastimen optisen järjestelmän uloimpien osien viereiset tasot, jotka ovat yhdensuuntaisia kyseisen akselin kanssa. Laitteen ala-, ylä- ja sivureunojen määrittämisessä on käytettävä ainoastaan vaakatai pystysuoria tasoja.
- 2.8 'näkyvällä pinnalla' tiettyyn havaintosuuntaan nähden valmistajan tai valmistajan asianmukaisesti valtuuttaman edustajan pyynnöstä:
- joko linssin ulkopinnalle heijastuvan valaisevan pinnan rajan (a-b)
- tai valoa lähettävän pinnan (c-d)
- kohtisuoraa projektiota tasolla, joka on kohtisuorassa havaintosuuntaan nähden ja joka sivuaa linssin ulointa kohtaa (ks. tämän säännön liite 3)
- 2.9 'vertailuakselilla' (valaisimen) valmistajan määrittämää valaisimen ominaisakselia ($H = 0^\circ$, $V = 0^\circ$), jota käytetään havaintosuuntana näkökenttäkulmien määrittelyä varten fotometrisissä mittauksissa ja valaisimen asentamiseksi ajoneuvoon
- 2.10 'vertailukeskipisteellä' vertailuakselin ja ulkoisen valoa lähettävän pinnan leikkauspistettä; vertailukeskipisteen määrittää valaisimen valmistaja
- 2.11 'geometrisen näkyvyyden kulmilla' kulmia, jotka määrittävät sen pienimmän avaruuskulman alueen, jossa valaisimen näkyvän pinnan on oltava näkyvissä. Kyseisen avaruuskulman alue määritellään sellaisen pallon segmenttien avulla, jonka keskipiste on valaisimen vertailukeskipisteessä ja jonka ekvaattori on samansuuntainen maanpinnan kanssa. Segmentit määritetään vertailuakselin suhteen. Vaakakulmat β vastaavat pituusasteita ja pystykulmat α leveysasteita. Geometrisen näkyvyyden kulmien sisällä ei saa olla mitään estettä valaisimen näkyvästä pinnasta lähtevän valon etenemiselle havainnotuna äärettömyydestä. Jos mittaukset tehdään lähempänä valaisinta, havaintosuuntaa on siirrettävä yhdensuuntaisesti, jotta saavutettaisiin sama tarkkuus.
- Geometrisen näkyvyyden kulmien sisällä ei oteta huomioon esteitä, jos ne olivat olemassa jo silloin, kun valaisin tyyppihyväksyttiin.
- Jos valaisimen ollessa asennettuna ajoneuvon osat peittävät valaisimen näkyvän pinnan osia, on osoitettava, että se valaisimen osa, jota esteet eivät peitä, vastaa yhä laitteen hyväksynnälle optisena yksikkönä määrättyjä fotometrisiä arvoja (ks. tämän säännön liite 3). Kuitenkin jos vaakatason alapuolella oleva geometrisen näkyvyyden pystykulma voidaan pienentää 5 asteeseen (valaisin sijaitsee alle 750 mm maanpinnan yläpuolella), asennetun optisen yksikön fotometristä mittauskenttää voidaan pienentää 5 asteeseen vaakatason alapuolella.
- 2.12 'uloimmalla ulkoreunalla' ajoneuvon kummallakin puolella tasoa, joka on yhdensuuntainen ajoneuvon pituussuuntaisen keskitason kanssa ja koskettaa ajoneuvon sivureunan ulointa kohtaa, mutta huomioon ei oteta seuraavien osien aikaansaamia ulkonemia:
- 2.12.1 taustapeilit
- 2.12.2 suuntavalaisimet
- 2.12.3 etu- ja takavalaisimet ja heijastimet
- 2.13 'kokonaislevyvedellä' kohdassa 2.12 tarkoitettujen kahden pystytason välistä etäisyyttä

- 2.14 'yksittäisellä valaisimella'
- a) laitetta tai laitteen osaa, jolla on yksi valaisu- tai merkkivalotehtävä, yksi tai useampi valonlähde ja yksi vertailuakselin suuntaainen näkyvä pinta, joka voi olla yhtäjaksoinen pinta tai muodostua kahdesta tai useammasta osasta, tai
- b) asennelmaa, joka muodostuu kahdesta samanlaisesta tai erilaisesta erillisestä valaisimesta joilla on sama tehtävä, jotka on hyväksytty tyyppin D valaisimina ja jotka on asennettu siten, että valaisimien vertailuakselien suuntaisten näkyvien pintojen projektiio peittää vähintään 60 prosenttia mainittujen vertailuakselien suuntaisten näkyvien pintojen projektiioita ympäröivästä pienimmästä suorakulmiosta
- 2.15 'kahden samaan suuntaan suunnatun valaisimen välisellä etäisyydellä' kahden näkyvän pinnan välistä lyhintä etäisyyttä vertailuakselin suunnassa. Jos valaisimien välinen etäisyys täyttää selvästi tämän säännön vaatimukset, näkyvien pintojen tarkkoja reunoja ei tarvitse määrittää.
- 2.16 'toiminnan ilmaisimella' näkyvää merkkiä tai äänimerkkiä (tai muuta vastaavaa merkkiä), joka osoittaa, onko laite kytketty toimintaan ja toimiiko se oikein vai ei
- 2.17 'suljetun virtapiirin ilmaisimella' näkyvää (tai muuta vastaavaa) merkkiä, joka osoittaa, että laite on kytketty toimintaan, mutta ei sitä, toimiiko laite oikein vai ei
- 2.18 'valinnaisella valaisimella' valaisinta, jonka asentaminen on jätetty valmistajan harkintavaltaan
- 2.19 'maanpinnalla' pintaa, jolla ajoneuvo on ja jonka pitäisi olla pääosin vaakasuora
- 2.20 'laitteella' osaa tai osien yhdistelmää, jota käytetään yhdessä tai useammassa tehtävässä
- 2.21 'laitteen lähettämän valon väri'. Tähän sääntöön sovelletaan valon väriä koskevia määritelmiä, jotka on vahvistettu säännössä nro 48 ja sen muutossarjoissa, jotka ovat voimassa hyväksynnän hakuhetkellä.
- 2.22 'kokonaisuudessa' tai 'enimmäismassalla' valmistajan ilmoittamaa ajoneuvon suurinta teknisesti sallittua kokonaisuutta
- 2.23 'kuormitetulla' ajoneuvoa, joka on lastattu niin, että se saavuttaa kohdassa 2.22 määritellyn suurimman teknisesti sallitun kokonaisuutensa
- 2.24 'valokeilan vaakakallistuksella' valokeilan valorajojen välistä kulmaa, kun moottoripyörä on kohdassa 5.4 määritetyssä asennossa ja kun se on kallistettuna liitteessä 6 esitetyn piirroksen mukaisesti
- 2.25 'valokeilan vaakakallistuksen säätöjärjestelmällä (HIAS)' laitetta, joka säätää ajovalaisimen vaakakallistusta kohti nollaa
- 2.26 'kallistuskulmalla' moottoripyörän pituussuuntaisen keskitason muodostamaa kulmaa pystysuoraan nähden, kun moottoripyörää käännetään pituusakselinsa suhteen (ks. liitteessä 6 esitetty piirros)
- 2.27 'HIAS-signaalilla' käyttösignaalia tai muuta järjestelmään saapuvaa täydentävää tai järjestelmästä ajoneuvoon lähtevää käyttösignaalia
- 2.28 'HIAS-signaaligeneraattorilla' laitetta, joka tuottaa yhden tai useamman HIAS-signaalin järjestelmän testausta varten
- 2.29 'HIAS-testauskulmalla' ajovalaisimen valorajan HH muodostamaa kulmaa δ (jos ajovalaisimen valokeila on asymmetrinen, käytetään valorajan vaakasuoraa osaa) (ks. liitteessä 6 esitetty piirros)
- 2.30 'kaarrealolla' valaisutoimintoa, joka tuottaa lisävaloa ajoneuvon kääntyessä
3. HYVÄKSYNNÄN HAKEMINEN
- 3.1 Ajoneuvon valmistajan tai tämän asianmukaisesti valtuuttaman edustajan on tehtävä ajoneuvo-tyypin tyyppihyväksyntähakemus valaisinten ja merkkivalolaitteiden asennuksen osalta.

- 3.2 Hyväksyntähakemukseen on liitettävä seuraavat asiakirjat kolmena kappaleena sekä seuraavat tiedot:
- 3.2.1 kuvaus ajoneuvotyypistä kohdissa 2.2.1–2.2.3 mainittujen ominaisuuksien osalta; ajoneuvotyyppi on mainittava
- 3.2.2 luettelo ajoneuvon valmistajan ajoneuvoon tarkoittamista valaisin- ja merkkivalolaitteista. Luettelossa voidaan mainita useita erityyppisiä laitteita kutakin toimintoa varten. Kukin tyyppi on yksilöitävä selkeästi (kansallinen tai kansainvälinen hyväksyntämerkki, jos hyväksytty, valmistajan nimi jne.). Luettelossa voidaan antaa kunkin toiminnon osalta lisäksi maininta ”tai vastaavat laitteet”.
- 3.2.3 piirros valaisin- ja merkkivalolaitteistosta kokonaisuudessaan, siten että eri laitteiden sijainti ajoneuvossa käy ilmi, ja
- 3.2.4 tarvittaessa tämän säännön määräysten noudattamisen varmistamiseksi piirros tai piirroksot jokaisesta valaisimesta, siten että niistä käy ilmi kohdassa 2.7.1 määritelty valaiseva pinta, kohdassa 2.6 määritelty valo lähettävä pinta, kohdassa 2.9 määritelty vertailuakseli ja kohdassa 2.10 määritelty vertailukeskipiste. Näitä tietoja ei tarvita, jos kyseessä on takarekisterikilven valaisin (kohta 2.5.10).
- 3.2.5 Hakemuksessa on oltava maininta näkyvän pinnan määrittämiseen käytetystä menetelmästä (ks. kohta 2.8).
- 3.3 Tyypin hyväksyntätesteistä vastaavalle tutkimuslaitokselle on toimitettava kuormittamaton ajoneuvo, johon on asennettu kohdan 3.2.2 mukainen täydellinen valaisin- ja merkkivalolaitteisto ja joka edustaa hyväksyttäväksi tarkoitettua ajoneuvotyyppiä.
4. HYVÄKSYNTÄ
- 4.1 Jos tämän säännön mukaisesti hyväksyttäväksi toimitettu ajoneuvotyyppi täyttää säännön vaatimukset kaikkien luettelossa mainittujen laitteiden osalta, kyseiselle ajoneuvotyypille on myönnettävä tyyppihyväksyntä.
- 4.2 Kullekin hyväksytylle tyypille on annettava hyväksyntänumero. Hyväksyntänumeron kahdesta ensimmäisestä numerosta (tällä hetkellä 01, mikä vastaa muutossarjaa 01) käy ilmi muutossarja, joka sisältää ne sääntöön tehdyt tärkeät tekniset muutokset, jotka ovat hyväksynnän myöntämishetkellä viimeisimmät.
- Sama sopimuspuoli ei saa antaa samaa numeroa toiselle ajoneuvotyypille tai samalle ajoneuvotyypille, joka on varusteltu muilla kuin kohdassa 3.2.2 tarkoitettussa luettelossa mainituilla laitteilla, ellei tämän säännön kohdassa 7 toisin määrätä.
- 4.3 Tätä sääntöä soveltaville sopimuspuolille on ilmoitettava tähän sääntöön perustuvasta ajoneuvotyypin hyväksynnästä tai hyväksynnän laajentamisesta, epäämisestä tai peruuttamisesta taikka tuotannon lopettamisesta tämän säännön liitteessä 1 esitetyn mallin mukaisella lomakkeella.
- 4.4 Jokaiseen tämän säännön perusteella hyväksytyyn ajoneuvotyyppiin on kiinnitettävä näkyvästi hyväksyntälomakkeessa määriteltyyn helpopääsyiseen paikkaan kansainvälinen hyväksyntämerkki, joka koostuu seuraavista osista:
- 4.4.1 E-kirjain ja hyväksynnän myöntäneen maan tunnusnumero, jotka ovat ympyrän sisällä ⁽¹⁾
- 4.4.2 kohdassa 4.4.1 tarkoitettun ympyrän oikealla puolella tämän säännön numero, R-kirjain, viiva ja hyväksyntänumero.
- 4.5 Jos ajoneuvo on sellaisen ajoneuvotyypin mukainen, jolle on myönnetty hyväksyntä yhden tai useamman sopimukseen liitetyn säännön perusteella maassa, joka on myöntänyt hyväksynnän tämän säännön perusteella, kohdassa 4.4.1 tarkoitettua tunnusta ei tarvitse toistaa. Tällöin sääntöjen ja hyväksyntien numerot sekä kaikkien niiden sääntöjen lisäsymbolit, joiden perusteella on myönnetty hyväksyntä maassa, joka on myöntänyt hyväksynnän tämän säännön perusteella, on sijoitettava pystysarakkeisiin kohdassa 4.4.1 määritellyn tunnuksen oikealle puolelle.

⁽¹⁾ Vuoden 1958 sopimuksen sopimuspuolten tunnusnumerot esitetään ajoneuvojen rakennetta koskevan konsolidoidun päätöslauselman (R.E.3) liitteessä 3 (asiakirja TRANS/WP.29/78/Rev. 2/Amend.1).

- 4.6 Hyväksyntämerkin on oltava selvästi luettavissa ja pysyvä.
- 4.7 Hyväksyntämerkki on sijoitettava valmistajan kiinnittämään ajoneuvon tyyppikilpeen tai lähelle sitä.
- 4.8 Tämän säännön liitteessä 2 on esimerkkejä tyyppihyväksyntämerkkeihin liittyvistä järjestelyistä.
5. YLEISET VAATIMUKSET
- 5.1 Valaisimet ja merkkivalolaitteet on asennettava siten, että tavanomaisissa käyttöolosuhteissa ja mahdollisesta tärinästä huolimatta ne säilyttävät tässä säännössä määrätyt ominaisuudet ja mahdollistavat sen, että ajoneuvo on tämän säännön vaatimusten mukainen.
- Varsinkin valaisimien epähuomiossa tapahtuva virheellinen säätäminen on estettävä.
- 5.2 Valaisimet on asennettava siten, että ne voidaan helposti suunnata oikein.
- 5.3 Kaikkien merkkivalolaitteiden osalta ajoneuvoon asennetun valaisimen vertailuakselin on oltava yhdensuuntainen tiellä olevan ajoneuvon tukitasoon nähden. Lisäksi sen on oltava kohtisuorassa ajoneuvon pituussuuntaiseen keskitasoon nähden sivuheijastimien osalta ja yhdensuuntainen tähän tasoon nähden kaikkien merkkivalolaitteiden osalta. Kussakin suunnassa sallitaan ± 3 asteen mittapoikkeama. Jos valmistaja on antanut asennusohjeet, niitä on noudatettava.
- 5.4 Jos erityisiä ohjeita ei ole annettu, valaisimien korkeus ja suuntaus on tarkastettava kuormittamattoman ajoneuvon ollessa sijoitettuna tasaiselle vaakasuoralle alustalle siten, että sen pituussuuntainen keskitaso on pystysuuntainen ja sen ohjaustanko on asennossa suoraan eteenpäin. Rengaspaineiden on oltava sellaiset, jotka valmistaja on määrännyt tässä säännössä edellytettäviä kuormitusolosuhteita varten.
- 5.5 Jos erityisiä ohjeita ei ole annettu,
- 5.5.1 yksittäiset valaisimet on asennettava siten, että niiden vertailukeskipiste on ajoneuvon pituussuuntaisella keskitasolla, ja
- 5.5.2 samaa tehtävää suorittavat, valaisinparin muodostavat valaisimet
- 5.5.2.1 on asennettava symmetrisesti suhteessa pituussuuntaiseen keskitasoon ja
- 5.5.2.2 niiden on sijaittava symmetrisesti toisiinsa nähden suhteessa pituussuuntaiseen keskitasoon,
- 5.5.2.3 niiden on täytettävä samat kolorimetriset vaatimukset,
- 5.5.2.4 niillä on oltava samat fotometriset ominaisuudet ja
- 5.5.2.5 niiden on sytyttävä ja sammuttava yhtä aikaa.
- 5.6 Ryhmitetyt, yhdistetyt ja rakenteellisesti toisiinsa yhdistetyt valaisimet
- 5.6.1 Valaisimet voidaan ryhmitellä, yhdistää tai yhdistää rakenteellisesti toisiinsa, jos kaikki väriä, sijaintia, suuntausta, geometristä näkyvyyttä ja sähköliitäntöjä koskevat vaatimukset sekä mahdolliset muut vaatimukset täyttyvät.
- 5.6.1.1 Valaisimen fotometristen ja kolorimetristen vaatimusten on täytyttävä, kun kaikki muut toiminnot, joiden kanssa kyseinen valaisin on ryhmitetty, yhdistetty tai rakenteellisesti yhdistetty, ovat kytkettyinä pois toiminnasta (OFF).
- Edellä sanotusta poiketen silloin, kun etu- tai takavalaisin on rakenteellisesti yhdistetty yhden tai useamman muun sellaisen toiminnon kanssa, joka voi olla toiminnassa samanaikaisesti sen kanssa, näitä muita toimintoja koskevien väri vaatimusten on täytyttävä silloin, kun rakenteellisesti yhdistetyt toiminnot ja etu- tai takavalaisin ovat kytkettyinä toimintaan (ON).
- 5.6.1.2 Jarru- ja suuntavalaisimia ei ole sallittua yhdistää rakenteellisesti muiden toimintojen kanssa.

- 5.6.1.3 Jos jarruvalaisimia ja suuntavalaisimia kuitenkin ryhmitellään, mikään vaaka- tai pystysuuntainen suora viiva, joka kulkee näiden toimintojen näkyvien pintojen projektioiden läpi tasolla, joka on kohtisuorassa vertailuakseliin nähden, ei saa leikata enempää kuin kaksi rajalinjaa, jotka erottavat toisistaan vierekkäisiä erivärisiä alueita.
- 5.6.2 Jos yksittäisen valaisimen näkyvä pinta muodostuu kahdesta tai useammasta erillisestä osasta, sen on täytettävä seuraavat vaatimukset:
- 5.6.2.1 Joko erillisten osien projektion kokonaisala tasolla, joka sivuaa läpinäkyvän materiaalin ulkopintaa ja joka on kohtisuorassa vertailuakseliin nähden, peittää vähintään 60 prosenttia kyseistä projektiota ympäröivästä pienimmästä suorakulmiosta, tai etäisyys kahden vierekkäisen / toisiaan sivuavan erillisen osan välillä on enintään 15 mm mitattuna kohtisuorasti vertailuakseliin nähden.
- 5.7 Suurin korkeus maanpinnasta on mitattava valaisevan pinnan korkeimmasta kohdasta ja pienin korkeus vertailuakselin suuntaisen näkyvän pinnan alimmasta kohdasta. Lähivalaisimien osalta pienin korkeus maanpintaan nähden mitataan optisen järjestelmän (esim. heijastin, linssi, heijastuslinssi) tehollisen valaisupinnan alimmasta kohdasta, riippumatta järjestelmän käyttötarkoituksesta.
- Jos (suurin ja pienin) korkeus maanpinnan yläpuolella täyttää selvästi säännön vaatimukset, minkään pinnan tarkkoja reunoja ei tarvitse määrittää.
- Valaisimien välinen etäisyys leveys suunnassa on määritettävä näkyvien pintojen sisäreunoista vertailuakselin suuntaisesti.
- Jos sijainti täyttää leveyden osalta selvästi säännön vaatimukset, minkään pinnan tarkkoja reunoja ei tarvitse määrittää.
- 5.8 Erityisten ohjeiden puuttuessa ainoastaan suuntavalaisimet ja hätävilkkukytkentä saavat olla vilkkuvia valaisimia.
- 5.9 Mikään valaisin ei saa antaa eteenpäin näkyvää punaista valoa eikä mikään valaisin taaksepäin näkyvää valkoista valoa. Tämän vaatimuksen täyttyminen on tarkastettava seuraavasti (ks. piirros liitteessä 4):
- 5.9.1 Punaisen valon näkyvyys eteenpäin: Alueella 1 ajoneuvon edessä 25 m:n etäisyydellä ajoneuvon etumaisesta pisteestä olevalla poikittaistasolla liikkuva tarkkailija ei pysty suoraan näkemään punaista valaisinta.
- 5.9.2 Valkoisen valon näkyvyys taaksepäin: Alueella 2 ajoneuvon takana 25 m:n etäisyydellä ajoneuvon taimmaisesta pisteestä olevalla poikittaistasolla liikkuva tarkkailija ei pysty suoraan näkemään valkoista valaisinta.
- 5.9.3 Tarkkailualueita 1 ja 2 rajaavat seuraavat tasot:
- 5.9.3.1 korkeussuunnassa kaksi vaakasuoraa tasoa, jotka sijaitsevat 1 ja 2,2 metriä maanpinnan yläpuolella
- 5.9.3.2 leveys suunnassa kaksi pystytasoa, jotka muodostavat eteen ja taakse 15 asteen kulman ajoneuvon pituus suunnasta keskitasosta ulospäin ja kulkevat ajoneuvon pituus suunnan keskitason kanssa yhdensuuntaisten, ajoneuvon kokonaisleveyttä rajaavien pystytasojen kosketuspisteen tai kosketuspisteiden kautta. Jos kosketuspisteitä on useita, etummaisista vastaa etutasoa ja takimmaisista takatasoa.
- 5.10 Sähköliitäntöjen on oltava sellaiset, että etuvalaisimet tai, jos etuvalaisimia ei ole, lähivalaisimet, takavalaisimet ja takarekisterikilven valaisinlaite on mahdollista kytkeä toimintaan ja pois toiminnasta ainoastaan samanaikaisesti, ellei toisin määrätä.
- 5.11 Jos erityisiä vaatimuksia ei ole, sähköliitäntöjen on oltava sellaiset, ettei kauko-, lähi- ja sumuvalaisimia voida kytkeä toimintaan kytkemättä kohdassa 5.10 tarkoitettuja valaisimia. Tätä vaatimusta ei kuitenkaan sovelleta kauko- ja lähivalaisimiin, kun niillä voidaan antaa varoitusvalomerkki siten, että kaukovalaisin tai lähivalaisin lähettää lyhyin välein välkkyvää valoa tai että kaukovalaisin ja lähivalaisin lähettävät vuorotellen lyhyin välein välkkyvää valoa.

- 5.11.1 Jos ajoneuvossa on huomiovalaisin, sen on oltava kytkettynä toimintaan automaattisesti, kun moottori on käynnissä. Jos ajovalaisin on kytkettynä toimintaan, huomiovalaisin ei saa olla toiminnassa, kun moottori on käynnissä.
- Jos ajoneuvossa ei ole huomiovalaisinta, ajovalaisimen on oltava kytkettynä toimintaan automaattisesti, kun moottori on käynnissä.
- 5.12 Ilmaisinalot
- 5.12.1 Kaikkien ilmaisinalojen on oltava tavanomaisessa ajoasennossa olevan kuljettajan selvästi nähtävissä.
- 5.12.2 Kun tässä säännössä määrätään suljetun virtapiirin ilmaisimesta, se voidaan korvata ”toiminnan” ilmaisimella.
- 5.13 Valojen värit
- Tässä säännössä tarkoitettujen valaisimien valon värit ovat seuraavat:
kaukovalaisin:	valkoinen
lähivalaisin:	valkoinen
suuntavalaisin:	ruskeankeltainen
jarruvalaisin:	punainen
takarekisterikilven valaisin:	valkoinen
etuvalaisin:	valkoinen tai ruskeankeltainen
takavalaisin:	punainen
takaheijastin, ei kolmion muotoinen:	punainen
sivuheijastin, ei kolmion muotoinen:	ruskeankeltainen edessä
	ruskeankeltainen tai punainen takana
hätävilkkukytkentä:	ruskeankeltainen
etusumuvälaisin:	valkoinen tai vaaleankeltainen
takasumuvälaisin:	punainen
- 5.14 Jokainen tämän säännön mukaisesti hyväksyttäväksi toimitettava ajoneuvo on varustettava seuraavilla valaisin- ja merkkivalolaitteilla:
- 5.14.1 kaukovalaisin (kohta 6.1)
- 5.14.2 lähivalaisin (kohta 6.2)
- 5.14.3 suuntavalaisimet (kohta 6.3)
- 5.14.4 jarruvalaisin (kohta 6.4)
- 5.14.5 takarekisterikilven valaisinlaite (kohta 6.5)
- 5.14.6 etuvalaisin (kohta 6.6)
- 5.14.7 takavalaisin (kohta 6.7)
- 5.14.8 takaheijastin, muun kuin kolmion muotoinen (kohta 6.8)
- 5.14.9 sivuheijastin, muun kuin kolmion muotoinen (kohta 6.12)
- 5.15 Ajoneuvo voi olla lisäksi varustettu seuraavilla merkkivalolaitteilla:
- 5.15.1 hätävilkkukytkentä (kohta 6.9)
- 5.15.2 sumuvälaisimet
- 5.15.2.1 etusumuvälaisin (kohta 6.10)

- 5.15.2.2 takasumuväläisin (kohta 6.11)
- 5.15.3 huomioväläisin (kohta 6.13).
- 5.16 Jokainen kohdissa 5.14 ja 5.15 mainittu väläisin- ja merkkiväläiläite on asennettava asiaankuuluvien, tämän säännön kohdassa 6 annettujen vaatimusten mukaisesti.
- 5.17 Tyypäihväsennän osalta muiden kuin kohdissa 5.14 ja 5.15 mainittujen väläisin- ja välomerkikäiläiteiden asennus on kielletty.
- 5.18 Luokkien M₁ ja N₁ nelipyöräisiä ajoneuvoja varten tyypäihväsennettyjä ja kohdissa 5.14 ja 5.15 tarkoitettuja väläisin- ja merkkiväläiläiteitä voidaan asentaa myös moottoripyöriin.
6. VALAISINKOHTAISET VAATIMUKSET
- 6.1 KAUKOVÄLAISIN
- 6.1.1 Lukumäärä:
- 6.1.1.1 Moottoripyörissä, joiden sylinteritilavuus on enintään 125 m³
Yksi tai kaksi seuraavien mukaisesti tyypäihväsennettyä:
- a) säännössä nro 113 määritelty luokka B, C, D tai E
 - b) sääntö nro 112
 - c) sääntö nro 1
 - d) sääntö nro 8
 - e) sääntö nro 20
 - f) sääntö nro 57
 - g) sääntö nro 72
 - h) sääntö nro 98.
- 6.1.1.2 Moottoripyörissä, joiden sylinteritilavuus on suurempi kuin 125 m³
Yksi tai kaksi seuraavien mukaisesti tyypäihväsennettyä:
- a) säännössä nro 113 määritelty luokka B, D tai E
 - b) sääntö nro 112
 - c) sääntö nro 1
 - d) sääntö nro 8
 - e) sääntö nro 20
 - f) sääntö nro 72
 - g) sääntö nro 98.
- Kaksi seuraavien mukaisesti tyypäihväsennettyä:
- h) säännössä nro 113 määritelty luokka A
- 6.1.2 Asettelu
Ei erityisvaatimuksia
- 6.1.3 Sijainti
- 6.1.3.1 Leveysuunnassa
- 6.1.3.1.1 Erillinen kaukoväläisin voidaan asentaa toisen edessä sijaitsevan väläisimen ylä- tai alapuolelle tai sen viereen. Jos väläisimet ovat päällekkäin, kaukoväläisimen vertailukeskipisteen on sijaittava ajoneuvon pituussuuntaisella keskitasolla. Jos väläisimet ovat vierekkäin, niiden vertailukeskipisteiden on sijaittava symmetrisesti ajoneuvon pituussuuntaiseen keskitasoon nähden.

- 6.1.3.1.2 Toiseen edessä sijaitsevaan valaisimeen rakenteellisesti yhdistetty kaukovalaisin on asennettava siten, että sen vertailukeskipiste sijaitsee ajoneuvon pituussuuntaisella keskitasolla. Jos ajoneuvon kuitenkin asennetaan myös erillinen lähivalaisin tai rakenteellisesti etuvalaisimeen yhdistetty lähivalaisin kaukovalaisimen lisäksi, niiden vertailukeskipisteiden on sijaittava symmetrisesti ajoneuvon pituussuuntaiseen keskitasoon nähden.
- 6.1.3.1.3 Kaksi kaukovalaisinta, joista jompikumpi tai kumpikin on rakenteellisesti yhdistetty toiseen edessä sijaitsevaan valaisimeen, on asennettava siten, että niiden vertailukeskipisteet sijaitsevat symmetrisesti ajoneuvon pituussuuntaiseen keskitasoon nähden.
- 6.1.3.2 Pituussuunnassa: ajoneuvon etuosassa. Tämä vaatimus katsotaan täytetyksi, jos lähetetty valo ei häiritse kuljettajaa suoraan tai epäsuorasti taustapeilien tai ajoneuvon muiden heijastavien pintojen kautta.
- 6.1.3.3 Erillisen kaukovalaisimen valaisevan pinnan reunan etäisyys pääasiallisen lähivalon tuottavan lähivalaisimen vastaavasta reunasta ei saa kuitenkaan olla yli 200 mm missään valaisinparissa. Erillisen kaukovalaisimen valaisevan pinnan reunan ja maanpinnan välisen etäisyyden on oltava 500–1 300 mm.
- 6.1.3.4 Kun kaukovalaisimia on kaksi: Kahden kaukovalaisimen valaisevien pintojen välinen etäisyys ei saa olla yli 200 mm.
- 6.1.4 Geometrinen näkyvyys
- Valaisevan pinnan näkyvyys, myös niillä alueilla, jotka eivät näy valaistuina havaintosuunnassa, on varmistettava avauskulmassa, jonka määrittävät valaisevan pinnan kehältä lähtevät suorat, jotka muodostavat vähintään 5 asteen kulman ajovalaisimen vertailuakselin kanssa.
- 6.1.5 Suuntaus
- 6.1.5.1 Eteenpäin. Valaisimet voivat kääntyä ohjauskulman mukaisesti.
- 6.1.5.2 Ajovalo voidaan varustaa valokeilan vaakakallistuskulman säätöjärjestelmällä (HIAS).
- 6.1.6 Sähköliitännät
- Lähivalot saavat olla kytkettyinä yhtä aikaa kaukovalojen kanssa.
- 6.1.7 Ilmaisimet
- 6.1.7.1 Suljetun virtapiirin ilmaisin
- Pakollinen vilkkumaton sinistä valoa lähettävä merkkivalaisin.
- 6.1.7.2 HIAS-järjestelmän vian ilmaisin
- Pakollinen vilkkuva ruskeankeltaista valoa lähettävä merkkivalaisin, joka voi olla yhdistetty kohdassa 6.2.8.2 tarkoitetun ilmaisimen kanssa. Ilmaisimen on toimittava aina, kun havaitaan HIAS-signaaliin liittyvä vika. Ilmaisimen on toimittava niin kauan kuin vika esiintyy.
- 6.1.8 Muut vaatimukset
- 6.1.8.1 Kaukovalaisimien, jotka voidaan kytkeä toimintaan samanaikaisesti, suurin yhteinen kytkettävissä oleva valovoima saa olla enintään 430 000 cd, joka vastaa vertailulukua 100. (Hyväksyntä-arvo)
- 6.1.8.2 Jos kaukovalon HIAS-järjestelmä vikaantuu, ilman erikoistyökaluja on voitava
- a) poistaa HIAS-järjestelmä käytöstä siihen saakka, että se palautetaan alkutilaan valmistajan ohjeiden mukaisesti, ja
- b) asettaa kaukovalo niin, että sen vaaka- ja pystysuuntaus on sama kuin ajovalaisimen, jossa ei ole HIAS-järjestelmää.

Valmistajan on toimitettava yksityiskohtaiset ohjeet HIAS-järjestelmän palauttamisesta alkutilaan.

Vaihtoehtoisesti valmistaja voi varustaa valaisimen automaattisella järjestelmällä, joka joko tekee molemmat edellä mainitut tehtävät tai palauttaa HIAS-järjestelmän alkutilaansa. Tässä tapauksessa valmistajan on toimitettava testauslaitokselle kuvaus automaattisesta järjestelmästä ja – kunnes yhdenmukaiset vaatimukset on laadittu – osoitettava keinot sen varmistamiseksi, että automaattinen järjestelmä toimii kuvauksen mukaisesti.

6.2 LÄHIVALAISIN

6.2.1 Lukumäärä

6.2.1.1 Moottoripyörissä, joiden sylinteritilavuus on enintään 125 m³

Yksi tai kaksi seuraavien mukaisesti tyyppihyväksytyä:

- a) säännössä nro 113 määritelty luokka B, C, D tai E
- b) sääntö nro 112
- c) sääntö nro 1
- d) sääntö nro 8
- e) sääntö nro 20
- f) sääntö nro 57
- g) sääntö nro 72
- h) sääntö nro 98.

6.2.1.2 Moottoripyörissä, joiden sylinteritilavuus on suurempi kuin 125 m³

Yksi tai kaksi seuraavien mukaisesti tyyppihyväksytyä:

- a) säännössä nro 113 määritelty luokka B, D tai E
- b) sääntö nro 112
- c) sääntö nro 1
- d) sääntö nro 8
- e) sääntö nro 20
- f) sääntö nro 72
- g) sääntö nro 98.

Kaksi seuraavien mukaisesti tyyppihyväksytyä:

- a) säännössä nro 113 määritelty luokka C

6.2.2 Asettelu

Ei erityisvaatimuksia

6.2.3 Sijainti

6.2.3.1 Leveyssuunnassa

6.2.3.1.1 Erillinen lähivalaisin voidaan asentaa toisen edessä sijaitsevan valaisimen ylä- tai alapuolelle tai sen viereen. Jos valaisimet ovat päällekkäin, pääasiallisen lähivalon tuottavan valaisimen vertailukeskipisteen on sijaittava ajoneuvon pituussuuntaisella keskiviivalla. Jos valaisimet ovat vierekkäin, niiden vertailukeskipisteiden on sijaittava symmetrisesti ajoneuvon pituussuuntaiseen keskitasoon nähden.

- 6.2.3.1.2 Toiseen edessä sijaitsevaan valaisimeen rakenteellisesti yhdistetty pääasiallisen lähivalon tuottava ajovalaisin on asennettava siten, että sen vertailukeskipiste sijaitsee ajoneuvon pituussuuntaisella keskitasolla. Jos ajoneuvoon kuitenkin asennetaan myös erillinen kaukovalaisin tai rakenteellisesti etuvalaisimeen yhdistetty kaukovalaisin pääasiallisen lähivalon tuottavan valaisimen lisäksi, niiden vertailukeskipisteiden on sijaettava symmetrisesti ajoneuvon pituussuuntaiseen keskitasoon nähden.
- 6.2.3.1.3 Kaksi pääasiallisen lähivalon tuottavaa valaisinta, joista jompikumpi tai kumpikin on rakenteellisesti yhdistetty muuhun edessä sijaitsevaan valaisimeen, on asennettava siten, että niiden vertailukeskipisteet sijaitsevat symmetrisesti ajoneuvon pituussuuntaiseen keskitasoon nähden.
- 6.2.3.1.4 Jos ajoneuvossa on kaarrevalo tuottavia lisävalaisinyksiköitä, jotka on tyyppihyväksytty säännön nro 113 mukaisesti osana lähivaloa, niiden asennuksen on täytettävä seuraavat vaatimukset:
- Lisävalaisinyksikköparit on asennettava siten, että niiden vertailukeskipisteet sijaitsevat symmetrisesti ajoneuvon pituussuuntaiseen keskitasoon nähden.
- Yksittäisen lisävalaisinyksikön vertailukeskipisteen on sijaettava ajoneuvon pituussuuntaisella keskitasolla.
- 6.2.3.2 Korkeussuunnassa: vähintään 500 mm ja enintään 1 200 mm maanpinnan yläpuolella.
- 6.2.3.3 Pituussuunnassa: ajoneuvon etuosassa. Tämä vaatimus katsotaan täytetyksi, jos lähetetty valo ei häiritse kuljettajaa suoraan tai epäsuorasti taustapeilien tai ajoneuvon muiden heijastavien pintojen kautta.
- 6.2.3.4 Jos pääasiallisen lähivalon tuottavia ajovalaisimia on kaksi, niiden välinen etäisyys ei saa olla suurempi kuin 200 mm.
- 6.2.4 Geometrinen näkyvyys
- Määritetään kulmien α ja β avulla kohdan 2.11 mukaisesti:
- α = 15° ylöspäin ja 10° alaspäin;
 β = 45° vasemmalle ja oikealle yksittäisen valaisimen osalta;
 β = 45° ulospäin ja 10° sisäänpäin kunkin valaisinparin osalta.
- Seinämät tai muut varusteosat valaisimen lähellä eivät saa aiheuttaa muita tienkäyttäjiä häiritseviä ilmiöitä.
- 6.2.5 Suuntaus
- 6.2.5.1 Eteenpäin. Valaisimet voivat kääntyä ohjauskulman mukaisesti.
- 6.2.5.2 Pääasiallisen lähivalon tuottavan valaisimen pystysuuntaisen kallistuksen on oltava arvojen -0,5 % ja -2,5 % välillä, paitsi jos ajoneuvossa on ulkoinen säätölaite.
- 6.2.5.3 Jos pääasiallisen lähivalon tuottavan valaisimen nimellisvalovirta on suurempi kuin 2 000 lumenia, valaisimen pystysuuntaisen kallistuksen on oltava arvojen -0,5 % ja -2,5 % välillä. Tämän vaatimuksen täyttämiseksi voidaan käyttää ajovalaisimen kaltevuudensäätölaitetta, mutta sen on toimittava automaattisesti. ⁽¹⁾
- 6.2.5.4 Kohdassa 6.2.5.3 esitetyn vaatimuksen noudattaminen on testattava ajoneuvon ollessa seuraavissa testaustiloissa:
- Testaustila A (vain kuljettaja)
- Ajoneuvoon asetetaan kuljettajaa simuloiva 75 ± 1 kg:n massa siten, että saadaan aikaan akseli-kuormat, jotka valmistaja on ilmoittanut tätä kuormaustilaa varten.
- Ajovalaisimen pystykallistus (alkusuuntaus) asetetaan valmistajan ohjeiden mukaisesti arvojen -1,0 ja -1,5 prosenttia välille.

⁽¹⁾ 60 kuukauden ajan muutossarjan 01 lisäyksen 10 voimaantulosta tämä toiminto voidaan toteuttaa käsin ilman työkaluja. Tässä tapauksessa valmistajan on annettava ajoneuvon omistajan käsikirjassa ohjeet siitä, miten ajovalojen tasoa säädetään käsin.

Testaustila B (täysin kuormattu moottoripyörä)

Ajoneuvon asetetaan valmistajan ilmoittamaa kokonaismassaa simuloivat massat siten, että saadaan aikaan akselikuormat, jotka valmistaja on ilmoittanut tätä kuormaustilaa varten.

Ennen mittausten tekemistä ajoneuvoa keinutetaan kolme kertaa ylös alas, minkä jälkeen sitä siirretään eteen- ja taaksepäin vähintään sen verran, että pyörät pyörähtävät kerran täyden kierroksen.

6.2.5.5 Lähivalo voidaan varustaa HIAS-järjestelmällä. HIAS-järjestelmä ei saa muuttaa vaakakallistusta enempää kuin ajoneuvon kallistuskulman verran.

6.2.5.6 Kohdassa 6.2.5.5 esitetyn vaatimuksen noudattaminen on testattava seuraavissa olosuhteissa:

Testattava ajoneuvo on asetettava kohdan 5.4 mukaisesti. Ajoneuvoa kallistetaan ja mitataan HIAS-testauskulma.

Ajoneuvo testataan seuraavissa kahdessa asennossa:

- a) Vaakakallistuksen säätökulma on suurin valmistajan ilmoittama kulma (vasemmalle sekä oikealle).
- b) Vaakakallistuksen säätökulma on puolet valmistajan ilmoittamasta suurimmasta kulmasta (vasemmalle sekä oikealle).

Kun ajoneuvo palautetaan kohdassa 5.4 määriteltyyn asentoon, HIAS-testauskulman on palautettava nopeasti arvoon 0.

Ohjaustanko voidaan kiinnittää suoraan eteenpäin ajoa vastaavaan asentoon, jotta se ei liiku ajoneuvoa kallistettaessa.

Testiä varten HIAS-järjestelmän on aktivoiduttava HIAS-signaaligeneraattorin kautta.

Järjestelmän katsotaan täyttävän kohdan 6.2.5.5 vaatimukset, jos mikään mitatuista HIAS-testauskulmista ei ole pienempi kuin nolla. Valmistaja voi osoittaa tämän muulla tyyppihyväksynnästä vastaavan viranomaisen hyväksymällä keinolla.

6.2.5.7 Kaarrevaloa tuottavat lisävalonlähteet tai lisävalaisinyksiköt saavat olla toiminnassa ainoastaan yhdessä pääasiallisen lähivalon kanssa. Kaarrevalo ei saa ulottua sen vaakatason yläpuolelle, joka on yhdensuuntainen maanpinnan kanssa ja joka sisältää pääasiallisen lähivalon tuottavan ajovalaisimen vertailuakselin kaikissa kallistuskulmissa, jotka valmistaja on määritellyt, kun laite on tyyppihyväksytty säännön nro 113 mukaisesti.

6.2.5.8 Kohdassa 6.2.5.7 esitetyn vaatimuksen noudattaminen on testattava seuraavasti:

Testattava ajoneuvo on asetettava kohdan 5.4 mukaisesti.

Mitataan kallistuskulmat ajoneuvon molemmilla puolilla kaikissa olosuhteissa, joissa kaarrevalo syttyy. Mitattavat kallistuskulmat ovat ne, jotka valmistaja on määritellyt säännön nro 113 mukaisesti tapahtuneen laitteen tyyppihyväksynnän yhteydessä.

Ohjaustanko voidaan kiinnittää suoraan eteenpäin ajoa vastaavaan asentoon, jotta se ei liiku ajoneuvoa kallistettaessa.

Testiä varten kaarrevalo voidaan kytkeä toimintaan valmistajan toimittaman signaaligeneraattorin avulla.

Järjestelmän katsotaan olevan kohdan 6.2.5.7 vaatimuksen mukainen, jos kaikki mitatut kallistuskulmat ajoneuvon molemmilla puolilla ovat vähintään niiden vähimmäiskallistuskulmien suuruiset, jotka on ilmoitettu säännön nro 113 mukaisesti tehtyyn laitteen tyyppihyväksyntään liittyvässä ilmoituslomakkeessa.

Valmistaja voi osoittaa kohdan 6.2.5.7 vaatimuksen noudattamisen muulla tyyppihyväksynnästä vastaavan viranomaisen hyväksymällä keinolla.

6.2.6 Sähköliitännät

Lähivaloihin vaihtamiseen käytettävän hallintalaitteen on kytkettävä kaukovalot pois toiminnasta samanaikaisesti.

Lähivalaisimien, joissa on säännön nro 99 mukaisesti hyväksytty valonlähde, on pysyttävä toiminnassa, kun kaukovalo on toiminnassa.

6.2.6.1 Kaarrevalon tuottavien lisävalonlähteiden tai lisävalaisinyksiköiden liitännöiden on oltava sellaiset, että ne voivat kytkeytyä toimintaan ainoastaan silloin, kun pääasiallisen lähivalon tuottavat ajovalaisimet ovat myös toiminnassa.

Kaarrevalon tuottavat lisävalonlähteet tai lisävalaisinyksiköt ajoneuvon kummallakin sivulla saavat kytkeytyä toimintaan automaattisesti vain silloin, kun kallistuskulmat ovat suuremmat tai yhtä suuret kuin vähimmäiskallistuskulmat, jotka on ilmoitettu säännön nro 113 mukaisesti tehtyyn laitteen tyyppihyväksyntään liittyvässä ilmoituslomakkeessa.

Kaarrevalon tuottavat lisävalonlähteet tai lisävalaisinyksiköt eivät kuitenkaan saa kytkeytyä toimintaan, jos kallistuskulma on pienempi kuin 3 astetta.

Kaarrevalon tuottavien lisävalonlähteiden tai lisävalaisinyksiköiden on kytkeydyttävä pois toiminnasta, kun kallistuskulmat ovat pienemmät kuin vähimmäiskallistuskulmat, jotka on ilmoitettu säännön nro 113 mukaisesti tehtyyn laitteen tyyppihyväksyntään liittyvässä ilmoituslomakkeessa.

6.2.7 Ilmaisimet

6.2.7.1 Suljetun virtapiirin ilmainen

Valinnainen; vilkkumaton vihreää valoa lähettävä merkkivalaisin.

6.2.7.2 HIAS-järjestelmän vian ilmainen

Pakollinen vilkkuva ruskeankeltaista valoa lähettävä merkkivalaisin, joka voi olla yhdistetty kohdassa 6.1.8.2 tarkoitetun ilmaisimen kanssa. Ilmaisimen on toimittava aina, kun havaitaan HIAS-signaaliin liittyvä vika. Ilmaisimen on toimittava niin kauan kuin vika esiintyy.

6.2.7.3 Ohjausjärjestelmän vikaantuessa kaarrevaloa tuottavien lisävalonlähteiden tai lisävalaisinyksiköiden on kytkeydyttävä pois toiminnasta automaattisesti.

6.2.8 Muut vaatimukset

Jos lähivalon HIAS-järjestelmä vikaantuu, ilman erikoistyökaluja on voitava

- a) poistaa HIAS-järjestelmä käytöstä siihen saakka, että se palautetaan alkutilaan valmistajan ohjeiden mukaisesti, ja
- b) asettaa lähivalo niin, että sen vaaka- ja pystysuuntaus on sama kuin ajovalaisimen, jossa ei ole HIAS-järjestelmää.

Valmistajan on toimitettava yksityiskohtaiset ohjeet HIAS-järjestelmän palauttamisesta alkutilaan.

Vaihtoehtoisesti valmistaja voi varustaa valaisimen automaattisella järjestelmällä, joka joko tekee molemmat edellä mainitut tehtävät tai palauttaa HIAS-järjestelmän alkutilaansa. Tässä tapauksessa valmistajan on toimitettava testauslaitokselle kuvaus automaattisesta järjestelmästä ja – kunnes yhdenmukaiset vaatimukset on laadittu – osoitettava keinot sen varmistamiseksi, että automaattinen järjestelmä toimii kuvauksen mukaisesti.

- 6.3 SUUNTAVALAISIN
- 6.3.1 Lukumäärä
Kaksi kummallakin sivulla.
- 6.3.2 Asettelu
Kaksi etusuuntavalaisinta (säännön nro 6 mukainen luokka 1 tai säännön nro 50 mukainen luokka 11).
Kaksi takasuuntavalaisinta (säännön nro 6 mukainen luokka 2 tai säännön nro 50 mukainen luokka 12).
- 6.3.3 Sijainti
- 6.3.3.1 Leveysuunnassa: Etusuuntavalaisimien on täytettävä seuraavat vaatimukset:
- a) valaisevien pintojen välisen etäisyyden on oltava vähintään 240 mm
- b) suuntavalaisimien on sijoitettava kaukovalojen ja/tai pääasiallisten lähivalojen valaisevien pintojen ulkoreunoja sivuavien pituusakselin suuntaisten pystytasojen ulkopuolella
- c) vähimmäisetäisyyden lähimpänä toisiaan olevien suuntavalaisimien ja pääasiallisen lähivalon tuottavien lähivalaisimien valaisevien pintojen välillä on oltava seuraava:

Vähimmäisvalovoima (cd)	Vähimmäisetäisyys (mm)
90	75
175	40
250	20
400	≤ 20

Takasuuntavalaisimien osalta kyseisten kahden valaisevan pinnan sisäreunojen välisen etäisyyden on oltava vähintään 180 mm sillä edellytyksellä, että kohdan 2.11 vaatimukset täyttyvät silloinkin, kun rekisterikilpi on asennettu.

- 6.3.3.2 Korkeussuunnassa: vähintään 350 mm mutta enintään 1 200 mm maanpinnan yläpuolella.
- 6.3.3.3 Pituussuunnassa: takasuuntavalaisimien vertailukeskipiste saa olla enintään 300 mm sen poikittaistason etupuolella, joka määrittää ajoneuvon kokonaispituuden takimmaisesta pisteestä.
- 6.3.4 Geometrinen näkyvyys
Vaakakulmat: 20° sisäänpäin, 80° ulospäin.
Pystykulmat: 15° vaakatason ylä- ja alapuolella.
Vaakatason alapuolella olevaa pystykulmaa voidaan kuitenkin pienentää 5 asteeseen, jos valaisimien etäisyys maanpinnasta on alle 750 mm.
- 6.3.5 Suuntaus
Etusuuntavalaisimet voivat kääntyä ohjauskulman mukaisesti.
- 6.3.6 Sähköliitännät
Suuntavalaisimien on kytkeydyttävä toimintaan muista valaisimista riippumatta. Kaikkien ajoneuvon samalla puolella olevien suuntavalaisimien on kytkeydyttävä toimintaan ja pois yhtä hallintalaitetta käyttämällä.
- 6.3.7 Valaisin ei saa olla rakenteellisesti yhdistetty minkään muun valaisimen paitsi ruskeankeltaisen etuvalaisimen kanssa.

- 6.3.8 Toiminnan ilmainen
Pakollinen. Ilmainen voi olla optinen tai äänimerkki tai molempia. Jos ilmainen on optinen, sen on oltava vilkkuva vihreä valaisin, joka minkä tahansa suuntavalaisimen vioittuessa joko sammutuu tai pysyy sytytettyinä vilkkumatta tai jonka vilkkumistiheys muuttuu selvästi.
- 6.3.9 Muut vaatimukset
Seuraavassa esitetyt ominaisuudet on mitattava siten, että sähköjärjestelmään ei kohdisteta muuta kuormitusta kuin se, joka tarvitaan moottorin ja valaisinlaitteiden toimintaan. Seuraavien vaatimusten on täyttyvä kaikkien ajoneuvojen osalta:
- 6.3.9.1 Valon vilkkumistaajuuden on oltava 90 ± 30 kertaa minuutissa.
- 6.3.9.2 Ajoneuvon samalla puolella olevat suuntavalaisimet voivat vilkkua synkronoidusti tai vuorotellen.
- 6.3.9.3 Suuntavalon on sytyttävä viimeistään yhden sekunnin kuluttua suuntavalon hallintalaitteen käytöstä ja sen on sammuttava ensimmäisen kerran viimeistään puolentoista sekunnin kuluttua hallintalaitteen käytöstä.
- 6.3.9.4 Jos yhdessä suuntavalaisimessa ilmenee vika, joka on muu kuin oikosulku, muiden samaan suuntaan osoittavien suuntavalaisimien on edelleen vilkuttava tai pysyttävä valaistuina, mutta niiden vilkkutaajuus saa näissä olosuhteissa poiketa määrätystä taajuudesta.
- 6.4 JARRUVALAISIN
- 6.4.1 Lukumäärä
Yksi tai kaksi.
- 6.4.2 Asettelu
Ei erityisvaatimuksia
- 6.4.3 Sijainti
- 6.4.3.1 Korkeussuunnassa: vähintään 250 mm mutta enintään 1 500 mm maanpinnan yläpuolella.
- 6.4.3.2 Pituussuunnassa: ajoneuvon takaosassa.
- 6.4.4 Geometrinen näkyvyys
Vaakakulmat: 45° vasemmalle ja oikealle yksittäisen valaisimen osalta
 45° ulospäin ja 10° sisään päin kunkin valaisinparin osalta
Pystykulma: 15° vaakatason ylä- ja alapuolella.
Vaakatason alapuolella olevaa pystykulmaa voidaan kuitenkin pienentää 5 asteeseen, jos valaisimen etäisyys maanpinnasta on alle 750 mm.
- 6.4.5 Suuntaus
Taaksepäin.
- 6.4.6 Sähköliitännät
Valon on sytyttävä aina, kun käyttäjarrua käytetään.
- 6.4.7 Ilmainen
Ilmainen on valinnainen. Jos ilmainen on, sen on oltava merkkivalaisin, joka koostuu jarruvalaisimien vioittuessa syttyvästä vilkkumattomasta varoitusvalosta.

- 6.4.8 Muut vaatimukset
Ei ole.
- 6.5 TAKAREKISTERIKILVEN VALAISINLAITE
- 6.5.1 Lukumäärä
Yksi, joka on hyväksytty luokan 2 laitteena säännön nro 50 mukaisesti. Laitteessa voi olla useita optisia osia, jotka on suunniteltu valaisemaan rekisterikilvelle varattua tilaa.
- 6.5.2 Asettelu
6.5.3 Sijainti
6.5.3.1 leveysuunnassa:
6.5.3.2 korkeusuunnassa:
6.5.3.3 pituusuunnassa:
6.5.4 Geometrinen näkyvyys
6.5.5 Suuntaus
- } Siten, että laite valaisee rekisterikilvelle varattua tilaa
- 6.5.6 Ilmaisimien
Valinnainen: Ilmaisimen tehtävän suorittamiseen on käytettävä etu- ja takavalaisimille määrättyä ilmaisinta.
- 6.5.7 Muut vaatimukset
Kun takarekisterikilven valaisin on yhdistetty takavalaisimeen, joka on rakenteellisesti yhdistetty jarruvalaisimeen tai takasumuvalaisimeen, takarekisterikilven valaisimen fotometriset ominaisuudet voivat muuttua jarruvalaisimen tai takasumuvalaisimen ollessa toiminnassa.
- 6.6 ETUVALAISIN
- 6.6.1 Lukumäärä
Yksi tai kaksi valkoista
tai
kaksi (yksi kummallakin sivulla) ruskeankeltaista.
- 6.6.2 Asettelu
Ei erityisvaatimuksia
- 6.6.3 Sijainti
- 6.6.3.1 Leveysuunnassa:
Erillinen etuvalaisin voidaan asentaa toisen edessä sijaitsevan valaisimen ylä- tai alapuolelle tai sen viereen. Jos nämä valaisimet ovat päällekkäin, etuvalaisimen vertailukeskipisteen on sijaittava ajoneuvon pituussuuntaisella keskitasolla. Jos valaisimet ovat vierekkäin, niiden vertailukeskipisteiden on sijaittava symmetrisesti ajoneuvon pituussuuntaiseen keskitasoon nähden.
Toiseen edessä sijaitsevaan valaisimeen rakenteellisesti yhdistetty etuvalaisin on asennettava siten, että sen vertailukeskipiste sijaitsee ajoneuvon pituussuuntaisella keskitasolla. Jos ajoneuvon kuitenkin asennetaan etuvalaisimen viereen muu edessä sijaitseva valaisin, valaisimien vertailukeskipisteiden on sijaittava symmetrisesti ajoneuvon pituussuuntaiseen keskitasoon nähden.
Kaksi etuvalaisinta, joista jompikumpi tai kumpikin on rakenteellisesti yhdistetty muuhun edessä sijaitsevaan valaisimeen, on asennettava siten, että niiden vertailukeskipisteet sijaitsevat symmetrisesti ajoneuvon pituussuuntaiseen keskitasoon nähden.
- 6.6.3.2 Korkeusuunnassa: vähintään 350 mm mutta enintään 1 200 mm maanpinnan yläpuolella.
- 6.6.3.3 Pituusuunnassa: ajoneuvon etuosassa.

- 6.6.4 Geometrinen näkyvyys
Vaakakulmat: 80° vasemmalle ja oikealle yksittäisen valaisimen osalta.

Vaakakulma voi olla 80° ulospäin ja 20° sisään päin kunkin valaisinparin osalta.

Pystykulma: 15° vaakatason ylä- ja alapuolella.

Vaakatason alapuolella olevaa pystykulmaa voidaan kuitenkin pienentää 5 asteeseen, jos valaisimen etäisyys maasta on pienempi 750 mm.
- 6.6.5 Suuntaus
Eteenpäin. Valaisimet voivat kääntyä ohjauskulman mukaisesti.
- 6.6.6 Suljetun virtapiirin ilmaisin
Pakollinen. Vilkkumaton vihreää valoa lähettävä merkkivalaisin. Tätä ilmaisinta ei vaadita, jos kojelaudan valaistus voi kytkeytyä toimintaan ja pois ainoastaan samanaikaisesti etuvalaisimien kanssa.
- 6.6.7 Muut vaatimukset
Kun etuvalaisin on rakenteellisesti yhdistetty etusuuntavalaisimeen, sähköliitännän on oltava sellainen, että etuvalaisin kytkeytyy pois toiminnasta, kun sen puoleinen suuntavalaisin vilkkuu.
- 6.7 TAKAVALAISIN
- 6.7.1 Lukumäärä
Yksi tai kaksi.
- 6.7.2 Asettelu
Ei erityisiä vaatimuksia.
- 6.7.3 Sijainti
- 6.7.3.1 Korkeussuunnassa: vähintään 250 mm mutta enintään 1 500 mm maanpinnan yläpuolella.
- 6.7.3.2 Pituussuunnassa: ajoneuvon takaosassa.
- 6.7.4 Geometrinen näkyvyys
Vaakakulmat: 80° vasemmalle ja oikealle yksittäisen valaisimen osalta.

Vaakakulma voi olla 80° ulospäin ja 45° sisään päin kunkin valaisinparin osalta.

Pystykulma: 15° vaakatason ylä- ja alapuolella.

Vaakatason alapuolella olevaa pystykulmaa voidaan kuitenkin pienentää 5 asteeseen, jos valaisimen etäisyys maanpinnasta on alle 750 mm.
- 6.7.5 Suuntaus
Taaksepäin
- 6.7.6 Suljetun virtapiirin ilmaisin
Valinnainen: Ilmaisimen tehtävän suorittamiseen on käytettävä etuvalaisimelle määrättyä laitetta.
- 6.7.7 Muut vaatimukset
Jos takavalaisin on rakenteellisesti yhdistetty suuntavalaisimen kanssa, ajoneuvon asianomaisella sivulla sijaitsevan takavalaisimen tai sen rakenteellisesti yhdistetyn osan sähköliitäntä voi olla sellainen, että valaisin on kytkettynä pois toiminnasta koko sen ajan, kun suuntavalaisin on toiminnassa (sekä ON-syklin että OFF-syklin ajan).

- 6.8 TAKAHEIJASTIN, MUUN KUIN KOLMION MUOTOINEN
- 6.8.1 Lukumäärä
Yksi tai kaksi.
- 6.8.2 Asettelu
Ei erityisvaatimuksia
- 6.8.3 Sijainti
Korkeussuunnassa: vähintään 250 mm mutta enintään 900 mm maanpinnan yläpuolella.
- 6.8.4 Geometrinen näkyvyys
Vaakakulmat: 30° vasemmalle ja oikealle yksittäisen valaisimen osalta.
30° ulospäin ja 10° sisäänpäin kunkin valaisinparin osalta.
Pystykulma: 15° vaakatason ylä- ja alapuolella.
Vaakatason alapuolella olevaa pystykulmaa voidaan kuitenkin pienentää 5 asteeseen, jos valaisimen etäisyys maanpinnasta on alle 750 mm.
- 6.8.5 Suuntaus
Taaksepäin
- 6.9 HÄTÄVILKKUKYTKENTÄ
- 6.9.1 Hätävilkkumerkki annetaan kohdan 6.3 mukaisten suuntavalaisimien samanaikaisella toiminnalla.
- 6.9.2 Sähköliitännät
Hätävilkkumerkkiä varten on oltava erillinen käyttökytkin, jolla virta voidaan kytkeä kaikille suuntavalaisimille samanaikaisesti.
- 6.9.3 Suljetun virtapiirin ilmaisin
Pakollinen. Vilkkuva punainen merkkivalo tai erillisten ilmaisimien tapauksessa kohdassa 6.3.8 kuvaillun ilmaisimen samanaikainen toiminta.
- 6.9.4 Muut vaatimukset
Valon vilkkumistaajuus on 90 ± 30 kertaa minuutissa.
Hätävilkun on sytyttävä viimeistään yhden sekunnin kuluttua käyttökytkimen käytöstä ja sammuttava ensimmäisen kerran viimeistään puolentoista sekunnin kuluttua käyttökytkimen käytöstä.
- 6.10 ETUSUMUVALAISIN
- 6.10.1 Lukumäärä
Yksi tai kaksi.
- 6.10.2 Asettelu
Ei erityisvaatimuksia
- 6.10.3 Sijainti
- 6.10.3.1 Leveysuunnassa: Jos valaisimia on yksi, sen vertailukeskipisteen on sijaittava ajoneuvon pituus-suuntaisella keskitasolla, taikka kyseistä tasoa lähinnä olevan valaisevan pinnan reuna saa olla enintään 250 mm:n etäisyydellä tasosta.
- 6.10.3.2 Korkeussuunnassa: Vähintään 250 mm maanpinnan yläpuolella. Mikään valaisevan pinnan piste ei saa olla korkeammalla kuin lähivalaisimen valaisevan pinnan korkeimmalla oleva piste.
- 6.10.3.3 Pituussuunnassa: Ajoneuvon etuosassa. Tämä vaatimus katsotaan täytetyksi, jos lähetetty valo ei häiritse kuljettajaa suoraan tai epäsuorasti taustapeilien ja/tai ajoneuvon muiden heijastavien pintojen kautta.

- 6.10.4 Geometrinen näkyvyys
Määritetään kulmien α ja β avulla kohdan 2.11 mukaisesti:
 $\alpha = 5^\circ$ ylöspäin ja alaspäin;
 $\beta = 45^\circ$ vasemmalle ja oikealle yksittäisen valaisimen osalta, paitsi jos kyseessä on epäkeskinen valo, jolloin kulma β sisäänpäin on 10° ;
 $\beta = 45^\circ$ ulospäin ja 10° sisäänpäin kunkin valaisinparin osalta.
- 6.10.5 Suuntaus
Eteenpäin. Valaisimet voivat kääntyä ohjauskulman mukaisesti.
- 6.10.6 Ei voida yhdistää minkään toisen edessä sijaitsevan valaisimen kanssa.
- 6.10.7 Suljetun virtapiirin ilmainen
Valinnainen: vilkkumaton vihreää valoa lähettävä merkkivalaisin.
- 6.10.8 Muut vaatimukset
Ei ole.
- 6.10.9 Sähköliitännät
Sumuvalaisimet on voitava kytkeä toimintaan ja pois riippumatta kaukovalaisimesta tai lähivalaisimesta.
- 6.11 TAKASUMUVALAISIN
- 6.11.1 Lukumäärä
Yksi tai kaksi.
- 6.11.2 Asettelu
Ei erityisvaatimuksia
- 6.11.3 Sijainti
- 6.11.3.1 Korkeussuunnassa: vähintään 250 mm mutta enintään 900 mm maanpinnan yläpuolella.
- 6.11.3.2 Pituussuunnassa: ajoneuvon takaosassa.
- 6.11.3.3 Takasumuvalaisimen ja jarruvalaisimen valaisevien pintojen välisen etäisyyden on oltava vähintään 100 mm.
- 6.11.4 Geometrinen näkyvyys
Määritetään kulmien α ja β avulla kohdan 2.11 mukaisesti:
 $\alpha = 5^\circ$ ylöspäin ja alaspäin;
 $\beta = 25^\circ$ vasemmalle ja oikealle yksittäisen valaisimen osalta;
 25° ulospäin ja 10° sisäänpäin kunkin valaisinparin osalta.
- 6.11.5 Suuntaus
Taaksepäin
- 6.11.6 Sähköliitännät
Sähköliitännöiden on oltava sellaiset, että takasumuvalaisin voi syttyä vain silloin, kun yksi tai useampi seuraavista valaisimista kytkettynä toimintaan: kaukovalaisin, lähivalaisin, etusumuvalaisin.
Jos ajoneuvossa on etusumuvalaisin, takasumuvalaisin on voitava kytkeä pois toiminnasta etusumuvalaisimesta riippumatta.
Takasumuvalaisimet voivat olla toiminnassa, kunnes etu- ja takavalaisimet sammutetaan, ja niiden on sitten pysyttävä sammuneina, kunnes ne tarkoituksellisesti kytketään uudelleen toimintaan.
- 6.11.7 Suljetun virtapiirin ilmainen
Pakollinen. Vilkkumaton ruskeankeltaista valoa lähettävä merkkivalaisin.

- 6.11.8 Muut vaatimukset
Ei ole.
- 6.12 SIVUHEIJASTIN, MUUN KUIN KOLMION MUOTOINEN
- 6.12.1 Lukumäärä sivua kohden
Yksi tai kaksi.
- 6.12.2 Asettelu
Ei erityisvaatimuksia
- 6.12.3 Sijainti
- 6.12.3.1 Ajoneuvon sivulla.
- 6.12.3.2 Korkeussuunnassa: vähintään 300 mm mutta enintään 900 mm maanpinnan yläpuolella.
- 6.12.3.3 Pituussuunnassa: Heijastin olisi sijoitettava siten, etteivät kuljettajan tai matkustajan vaatteet voi tavanomaisissa olosuhteissa peittää sitä.
- 6.12.4 Geometrinen näkyvyys
Vaakakulmat $\beta = 30^\circ$ eteen- ja taaksepäin.

Pystykulmat $\alpha = 15^\circ$ vaakatason ylä- ja alapuolella.

Kulma vaakatasosta alaspäin saa kuitenkin olla 5 astetta, jos heijastin sijaitsee alle 750 mm:n korkeudella maanpinnasta.
- 6.12.5 Suuntaus
Heijastimien vertailuakselin on oltava kohtisuorassa ajoneuvon pituussuuntaiseen keskitasoon nähden ja ulospäin suunnattu. Etusivuheijastimet voivat kääntyä ohjauskulman mukaisesti.
- 6.13 HUOMIOVALAISIN
- 6.13.1 Käyttö
Valinnainen moottoripyörissä.
- 6.13.2 Lukumäärä
Yksi tai kaksi säännön nro 87 mukaisesti tyyppihyväksytyä valaisinta.
- 6.13.3 Asettelu
Ei erityisvaatimuksia
- 6.13.4 Sijainti
- 6.13.4.1 Leveysuunnassa:
- 6.13.4.1.1 Erillinen huomiovalaisin voidaan asentaa toisen edessä sijaitsevan valaisimen ylä- tai alapuolelle tai sen viereen. Jos nämä valaisimet ovat päällekkäin, huomiovalaisimen vertailukeskipisteen on sijaittava ajoneuvon pituussuuntaisella keskitasolla. Jos valaisimet ovat vierekkäin, valaisevan pinnan reunan etäisyys ajoneuvon pituussuuntaisesta keskitasosta saa olla enintään 250 mm.
- 6.13.4.1.2 Huomiovalaisin, joka on rakenteellisesti yhdistetty muuhun edessä sijaitsevaan valaisimeen (kaukovalaisimeen tai etuvalaisimeen), on asennettava siten, että valaisevan pinnan reunan etäisyys ajoneuvon pituussuuntaisesta keskilinjasta on enintään 250 mm.
- 6.13.4.1.3 Kaksi huomiovalaisinta, joista jompikumpi tai kumpikin on rakenteellisesti yhdistetty muuhun edessä sijaitsevaan valaisimeen, on asennettava siten, että niiden vertailukeskipisteet sijaitsevat symmetrisesti ajoneuvon pituussuuntaiseen keskitasoon nähden.

- 6.13.4.1.4 Kahden huomiovalaisimen valaisevien pintojen välinen etäisyys ei saa olla yli 420 mm.
- 6.13.4.1.5 Suurinta etäisyyttä koskevaa määräästä ei sovelleta, kun huomiovalaisimet
- on ryhmitetty, yhdistetty tai rakenteellisesti yhdistetty muun ajovalaisimen kanssa tai
 - sijaitsevat sen projektion sisällä, jonka moottoripyörän etusiluetti muodostaa ajoneuvon pituussuuntaiseen keskitasoon nähden kohtisuoralle tasolle.
- 6.13.4.2 Korkeussuunnassa:
Vähintään 250 mm mutta enintään 1 500 mm maanpinnan yläpuolella.
- 6.13.4.3 Pituussuunnassa:
Ajoneuvon etuosassa.
- 6.13.5 Geometrinen näkyvyys
Vaakakulma: Ulospäin 20° ja sisäänpäin 10°.
Pystykulma: Ylöspäin 10° ja alaspäin 10°.
- 6.13.6 Suuntaus
Eteenpäin. Valaisimet voivat kääntyä ohjauskulman mukaisesti.
- 6.13.7 Sähköliitännät
- 6.13.7.1 Huomiovalaisimien on kytkeydyttävä pois toiminnasta automaattisesti, kun ajovalaisimet kytetään toimintaan, paitsi kun ajovalaisimia käytetään antamaan lyhyin välein välkkyvää varoitusvalomerkkiä.
- Takavalaisimen on kytkeydyttävä toimintaan, kun huomiovalaisimet kytkeytyvät toimintaan. Etuvalaisimet ja takarekisterikilven valaisin voivat kytkeytyä toimintaan yhdessä tai erikseen, kun huomiovalaisimet kytkeytyvät toimintaan.
- 6.13.7.2 Jos etusuuntavalaisimen ja huomiovalaisimen välinen etäisyys on enintään 40 mm, huomiovalaisimen sähköliitännät ajoneuvon asianomaisella sivulla voivat olla sellaiset, että
- huomiovalaisin kytkeytyy pois toiminnasta tai
 - sen valovoima pienenee koko siksi ajaksi (sekä ON- että OFF-syklin ajaksi), jolloin etusuuntavalaisin on toiminnassa.
- 6.13.7.3 Jos suuntavalaisin on rakenteellisesti yhdistetty huomiovalaisimen kanssa, huomiovalaisimen sähköliitännöiden on oltava sellaiset, että ajoneuvon asianomaisella sivulla oleva huomiovalaisin kytkeytyy pois toiminnasta koko siksi ajaksi (sekä ON- että OFF-syklin ajaksi), jolloin suuntavalaisin on toiminnassa.
- 6.13.8 Ilmaisin
Valinnainen vihreä suljetun piirin merkkivalaisin.
- 6.13.9 Muut vaatimukset
Huomiovalon symbolia, joka määritellään standardissa ISO 2575:2004 – Road vehicles. Symbols for controls, indicators and tell-tales, voidaan käyttää ilmoittamaan kuljettajalle, että huomiovalaisin on toiminnassa.
7. AJONEUVOTYYPPIN TAI VALAISIN- JA MERKKIVALOLAITTEIDEN ASENNUKSEN MUUTOKSET
- 7.1 Ajoneuvotyyppiin tai sen valaisin- tai merkkivalolaitteiden asennukseen taikka kohdassa 3.2.2 mainittuun luetteloon mahdollisesti tehtävistä muutoksista on ilmoitettava hallinnolliselle yksikölle, joka on hyväksynyt kyseisen ajoneuvotyyppin. Tämän jälkeen yksikkö voi joko
- 7.1.1 katsoa, ettei tehdyillä muutoksilla todennäköisesti ole merkittäviä kielteisiä vaikutuksia ja että ajoneuvo täyttää joka tapauksessa edelleen vaatimukset, tai

- 7.1.2 vaatia testien suorittamisesta vastaavalta tutkimuslaitokselta uuden testausselosteen.
- 7.2 Hyväksynnän vahvistus tai epääminen, jossa eritellään muutokset, annetaan tiedoksi kohdan 4.3 mukaisella menettelyllä tätä sääntöä soveltaville sopimuksen sopimuspuolille.
- 7.3 Toimivaltainen viranomainen, joka päättää hyväksynnän laajentamisesta, antaa laajentamiselle sarjanumeron ja ilmoittaa sen muille tätä sääntöä soveltaville vuoden 1958 sopimuksen osapuolille tämän säännön liitteessä 1 olevan mallin mukaisella lomakkeella.
8. TUOTANNON VAATIMUSTENMUKAISUUS
- Tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontamenettelyjen on oltava sopimuksen lisäyksessä 2 (E/ECE/324-E/ECE/TRANS/505/Rev.2) esitettyjen määräysten sekä seuraavien vaatimusten mukaisia:
- 8.1 Tämän säännön mukaisesti hyväksyttävät moottoripyörät on valmistettava siten, että ne vastaavat hyväksytyä tyyppiä ja täyttävät kohtien 5 ja 6 vaatimukset.
- 8.2 Tämän säännön liitteessä 5 asetettuja tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontaa koskevia vähimmäisvaatimuksia on noudatettava.
- 8.3 Tyyppihyväksynnän myöntänyt viranomainen voi milloin tahansa tarkastaa kussakin tuotantolaitoksessa sovellettavat vaatimustenmukaisuuden valvontamenetelmät. Tällaiset tarkastukset tehdään yleensä kerran vuodessa.
9. SEURAAMUKSET VAATIMUSTENMUKAISUUDESTA POIKKEAVASTA TUOTANNOSTA
- 9.1 Ajoneuvotyyppille tämän säännön perusteella myönnetty hyväksyntä voidaan peruuttaa, jos kohdassa 8.1 asetetut vaatimukset eivät täyty tai jos ajoneuvo ei läpäise kohdassa 8 tarkoitettuja tarkastuksia.
- 9.2 Jos tätä sääntöä soveltava sopimuksen sopimuspuoli peruuttaa aiemmin myöntämänsä hyväksynnän, sen on ilmoitettava tästä muille tätä sääntöä soveltaville sopimuspuolille tämän säännön liitteessä 1 esitetyn mallin mukaisella lomakkeella.
10. TUOTANNON LOPETTAMINEN
- Jos hyväksynnän haltija kokonaan lopettaa tämän säännön perusteella hyväksytyin ajoneuvotyyppien valmistamisen, sen on ilmoitettava tästä hyväksynnän myöntäneelle viranomaiselle. Ilmoituksen saatuaan viranomaisen on ilmoitettava asiasta muille tätä sääntöä soveltaville sopimuksen sopimuspuolille tämän säännön liitteessä 1 esitetyn mallin mukaisella lomakkeella.
11. SIIRTYMÄSÄÄNNÖKSET
- 11.1 Muutossarjaan 01 tehdyn lisäyksen 10 virallisesta voimaantulopäivästä alkaen tätä sääntöä soveltavat sopimuspuolet eivät saa evätä tämän säännön, sellaisena kuin se on muutettuna muutossarjaan 01 tehdyllä lisäyksellä 10, mukaisia hyväksyntiä.
- 11.2 Kun kohdassa 11.1 tarkoitettua voimaantulopäivästä on kulunut 60 kuukautta, tätä sääntöä soveltavat sopimuspuolet saavat myöntää hyväksyntiä vain, jos ajoneuvotyyppi täyttää valaisimien ja merkkivalolaitteiden lukumäärän ja asennuksen osalta tämän säännön muutossarjaan 01 tehdyn lisäyksen 10 vaatimukset.
- 11.3 Tämän säännön mukaisesti ennen kohdassa 11.2 mainittua ajankohtaa myönnettyt hyväksynnät pysyvät voimassa. Kun on kyse ajoneuvoista, jotka on ensimmäisen kerran rekisteröity yli 84 kuukautta kohdassa 11.1 mainitun voimaantulopäivän jälkeen, tätä sääntöä soveltavat sopimuspuolet voivat evätä ajoneuvotyyppien hyväksynnän valaisimien ja merkkivalolaitteiden lukumäärän ja asennuksen osalta, jos ne eivät täytä tämän säännön muutossarjaan 01 tehdyn lisäyksen 10 vaatimuksia.

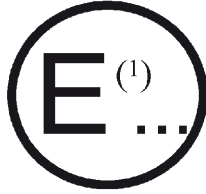
12. HYVÄKSYNTÄTESTIEN SUORITTAMISESTA VASTAAVIEN TEKNISTEN TUTKIMUSLAITOSTEN SEKÄ HALLINNOLLISTEN YKSIKÖIDEN NIMET JA OSOITTEET

Tätä sääntöä soveltavien vuoden 1958 sopimuksen sopimuspuolten on ilmoitettava Yhdistyneiden kansakuntien sihteeristölle hyväksyntätestien suorittamisesta vastaavien teknisten tutkimuslaitosten sekä niiden hallinnollisten yksiköiden nimet ja osoitteet, jotka myöntävät hyväksynnät ja joille toimitetaan lomakkeet todistukseksi muissa maissa myönnetystä hyväksynnästä tai hyväksynnän laajentamisesta, epäämisestä tai peruuttamisesta.

LIITE 1

ILMOITUS

(Enimmäiskoko: A4 (210 × 297 mm))

Antaja: Viranomaisen nimi:

.....

.....

.....

Aihe: Luokkaan L₃ kuuluvan ajoneuvotyypin ⁽²⁾: HYVÄKSYNNÄN MYÖNTÄMINEN
 HYVÄKSYNNÄN LAAJENTAMINEN
 HYVÄKSYNNÄN EPÄÄMINEN
 HYVÄKSYNNÄN PERUUTTAMINEN
 TUOTANNON LOPETTAMINEN

valaisimien ja merkkivalolaitteiden asennuksen osalta säännön nro 53 mukaisesti

Hyväksyntänumero: Laajennuksen numero:

1. Ajoneuvon kaupp nimi tai merkki:
2. Valmistajan ajoneuvotyypille antama nimi:
3. Valmistajan nimi ja osoite:
4. Valmistajan edustajan (jos sellainen on) nimi ja osoite:

5. Päivä, jona laite on toimitettu hyväksyttäväksi:
6. Hyväksyntätesteistä vastaava tutkimuslaitos:

7. Testaussesteen päivämäärä:
8. Testaussesteen numero:
9. Lyhyt kuvaus:
 Ajoneuvon valaisinlaitteet:
 - 9.1. Kaukovalaisimet: kyllä/ei ⁽²⁾
 - 9.2. Lähivalaisimet: kyllä/ei ⁽²⁾
 - 9.3. Etusumovalaisimet: kyllä/ei ⁽²⁾
 - 9.4. —
 - 9.5. Suuntavalaisimet: kyllä/ei ⁽²⁾
 - 9.6. —
 - 9.7. —
 - 9.8. Hätävilkkukytkentä: kyllä/ei ⁽²⁾
 - 9.9. Jarruvalaisimet: kyllä/ei ⁽²⁾

- 9.10. Takarekisterikilven valaisinlaite: kyllä/ei ⁽²⁾
- 9.11. Etuväläisimet: kyllä/ei ⁽²⁾
- 9.12. Takaväläisimet: kyllä/ei ⁽²⁾
- 9.13. Takasumuväläisimet: kyllä/ei ⁽²⁾
- 9.14. —
- 9.15. —
- 9.16. Takaheijastimet, muut kuin kolmion muotoiset: kyllä/ei ⁽²⁾
- 9.17. —
- 9.18. —
- 9.19. Sivuheijastimet, muut kuin kolmion muotoiset: kyllä/ei ⁽²⁾
- 9.20. Vastaavat väläisimet: kyllä/ei ⁽²⁾
10. Huomautuksia:
11. Massat valmistajan ilmoituksen mukaan ⁽³⁾
- 11.1. Ajokuntoisen ajoneuvon massa:
- Kokonaismassa: kg
- Etupyörään kohdistuva massa: kg
- Takapyörään kohdistuva massa: kg
- 11.2. Kuormitetun ajoneuvon massa:
- Kokonaismassa: kg
- Etupyörään kohdistuva massa: kg
- Takapyörään kohdistuva massa: kg
12. Hyväksyntämerkin sijainti:
13. Laajentamisen syyt (tarvittaessa):
14. Hyväksyntä myönnetty/evätty/laajennettu/peruutettu: ⁽²⁾
15. Paikka:
16. Päivämäärä:
17. Allekirjoitus:
18. Tämän ilmoituksen liitteenä on luettelo hyväksynnän myöntäneen hallintoviranomaisen haltuun annetuista hyväksyntäasiakirjoista, jotka ovat saatavilla pyynnöstä.

⁽¹⁾ Hyväksynnän myöntäneen/laajentaneen/evänneen/peruuttaneen maan tunnusnumero (ks. säännön hyväksyntämääräykset).

⁽²⁾ Tarpeeton viivataan yli.

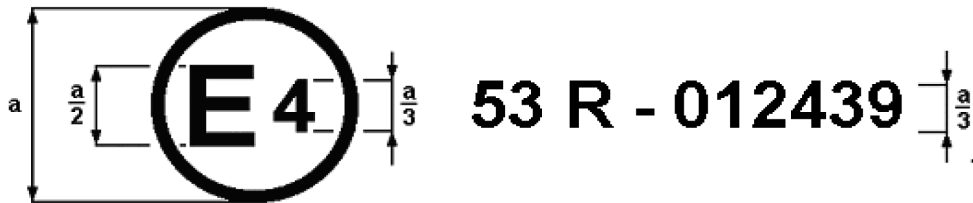
⁽³⁾ Nämä kohdat tarvitsee täyttää vain jos kohdan 6.2.5.4 mukainen testi suoritetaan.

LIITE 2

HYVÄKSYNTÄMERKKIEN SIJOITTELU

MALLI A

(ks. tämän säännön kohta 4.4)

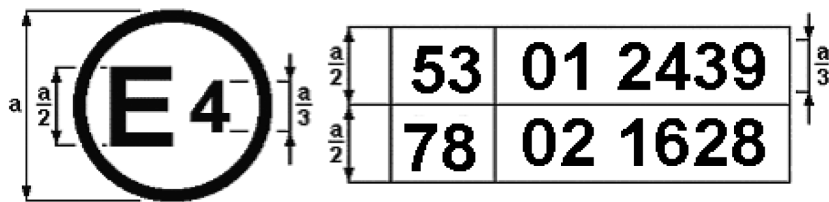

a = vähintään 8 mm

Yllä olevasta moottoripyörään kiinnitetystä hyväksyntämerkistä käy ilmi, että kyseinen ajoneuvotyyppi on hyväksytty valaisinten ja merkkivalaitteiden asennuksen osalta Alankomaissa (E4) säännön nro 53 mukaisesti, sellaisena kuin se on muutettuna muutossarjalla 01. Hyväksyntänumero ilmaisee, että hyväksyntä on myönnetty säännön nro 53 vaatimusten mukaisesti.

MALLI B

(ks. tämän säännön kohta 4.5)

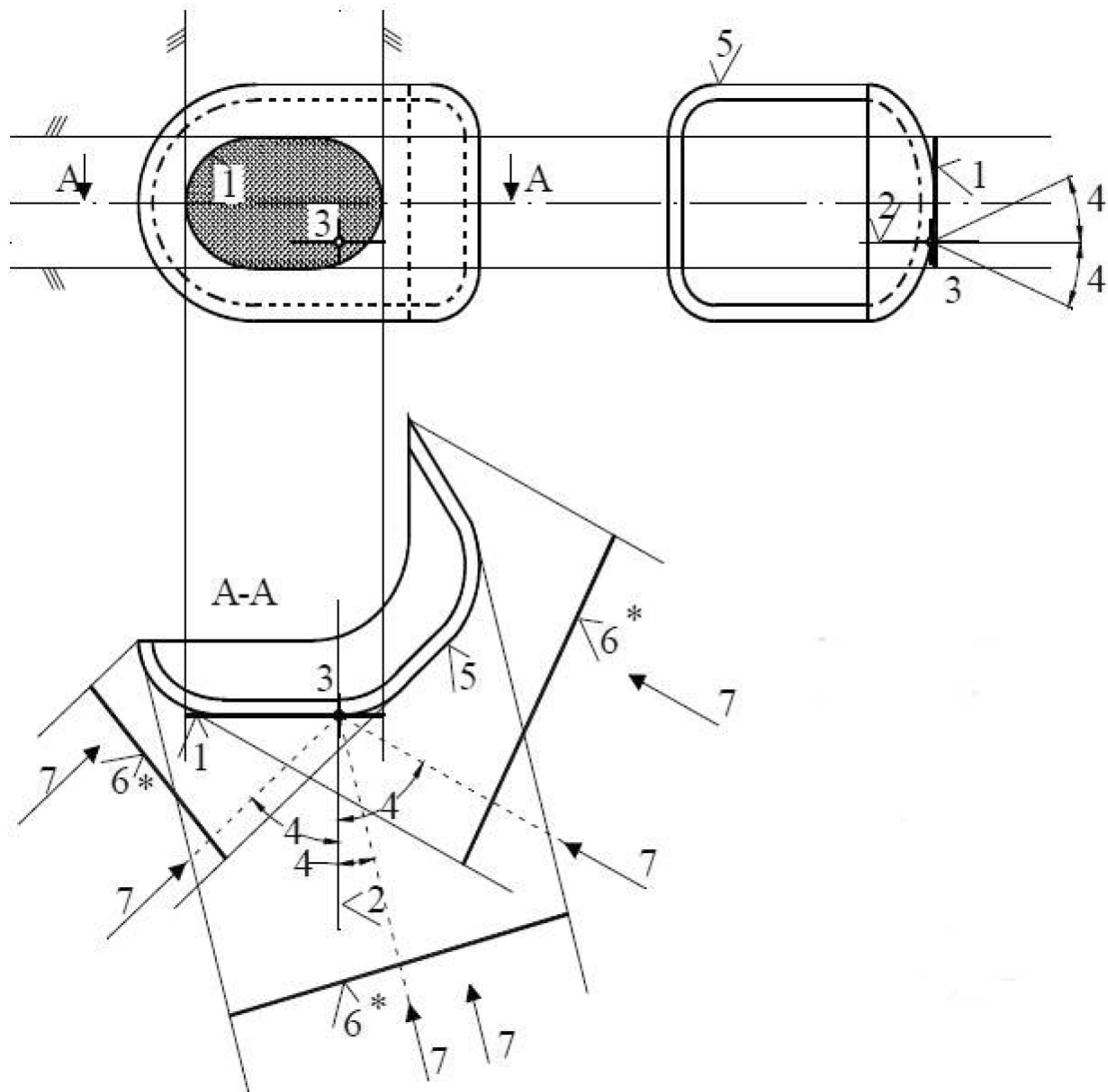
a = vähintään 8 mm

Yllä olevasta moottoripyörään kiinnitetystä hyväksyntämerkistä käy ilmi, että kyseinen ajoneuvotyyppi on hyväksytty Alankomaissa (E 4) sääntöjen nro 53 ja nro 78 mukaisesti⁽¹⁾. Hyväksyntänumerot osoittavat, että hyväksyntöjen myöntämispäivinä sääntö nro 53 sisälsi muutossarjan 01 muutokset ja sääntö nro 78 sisälsi muutossarjan 02 muutokset.

⁽¹⁾ Toinen numero annetaan ainoastaan esimerkkinä.

LIITE 3

VALAISIMEN PINNAT, AKSELIT, VERTAILUKESKIPISTE SEKÄ GEOMETRISEN NÄKYVYYDEN KULMAT

* Tätä pintaa pidetään tangentiaalisena valoa lähettävälle pinnalle

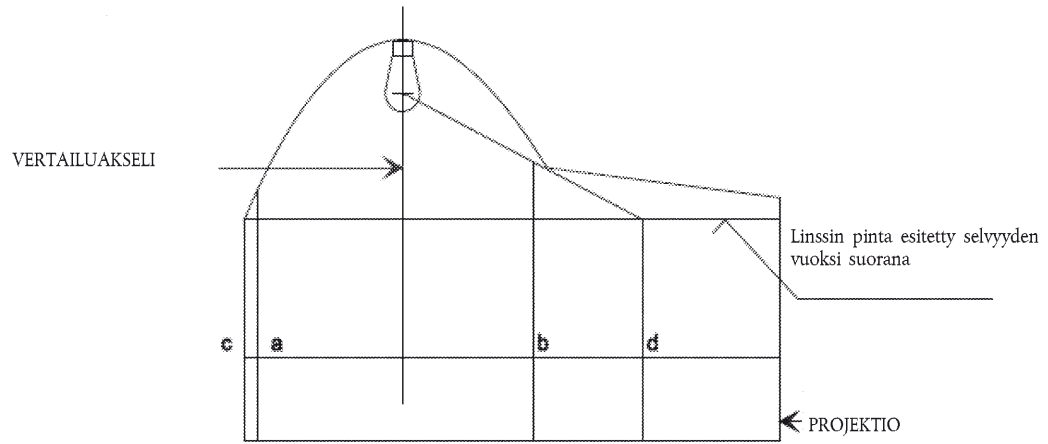
SELITYKSET

1. Valaiseva pinta
2. Vertailuakseli
3. Vertailukeskipiste
4. Geometrisen näkyvyyden kulma
5. Valoa lähettävä pinta
6. Näkyvä pinta
7. Havaintosuunta

VALAISEVA PINTA VERRATTUNA VALOA LÄHETTÄVÄÄN PINTAAN

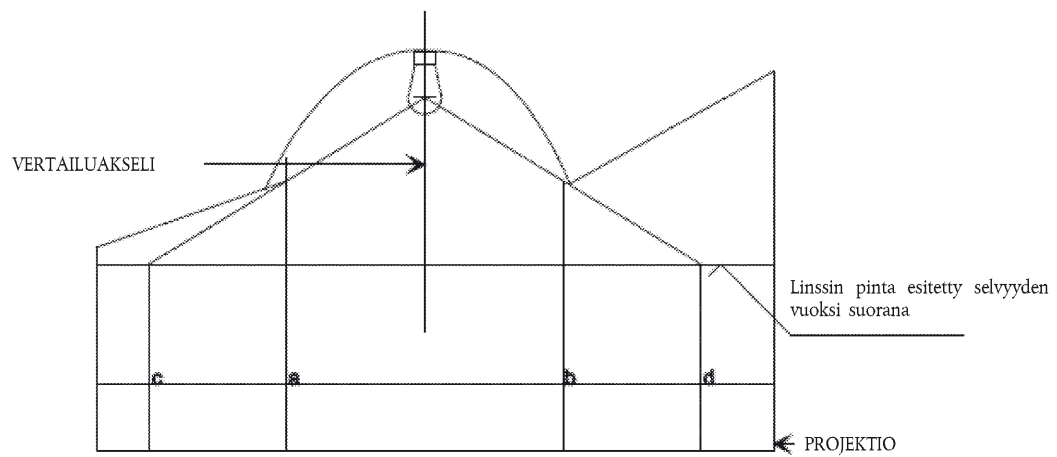
(Ks. tämän säännön kohdat 2.9 ja 2.8)

PIIRROS A

	Valaiseva pinta	Valoa lähettävä pinta
Reunat ovat	a ja b	c ja d

PIIRROS B

	Valaiseva pinta	Valoa lähettävä pinta
Reunat ovat	a ja b	c ja d

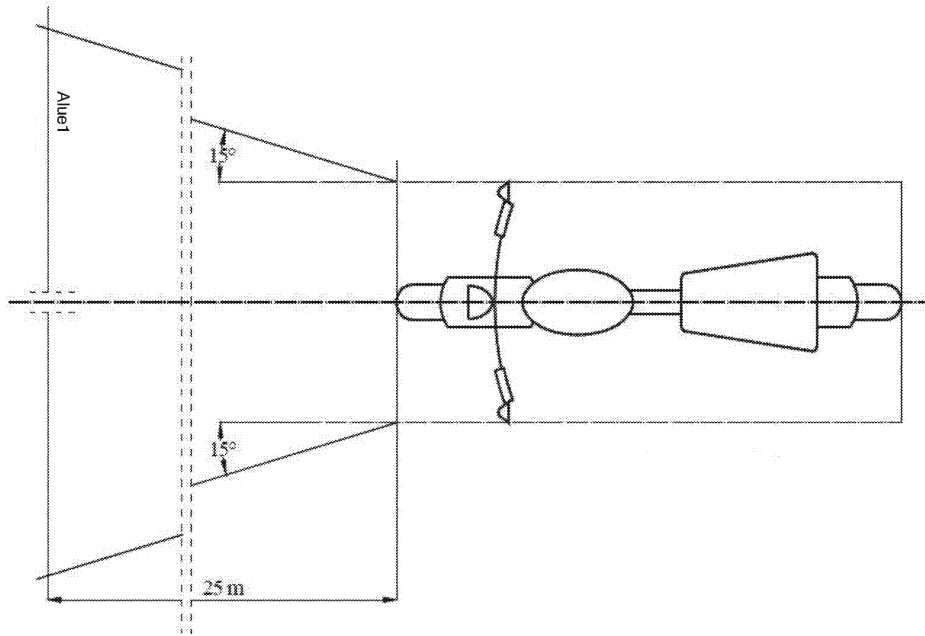
LIITE 4

PUNAISTEN VALAISIMIEN NÄKYVYYS ETEENPÄIN JA VALKOISTEN VALAISIMIEN NÄKYVYYS TAAKSEPÄIN

(ks. tämän säännön kohta 5.9)

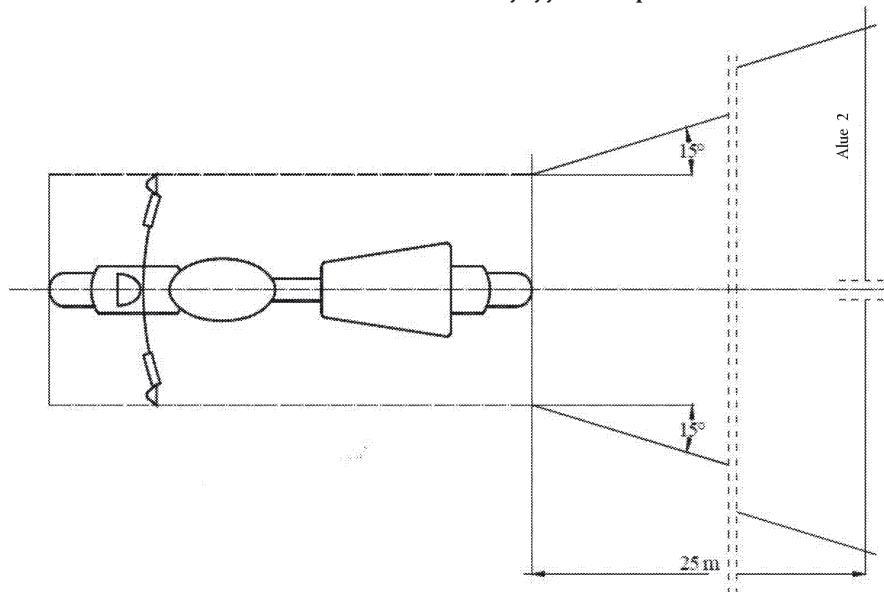
Kuva 1

Punaisen valaisimen näkyvyys eteenpäin

Kuva 2

Valkoisen valaisimen näkyvyys taaksepäin

LIITE 5

TUOTANNON VAATIMUSTENMUKAISUUDEN VALVONTA

1. TESTIT

1.1 Valaisimien sijainti

Kohdassa 6 täsmennetty valaisinten sijainti on tarkastettava tämän säännön kohdassa 5 vahvistettujen yleisten vaatimusten mukaisesti. Etäisyyksille mitattujen arvojen on oltava sellaiset, että kuhunkin valaisimeen sovellettavat erilliset vaatimukset täyttyvät.

1.2 Valaisimien näkyvyys

1.2.1 Geometrisen näkyvyyden kulmat on tarkastettava tämän säännön kohdan 2.11 mukaisesti. Kulmille mitattujen arvojen on oltava sellaiset, että kuhunkin valaisimeen sovellettavat erilliset vaatimukset täyttyvät, paitsi että kulmien raja-arvoille hyväksytään kohdassa 5.3 merkkivalolaitteiden asentamista varten sallittua $\pm 3^\circ$:n vaihtelua vastaava toleranssi.

1.2.2 Punaisen valaisimen näkyvyys eteen ja valkoisen valaisimen näkyvyys taakse on tarkastettava tämän säännön kohdan 5.9 mukaisesti.

1.3 Lähivalaisimien suuntaus eteenpäin

1.3.1 Alkukaltevuus alaspäin

(Lähivalon valorajan alkukaltevuus alaspäin on tarkastettava kohdan 6.2.5 vaatimuksia vasten.)

1.4 Sähköliitännät ja ilmaisimet

Sähköliitännät tarkastetaan syyttämällä kaikki ajoneuvon sähköjärjestelmään kuuluvat valaisimet.

Valaisimien ja ilmaisimien on toimittava tämän säännön kohdissa 5.10–5.12 vahvistettujen määräysten sekä kuhunkin valaisimeen sovellettavien erillisten vaatimusten mukaisesti.

1.5 Valovoimat

1.5.1 Kaukovalaisimet

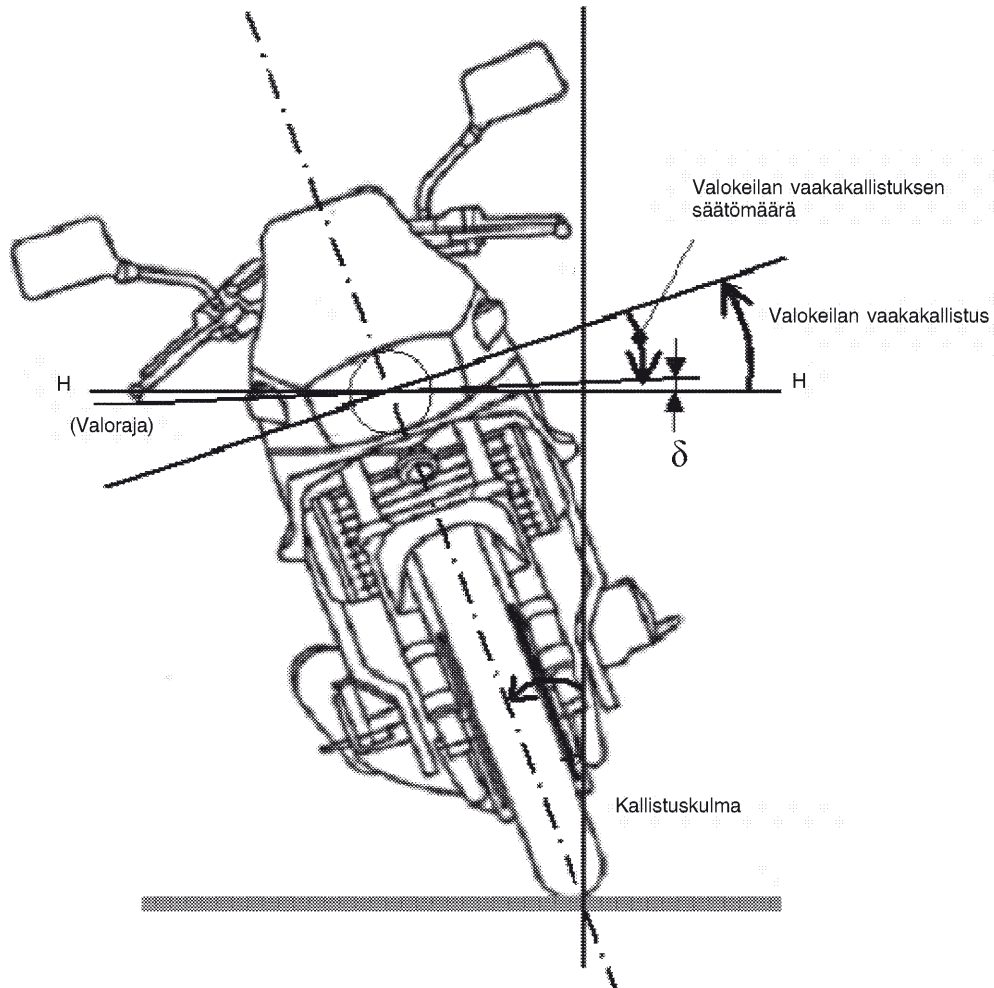
Kaukovalaisimien suurimman yhteisen käytettävissä olevan valovoiman on oltava sellainen, että tämän säännön kohdan 6.1.9 vaatimus täyttyy.

1.6 Valaisimien asennus, lukumäärä, väri, asettelu ja soveltuvin osin luokka on vahvistettava valaisimien ja niiden merkintöjen silmämääräisellä tarkastuksella. Niiden on oltava sellaiset, että kohdassa 5.13 vahvistetut vaatimukset sekä kuhunkin valaisimeen sovellettavat erilliset vaatimukset täyttyvät.

LIITE 6

VALOKEILAN VAAKAKALLISTUS, MOOTTORIPYÖRÄN KALLISTUSKULMA JA δ -KULMA

Kuva 3

Huom. Kuvassa moottoripyörä on kallistettuna oikealle.

Vain alkuperäiset UN/ECE:n tekstit ovat kansainvälisen julkisoikeuden mukaan sitovia. Tämän säännön asema ja voimaantulopäivä on hyvä tarkastaa UN/ECE:n asiakirjan TRANS/WP.29/343 viimeisimmästä versiosta. Asiakirja saatavana osoitteessa <http://www.unece.org/trans/main/wp29/wp29wgs/wp29gen/wp29docstts.html>.

Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomission (UN/ECE) sääntö nro 74 – Yhdenmukaiset vaatimukset, jotka koskevat luokan L₁ ajoneuvojen hyväksyntää valaisimien ja merkkivalolaitteiden asennuksen osalta

Sisältää kaiken voimassa olevan tekstin seuraaviin asti:

Muutossarjan 01 täydennys 6 – Voimaantulopäivä: 22. heinäkuuta 2009

Muutossarjan 01 täydennys 7 – Voimaantulopäivä: 18. marraskuuta 2012

SISÄLTÖ

SÄÄNTÖ

1. Soveltamisala
2. Määritelmät
3. Hyväksynnän hakeminen
4. Hyväksyntä
5. Yleiset vaatimukset
6. Valaisinkohtaiset vaatimukset
7. Ajoneuvojen rekisteröinti
8. Tuotannon vaatimustenmukaisuus
9. Seuraamukset vaatimustenmukaisuudesta poikkeavasta tuotannosta
10. Ajoneuvotyypin muutokset ja hyväksynnän laajentaminen valaisinten ja merkkivalolaitteitten osalta
11. Tuotannon lopettaminen
12. Siirtymäsäännökset
13. Hyväksyntätestauksesta vastaavien tutkimuslaitosten sekä hallinnollisten yksiköiden nimet ja osoitteet

LIITTEET

- Liite 1 – Ilmoitus ajoneuvotyypin (mopo) hyväksynnästä tai hyväksynnän laajentamisesta, epäämisestä tai peruuttamisesta taikka tuotannon lopettamisesta valaisimien ja merkkivalolaitteiden asennuksen osalta säännön nro 74 mukaisesti
- Liite 2 – Hyväksyntämerkkien sijoittelu
- Liite 3 – Valaisimen pinta, akseli ja vertailukeskipiste sekä geometrisen näkyvyyden kulmat
- Liite 4 – Punaisten valaisimien näkyvyys eteenpäin ja valkoisten valaisimien näkyvyys taaksepäin
- Liite 5 – Tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvonta

1. SOVELTAMISALA
Tätä sääntöä sovelletaan luokan L₁ ⁽¹⁾ ajoneuvoihin valaisimien ja merkkivalolaitteiden asennuksen osalta.
2. MÄÄRITELMÄT
Tässä säännössä tarkoitetaan
 - 2.1 'ajoneuvon hyväksynnällä' ajoneuvotyyppin hyväksyntää valaisimien ja merkkivalolaitteiden lukumäärän ja asennustavan osalta
 - 2.2 'ajoneuvotyyppillä' moottoriajoneuvoja, jotka eivät olennaisesti eroa toisistaan erityisesti seuraavilta ominaisuuksiltaan:
 - 2.2.1 ajoneuvon mitat ja ulkoinen muoto
 - 2.2.2 laitteiden lukumäärä ja sijainti.
 - 2.2.3 seuraavien ajoneuvojen ei niin ikään katsota olevan erityyppisiä ajoneuvoja:
 - 2.2.3.1 ajoneuvot, jotka eroavat toisistaan kohdissa 2.2.1 ja 2.2.2 mainittujen seikkojen suhteen mutta eivät sillä tavoin, että se aiheuttaisi muutoksia kyseiselle ajoneuvotyyppille tarkoitettujen valaisimien tyyppiin, lukumäärään, sijaintiin ja geometriseen näkyvyyteen
 - 2.2.3.2 ajoneuvot, joihin on asennettu valaisimet, jotka on hyväksytty jonkin vuoden 1958 sopimukseen liitetyn säännön mukaisesti tai jotka sallitaan siinä maassa, jossa ajoneuvot rekisteröidään tai jossa valaisimet asennetaan, tai joihin ei ole asennettu tällaisia valaisimia, jos se on vapaaehtoista
 - 2.3 'poikittaistasolla' ajoneuvon pituussuuntaiseen keskitasoon nähden kohtisuorassa olevaa pystyta-soa
 - 2.4 'kuormittamattomalla ajoneuvolla' ajoneuvoa, jossa ei ole kuljettajaa, matkustajia eikä kuormaa mutta jonka polttoainesäiliö on täysi ja jossa on tavanomaisesti mukana kuljetettavat työkalut
 - 2.5 'valaisimella' laitetta, joka on suunniteltu ajoradan valaisemiseen tai lähettämään merkkivaloa muille tienkäyttäjille. Takarekisterikilven valaisimet ja heijastimet katsotaan nekin valaisimiksi.
 - 2.5.1 'vastaavilla valaisimilla' valaisimia, joilla on sama tehtävä ja jotka on sallittu ajoneuvon rekisteröintimaassa. Tällaisilla valaisimilla voi olla erilaiset ominaisuudet kuin ajoneuvossa hyväksyntätähkellä asennettuina olleilla valaisimilla, kunhan ne täyttävät tämän säännön vaatimukset.
 - 2.5.2 'erillisillä valaisimilla' laitteita, joilla on erilliset valaisevat pinnat, erilliset valonlähteet ja erilliset valaisinrungot
 - 2.5.3 'ryhmitetyillä valaisimilla' laitteita, joilla on erilliset valaisevat pinnat ja erilliset valonlähteet mutta yhteinen valaisinrunko
 - 2.5.4 'yhdistetyillä valaisimilla' laitteita, joilla on erilliset valaisevat pinnat mutta yhteinen valonlähde ja yhteinen valaisinrunko
 - 2.5.5 'rakenteellisesti yhdistetyillä valaisimilla' laitteita, joilla on erilliset valonlähteet tai yksi valonlähde, joka toimii erilaisissa käyttötiloissa (esim. optiset, mekaaniset tai sähköiset erot), täysin tai osittain yhteiset valaisevat pinnat ja yhteinen valaisinrunko
 - 2.5.6 'kaukovalaisimella' valaisinta, jota käytetään ajoneuvon edessä olevan ajoradan valaisemiseen pitkälle eteenpäin
 - 2.5.7 'lähivalaisimella' valaisinta, jota käytetään ajoneuvon edessä olevan ajoradan valaisemiseen aiheuttamatta häiritsevää häikäisyä tai häiriöitä vastaantulevalle liikenteelle ja muille tienkäyttäjille
 - 2.5.8 'etuvalaisimella' valaisinta, jota käytetään ilmaisemaan ajoneuvon sijainti edestä katsottaessa

⁽¹⁾ Ajoneuvojen rakennetta koskevan konsolidoidun päätöslauselman (R.E.3) liitteen 7 määritelmän mukaisesti (asiakirja TRANS/WP.29/78/Rev.1/Amend.2, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna muutoksella 4).

- 2.5.9 'heijastimella' laitetta, joka ilmaisee ajoneuvon sijainnin heijastamalla valoa, joka on peräisin ajoneuvon kuulumattomasta valonlähteestä, kun havaitsija on lähellä valonlähdettä.
- Tässä säännössä heijastavia rekisterikilpiä ei katsota heijastimiksi.
- 2.5.10 'suuntavalaisimella' valaisinta, jota käytetään osoittamaan muille tienkäyttäjille, että kuljettaja aikoo muuttaa suuntaa oikealle tai vasemmalle.
- Suuntavalaisinta tai -valaisimia voidaan käyttää myös säännön nro 97 määräysten mukaisesti.
- 2.5.11 'jarruvalaisimella' valaisinta, jota käytetään ilmoittamaan muille ajoneuvon takana oleville tienkäyttäjille, että ajoneuvon käyttöjarrua käytetään
- 2.5.12 'takavalaisimella' valaisinta, jota käytetään ilmaisemaan ajoneuvon sijainti takaa katsottaessa
- 2.5.13 'takarekisterikilven valaisimella' laitetta, jota käytetään takarekisterikilvelle varatun alueen valaamiseen; tällainen valaisin voi koostua useista optisista osista
- 2.6 'valoa lähettävällä pinnalla' valaisinlaitteen, merkkivalolaitteen tai heijastimen läpikuultavan osan ulkopintaa tai osaa siitä laitteen valmistajan hyväksyntähakemukseen liitetyn piirustuksen mukaisesti (ks. liite 3)
- 2.7 'valaiseva pinta' (ks. liite 3)
- 2.7.1 'valaisinlaitteen valaisevalla pinnalla' (kohdat 2.5.6 ja 2.5.7) heijastimen tai, ellipsin muotoisella heijastimella varustettujen ajovalaisimien osalta, "heijastuslinssien" täyden valoaukon kohtisuoraa projektiota poikittaisella tasolla. Jos valaisinlaitteessa ei ole heijastinta, sovelletaan kohdan 2.7.2 määritelmää. Jos valaisimen valoa lähettävästä pinnasta ulottuu ainoastaan osa heijastimen täyden valoaukon ylle, ainoastaan tämän osan projektiota on otettava huomioon.
- Lähivalaisimessa valaisevaa pintaa rajoittaa linssien pinnalla oleva valojen ääriiviiva. Jos heijastin ja linssit ovat säädettävissä suhteessa toisiinsa, on käytettävä säädön keskiasentoa.
- 2.7.2 'muun merkkivalolaitteen kuin heijastimen valaisevalla pinnalla' (kohdat 2.5.8, 2.5.10, 2.5.11 ja 2.5.12) valaisimen kohtisuoraa projektiota tasolla, joka on kohtisuorassa sen vertailuakseliin nähden ja sivuaa valaisimen valoa lähettävää ulkoista pintaa. Tätä projektiota rajoittavat tällä tasolla sijaitsevien varjostimien reunat, joista jokainen päästää ohitse ainoastaan 98 % valaisimen kokonaisvalovoimasta vertailuakselin suunnassa. Valaisevan pinnan ala-, ylä- ja sivurajojen määrittämiseksi on käytettävä ainoastaan sellaisia varjostimia, joissa on vaaka- tai pystysuuntaiset reunat.
- 2.7.3 'heijastimen valaisevalla pinnalla' (kohta 2.5.9) heijastimen kohtisuoraa projektiota tasolla, joka on kohtisuorassa sen vertailuakselin vastaan ja jota rajoittavat heijastimen optisen järjestelmän uloimpien osien viereiset tasot, jotka ovat yhdensuuntaisia kyseisen akselin kanssa. Laitteen ala-, ylä- ja sivurajojen määrittämisessä on käytettävä ainoastaan vaaka- ja pystysuoria tasoja.
- 2.8 'näkyvällä pinnalla' tiettyyn havaintosuuntaan nähden, valmistajan tai valmistajan asianmukaisesti valtuuttaman edustajan pyynnöstä:
- joko linssin ulkopinnalle heijastuvan valaisevan pinnan rajan (a–b)
- tai valoa lähettävän pinnan (c–d)
- kohtisuoraa projektiota tasolla, joka on kohtisuorassa havaintosuuntaan nähden ja sivuaa linssin ulointa kohtaa (ks. tämän säännön liite 3)
- 2.9 'vertailuakselilla' (valaisimen) valmistajan määrittämää valaisimen ominaisakselin ($H = 0^\circ$, $V = 0^\circ$), jota käytetään havaintosuuntana näkökenttäkulmien määrittelyä varten fotometrisissä mittauksissa ja valaisimen asentamiseksi ajoneuvon
- 2.10 'vertailukeskipisteellä' vertailuakselin ja ulkoisen valoa lähettävän pinnan leikkauspistettä; vertailukeskipisteen määrittää valaisimen valmistaja

- 2.11 'geometrisen näkyvyyden kulmilla' kulmia, jotka määrittävät sen pienimmän avaruuskulman alueen, jossa valaisimen näkyvän pinnan on oltava näkyvissä. Kyseisen avaruuskulman alue määritetään sellaisen pallon segmenttien avulla, jonka keskipiste on valaisimen vertailukeskipisteessä ja ekvaattori on samansuuntainen maanpinnan kanssa. Nämä segmentit määritetään vertailuakselin suhteen. Vaakakulmat β vastaavat pituusasteita ja pystykulmat α leveysasteita. Geometrisen näkyvyyden kulmien sisällä ei saa olla mitään estettä valaisimen näkyvästä pinnasta lähtevän valon etenemiselle havainnoituna äärettömyydestä. Jos mittaukset tehdään lähempänä valaisinta, havaintosuuntaa on siirrettävä yhdensuuntaisesti, jotta saavutettaisiin sama tarkkuus.

Geometrisen näkyvyyden kulmien sisällä ei oteta huomioon esteitä, jos ne olivat olemassa jo silloin, kun valaisin tyyppihyväksyttiin.

Jos valaisimen ollessa asennettuna ajoneuvon osat peittävät valaisimen näkyvän pinnan osia, on osoitettava, että se valaisimen osa, jota esteet eivät peitä, vastaa yhä optisena yksikkönä laitteen hyväksynnälle määrättyjä fotometrisiä arvoja (ks. tämän säännön liite 3). Kuitenkin jos vaakatason alapuolella oleva geometrisen näkyvyyden pystykulma voidaan pienentää 5°:seen (valaisin sijaitsee alle 750 mm maanpinnan yläpuolella), asennetun optisen yksikön fotometristä mittauskenttää voidaan pienentää 5°:seen vaakatason alapuolella.

- 2.12 'uloimmalla ulkoreunalla' ajoneuvon kummallakin puolella tasoa, joka on yhdensuuntainen ajoneuvon pituussuuntaisen keskitason kanssa ja koskettaa ajoneuvon sivureunan ulointa kohtaa, ottamatta kuitenkaan huomioon taustapeilejä, suuntavalaisimia, etu- ja takavalaisimia ja heijastimia
- 2.13 'kokonaisleveydellä' kohdassa 2.12 tarkoitettujen kahden pystytason välistä etäisyyttä
- 2.14 'yksittäisellä valaisimella' laitetta tai laitteen osaa, jolla on yksi tehtävä ja yksi vertailuakselin suuntainen näkyvä pinta (ks. tämän säännön kohta 2.8) sekä yksi tai useampia valonlähteitä.

Ajoneuvoon asentamisen osalta yksittäisellä valaisimella tarkoitetaan myös kaikkia asennelmia, jotka muodostuvat kahdesta samanlaisesta tai erilaisesta erillisestä tai ryhmitetystä valaisimesta, joilla on sama tehtävä, jos ne on asennettu siten, että valaisimien vertailuakselin suuntaisten näkyvien pintojen projektio peittää vähintään 60 % mainittujen vertailuakselien suuntaisten näkyvien pintojen projektioita ympäröivästä pienimmästä suorakulmiosta. Tällaiset valaisimet on, jos niiltä edellytetään osan tyyppihyväksyntää, hyväksyttävä D-tyyppin valaisimina. Tämä mahdollinen yhdistelmä ei koske kaukovalaisimia eikä lähivalaisimia.

- 2.15 'kahden samaan suuntaan suunnatun valaisimen välisellä etäisyydellä' kahden näkyvän pinnan välistä lyhintä etäisyyttä vertailuakselin suunnassa. Jos valaisimen välinen etäisyys täyttää selvästi tämän säännön vaatimukset, näkyvien pintojen tarkkoja reunoja ei tarvitse määrittää.
- 2.16 'toiminnan ilmaisimella' näkyvää merkkiä tai äänimerkkiä (tai muuta vastaavaa merkkiä), joka osoittaa, että laite on kytketty toimintaan ja toimiiko se oikein vai ei
- 2.17 'suljetun virtapiirin ilmaisimella' näkyvää merkkiä (tai muuta vastaavaa merkkiä), joka osoittaa, että laite on kytketty toimintaan, mutta ei sitä, toimiiko laite oikein vai ei
- 2.18 'valinnaisella valaisimella' valaisinta, jonka asentaminen on jätetty valmistajan harkintavaltaan
- 2.19 'maanpinnalla' pintaa, jolla ajoneuvo on ja jonka pitäisi olla pääosin vaakasuora
- 2.20 'laitteella' osaa tai osien yhdistelmää, jota käytetään toimimaan yhdessä tai useassa tehtävässä
- 2.21 'Laitteen lähettämän valon väri'. Tähän sääntöön sovelletaan valon väriä koskevia määritelmiä, jotka on vahvistettu säännössä nro 48 ja sen muutossarjoissa, jotka ovat voimassa hyväksynnän hakuhetkellä.

3. HYVÄKSYNNÄN HAKEMINEN
- 3.1 Ajoneuvon valmistajan tai tämän asianmukaisesti valtuuttaman edustajan on tehtävä ajoneuvotyypin tyyppihyväksyntähakemus valaisinten ja merkkivalolaitteiden asennuksen osalta.
- 3.2 Hyväksyntähakemukseen on liitettävä seuraavat asiakirjat ja yksityiskohtaiset tiedot kolmena kappaaleena:
- 3.2.1 kuvaus ajoneuvotyypistä kohdissa 2.2.1 ja 2.2.2 mainittujen ominaisuuksien osalta; ajoneuvotyyppi on mainittava
- 3.2.2 luettelo ajoneuvon valmistajan ajoneuvon tarkoittamista valaisin- ja merkkivalolaitteista. Luettelossa voidaan mainita useita erityyppisiä laitteita kutakin toimintoa varten. Kukin tyyppi on yksilöitävä selkeästi (kansallinen tai kansainvälinen hyväksyntämerkki, jos hyväksytty, valmistajan nimi jne.). Luettelossa voidaan antaa kunkin toiminnon osalta lisäksi maininta "tai vastaavat laitteet".
- 3.2.3 piirros valaisin- ja merkkivalolaitteistosta kokonaisuudessaan, siten, että eri laitteiden sijainti ajoneuvossa käy ilmi
- 3.2.4 tarvittaessa tämän säännön määräysten noudattamisen varmistamiseksi piirros tai piirroksot jokaisesta valaisimesta, siten että niistä käy ilmi kohdassa 2.7.1 määritelty valaiseva pinta, kohdassa 2.6 määritelty valo lähettävä pinta, kohdassa 2.9 määritelty vertailuakseli ja kohdassa 2.10 määritelty vertailukeskipiste. Näitä tietoja ei tarvita, jos kyseessä on takarekisterikilven valaisin (kohta 2.5.13).
- 3.2.5 Hakemuksessa on oltava maininta näkyvän pinnan määrittämiseen käytetystä menetelmästä (ks. kohta 2.8).
- 3.3 Tyyppihyväksyntätesteistä vastaavalle tutkimuslaitokselle on toimitettava kuormittamaton ajoneuvo, johon on asennettu kohdan 3.2.2 mukainen täydellinen valaisin- ja merkkivalolaitteisto ja joka edustaa hyväksyttäväksi tarkoitettua ajoneuvotyyppiä.
4. HYVÄKSYNTÄ
- 4.1 Jos tämän säännön mukaisesti hyväksyttäväksi toimitettu ajoneuvotyyppi täyttää säännön vaatimukset kaikkien luettelossa mainittujen laitteiden osalta, on kyseiselle ajoneuvotyypille myönnettävä tyyppihyväksyntä.
- 4.2 Kullekin hyväksytylle tyyppille on annettava hyväksyntänumero. Hyväksyntänumeron kahdesta ensimmäisestä numerosta (tällä hetkellä 01, mikä vastaa muutossarjaa 01) käy ilmi muutossarja, joka sisältää ne sääntöön tehdyt tärkeät tekniset muutokset, jotka ovat hyväksynnän myöntämishetkellä viimeisimmät. Sama sopimuspuoli ei saa antaa samaa numeroa toiselle ajoneuvotyypille tai samalle ajoneuvotyypille, joka on varusteltu muilla kuin kohdassa 3.2.2 tarkoitettussa luettelossa mainituilla laitteilla, ellei tämän säännön kohdassa 7 toisin määrätä.
- 4.3 Tätä sääntöä soveltaville sopimuksen sopimuspuolille on ilmoitettava tähän sääntöön perustuvasta ajoneuvotyypin tai osan hyväksynnän myöntämisestä, laajentamisesta tai epäämisestä taikka tuotannon lopettamisesta tämän säännön liitteessä 1 esitetyn mallin mukaisella lomakkeella.
- 4.4 Jokaiseen tämän säännön perusteella hyväksytyyn ajoneuvotyyppiin on kiinnitettävä näkyvästi hyväksyntälomakkeessa määriteltyyn helppopääsyiseen paikkaan kansainvälinen hyväksyntämerkki, joka koostuu seuraavista osista:
- 4.4.1 E-kirjain ja hyväksynnän myöntäneen maan tunnusnumero, jotka ovat ympyrän sisällä ⁽¹⁾
- 4.4.2 kohdassa 4.4.1 tarkoitettun ympyrän oikealla puolella tämän säännön numero, R-kirjain, viiva ja hyväksyntänumero.

⁽¹⁾ Vuoden 1958 sopimuksen sopimuspuolten tunnusnumerot esitetään ajoneuvojen rakennetta koskevan konsolidoidun päätöslauselman (R.E.3) liitteessä 3 (asiakirja ECE/TRANS/WP.29/78/Rev.2/Amend.1).

- 4.5 Jos ajoneuvo on sellaisen ajoneuvotyypin mukainen, jolle on myönnetty hyväksyntä yhden tai useamman sopimukseen liitetyn säännön perusteella maassa, joka on myöntänyt hyväksynnän tämän säännön perusteella, kohdassa 4.4.1 tarkoitettua tunnusta ei tarvitse toistaa. Tällöin sääntöjen ja hyväksyntien numerot sekä kaikkien niiden sääntöjen lisäsymbolit, joiden perusteella on myönnetty hyväksyntä maassa, joka on myöntänyt hyväksynnän tämän säännön perusteella, on sijoitettava pystysarakkeisiin kohdassa 4.4.1 määritellyn symbolin oikealle puolelle.
- 4.6 Hyväksyntämerkin on oltava selvästi luettavissa ja pysyvä.
- 4.7 Hyväksyntämerkki on sijoitettava valmistajan kiinnittämään ajoneuvon tyyppikilpeen tai lähelle sitä.
- 4.8 Tämän säännön liitteessä 2 on esimerkkejä tyyppihyväksyntämerkkeihin liittyvistä järjestelyistä.
5. YLEISET VAATIMUKSET
- 5.1 Valaisimet ja merkkivalolaitteet on asennettava siten, että tavanomaisissa käyttöolosuhteissa ja mahdollisesta värinästä huolimatta ne säilyttävät tässä säännössä määrätyt ominaisuudet ja mahdollistavat sen, että ajoneuvo on tämän säännön vaatimusten mukainen. Erityisesti valaisimien epähuomiossa tapahtuva virheellinen säätäminen on estettävä.
- 5.2 Valaisimet on asennettava siten, että ne voidaan helposti suunnata oikein.
- 5.3 Kaikkien merkkivalolaitteiden, myös sivuseinämiin asennettujen, osalta ajoneuvoon asennetun valaisimen vertailuakselin on oltava yhdensuuntainen tiellä olevan ajoneuvon tukitasoon nähden. Lisäksi sen on oltava kohtisuorassa ajoneuvon pituussuuntaiseen keskitasoon nähden sivuheijastimien ja sivuvalaisimien osalta ja yhdensuuntainen tähän tasoon nähden kaikkien muiden merkkivalolaitteiden osalta.
- Kussakin suunnassa sallitaan ± 3 asteen mittapoikkeama.
- Jos valmistaja on antanut asennusohjeet, niitä on noudatettava.
- 5.4 Jos erityisiä ohjeita ei ole, valaisimien korkeus ja suuntaus on tarkastettava kuormittamattoman ajoneuvon ollessa sijoitettuna tasaiselle vaakasuoralle alustalle siten, että sen pituussuuntainen keskitaso on pystysuuntainen ja sen ohjaustanko on asennossa suoraan eteenpäin.
- 5.5 Jos erityisiä ohjeita ei ole annettu,
- 5.5.1 yksittäiset valaisimet on asennettava siten, että niiden vertailukeskipiste on ajoneuvon pituussuuntaisella keskitasolla,
- 5.5.2 samaa tehtävää suorittavat valaisinparin muodostavat valaisimet
- 5.5.2.1 on asennettava symmetrisesti suhteessa pituussuuntaiseen keskitasoon, ja
- 5.5.2.2 niiden on sijaittava symmetrisesti toisiinsa nähden suhteessa pituussuuntaiseen keskitasoon,
- 5.5.2.3 niiden on täytettävä samat kolorimetriset vaatimukset,
- 5.5.2.4 niillä on oltava samat fotometriset ominaisuudet ja
- 5.5.2.5 niiden on syyttävä ja sammuttava yhtä aikaa.
- 5.6 Valaisimet voidaan ryhmitellä, yhdistää tai yhdistää rakenteellisesti toisiinsa, jos kaikki väriä, sijaintia, suuntausta, geometristä näkyvyyttä ja sähköliitännöitä koskevat vaatimukset sekä mahdolliset muut vaatimukset täyttyvät.
- 5.7 Suurin korkeus maanpinnasta on mitattava valaisevan pinnan korkeimmasta kohdasta ja pienin korkeus vertailuakselin suuntaisen näkyvän pinnan alimmasta kohdasta. Lähivalaisimien osalta pienin korkeus maanpintaan nähden mitataan optisen järjestelmän (esim. heijastin, linssi, heijastuslinssi) tehollisen valaisupinnan alimmasta kohdasta, riippumatta järjestelmän käyttötarkoituksesta.

Jos (suurin ja pienin) korkeus maanpinnan yläpuolella täyttää selvästi säännön vaatimukset, minkään pinnan tarkkoja reunoja ei tarvitse määrittää.

Valaisimien välinen etäisyys leveysuunnassa on määritettävä näkyvien pintojen sisäreunoista vertailuakselin suuntaisesti.

Jos sijainti täyttää leveyden osalta selvästi säännön vaatimukset, minkään pinnan tarkkoja reunoja ei tarvitse määrittää.

- 5.8 Erityisten ohjeiden puuttuessa ainoastaan suuntavalaisimet ja hätävilkkukytkentä saavat olla vilkkuvia valaisimia.
- 5.9 Mikään valaisin ei saa antaa eteenpäin näkyvää punaista valoa eikä mikään valaisin taaksepäin näkyvää valkoista valoa. Tämän vaatimuksen täyttyminen on tarkastettava seuraavasti (ks. piirros liitteessä 4):
- 5.9.1 Punaisen valon näkyvyys eteenpäin: Alueella 1 ajoneuvon edessä 25 m:n etäisyydellä ajoneuvon etumaisesta pisteestä olevalla poikittaistasolla liikkuva tarkkailija ei pysty suoraan näkemään punaista valoa.
- 5.9.2 Valkoisen valon näkyvyys taaksepäin: Alueella 2 ajoneuvon takana 25 m:n etäisyydellä ajoneuvon etumaisesta pisteestä olevalla poikittaistasolla liikkuva tarkkailija ei pysty suoraan näkemään valkoista valoa.
- 5.9.3 Tarkkailualueita 1 ja 2 rajaavat seuraavat tasot:
- 5.9.3.1 korkeussuunnassa kaksi vaakasuoraa tasoa, jotka sijaitsevat 1 ja 2,2 metriä maanpinnan yläpuolella
- 5.9.3.2 leveysuunnassa kaksi pystytasoa, jotka muodostavat eteen ja taakse 15 asteen kulman ajoneuvon pituussuuntaisesta keskitasosta ulospäin ja kulkevat ajoneuvon pituussuuntaisen keskitason kanssa yhdensuuntaisten, ajoneuvon kokonaisleveyttä rajaavien pystytasojen kosketuspisteen tai kosketuspisteiden kautta. Jos kosketuspisteitä on useita, etummaisoin vastaa etutasoa ja takimmaisoin takatasoa.
- 5.10 Sähköliitännöiden on oltava sellaiset, että etuvalaisimet, tai jos etuvalaisimia ei ole, lähivalaisimet, takavalaisimet ja takarekisterikilven valaisimet, on mahdollista kytkeä toimintaan ja sammuttaa ainoastaan samanaikaisesti.
- 5.11 Jos erityisiä vaatimuksia ei ole, sähköliitännöiden on oltava sellaiset, ettei kauko- ja lähivalaisimia voida kytkeä toimintaan kytkemättä kohdassa 5.10 tarkoitettuja valaisimia. Tätä vaatimusta ei kuitenkaan sovelleta kauko- ja lähivalaisimiin, kun niillä voidaan antaa varoitusvalomerkki siten, että lähivalaisin lähettää lyhyin välein välkkyvää valoa tai että kaukovalaisin ja lähivalaisin lähettävät vuorotellen lyhyin välein välkkyvää valoa.
- 5.11.1 Lähivalaisimen on kytkeydyttävä automaattisesti, kun moottori käynnistetään.
- 5.12 Ilmaisinalot
- 5.12.1 Kaikkien ilmaisinalojen on oltava tavanomaisessa ajoasennossa olevan kuljettajan selvästi nähtävissä.
- 5.12.2 Kun tässä säännössä määrätään suljetun virtapiirin ilmaisimesta, se voidaan korvata ”toiminnan” ilmaisimella.
- 5.13 Valojen värit ⁽¹⁾
- Tässä säännössä tarkoitettujen valaisimien valon värit ovat seuraavat:
kaukovalaisin:	valkoinen
lähivalaisin:	valkoinen
etuvalaisin:	valkoinen

⁽¹⁾ Valaisimien lähettämän valon värikoordinaattien mittaus ei sisälly tähän sääntöön.

etuheijastin, muu kuin kolmion muotoinen:	valkoinen
sivuheijastin, muu kuin kolmion muotoinen:	ruskeankeltainen edessä ruskeankeltainen tai punainen takana
polkimen heijastin:	ruskeankeltainen
takaheijastin, muu kuin kolmion muotoinen:	punainen
suuntavalaisin:	ruskeankeltainen
jarruvalaisin:	punainen
takavalaisin:	punainen
takarekisterikilven valaisin:	valkoinen

- 5.14 Jokainen tämän säännön mukaisesti hyväksyttäväksi toimitettava ajoneuvo on varustettava seuraavilla valaisin- ja merkkivalolaitteilla:
- 5.14.1 lähivalaisin (kohta 6.2)
- 5.14.2 takavalaisin (kohta 6.10)
- 5.14.3 sivuheijastin, muu kuin kolmion muotoinen (kohta 6.5)
- 5.14.4 takaheijastin, muu kuin kolmion muotoinen (kohta 6.7)
- 5.14.5 polkimen heijastin (kohta 6.6.), vain polkimilla varustetut mopot
- 5.14.6 jarruvalaisin (kohta 6.9)
- 5.14.7 takarekisterikilven valaisin, jos kilpi vaaditaan (kohta 6.11)
- 5.15 Ajoneuvo voi olla lisäksi varustettu seuraavilla valaisin- ja merkkivalolaitteilla:
- 5.15.1 kaukovalaisin (kohta 6.1)
- 5.15.2 etuvalaisin (kohta 6.3)
- 5.15.3 etuheijastin, muu kuin kolmion muotoinen (kohta 6.4)
- 5.15.4 suuntavalaisimet (kohta 6.8)
- 5.16 Jokainen kohdissa 5.14 ja 5.15 mainittu valaisin- ja merkkivalolaite on asennettava asiaankuuluvien, tämän säännön kohdassa 6 annettujen vaatimusten mukaisesti.
- 5.17 Kaikkien muiden kuin kohdissa 5.14 ja 5.15 mainittujen valaisin- ja merkkivalolaitteiden asentaminen on kiellettyä lukuun ottamatta asianmukaista takarekisterikilven valaisinlaitetta, jos ajoneuvossa on kilpi ja se on valaistava.
- 5.18 Moottoripyörissä käytettäväksi tyyppihyväksytyt kohdissa 5.16 ja 5.17 tarkoitetut valaisin- ja merkkivalolaitteet voidaan asentaa myös mopoihin.

6. VALAISINKOHTAISET VAATIMUKSET

6.1 KAUKOVALAISIN

6.1.1 Lukumäärä

Yksi tai kaksi seuraavien mukaisesti tyyppihyväksytyä:

- a) sääntö nro 113

- b) säännössä nro 112 määritelty A-luokka
 - c) sääntö nro 1
 - d) sääntö nro 57
 - e) sääntö nro 72
 - f) sääntö nro 76.
- 6.1.2 Asettelu
Ei erityisiä vaatimuksia.
- 6.1.3 Sijainti
- 6.1.3.1 Leveysuunnassa
- 6.1.3.1.1 Erillinen kaukovalaisin voidaan asentaa toisen edessä sijaitsevan valaisimen ylä- tai alapuolelle tai sen viereen. Jos valaisimet ovat päällekkäin, kaukovalaisimen vertailukeskipisteen on sijoitettava ajoneuvon pituussuuntaisella keskitasolla. Jos valaisimet ovat vierekkäin, niiden vertailukeskipisteiden on sijoitettava symmetrisesti ajoneuvon pituussuuntaiseen keskitasoon nähden.
- 6.1.3.1.2 Toiseen edessä sijaitsevaan valaisimeen rakenteellisesti yhdistetty kaukovalaisin on asennettava siten, että sen vertailukeskipiste sijaitsee ajoneuvon pituussuuntaisella keskitasolla. Jos ajoneuvoon kuitenkin asennetaan myös erillinen lähivalaisin tai etuvalaisimeen rakenteellisesti yhdistetty lähivalaisin kaukovalaisimen lisäksi, niiden vertailukeskipisteiden on sijoitettava symmetrisesti ajoneuvon pituussuuntaiseen keskitasoon nähden.
- 6.1.3.1.3 Kaksi kaukovalaisinta, joista jompikumpi tai kumpikin on rakenteellisesti yhdistetty toiseen edessä sijaitsevaan valaisimeen, on asennettava siten, että niiden vertailukeskipisteet sijaitsevat symmetrisesti ajoneuvon pituussuuntaiseen keskitasoon nähden.
- 6.1.3.2 Pituussuunnassa: ajoneuvon edessä. Tämä vaatimus katsotaan täytetyksi, jos lähetetty valo ei häiritse kuljettajaa suoraan tai epäsuorasti taustapeilien tai ajoneuvon muiden heijastavien pintojen kautta.
- 6.1.3.3 Erillisen kaukovalaisimen valaisevan pinnan reunan etäisyys lähivalaisimen vastaavasta reunasta ei saa kuitenkaan olla yli 200 mm missään valaisinparissa.
- 6.1.3.4 Kahden kaukovalaisimen valaisevien pintojen välinen etäisyys ei saa olla yli 200 mm.
- 6.1.4 Geometrinen näkyvyys
Valaisevan pinnan näkyvyys, myös niillä alueilla, jotka eivät näy valaistuina havaintosuunnassa, on varmistettava avauskulmassa, jonka määrittävät valaisevan pinnan kehältä lähtevät suorat, jotka muodostavat vähintään 5 asteen kulman ajovalaisimen vertailuakselin kanssa.
- 6.1.5 Suuntaus
Eteenpäin. Valaisimet voivat kääntyä ohjaukskulman mukaisesti.
- 6.1.6 Ei saa yhdistää minkään muun valaisimen kanssa.
- 6.1.7 Sähköliitännät
Lähivalot saavat olla kytkettyinä yhtä aikaa kaukovalojen kanssa.
- 6.1.8 Suljetun virtapiirin ilmaisin
Pakollinen vilkkumaton sinistä valoa lähettävä merkkivalaisin.

6.2 LÄHIVALAISIN

6.2.1 Lukumäärä

Yksi tai kaksi seuraavien mukaisesti tyyppihyväksytyä:

- a) sääntö nro 113 (*)
- b) säännössä nro 112 määritelty A-luokka
- c) sääntö nro 1
- d) sääntö nro 56
- e) sääntö nro 57
- f) sääntö nro 72
- g) Sääntö nro 76
- h) sääntö nro 82.

6.2.2 Asettelu

Ei erityisiä vaatimuksia.

6.2.3 Sijainti

6.2.3.1 Leveys

6.2.3.1.1 Erillinen lähivalaisin voidaan asentaa toisen edessä sijaitsevan valaisimen ylä- tai alapuolelle tai sen viereen. Jos valaisimet ovat päällekkäin, lähivalaisimen vertailukeskipisteen on sijaittava ajoneuvon pituussuuntaisella keskitasolla. Jos valaisimet ovat vierekkäin, niiden vertailukeskipisteiden on sijaittava symmetrisesti ajoneuvon pituussuuntaiseen keskitasoon nähden.

6.2.3.1.2 Toiseen edessä sijaitsevaan valaisimeen rakenteellisesti yhdistetty lähivalaisin on asennettava siten, että sen vertailukeskipiste sijaitsee ajoneuvon pituussuuntaisella keskitasolla. Jos ajoneuvoon kuitenkin asennetaan myös erillinen kaukovalaisin tai toiseen etuvalaisimeen rakenteellisesti yhdistetty kaukovalaisin lähivalaisimen lisäksi, niiden vertailukeskipisteiden on sijaittava symmetrisesti ajoneuvon pituussuuntaiseen keskitasoon nähden.

6.2.3.1.3 Kaksi lähivalaisinta, joista jompikumpi tai kumpikin on rakenteellisesti yhdistetty toiseen edessä sijaitsevaan valaisimeen, on asennettava siten, että niiden vertailukeskipisteet sijaitsevat symmetrisesti ajoneuvon pituussuuntaiseen keskitasoon nähden.

6.2.3.2 Korkeussuunnassa: vähintään 500 mm ja enintään 1 200 mm maanpinnan yläpuolella.

6.2.3.3 Pituussuunnassa: ajoneuvon edessä. Tämä vaatimus katsotaan täytetyksi, jos lähetetty valo ei häiritse kuljettajaa suoraan tai epäsuorasti taustapeilien tai ajoneuvon muiden heijastavien pintojen kautta.

6.2.3.4 Kahden lähivalaisimen valaisevien pintojen välinen etäisyys ei saa olla yli 200 mm.

6.2.4 Geometrinen näkyvyys

Määritetään kulmien α ja β avulla kohdan 2.11 mukaisesti:

$\alpha = 15^\circ$ ja 10° alaspäin

$\beta = 45^\circ$ vasemmalle ja oikealle yksittäisen valaisimen osalta

$\beta = 45^\circ$ ulospäin ja 10° sisään päin kunkin valaisinparin osalta.

Seinämät tai muut varusteosat valaisimen lähellä eivät saa aiheuttaa muita tienkäyttäjiä häiritseviä ilmiöitä.

(*) Säännössä nro 113 tarkoitetun A-luokan valaisimet, joissa on LED-moduuleja, sallitaan vain ajoneuvoissa, joiden suurin rakenteellinen nopeus on enintään 25 km/h.

- 6.2.5 Suuntaus
Eteenpäin. Valaisimet voivat kääntyä ohjauskulman mukaisesti.
- 6.2.6 Ei saa yhdistää minkään muun valaisimen kanssa.
- 6.2.7 Sähköliitännät
Läihivaloihin vaihtamiseen käytettävän hallintalaitteen on kytkettävä kaukovalaisimet pois päältä samanaikaisesti.
- 6.2.8 Merkkivalaisin
Vapaaehtoinen, suljettu virtapiiri, vihreä, vilkkumaton.
- 6.3 ETUVALAISIN
- 6.3.1 Lukumäärä
Yksi tai kaksi.
- 6.3.2 Asettelu
Ei erityisiä vaatimuksia.
- 6.3.3 Sijainti
- 6.3.3.1 Leveysuunnassa:

Erillinen etuvalaisin voidaan asentaa toisen edessä sijaitsevan valaisimen ylä- tai alapuolelle tai sen viereen. Jos valaisimet ovat päällekkäin, etuvalaisimen vertailukeskipisteen on sijaettava ajoneuvon pituussuuntaisella keskitasolla. Jos valaisimet ovat vierekkäin, niiden vertailukeskipisteiden on sijaettava symmetrisesti ajoneuvon pituussuuntaiseen keskitasoon nähden.

Toiseen edessä sijaitsevaan valaisimeen rakenteellisesti yhdistetty etuvalaisin on asennettava siten, että sen vertailukeskipiste sijaitsee ajoneuvon pituussuuntaisella keskitasolla. Jos ajoneuvoon kuitenkin asennetaan etuvalaisimen lisäksi toinenkin edessä sijaitseva valaisin, niiden vertailukeskipisteiden on sijaettava symmetrisesti ajoneuvon pituussuuntaiseen keskitasoon nähden.

Kaksi etuvalaisinta, joista jompikumpi tai kumpikin on rakenteellisesti yhdistetty toiseen edessä sijaitsevaan valaisimeen, on asennettava siten, että niiden vertailukeskipisteet sijaitsevat symmetrisesti ajoneuvon pituussuuntaiseen keskitasoon nähden.
- 6.3.3.2 Korkeussuunnassa: vähintään 350 mm mutta enintään 1 200 mm maanpinnan yläpuolella.
- 6.3.3.3 Pituussuunnassa: ajoneuvon edessä.
- 6.3.4 Geometrinen näkyvyys
Pystykulma: 15° ylöspäin ja alaspäin

Vaakatason alapuolella olevaa pystykulmaa voidaan kuitenkin pienentää 5°:seen, jos valaisimen korkeus maasta on pienempi kuin 750 mm.

Vaakakulma: 80° vasemmalle ja oikealle yksittäisen valaisimen osalta.

Vaakakulma voi olla 80° ulospäin ja 45° sisäänpäin kunkin valaisinparin osalta.
- 6.3.5 Suuntaus
Eteenpäin. Valaisimet voivat kääntyä ohjauskulman mukaisesti.
- 6.6.3 Ilmaisिन
Joko vapaaehtoinen, suljetun virtapiirin vihreä vilkkumaton merkkivalaisin tai valo kojelaudassa.
- 6.3.7 Muut vaatimukset
Ei ole.

- 6.4 ETUHEIJASTIN, MUU KUIN KOLMION MUOTOINEN
- 6.4.1 Lukumäärä
Yksi.
- 6.4.2 Asettelu
Ei erityisiä vaatimuksia.
- 6.4.3 Sijainti
Korkeussuunnassa: vähintään 400 mm mutta enintään 1 200 mm maanpinnan yläpuolella.
- 6.4.4 Geometrinen näkyvyys
Vaakakulma: 30° vasemmalle ja oikealle.

Pystykulma: 15° vaakatason ylä- ja alapuolella.

Vaakatason alapuolella olevaa pystykulmaa voidaan kuitenkin pienentää 5°:seen, jos heijastimen korkeus maasta on pienempi kuin 750 mm.
- 6.4.5 Suuntaus
Eteenpäin. Heijastin voi kääntyä ohjauskulman mukaisesti.
- 6.4.6 Muut vaatimukset
Ei ole.
- 6.5 SIVUHEIJASTIN, MUU KUIN KOLMION MUOTOINEN
- 6.5.1 Lukumäärä sivua kohden
Yksi tai kaksi.
- 6.5.2 Asettelu
Ei erityisiä vaatimuksia.
- 6.5.3 Sijainti
- 6.5.3.1 Ajoneuvon sivulla.
- 6.5.3.2 Korkeussuunnassa: vähintään 300 mm mutta enintään 1 000 mm maanpinnan yläpuolella.
- 6.5.3.3 Pituussuunnassa: Olisi sijoitettava siten, etteivät kuljettajan tai matkustajan vaatteet voi tavanomaisissa olosuhteissa peittää heijastinta.
- 6.5.4 Geometrinen näkyvyys
Vaakakulma: 30° eteen- ja taaksepäin.

Pystykulma: 15° vaakatason ylä- ja alapuolella.

Vaakatason alapuolella olevaa pystykulmaa voidaan kuitenkin pienentää 5°:seen, jos heijastimen korkeus maasta on pienempi kuin 750 mm.
- 6.5.5 Suuntaus
Heijastimien vertailuakselin on oltava kohtisuorassa ajoneuvon pituussuuntaiseen keskitasoon nähden ja ulospäin suunnattu. Etusivuheijastimet voivat kääntyä ohjauskulman mukaisesti.
- 6.6 POLKIMEN HEIJASTIMET
- 6.6.1 Lukumäärä
Neljä heijastinta tai heijastinryhmää.

- 6.6.2 Asettelu
Ei erityisiä vaatimuksia.
- 6.6.3 Muut vaatimukset
Heijastimien valaisevien pintojen ulkopintojen on oltava upotettuna polkimen rungossa.

Heijastimet on asennettava polkimen runkoon siten, että ne näkyvät selvästi sekä ajoneuvon eteen että taaksepäin. Jos heijastimien muoto on mukautettava polkimen runkoon, vertailuakselin on oltava kohtisuorassa polkimen akseliin nähden.

Polkimen heijastimet on asennettava ainoastaan niihin ajoneuvon polkimiin, jotka kampien tai vastaavien laitteiden avulla voivat toimia käyttövoimana moottorin sijasta.

Niitä ei saa asentaa polkimiin, jotka toimivat ajoneuvon hallintalaitteina tai yksinomaan kuljettajan tai matkustajan jalkatukina.

Niiden on oltava näkyvissä sekä eteen että taakse.
- 6.7 TAKAHEIJASTIN, MUU KUIN KOLMION MUOTOINEN
- 6.7.1 Lukumäärä
Yksi tai kaksi.
- 6.7.2 Asettelu
Ei erityisiä vaatimuksia.
- 6.7.3 Sijainti
- 6.7.3.1 Korkeussuunnassa: vähintään 250 mm mutta enintään 900 mm maanpinnan yläpuolella.
- 6.7.3.2 Pituussuunnassa: ajoneuvon takaosassa.
- 6.7.4 Geometrinen näkyvyys
Vaakakulma: 30° vasemmalle ja oikealle yksittäisen heijastimen osalta
30° ulospäin ja 10° sisäänpäin kunkin heijastinparin osalta.

Pystykulma: 15° vaakatason ylä- ja alapuolella.

Vaakatason alapuolella olevaa pystykulmaa voidaan kuitenkin pienentää 5°:seen, jos heijastimen korkeus maasta on pienempi kuin 750 mm.
- 6.7.5 Suuntaus
Taaksepäin.
- 6.8 SUUNTAVALAISIN
- 6.8.1 Lukumäärä
Kummallakin puolella kaksi.
- 6.8.2 Asettelu
Kaksi etusuuntavalaisinta (luokka 11 ⁽¹⁾)

Kaksi takasuuntavalaisinta (luokka 12 ⁽¹⁾).
- 6.8.3 Sijainti
- 6.8.3.1 Leveysuunnassa:

⁽¹⁾ Voidaan korvata säännön nro 6 mukaisilla luokan 1 ja 2 suuntavalaisimilla.

6.8.3.1.1 Etusuuntavalaisimien on täytettävä seuraavat vaatimukset:

- 1) valaisevien pintojen välisen etäisyyden on oltava vähintään 240 mm
- 2) suuntavalaisimien on sijoitettava valaisimen tai valaisimien valaisevien pintojen ulkoreunoja sivuavien pituusakselin suuntaisten pystytasojen ulkopuolella
- 3) vähimmäisetäisyyden lähimpänä toisiaan olevien suuntavalaisimien ja lähivalaisimien valaisevien pintojen välillä on oltava seuraava:

Vähimmäisvalovoima (cd)	Vähimmäisetäisyys (mm)
90	75
175	40
250	20
400	≤ 20

6.8.3.1.2 Takasuuntavalaisimien kahden näkyvän pinnan sisäreunojen etäisyyden on oltava vähintään 160 mm.

6.8.3.2 Korkeussuunnassa: vähintään 350 mm mutta enintään 1 200 mm maanpinnan yläpuolella.

6.8.3.3 Pituussuunnassa: takasuuntavalaisimien vertailukeskipiste saa olla enintään 300 mm sen poikittaistason etupuolella, joka määrittää ajoneuvon kokonaispituuden takimmaisesta pisteestä.

6.8.4 Geometrinen näkyvyys

Vaakakulma: 20° sisäänpäin ja 80° ulospäin.

Pystykulma: 15° vaakatason ylä- ja alapuolella.

Vaakatason alapuolella olevaa pystykulmaa voidaan kuitenkin pienentää 5°:seen, jos heijastimen korkeus maasta on pienempi kuin 750 mm.

6.8.5 Suuntaus

Etusuuntavalaisimet voivat kääntyä ohjauskulman mukaisesti.

6.8.6 Ei saa yhdistää muun valaisimen kanssa.

6.8.7 Ei saa yhdistää rakenteellisesti muun valaisimen kanssa.

6.8.8 Sähköliitännät

Suuntavalaisimien on kytkeydyttävä päälle muista valaisimista riippumatta. Kaikkien ajoneuvon samalla puolella olevien suuntavalaisimien on kytkeydyttävä päälle ja pois yhtä hallintalaitetta käyttämällä.

6.8.9 Muut vaatimukset

Seuraavassa esitetyt ominaisuudet on mitattava siten, että sähköjärjestelmään ei kohdisteta muuta kuormitusta kuin se, joka tarvitaan moottorin ja valaisinlaitteiden toimintaan.

6.8.9.1 Kaikkien sellaisten ajoneuvojen tapauksessa, joissa suuntavalaisimiin syötetään tasavirtaa, valojen on vilkuttava 90 ± 30 kertaa minuutissa.

6.8.9.1.1 Ajoneuvon samalla puolella olevat suuntavalaisimet voivat vilkkua synkronoidusti tai vuorotellen.

6.8.9.1.2 Valomerkin näkymiseen mistä tahansa suuntavalaisimesta saa kulua suuntavalon hallintalaitteen käytöstä enintään yksi sekunti, ja sen on sammuttava ensimmäistä kertaa viimeistään puolentoista sekunnin kuluttua hallintalaitteen käytöstä.

6.8.9.2 Kun kyseessä on ajoneuvo, jossa suuntavalaisimiin syötetään vaihtovirtaa, ja moottorin pyörimisnopeus on 50–100 prosenttia ajoneuvon suurinta rakenteellista nopeutta vastaavasta pyörimisnopeudesta, valojen on vilkuttava 90 ± 30 kertaa minuutissa.

- 6.8.9.2.1 Ajoneuvon samalla puolella olevat suuntavalaisimet voivat vilkkua synkronoidusti tai vuorotellen.
- 6.8.9.2.2 Valomerkin näkymiseen mistä tahansa suuntavalaisimesta saa kulua suuntavalon hallintalaitteen käytöstä enintään yksi sekunti, ja sen on sammuttava ensimmäistä kertaa viimeistään puolentoista sekunnin kuluttua hallintalaitteen käytöstä.
- 6.8.9.3 Kun kyseessä on ajoneuvo, jossa suuntavalaisimiin syötetään vaihtovirtaa, ja moottorin pyörimisnopeus on valmistajan ilmoittaman tyhjäkäyntinopeuden ja sen pyörimisnopeuden välillä, joka vastaa 50:tä prosenttia ajoneuvon suurinta rakenteellista nopeutta vastaavasta pyörimisnopeudesta, valojen on vilkuttava välillä $90 + 30$ ja $90-45$ kertaa minuutissa.
- 6.8.9.3.1 Ajoneuvon samalla puolella olevat suuntavalaisimet voivat vilkkua synkronoidusti tai vuorotellen.
- 6.8.9.3.2 Valomerkin näkymiseen mistä tahansa suuntavalaisimesta saa kulua suuntavalon hallintalaitteen käytöstä enintään yksi sekunti, ja sen on sammuttava ensimmäistä kertaa viimeistään puolentoista sekunnin kuluttua hallintalaitteen käytöstä.
- 6.8.10 Jos yhdessä suuntavalaisimessa sattuu vika, joka on muu kuin oikosulku, muiden suuntavalaisimien on edelleen vilkuttava tai näytettävä valoa, mutta niiden vilkkutaajuus saa näissä olosuhteissa poiketa määrätystä taajuudesta, ellei ajoneuvoa ole varustettu ilmaisimella.
- 6.8.11 Ilmaisimien
Pakollinen, elleivät suuntavalaisimet ole kuljettajan nähtävissä: toimintaa ilmaiseva, vihreä ja vilkkuva ja/tai äänimerkki. Suuntavalaisimen vikaantuessa merkkivalaisimen on sammuttava, pysyttävä kytkettynä tai vaihdeltava nopeasti.
- 6.9 JARRUVALAISIN
- 6.9.1 Lukumäärä
Yksi tai kaksi.
- 6.9.2 Asettelu
Ei erityisiä vaatimuksia.
- 6.9.3 Sijainti
- 6.9.3.1 Korkeussuunnassa: vähintään 250 mm mutta enintään 1 500 mm maanpinnan yläpuolella.
- 6.9.3.2 Pituussuunnassa: ajoneuvon takaosassa.
- 6.9.4 Geometrinen näkyvyys
Vaakakulma: 45° vasemmalle ja oikealle yksittäisen valaisimen osalta
 45° ulospäin ja 10° sisään päin kunkin valaisinparin osalta.
Pystykulma: 15° vaakatason ylä- ja alapuolella.
Vaakatason alapuolella olevaa pystykulmaa voidaan kuitenkin pienentää 5° :seen, jos heijastimen korkeus maasta on pienempi kuin 750 mm.
- 6.9.5 Suuntaus
Taakse päin.
- 6.9.6 Sähköliitännät
Valon on syyttävä aina, kun käyttöjarrua käytetään.
- 6.9.7 Muut vaatimukset
Jarruvalaisimen valovoiman on oltava huomattavasti suurempi kuin takavalaisimen.
- 6.9.8 Ilmaisimien
Kielletty.

- 6.10 TAKAVALAISIN
- 6.10.1 Lukumäärä
Yksi tai kaksi.
- 6.10.2 Asettelu
Ei erityisiä vaatimuksia.
- 6.10.3 Sijainti
- 6.10.3.1 Korkeussuunnassa: vähintään 250 mm mutta enintään 1 500 mm maanpinnan yläpuolella.
- 6.10.3.2 Pituussuunnassa: ajoneuvon takaosassa.
- 6.10.4 Geometrinen näkyvyys
Vaakakulma: 80° vasemmalle ja oikealle yksittäisen valaisimen osalta
Vaakakulma voi olla 80° ulospäin ja 45° sisäänpäin kunkin valaisinparin osalta.
Pystykulma: 15° vaakatason ylä- ja alapuolella.
Vaakatason alapuolella olevaa pystykulmaa voidaan kuitenkin pienentää 5°:seen, jos heijastimen korkeus maasta on pienempi kuin 750 mm.
- 6.10.5 Suuntaus
Taaksepäin.
- 6.10.6 Ilmaisimien
Vapaaehtoinen. Sen on oltava yhdistetty etuvalaisimen ilmaisimeen.
- 6.10.7 Muut vaatimukset
Ei ole.
- 6.11 TAKAREKISTERIKILVEN VALAISINLAITE
- 6.11.1 Lukumäärä
Yksi. Laitteessa voi olla useita optisia osia, jotka on suunniteltu valaisemaan rekisterikilvelle varattua tilaa.
- 6.11.2 Asettelu
- 6.11.3 Sijainti
- 6.11.3.1 Leveysuunnassa:
- 6.11.3.2 Korkeussuunnassa:
rekisterikilvelle
- 6.11.3.3 Pituussuunnassa:
- 6.11.4 Geometrinen näkyvyys
- 6.11.5 Suuntaus
- Siten, että laite valaisee tilaa, joka on varattu
- 6.11.6 Ilmaisimien
Vapaaehtoinen. Ilmaisimen tehtävän suorittamiseen on käytettävä etu- ja takavalaisimelle määrättyä ilmaisinta.
- 6.11.7 Muut vaatimukset
Kun takarekisterikilven valaisin on yhdistetty takavalaisimeen, joka on rakenteellisesti yhdistetty jarruvalaisimeen, takarekisterikilven valaisimen fotometriset ominaisuudet voivat muuttua jarruvalaisimen ollessa toiminnassa.

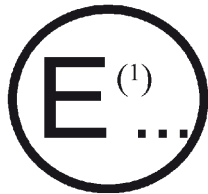
7. AJONEUVOJEN REKISTERÖINTI
- Mikään ei estä viranomaisia vaatimasta tai kieltämästä kohdassa 5.15.1 mainittua kaukovalaisinta alueellaan rekisteröidyissä ajoneuvoissa, kunhan ne ilmoittavat asiasta Yhdistyneiden kansakuntien pääsihteeristöön ilmoittaessaan tämän säännön soveltamisesta.
8. TUOTANNON VAATIMUSTENMUKAISUUS
- Tuotannon vaatimustenmukaisuuden testausmenettelyjen on vastattava sopimuksen lisäyksessä 2 (E/ECE/324-E/ECE/TRANS/505/Rev.2) vahvistettuja menettelyjä, ja seuraavassa esitettyjen vaatimusten on täyttyvä.
- 8.1 Tämän säännön mukaisesti hyväksyttävät mopot on valmistettava siten, että ne vastaavat hyväksyttyä tyyppiä ja täyttävät kohtien 5 ja 6 vaatimukset.
- 8.2 Tämän säännön liitteessä 5 asetettuja tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontaa koskevia vähimmäisvaatimuksia on noudatettava.
- 8.3 Tyyppihyväksynnän myöntänyt viranomainen voi milloin tahansa tarkastaa kussakin tuotantolaitoksessa sovellettavat vaatimustenmukaisuuden valvontamenetelmät. Tällaiset tarkastukset tehdään yleensä kerran vuodessa.
9. SEURAAMUKSET VAATIMUSTENMUKAISUUDESTA POIKKEAVASTA TUOTANNOSTA
- 9.1 Ajoneuvotyyppille tämän säännön mukaisesti myönnetty hyväksyntä voidaan peruuttaa, jos edellä esitetyt vaatimukset eivät täyty.
- 9.2 Jos tätä sääntöä soveltava sopimuksen sopimuspuoli peruuttaa aiemmin myöntämänsä hyväksynnän, sen on viipymättä ilmoitettava siitä muille tätä sääntöä soveltaville sopimuksen sopimuspuolille tämän säännön liitteessä 1 esitetyn mallin mukaisella ilmoituslomakkeella.
10. AJONEUVOTYYPIN MUUTOKSET JA HYVÄKSYNNÄN LAAJENTAMINEN VALAISIMIEN JA MERKKIVALOLAITTEIDEN ASENNUKSEN OSALTA
- 10.1 Kaikista ajoneuvotyyppin muutoksista on ilmoitettava ajoneuvotyyppin hyväksyneelle hallinnolliselle yksikölle. Hallinnollinen yksikkö voi tämän jälkeen
- 10.1.1 katsoa, ettei tehdyillä muutoksilla todennäköisesti ole merkittäviä kielteisiä vaikutuksia ja että ajoneuvo täyttää joka tapauksessa edelleen vaatimukset, tai
- 10.1.2 vaatia testien suorittamisesta vastaavalta tutkimuslaitokselta uuden testausselosteen.
- 10.2 Hyväksynnän epäämistä tai myöntämistä koskeva vahvistus, jossa määritellään tehdyt muutokset, on toimitettava kohdassa 4.3 määritellyn menettelyn mukaisesti tätä sääntöä soveltaville sopimuspuolille.
- 10.3 Toimivaltainen viranomainen, joka päättää hyväksynnän laajentamisesta, antaa laajentamiselle sarjanumeron ja ilmoittaa sen muille tätä sääntöä soveltaville vuoden 1958 sopimuksen osapuolille tämän säännön liitteessä 1 olevan mallin mukaisella ilmoituslomakkeella.
11. TUOTANNON LOPETTAMINEN
- Jos hyväksynnän haltija kokonaan lopettaa tämän säännön perusteella hyväksytyyn ajoneuvotyyppin valmistamisen, sen on ilmoitettava siitä hyväksynnän myöntäneelle viranomaiselle. Ilmoituksen saatuaan viranomaisen on ilmoitettava asiasta muille tätä sääntöä soveltaville vuoden 1958 sopimuksen sopimuspuolille tämän säännön liitteessä 1 esitetyn mallin mukaisella ilmoituslomakkeella.
12. SIIRTYMÄMÄÄRÄYKSET
- 12.1 Mikään tätä sääntöä soveltava sopimuspuoli ei saa muutossarjan 01 virallisen voimaantulopäivän jälkeen kieltäytyä antamasta hyväksyntää tämän säännön perusteella, sellaisena kuin se on muutettuna muutossarjalla 01.

- 12.2 Kun kohdassa 12.1 mainitusta voimaantulopäivästä on kulunut 24 kuukautta, tätä sääntöä soveltavat sopimuspuolet saavat myöntää hyväksyntää vain, jos ajoneuvotyyppi täyttää valaisimien ja merkkivalolaitteiden lukumäärän ja asennuksen osalta tämän säännön muutossarjan 01 vaatimukset.
- 12.3 Tämän säännön mukaisesti ennen kohdassa 12.2 mainittua ajankohtaa myönnetyt hyväksynnit pysyvät voimassa. Kun kyse on ajoneuvoista, jotka on ensirekisteröity yli neljä vuotta kohdassa 12.1 mainitun voimaantulopäivän jälkeen, tätä sääntöä soveltavat sopimuspuolet voivat evätä ajoneuvotyyppiin hyväksynnän valaisimien ja merkkivalolaitteiden lukumäärän ja asennuksen osalta, jos ne eivät täytä tämän säännön muutossarjan 01 vaatimuksia.
13. HYVÄKSYNTÄTESTIEN SUORITTAMISESTA VASTAAVIEN TEKNISTEN TARKASTUSLAITOSTEN JA HALLINNOLLISTEN YKSIKÖIDEN NIMET JA OSOITTEET
- Tätä sääntöä soveltavien sopimuksen sopimuspuolten on ilmoitettava Yhdistyneiden kansakuntien sihteeristölle hyväksyntätestien suorittamisesta vastaavien teknisten tutkimuslaitosten sekä niiden hallinnollisten yksiköiden nimet ja osoitteet, jotka myöntävät hyväksynnit ja joille on toimitettava lomakkeet todistukseksi muissa maissa myönnetystä hyväksynnästä taikka hyväksynnän epäämisestä tai peruuttamisesta.
-

LIITE 1

ILMOITUS

(Enimmäiskoko: A4 (210 × 297 mm))

Antaja: Viranomaisen nimi

.....

Aihe: Ajoneuvotyyppin (mopo): ⁽²⁾ HYVÄKSYNNÄN MYÖNTÄMINEN
 HYVÄKSYNNÄN LAAJENTAMINEN
 HYVÄKSYNNÄN EPÄÄMINEN
 HYVÄKSYNNÄN PERUUTTAMINEN
 TUOTANNON LOPETTAMINEN

valaisimien ja merkkivalolaitteiden asennuksen osalta säännön nro 74 mukaisesti

Hyväksyntänumero: Laajennuksen numero:

1. Ajoneuvon kaupp nimi tai merkki:
2. Ajoneuvotyyppi:
3. Valmistajan nimi ja osoite:
4. Valmistajan edustajan (jos sellainen on) nimi ja osoite
5. Hyväksyttäväksi toimitettujen ajoneuvotyyppien valaisinlaitteet ⁽³⁾ ⁽⁴⁾
 - 5.1. Kaukovalaisin: kyllä/ei ⁽²⁾
 - 5.2. Lähivalaisin: kyllä/ei ⁽²⁾
 - 5.3. Etuvalaisin kyllä/ei ⁽²⁾
 - 5.4. Valkoinen etuheijastin, muu kuin kolmion muotoinen: kyllä/ei ⁽²⁾
 - 5.5. Ruskeankeltaiset sivuheijastimet, muut kuin kolmion muotoiset: kyllä/ei ⁽²⁾
 - 5.6. Ruskeankeltaiset poljinheijastimet: kyllä/ei ⁽²⁾
 - 5.7. Punainen takaheijastin, muu kuin kolmion muotoinen kyllä/ei ⁽²⁾
 - 5.8. Suuntavalaisin kyllä/ei ⁽²⁾
 - 5.9. Jarruvalaisin: kyllä/ei ⁽²⁾
 - 5.10. Takavalaisin kyllä/ei ⁽²⁾
 - 5.11. Takarekisterikilven valaisinlaite: kyllä/ei ⁽²⁾
6. Suurin rakenteellinen nopeus: km/h
7. Variantit:
8. Päivä, jona ajoneuvo on toimitettu hyväksyttäväksi:
9. Hyväksyntätesteistä vastaava tutkimuslaitos:
10. Laitoksen antaman selosteen päivämäärä:
11. Laitoksen antaman selosteen numero:

12. Hyväksyntä myönnetty/evätty/laajennettu/peruutettu ⁽²⁾
 13. Laajentamisen syyt (tarvittaessa):
 14. Hyväksyntämerkin sijainti ajoneuvossa:
 15. Paikka:
 16. Päivämäärä:
 17. Allekirjoitus:
-

⁽¹⁾ Hyväksynnän myöntäneen/laajentaneen/evänneen/peruuttaneen maan tunnusnumero (ks. säännön hyväksyntämääräykset).

⁽²⁾ Tarpeeton viivataan yli.

⁽³⁾ Esittää kunkin laitteen osalta erillisellä lomakkeella (tämän säännön kohdassa 3.2.2 esitetyn luettelon mukaisesti) selvästi määritettyinä laitteiden tyypit ja se, että ne täyttävät tässä säännössä määrätyt asennusvaatimukset.

⁽⁴⁾ Liittää mukaan kaaviot ajoneuvoista tämän säännön kohdan 3.2.3 mukaisesti.

LIITE 2

HYVÄKSYNTÄMERKKIEN SJOITTELU

MALLI A

(ks. tämän säännön kohta 4.4)

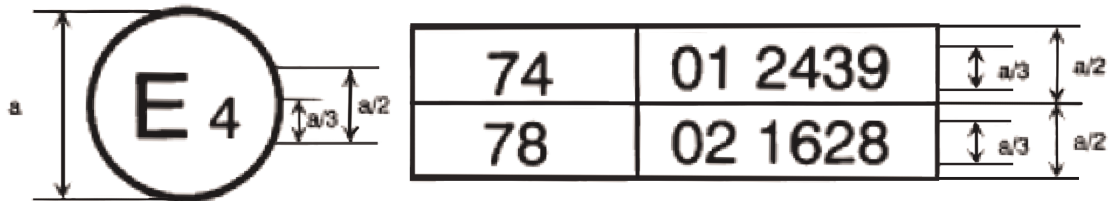

a = vähintään 8 mm

Yllä olevasta mopoon kiinnitetystä hyväksyntämerkistä käy ilmi, että kyseinen ajoneuvotyyppi on hyväksytty valaisinten ja merkkivalolaitteiden asennuksen osalta Alankomaissa (E4) säännön nro 74 mukaisesti hyväksyntänumerolla 012439. Hyväksyntänumeron kaksi ensimmäistä merkkiä osoittavat, että hyväksyntä on myönnetty säännön nro 74 vaatimusten mukaisesti, sellaisena kuin se on muutettuna muutossarjalla 01.

MALLI B

(ks. tämän säännön kohta 4.5)

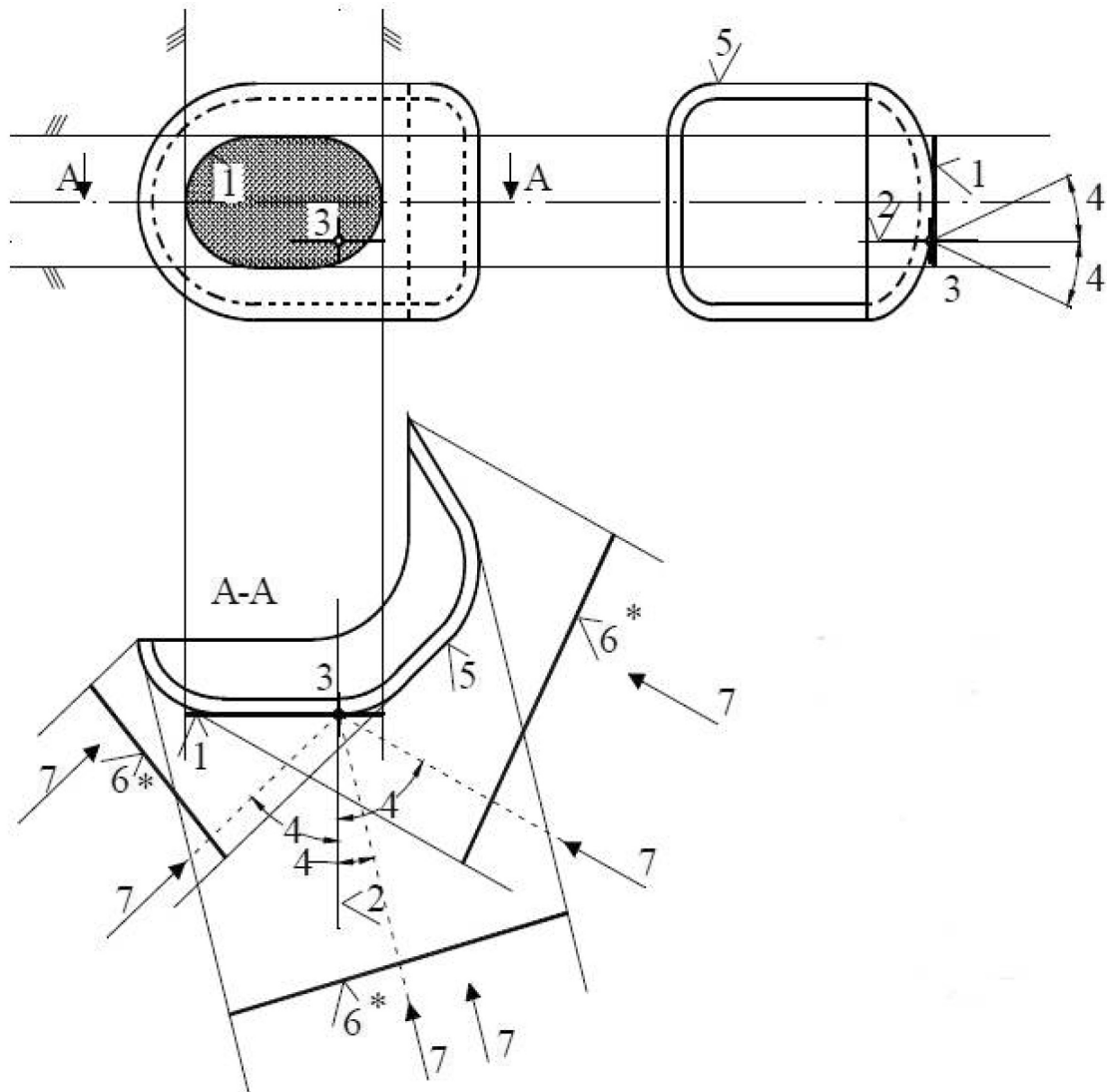
a = vähintään 8 mm

Edellä olevasta mopoon kiinnitetystä hyväksyntämerkistä käy ilmi, että kyseinen ajoneuvotyyppi on hyväksytty Alankomaissa (E4) sääntöjen nro 74 ja nro 78 mukaisesti.⁽¹⁾ Hyväksyntänumerot osoittavat, että hyväksyntöjen myöntämispäivinä sääntö nro 74 sisälsi muutossarjan 01 muutokset ja sääntö nro 78 muutossarjan 02 muutokset.

⁽¹⁾ Toinen numero annetaan ainoastaan esimerkkinä.

LIITE 3

VALAISIMIEN PINNAT, AKSELIT JA VERTAILUKESKIPISTEET SEKÄ GEOMETRISEN NÄKYVYYDEN KULMAT

* Tätä pintaa pidetään tangentiaalisena valoa lähettävälle pinnalle.

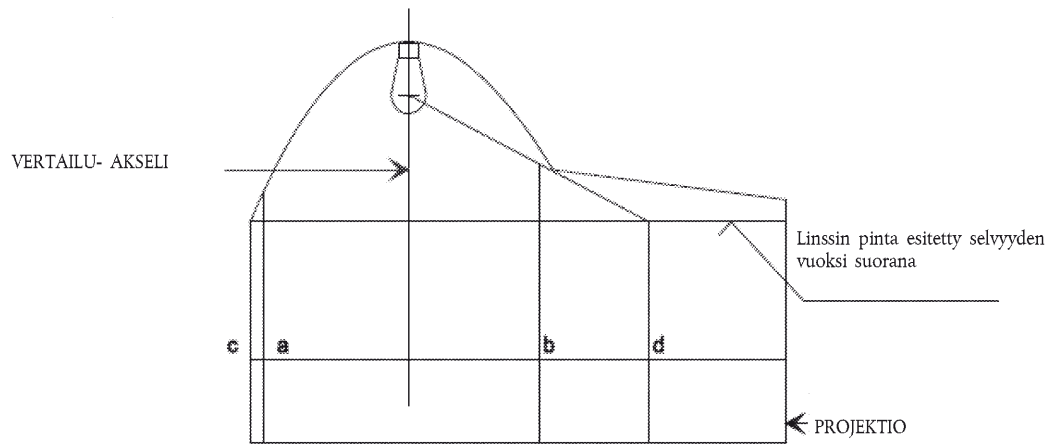
SELITYKSET

- 1 Valaiseva pinta
- 2 Vertailuakseli
- 3 Vertailukeskipiste
- 4 Geometrisen näkyvyyden kulma
- 5 Valoa lähettävä pinta
- 6 Näkyvä pinta
- 7 Havaintosuunta

VALAISEVA PINTA VERRATTUNA VALOA LÄHETTÄVÄÄN PINTAAN

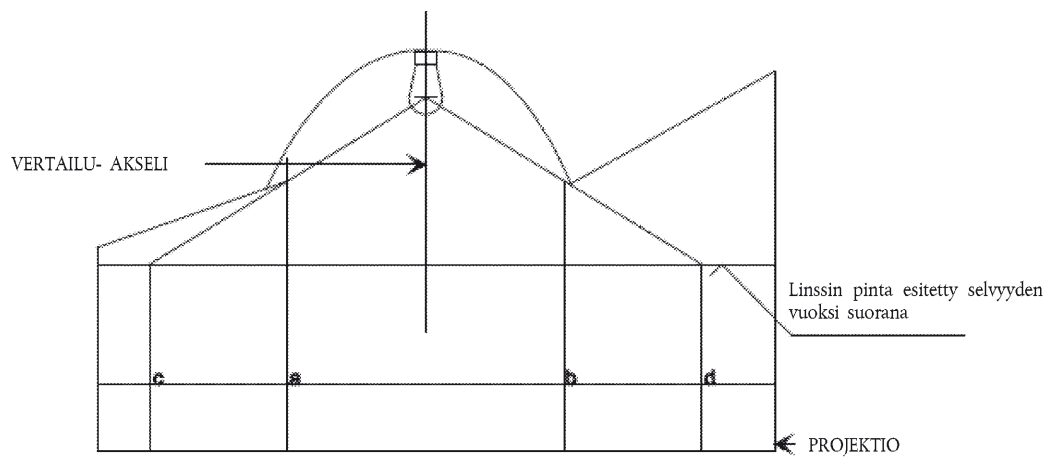
(ks. tämän säännön kohdat 2.9 ja 2.8)

PIIRROS A

	Valaiseva pinta	Valoa lähettävä pinta
Reunat ovat	a ja b	c ja d

PIIRROS B

	Valaiseva pinta	Valoa lähettävä pinta
Reunat ovat	a ja b	c ja d

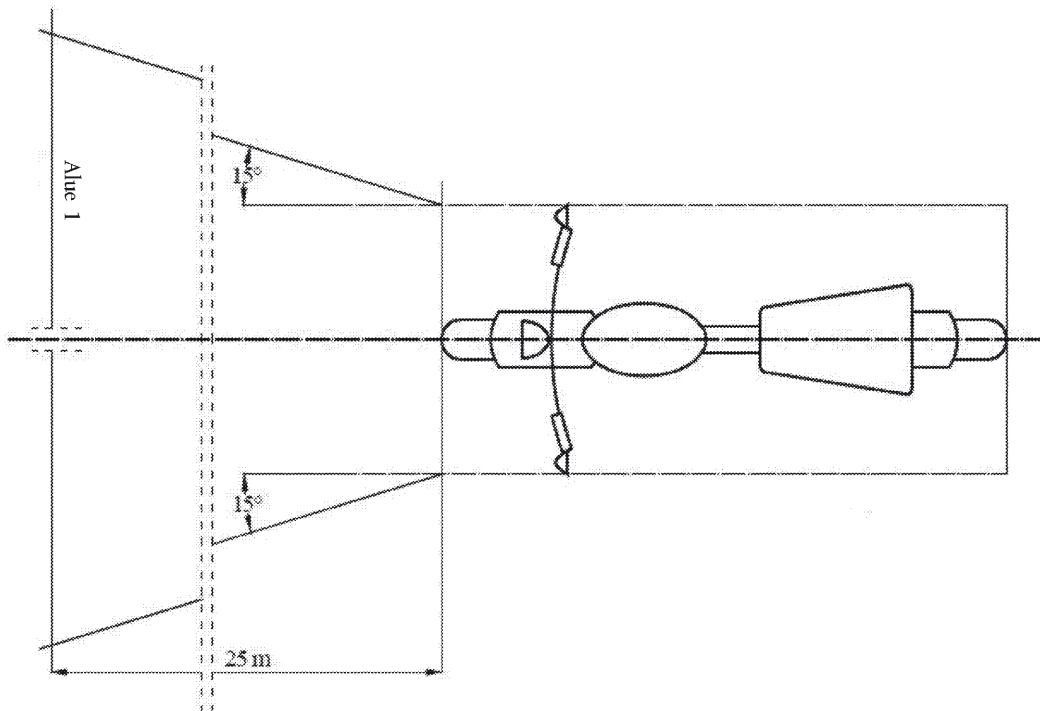
LIITE 4

PUNAISTEN VALAISIMIEN NÄKYVYYS ETEENPÄIN JA VALKOISTEN VALAISIMIEN NÄKYVYYS
TAAKSEPÄIN

(ks. tämän säännön kohta 5.9)

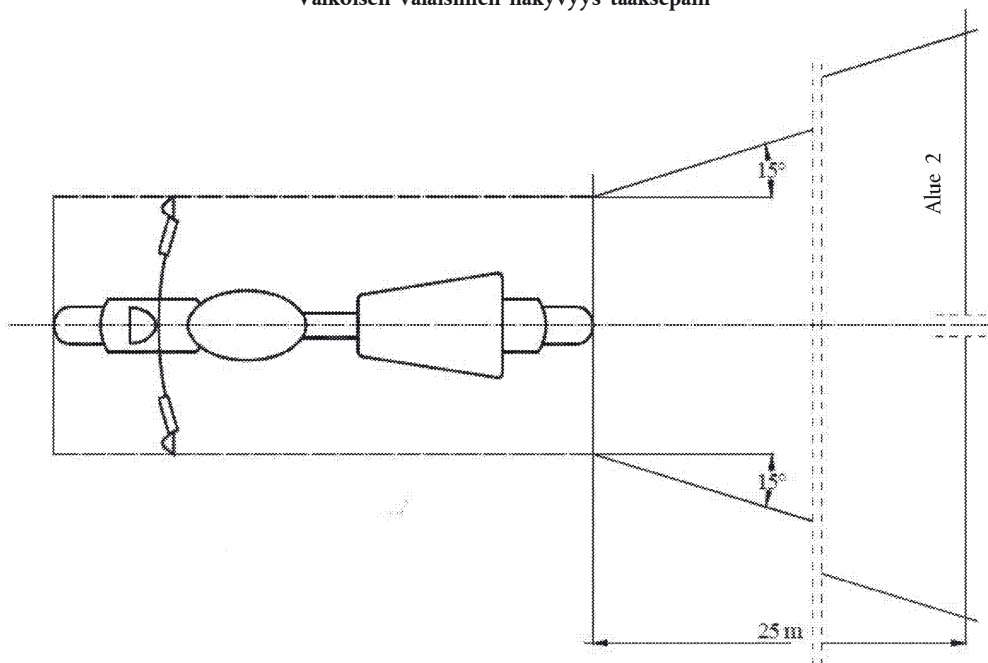
Kuva 1

Punaisen valaisimen näkyvyys eteenpäin

Kuva 2

Valkoisen valaisimen näkyvyys taaksepäin

LIITE 5

TUOTANNON VAATIMUSTENMUKAISUUDEN VALVONTA

1. TESTIT
 - 1.1 Valaisimien sijainti

Kohdassa 6 täsmennetty valaisinten sijainti on tarkastettava tämän säännön kohdassa 5 vahvistettujen yleisten vaatimusten mukaisesti.

Etäisyyksille mitattujen arvojen on oltava sellaiset, että valaisimeen sovellettavat erilliset vaatimukset täyttyvät.
 - 1.2 Valaisimien näkyvyys
 - 1.2.1 Geometrisen näkyvyyden kulmat on tarkastettava tämän säännön kohdan 2.11 mukaisesti.

Kulmille mitattujen arvojen on oltava sellaiset, että kuhunkin valaisimeen sovellettavat erilliset vaatimukset täyttyvät, paitsi että kulmien raja-arvoille hyväksytään kohdassa 5.3 merkkivalolaitteiden asentamista varten sallittua $\pm 3^\circ$:n vaihtelua vastaava toleranssi.
 - 1.2.2 Punaisen valaisimen näkyvyys eteen ja valkoisen valaisimen näkyvyys taakse on tarkastettava tämän säännön kohdan 5.9 mukaisesti.
 - 1.3 Sähköliitännät ja ilmaisimet

Sähköliitännät tarkastetaan sytyttämällä kaikki mopon sähköjärjestelmään kuuluvat valaisimet. Valaisimien ja ilmaisimien on toimittava tämän säännön kohdassa 5.10 vahvistettujen määräysten sekä kuhunkin valaisimeen sovellettavien erillisten vaatimusten mukaisesti.
 - 1.4 Valaisimien asennus, lukumäärä, väri, järjestely ja soveltuvin osin luokka on todennettava valaisimien ja niiden merkintöjen silmämääräisellä tarkastuksella.

Niiden on oltava sellaiset, että kohdassa 5.13 vahvistetut vaatimukset sekä kuhunkin valaisimeen sovellettavat erilliset vaatimukset täyttyvät.
-

TILAUSHINNAT 2013 (ilman ALV:a, sisältää normaalit lähetyskulut)

Euroopan unionin virallinen lehti, L- ja C-sarjat, vain paperipainos	22 EU:n virallista kieltä	1 300 euroa/vuosi
Euroopan unionin virallinen lehti, L- ja C-sarjat, paperipainos, vuosittainen DVD	22 EU:n virallista kieltä	1 420 euroa/vuosi
Euroopan unionin virallinen lehti, L-sarja, vain paperipainos	22 EU:n virallista kieltä	910 euroa/vuosi
Euroopan unionin virallinen lehti, L- ja C-sarjat, kuukausittainen (kumulatiivinen) DVD	22 EU:n virallista kieltä	100 euroa/vuosi
Virallisen lehden täydennysosa (S-sarja), tarjouskilpailut ja julkiset hankinnat, DVD, ilmestyy kerran viikossa	Monikielinen: 23 EU:n virallista kieltä	200 euroa/vuosi
Euroopan unionin virallinen lehti, C-sarja – kilpailut	Kilpailua koskevilla kielillä	50 euroa/vuosi

Euroopan unionin virallisilla kielillä ilmestyvästä *Euroopan unionin virallisesta lehdestä* on tilattavissa 22 eri kieliversiota. Tilaus käsittää L-sarjan (Lainsäädäntö) ja C-sarjan (Tiedonantoja ja ilmoituksia).

Jokainen kieliversio tilataan erikseen.

Virallisessa lehdessä L 156 18. kesäkuuta 2005 julkaistun neuvoston asetuksen (EY) N:o 920/2005 mukaan velvollisuus laatia kaikki säädökset iirin kielellä ja julkaista ne tällä kielellä ei väliaikaisesti sido Euroopan unionin toimielimiä, joten iirin kielellä julkaistavat viralliset lehdet ovat myynnissä erikseen.

Virallisen lehden täydennysosan (S-sarja – tarjouskilpailut ja julkiset hankinnat) tilaukseen sisältyvät kaikki 23 virallista kieliversiota yhdellä monikielisellä DVD-levyllä.

Euroopan unionin virallisen lehden tilaajat voivat pyynnöstä saada virallisen lehden liitteitä. Tilaajille ilmoitetaan liitteiden ilmestymisestä *Euroopan unionin viralliseen lehteen* sisältyvässä kohdassa ”Huomautus lukijalle”.

Myynti ja tilaukset

Maksulliset julkaisut, kuten *Euroopan unionin virallinen lehti*, ovat tilattavissa jälleenmyyjiltämme. Luettelo jälleenmyyjistä löytyy seuraavasta internetosoitteesta:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_fi.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) on suora ja maksuton portti Euroopan unionin lainsäädäntöön. Sivustolla voi tarkastella *Euroopan unionin virallista lehteä* ja siellä ovat nähtävillä myös sopimukset, lainsäädäntö, oikeuskäytäntö ja lainsäädännön valmisteluasiakirjat.

Lisätietoja Euroopan unionista löytyy osoitteesta: <http://europa.eu>

**Euroopan unionin julkaisu-
toimisto**
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

FI